

Л. Рон Хабърд

Бойно поле Земя I

ПЪРВА ГЛАВА

1

– Човекът – каза Търл – е един застрашен вид.

Косматите лапи на братята Чамко увиснаха над широките клавиши на развлекателната лазерна игра. Изпъкналите костни клепахи на Чар се спуснаха върху жълтеникавите му очи, а това означаваше, че е заинтригуван. Дори сервитьорката, която сновеше безшумно и събираше мръсните паници, се закова на мястото си.

Търл не би могъл да направи по-голямо впечатление дори ако беше хвърлил чисто голо момиче от плът и кръв в средата на стаята.

Прозрачният купол на залата за отдых на Междугалактическата минна компания хвърляше черни отблясъци над и около тях, а носещите му греди бяха посребрени от бледата светлина на единствената земна Луна. Тя навлизаше във втората си четвърт през тази лятна нощ.

Търл повдигна кехлибарените си очи от огромната книга – в масивните му лапи тя изглеждаше като детска играчка, и обиколи стаята с поглед. Изведнаж осъзна впечатлението, което бе предизвикал. Развесели се – това нарушаваше монотонността на десетгодишната му служба в този забравен от боговете минен лагер, намиращ се на края на света в една от малките галактики.

С още по-професорски глас, достатъчно гърлен и ръмжащ, Търл повтори мисълта си:

– Човекът е един застрашен вид.

Чар го изгледа намръщено:

– Какво, по дяволите, четеш?

Търл не се стресна от тона му. В края на краищата Чар беше само един от многото началници в мината, докато той беше началник на службата за сигурност.

– Не съм го прочел, а сам стигнах до този извод.

– Все някъде трябва да си го прочел – изръмжа Чар. – Що за книга е това?

Търл я повдигна така, че да може Чар да види задната ѝ корица. Там беше написано: „Общ доклад за геоложките находища, том 250 369“. Като всички подобни книги, тя беше огромна, но изработена от почти безтегловен материал, особено за планета с ниска гравитация,

каквато беше Земята. Поради малката си тежест транспортът на това истинско технологическо чудо не се оскъпяваше.

– Р-р-р – изръмжа Чар с отвращение. – Трябва да е стара поне двеста-триста земни години. Ако искаш да се ровиш из разни книги, мога да ти предложа новия доклад на управителния съвет на директорите, в който се казва, че изоставаме с доставката на тридесет и пет партиди боксит.

Братята Чамко се спогледаха, след което отново съсредоточиха вниманието си върху резултата от играта – убиваха живи земни насекоми, затворени в камера с въздух. Но следващите думи на Търл ги отвлякоха от заниманието им.

– Днес – каза той, като пропусна покрай ушите си предложението на Чар за нещо по-делово – получих данните от безпилотния разузнавателен самолет, според които в долината под планинския връх има само тридесет и пет човека. – Търл посочи с лапа очертания от лунната светлина силует на планинската верига.

– Е, и какво? – попита Чар.

– Ами порових се из книгите от чисто любопитство. Някога в тази долина е имало стотици хора. А цялата планета е била населена с хиляди и хиляди – продължи Търл с още по-професорски тон.

– Не бива да се вярва на всичко, което пише в книгите – възрази Чар. – По време на последното ми назначение, мисля, че беше на Арктур 4...

– Фактите в тази книга – прекъсна го Търл натъртено – са предоставени от Отдела за култура и етнология на Междугалактическата минна компания.

Клепачите на по-големия от братята Чамко се раздвижиха.

– Не знаех, че имаме и такъв.

Чар размърда ноздри.

– Той бе разформиран преди един век. Решиха, че финансирането му е просто излишно прахосване на пари. Само дрънкаха за екология и други подобни глупости.

Той се обърна тежко към Търл:

– Измисляш как да си уредиш извънреден отпуск, а? Подозирам, че ще си имаш неприятности с мен, ако не си седиш на задника. Сигурно ще поискаш цял куп неща – екипировка, дихателен газ, разузнавателни самолети. Предупреждавам те, че няма да получиш нито един от моите работници.

– Я по-кратко – рече Търл. – Аз просто казах, че човекът...

– Чух какво каза. Назначиха те, защото си хитрец. Точно така, хитрец. Но не си умен. Само хитрец. И аз вече разбирам какво целиш – търсиш си повод да отидеш на лов. Кой нормален психло ще си губи времето с онези същества?

По-малкият от братята Чамко се ухили:

– Писва ми, когато само копаеш, копаеш, копаеш, а след това това риш, товариш. Ловът може да се окаже много забавно нещо. Май никой не е ходил от...

Чар се обърна рязко към него. Приличаше на танк, който насочва дулото си към целта.

– Не виждам какво забавно може да има в това, да преследваш тези отвратителни същества. Че ти виждал ли си поне едно от тях? – Той се изправи на крака и подът изскърца. Посочи с лапа малко над пояса си и каза: – Ей дотук са ми! Почти нямат козина, освен по главата. На цвят са мръснобели, като бели охлюви. Много са крехки и се чупят, когато се опиташ да ги пхнеш в чувал.

Чар изръмжа с отвращение и взе една купа, пълна с кербанго.

– Толкова са хилави, че не могат да вдигнат това, без да си изсипят червата. А и не стават за ядене. – Той погълна кербангото наведнаж и потръпна доволно.

– А ти виждал ли си ги? – попита по-големият Чамко.

Чар седна, като разтресе купола и подаде празната купа на сервитьорката.

– Не – каза той, – живи не съм срещал. Но съм виждал в шахтите на мината костите им и съм слушал за тях.

– Някога са били хиляди – каза Търл, без да обръща внимание на началника. – Хиляди! По цялата планета.

Чар се уригна.

– Не се учудвам, че са измрели. Та те дишат този кислородно-азотен въздух. Смъртоносна смес.

– Вчера ми се пукна маската – каза по-малкият Чамко. – Цели трийсет секунди си мислех, че ще умра. В мозъка ти се забиват гръмотевици. Истинска отрова. Мечтая да се върна у дома и да се разхождам без маска и екипировка. У нас дори гравитацията ти позволява да се движиш по-стабилно, всичко е в красив пурпурен цвят и няма и следа от цялата тази зеленилка. Татко постоянно ми казваше, че ако не се държа като добър психло и не казвам „уважаеми господине“ на когото трябва, ще свърша в някое затънтено място като това. И беше прав. Така и стана. Твой ред е, братко.

Чар се отпусна назад и загледа Търл.

– Ама ти наистина ли ще ходиш на лов за хора?

Търл погледна към книгата. Отбеляза докъде беше стигнал с огромния си нокът и започна да почуква с тома по коляното си.

– Мисля, че бъркаш – каза замечтано. – Все пак е имало нещо в тези същества. Тук пише, че преди да се появим ние, градовете им са били разпръснати по всички континенти. Имали са летящи машини и кораби. Дори са успели да изстрелят някои неща в Космоса.

– Откъде си сигурен, че не е била някоя друга цивилизация? – попита Чар. – И откъде знаеш, че не е била някоя откъсната от света колония от психлоси?

– Не, не е било така – отговори Търл. – Един психло не може да диша този отвратителен въздух. Със сигурност са били хора. Точно така пише и в изследването на онези от културния отдел. Чел ли си в нашите учебници по история, как сме се озовали тук?

– Ъ-ъ, не – каза Чар.

– Очевидно хората са изпратили в Космоса някаква сонда, която дала пълна информация, как да се стигне до това място. В нея имало снимки на човек и всичко останало, което е нужно. Тя била уловена от психлоска станция. И знаеш ли какво открили?

– Ъ-ъ – опита се да отговори Чар.

– Сондата, а и самите снимки били от метал, който е голяма рядкост навсякъде и струва цяло състояние. И Междугалактическата платила на правителството шейсет трилиона галактически кредита за координатите и концесиите. Една газова атака и ето ни тук.

– Приказки, приказки – каза Чар. – За всяка планета, която сме издълбавали отвътре, има измислена по една такава смехотворна история. За всяка.

Той се прозя широко и устата му заприлича на пещера.

– Всичко това е било преди стотици, може би преди хиляди години. Забелязал ли си, че фантастичните истории на Отдела за обществени отношения са толкова назад във времето, та да не могат да бъдат проверени?

– Аз обаче ще изляза навън и ще си хвана едно от тези същества.

– Без мои служители и екипировка – каза Чар.

Търл надигна огромното си туловище, прекоси скърцащия под и се запъти към стаята си.

– Ти си напълно полудял.

Двамата братя Чамко се върнаха към играта и продължиха да

поразяват обречените насекоми, които едно след друго избухваха в облачета дим.

Чар гледаше към празната врата. Сигурно и шефът на службата за сигурност знаеше, че нито един психло не може да отиде в онези планини. Търл трябва наистина да е луд. Там горе има смъртоносен уран.

Търл се движеше шумно към стаята си и не се смяташе за луд. Беше много умен, както винаги. Пусна слуха така, че да може да контролира положението, когато задействува собствените си планове. Те щяха да го направят богат и силен – и щяха да го измъкнат от тази проклета планета.

Човешките същества щяха да разрешат проблемите му. Само едно да хванеше и всички останали ще са негови. Акцията бе започнала, и то добре, смяташе той.

Търл заспа с мисълта за своето интелектуално превъзходство.

2

Денят беше добър за погребение, само че погребение май нямаше да има.

Покритите със сняг върхове разкъсваха пълзящите от запад тъмни облаци, които скриваха синьото небе.

Джони Гудбой Тайлър стоеше изправен до коня си в горния край на широката планинска ливада и гледаше с тревога рушащото се село в подножието на склона.

Баща му бе умрял и трябваше да бъде погребан така, както подобава. Причината за неговата смърт не бяха червените петна, които покриваха тялото му, и значи нямаше опасност от зараза. Просто костите му се бяха разпаднали. Следователно не съществуваше причина да не бъде погребан както трябва. Но изглежда никой не се бе загрижил за това.

Джони бе станал в ранни зори, твърдо решен да задуши скръбта си и да поеме ежедневните задължения. Бе сложил юздата от говежда кожа на Уиндсплитър, най-бързия от неговите коне, и се бе спуснал през опасните дефилета в равнината. С много усилия и непрекъснато яздене успя да откара обратно горе в планината пет диви говеда. След това закла най-тлъстото и нареди на леля си Елен да накладе огън и да изпече месото.

Но на нея не ѝ се слушаха заповеди. Тя каза, че счупила най-острия си камък и не можела да одере и да нареже животното. Още повече че

напоследък никой от мъжете не бил носил дърва за огъня.

Джони Гудбой се бе изправил до нея и я бе погледнал. Той беше с половин глава по-висок от средния ръст, почти метър и осемдесет, с прациящи от сила мускули на неговите двадесет години. Просто бе стоял, втрещил в нея студените си сини очи, докато вятърът си играеше с русите му като слама коси и брада. И леля му Елен отиде, събра дърва и с камък в ръка се хвана на работа, макар и да беше доста тъп. Сега той я наблюдаваше, обвита в дим и от миризмата на цвърчащото месо.

Джони си мислеше, че селото би трябвало да бъде по-оживено. Последното голямо погребение, на което бе присъствувал, беше преди петнадесет години. Тогава изпратиха кмета на селото. Имаше песни, молитви и гощавка, която завърши с танци под лунната светлина. Кметът Смит бе положен в дупка в земята и затрупан с пръст, а мястото бе отбелязано с две кръстосани пръчки. Тогава традицията бе спазена за последен път. Напоследък просто хвърляха мъртвите в дълбокото дере под вира и оставяха койотите да се справят с тях.

Не, той нямаше да позволи това да се случи със собствения му баща.

Завъртя се на място и с едно движение се метна на гърба на Уиндсплитър. Твърдите му боси пети пришпориха коня надолу към Съдилището.

Премина покрай разпадащите се останки от колиби в покрайнините на селото. С всяка изминала година те се огъваха под напора на времето. Вече много отдавна никой не сечеше дънери за построяването на жилища. Всеки, който имаше нужда, вземаше каквото може да се използва от старите. Но гредите на колибите, покрай които минаваше, бяха толкова изгнили и проядени от червеи, че не ставаха дори за палене на огън.

Уиндсплитър си избираше пътя по буренясалата пътека, като внимателно заобикаляше трупащите се от години боклуци и кости на изядени животни. Наостри уши, когато чу далечния вой на самотен вълк в планината.

Джони помисли, че миризмата на прясна кръв и печено месо сигурно ще докара вълците, и стисна в ръката си боздугана. Съвсем наскоро видя вълк чак сред колибите – бе дошъл да търси кокали или дори да откъдне някое кутре или малко дете. Само преди десет години такова нещо не можеше да се случи. Но с всяка изминала година оставаха все по-малко и по-малко хора.

Легендата твърдеше, че някога в долината е имало хиляди, но

според Джони това си беше чисто преувеличение. Храната беше в изобилие. Широките равнини под върховете бяха пълни със стада диви говеда, свине и коне. Планинските райони над тях подслоняваха стотици елени и диви кози. Дори неопитен ловец би могъл да си набави храна. Вода имаше колкото щеш и малките лехи със зеленчуци щяха да се отплатят стократно, ако се намереше някой да се погрижи за тях.

Не, причината не беше в прехраната. Имаше нещо друго. Изглежда животните се размножаваха, а хората не. Или поне не се забелязваше. Равновесието между родените и починалите беше нарушено – смъртта побеждаваше. Много често новородените имаха едно око или един бял дроб, или една ръка и трябваше да бъдат оставени навън в ледената нощ. Никой не искаше изроди. Животът винаги се е страхувал от тях.

Може би причината се криеше в самата долина.

Когато бе на седем години, попита баща си за тези неща.

– Може би хората просто не могат да живеят точно тук? – му каза веднаж.

Баща му го бе погледнал уморено.

– Според легендите е имало хора и в другите долини. Но ние все още сме тук, колкото и да сме малко.

Не изглеждаше убедително. Джони каза:

– Равнините под нас са толкова просторни и пълни с животни. Защо не отидем да живеем там?

Джони винаги бе създавал неприятности. Прекалено е умен, казваха за него по-възрастните. Обикновено не вярва на това, което му се казва. Не вярва дори на по-възрастните. Не, Джони Гудбой Тайлър не беше като останалите. Но баща му не започна разправия. Само каза със същия уморен глас:

– Там долу няма дървета, за да си построим колиби.

Но и това не даваше отговор на основния въпрос. Джони се бе опитал да продължи:

– Обзалагам се, че все ще се намери нещо, от което да се направят жилища.

Баща му бе коленичил пред него и този път се бе опитал спокойно да му обясни:

– Ти си добро момче, Джони. Аз и майка ти те обичаме много. Но никой не може да построи нещо, което да спре чудовищата.

Чудовища, чудовища. През целия си живот Джони бе слушал за тях, но никога не ги бе виждал. Все пак запази спокойствие. Е, щом старците искат да вярват в чудовища, нека си вярват.

Но като си помисли за баща си, очите му се напълниха със сълзи.

Конят внезапно се изправи на задните си крака и едва не го хвърли от гърба си. Цяла армия планински плъхове, дълги повече от тридесет сантиметра, бе изскочила от една колиба и изплаши Уиндсплитър.

Така ти се пада, като сънуваш посред бял ден, помисли си Джони. Той върна Уиндсплитър на пътеката и подкара към Съдилището.

3

Криси беше там и както обикновено, по-малката ѝ сестричка беше прегърнала крака ѝ. Джони Гудбой не им обърна внимание и надникна в Съдилището. Древната постройка бе единствената с каменни основи и под. Някои твърдяха, че била на хиляда години, и Джони бе склонен да им вярва. Сменян седемнайсет пъти, покривът се бе огънал като гърба на товарен кон. Нямаше греда, която да не беше почти куха, проядена от червеите. Прозорците бяха вдлъбнати като очните кухни на изгнил череп. Каменната пътека бе наполовина изтъркана от мазолестите пети на поколенията жители на селцето, които са идвали тук, за да бъдат съдени или да търсят справедливост във времената, когато тези неща все още са имали значение. В живота си Джони не бе виждал истински съд или дори събрание на старейшините.

– Пастор Стафър е вътре – каза Криси. Тя беше много красиво стройно момиче на около осемнадесет години. Имаше огромни черни очи, които се открояваха на фона на русите ѝ като слама коси. Загръщаше се в плътно прилепнала по тялото ѝ еленова кожа, но ръцете и краката ѝ бяха почти голи.

Малката ѝ сестра Пати щеше да се превърне в същинско копие на Криси. Тя го погледна със светнали очи и попита:

– Ще има ли истинско погребение, Джони?

Той не отговори. Спусна се с едно-единствено грациозно движение от гърба на Уиндсплитър и подаде юздите на Пати, която пусна крака на Криси и ги сграбчи с ентузиазъм. На седем години тя нямаше нито родители, нито истински дом и за нея заповедите на Джони означаваша много.

– Ще има ли месо и погребение, и дупка в земята, и всичко останало? – попита тя отново.

Джони мина през вратата, без да обърне внимание на Криси, която се опита да го докосне по ръката.

Пастор Стафър лежеше проснат върху купчина мръсна трева, похъркваше с отворена уста, а около него кръжаха мухи. Джони го побутна с крак.

Пасторът познаваше и по-добри дни. Някога той бе дебел и обичаше помпозното държане. Но това беше преди да започне да дъвче онази омайна трева, защото го болят зъбите, както твърдеше той. Сега беше мършав, изсушен, останал почти без зъби, цялото му тяло бе покрито с нечистотии. Около мръсното му легло се търкаляха сдъвкани стебла трева.

Когато кракът го разтърси отново, той отвори очи и уплашено започна да ги трие. После видя, че е Джони Гудбой Тайлър, и се отпусна пак.

– Ставай – каза Джони.

– Ето това са младите – промърмори пасторът. – Никакво уважение към по-възрастните. Развратничат, вземат най-хубавите парчета месо...

– Ставай! – повтори Джони. – Ще трябва да отслужиш погребение.

– Погребение ли? – измуча Стафър.

– С месо, служба и танци.

– Кой е умрял?

– Знаеш много добре кой е умрял. Нали и ти беше там.

– А, да, баща ти. Добър човек беше. Да-а, добър човек. Е, може и наистина да ти е бил баща.

Джони настръхна. Стоеше уж спокойно и имаше миролюбив вид, но носеше кожата на пума, която самичък бе убил, а на китката му висеше привързан малкият боздуган. Изведнаж той сякаш сам се озова в ръката му.

Пастор Стафър подскочи.

– Не ме разбирай погрешно, Джони. Просто нещата бяха малко объркани в онези дни, знаеш много добре. Майка ти по различно време имаше трима съпрузи, а тогава не съществуваше истинска церемония за...

– По-добре ще направиш, ако станеш – каза Джони.

Стафър впи ръце в една стара изподраскана пейка и се изправи. Започна да връзва еленовата кожа, която отдавна беше за изхвърляне, около тялото си с помощта на въже от трева.

– Напоследък паметта ми изневерява, Джони. Някога помнех всичко. Легенди, ритуали, благословии за успешен лов, та дори и домашните кавги. – Той се огледа за нова порция от омайната трева.

– Когато слънцето застане точно над главите ни – каза Джони, – ще

събереш цялото село на старото гробище и ще...

– Кой ще изкопае дупката? Знаеш, че за едно истинско погребение е нужна дупка.

– Аз ще я изкопая – отвърна Джони.

Стафър намери най-сетне билката си и започна да я дъвче. В погледа му се четеше облекчение.

– Хубаво е, че има кой да я изкопае. По дяволите, това нещо още не е узряло. Кой ще намери и сготви месото?

– Всичко е уредено.

Стафър поклати глава, но изведнаж се сети, че има още нещо.

– Кой ще събере хората?

– Ще помоля Криси да им каже.

Стафър го погледна с упрек:

– Значи аз нямам работа до церемонията. Защо ме събуди? – Той се просна обратно върху мръсната трева и кисело изгледа Джони, докато излизаше от овехтялата стая.

4

Джони седеше, обгърнал коленете си с ръце, и гледаше втренчено останките от обредния огън.

Криси лежеше по корем до него и с белите си зъби лениво дъвчеше семки от една голяма слънчогледова пита. От време на време го поглеждаше озадачено и имаше причина за това. Никога преди, дори и като малко момче, не бе го виждала да плаче. Знаеше, че обича баща си, но Джони беше толкова снажен и величествен, дори студен. Възможно ли е под тази привлекателна външност да се таи малко любов и за нея? Струваше си да се замисли. Тя беше наясно с чувствата си към него. Ако му се случеше нещо, щеше да се хвърли в пропастта, към която понякога подмамваха диви говеда, за да ги убият по-лесно. Животът без Джони би бил пуст и непоносим. Все пак може би той не беше безразличен към нея. Тези сълзи показваха, че е способен да обича.

Пати нямаше такива грижи. Тя беше похапнала добре не само от печеното месо, но и от дивите ягоди, които се предлагаха в изобилие. А след това по време на ритуалния танц беше тичала на воля с няколко момченца на нейната възраст и после пак си похапна. Спеше толкова дълбоко, че приличаше на парцалена кукла.

Джони се чувствуваше виновен. Още по времето, когато беше

седемгодишен, се беше опитал да убеди баща си, че това място е опасно. Не всички места за живеене са еднакви. Джони и сега беше сигурен, че е така. Защо свинете, конете и дивите говеда в равнините раждаха постоянно и техните малки бяха толкова многобройни? Защо койотите, вълците, пумите и птиците в по-високите части на планината ставаха все повече и повече, а хората постоянно намаляваха?

Жителите на селото бяха много доволни от погребението, още повече че цялата работа свършиха Джони и неколцина други.

Но Джони не беше доволен. За него то не беше достатъчно хубаво.

Точно по пладне хората се събраха на хълма над селото. Някои от по-възрастните твърдяха, че там се намира гробището. Сега нямаше и следа от него. Може би някога наистина е съществувало. Докато Джони копаяше под палещите лъчи на слънцето – разсъблечен, за да не изцапа наметалото си от кожа на пума и панталоните си от еленова кожа, се натъкна на нещо, което действително можеше да бъде стар гроб. Бяха кости, вероятно на човек.

Жителите на селото се дотъртриха до мястото, но се наложи да почакат, докато Пати изтича да събуди отново пастор Стафър. Бяха се събрали само двадесет и пет души. Останалите казаха, че са уморени, и поискаха храната да им бъде занесена на място.

Възникна спор за формата на гроба. Джони го бе изкопал продълговат, така че тялото да бъде положено хоризонтално. Когато Стафър пристигна, започна да твърди, че гробовете се копят вертикално, защото по този начин в гробището могат да се поберат повече мъртъвци. Когато Джони изтъкна, че вече не се правят погребения и има достатъчно място, Стафър го нахока пред всички.

– Пак се мислиш за много умен – скастри го той. – Още когато съветът беше останал наполовина, всички го казваха. Почти нямаше събрание, на което да не стане дума за някоя твоя лудория. Яздил си до високия хребет и си убил коза. Изкатерил си се на самия Връх, загубил си се в бурята и си намерил пътя, като си следвал посоката на склона. Много умно, нали? Кой друг е обучил шест коня? Всички знаят, че гробовете трябва да бъдат вертикални.

Но все пак погребяха баща му легнал, защото никой не би се наел да копае отново, а и слънцето беше започнало да напича и стана горещо.

Джони не се осмели да предложи това, което наистина искаше да направи. Щеше да има истински бунт.

Той искаше да положи тялото на баща си в пещерата на древните богове. Тя се намираще високо горе в тъмния каньон, в една зловеща

цепнатина в скалата, под най-високия връх. Когато беше на дванадесет години, се беше изкатерил случайно дотам, по-скоро за да опита издръжливостта на понито си, отколкото да търси нещо. Пътят нагоре по каньона беше толкова удобен и подканящ. Той язди часове наред и изведнаж пред него изникнаха гигантски вертикални врати. Бяха изработени от някакъв метал, прояден от ръжда. Човек не можеше да ги забележи, дори ако се надвесеше от ръба на каньона. Бяха наистина огромни, стигаха чак до небето.

Джони слезе от понито си, изкатери се по каменните отломки и дълго ги гледа с интерес и страхопочитание.

Нужно му беше малко време, за да събере смелост и да се приближи до тях. После откри едно огромно резе, което едва не премаза крака му, когато успя да го откачи. Бе ръждясало, но много тежко.

Подпря едната врата с рамо – беше сигурен, че е врата, и отново натисна с всичка сила. Но тя не помръдна под тежестта на дванадесетгодишното момче.

После взе падналото резе, пхна го в малката цепнатина и се опита да го използва като лост, но чак след няколко минути усилията му бяха възнаградени.

Чу се ужасяващо скърцане, което накара косата му да настръхне. Той захвърли резето и побягна към понито си.

Едва когато се намери на гърба му, страхът започна да го напуска. Може би звукът беше от ръждясалите панти. Може би не беше чудовище.

Върна се, опита още веднаж с лоста и се убеди, че стенеше самата врата.

От зейналия процепа идваше отвратителна миризма. Тя отново го изпълни с ужас. Малко светлина беше проникнала във вътрешността и той надникна.

Видя безброй учудващо добре запазени стъпала, които водеха надолу. Щяха да изглеждат още по-добре, ако...

Стълбите бяха покрити със скелети, разхвърляни във всички посоки. По тях се забелязваха останки от дрехи, каквито той никога не бе виждал.

Между костите имаше метални парченца, някои от които не бяха загубили блясъка си.

Той побягна отново, но този път не стигна до понито. Изведнаж разбра, че за да му повярват, има нужда от доказателство.

Събра цялата си смелост – нещо, което никога досега не му се беше

налагало да прави, предпазливо прекрачи прага и взе едно от металните парченца. Беше красиво и лъскаво. Върху него беше изобразена птица с разперени крила, която държи в ноктите си стрели.

Сърцето му почти спря да бие, когато черепът, от който го взе, се претърколи настрани и се разпадна на прах пред ужасения му поглед, сякаш преди да изчезне, го упрекна за кражбата.

Когато пристигна в селото, понито му беше покрито с пяна.

Цели два дни не каза нищо на никого, като обмисляше как най-добре да зададе въпросите, чиито отговори го интересуваха. Опитът му от предишните случаи, при които бе проявявал любопитство, го караше да бъде предпазлив.

По това време кметът Дънкан беше още жив. Джони търпеливо изчака едрият мъж да се натъпче с еленово месо и да се уригне звучно няколко пъти.

– Онази голяма гробница... – започна Джони изведнаж.

– Голяма какво? – изръмжа кметът Дънкан.

– Онова място горе в тъмния каньон, където някога са поставяли телата на мъртвите...

– Какво място?

Тогава Джони извади лъскавата значка и му я показа.

Дънкан я разгледа от всички страни, като въртеше глава наляво и надясно.

Пастор Стафър, който в онези дни не беше затыпал дотолкова, се пресегна над огъня и я сграбчи с внезапно движение.

Последвалият разпит не беше никак приятен – защо малките момчета ходят на забранени места и причиняват неприятности на всички, защо не слушат внимателно, когато се събират възрастните, от които трябва да научат истината, скрита в легендите, и не на последно място – защо се правят на много умни.

Кметът Дънкан обаче беше любопитен и принуди пастора да припомни легендата, която даваше отговор на тази странна случка.

– Това е Гробницата на старите богове – бе казал пасторът накрая. – Откакто се помним, никой не е ходил там – с изключение на някои малки момченца, но твърдят, че е съществувала още по времето, когато прададо ми е бил жив, а той е живял дълго. Боговете идвали в нашите планини и погребвали великите в огромни пещери. Всеки път, когато се появяла светкавица на Върха, това било знак, че боговете са дошли отвъд Голямата вода, за да погребат одного от тях. Някога хиляди и хиляди са живеели в огромни села, сто пъти по-големи от нашето. Те се намирили

на изток и казват, че останките на едно от тях все още могат да се намерят точно на изток оттук. Мястото било равнинно, само с няколко хълма. И когато някой от боговете умираше, го пренасяли в Гробницата на боговете.

Пастор Стафър размахна значката.

– Великите поставяли този знак на челата на мъртъвците, когато ги полагали в огромната Гробница на боговете. Такава е истината и древните закони казват, че никой няма право да ходи там и е по-добре да не се приближаваш до това място – отнася се особено за малки момченца. – Той пусна значката в торбата си и тогава Джони я видя за последен път. В края на краищата Стафър беше свещеник и отговаряше за светите неща.

Въпреки това Джони смяташе, че баща му има право да бъде погребан в Гробницата на боговете. Той не се бе връщал там никога и си спомняше за нея само когато видеше светкавица да се стоварва върху Върха.

Но му се искаше баща му да беше погребан там.

– Притеснен ли си? – попита Криси.

Джони я погледна, откъснат от мислите си за момент. Светлината на замиращия огън проблясваше в тъмните ѝ очи и обагреше косата ѝ в червено.

– Аз съм виновен – отговори Джони.

Криси се усмихна и поклати глава. Той никога не можеше да бъде виновен.

– Така е – повтори Джони. – Нещо не е наред с това място. Костите на баща ми... през последната година те просто се разпаднаха като онзи скелет в Гробницата на боговете.

– Каква гробница? – попита Криси, колкото да поддържа разговора. Ако Джони искаше да говори глупости, тя нямаше нищо против. Поне можеше да слуша гласа му.

– Трябваше да го погребат там. Той беше велик човек. Научи ме на много неща – как да плета въже от трева, как да изчакам пумата да се сниши и когато скочи, да се отместя встрани и да я убия с един удар – нали знаеш, че те не могат да се обръщат, когато са във въздуха. Как да правя ремъци от кожа...

– Джони, ти не си виновен за нищо.

– Това беше лошо погребение.

– Джони, това е единственото погребение, което помня.

– Не, не беше хубаво. Стафър не направи истинска погребална

служба.

– Но той говореше нещо. Не го слушах, защото берях ягоди, но чух, че каза нещо. Да не е било нещо лошо?

– Не, просто беше безсмислено.

– А какво каза той, Джони?

– Ами нали знаеш, всички онези приказки за това, че Бог се разгневил на хората. Всеки е чувал легендата. Мога и аз да ти я разкажа.

– Разкажи ми я.

Джони се размърда нетърпеливо. Но тя беше заинтригувана и това го накара да се почувствува по-добре.

„И дойде ден, когато Бог се разгневи. И се умори от разврата и празните удоволствия, на които се бяха отдали хората. И изпрати чуден облак, който порази всичко. И неговият гняв отрови въздуха и уби деветдесет и девет от всеки сто човека. И настъпи мор на Земята, плъзнаха болести и епидемии, изстребиха нечестивците и когато всичко свърши, бяха останали само благочестивите и праведните, неговите истински чедра, върху опустялата и напоена с кръв Земя. Но Бог не беше сигурен дори и в тях и им прати ново изпитание – чудовища се нахвърлиха върху им и ги принудиха да се крият из планините и други тайни места. В равнините чудовищата ги преследваха и хората ставаха все по-малко и по-малко, докато накрая на Земята останаха само истински благочестивите, истински благословените, истински праведните. Помнете, хора!“

– О, тази ли имаш предвид? Много хубаво я разказваш, Джони!

– Аз съм виновен – каза той мрачно. – Трябваше да накарам баща ми да ме послуша. Нещо не е наред с това място. Сигурен съм, че ако ме беше послушал и се бяхме преместили някъде другаде, днес той щеше да е жив. Убеден съм, че е така!

– Къде има друго място за живеене?

– Долу под нас има цяла равнина. Можеш да яздиш дни наред. Казват, че някога там е имало голямо село.

– О, недей, Джони! А чудовищата?

– Никога не съм виждал чудовище.

– Но си виждал блестящите неща, които прелитат над главите ни на всеки няколко дни.

– А, за тях ли говориш? Слънцето и луната също се движат над нас, както и звездите. Има дори падащи звезди.

Изведнаж Криси се разтревожи.

– Джони, нали няма да предприемеш нещо?

– Точно това ще направя. Когато съмне, ще се кача на коня и ще

отида да провера дали наистина съществува Голямото село в равнината.

Криси усети как сърцето ѝ се свива. Тя погледна изпълненото му с решителност лице. Почувствува се тъй, сякаш потъваше надолу в земята, все едно, че я бяха поставили в изкопания днес гроб.

– Моля ти се, Джони!

– Не, ще тръгна.

– Джони, искам да дойда с тебе.

– Не, ти оставаш тук. – Той мислеше бързо. Трябваше да намери нещо, с което да я разубеди. – Може би няма да ме има цяла година.

Очите ѝ се навлажниха.

– Какво ще правя, ако не се върнеш?

– Обещавам ти, че ще се върна.

– Джони, ако те няма у дома след една година, ще тръгна да те търся.

Джони се намръщи. Усети, че го изнудват.

– Джони, щом си решил да тръгнеш, погледни онези звезди горе. Ако след една година, когато те са на същото място, ти не си тук, аз ще тръгна.

– Ще загинеш в равнината. Там има диви свине, диви говеда.

– Джони, ще направя това, което ти казах. Заклевам се.

– Мислиш ли, че просто ще тръгна и никога няма да се върна?

– Казах ти какво ще направя, Джони. Можеш да потеглиш. Но знай, че ще направя точно така.

5

Първите лъчи на зората оцветиха Върха в розово. Денят щеше да бъде чудесен.

Джони Гудбой довършваше товаренето на втория кон. Уиндсплитър пощипваше трева наблизно, но всъщност не пасеше. Очите му бяха приковани върху Джони. Очевидно заминаваха нанякъде и Уиндсплитър нямаше да позволи да го изоставят.

Тънка струйка дим се издигаше от огъня, на който семейство Джимсън си приготвяше закуската. Печаха едно куче. Вчера на погребалното тържество цяла глутница се сбиха по най-глупав повод. Кокали и месо имаше колкото щещ, но кучетата се сдвиха и един кафеникав пес беше убит. Изглежда Джимсънови щяха да ядат месо цял ден.

Джони се опитваше да се съсредоточи върху подробностите по

подготовката. Искаше да откъсне мислите си от Криси и Пати, които стояха наблизо и го наблюдаваха мълчаливо.

Браун Лимпър Стафър също се мотаеше наоколо. Единият му крак беше сакат по рождение. Трябваше да бъде убит още когато се появи на бял свят, но тъй като семейството никога не беше имало друго дете, го оставиха да живее. Все пак Стафър беше пастор, а дори и кмет, тъй като нямаше кой друг да изпълнява тази длъжност.

Джони и Браун Лимпър никак не се обичаха. По време на обредния танц Стафър седя настрана и постоянно правеше зловни забележки за танца, за погребението, за месото и за ягодите. Но когато се опита да обиди бащата на Джони с думите: „На тоя кокалите никога не са били на място“, той го удари с опакото на ръката си. Сега се срамуваше, че е посегнал на сакат човек.

Браун Лимпър стоеше изкривен и сгърчен, на бузата му можеше да се забележи бледа синина. Той гледаше приготвленията на Джони и цялото му същество изразяваше пожелания за лош късмет. Две момчета горе-долу на същата възраст (в цялото село само петима приближаваха двайсетте) се приближиха до Браун и го попитаха какво става. Той вдигна рамене.

Джони се бе съсредоточил в работата си. Може би вземаше прекалено много неща, но не знаеше какво щеше да му се случи. Никой не би могъл да му каже. В двете торби от еленова кожа, прехвърлени през гърба на коня, имаше кремък и прахан за палене на огън, снопове ремъци, камъни с остри ръбове, които се намираха много трудно, но режеха чудесно, три резервни боздугана, единият достатъчно тежък, за да разбие черепа на мечка, няколко топли кожени завивки, които не миришеха много, и допълнително кожи за облекло...

Той се стресна. Не беше усетил кога Криси се е приближила на една крачка от него. Надяваше се, че няма да му се наложи да разговаря.

Това си беше истинско изнудване и не предвещаваше нищо добро. Ако беше казала, че ще се самоубие, когато той не се върне, човек би могъл да помисли: най-обикновени момичешки приказки и фантазии. Но заплахата да тръгне след него, ако след една година го няма у дома, поставяха думите ѝ в друга светлина. Това означаваше, че трябва да внимава. Не биваше да допусне да бъде убит. Да мисли за собствения си живот беше друго нещо – той не се плашеше и обичаше да рискува. Но мисълта, че Криси ще го последва долу в равнината, ако не се върне, на кара стомахът му да се свие на топка. Ще бъде прободена, премазана или изядена жива от дивите зверове и всяка секунда от нейната агония

ще бъде по вина на Джони. Тя намери сигурен начин да го принуди да бъде внимателен и да се грижи за себе си – точно това, което искаше.

Криси му подаваше нещо. По-точно две неща. Едното беше огромна костна игла с ухо, в което да се вкара коженият ремък, а другото – шило за пробиване на дупки. И двете бяха излъскани от дълга употреба и безкрайно ценни.

– Бяха на мама – каза тя.

– Нямам нужда от нищо.

– Не, ще ги вземеш!

– Няма да ми потрябват.

– Ако си загубиш дрехите – почти изплака тя, – как ще си ушиеш нови?

Тълпата от хора растеше. Джони нямаше нужда от специално изпращане. Взе иглата и шилото от ръцете ѝ, развърза една от торбите и ги пусна вътре, провери дали няма опасност да изпаднат и я завърза отново.

Криси стоеше мълчаливо. Джони се обърна и я погледна. Уплаши се за нея. В лицето ѝ нямаше и капка кръв. Изглеждаше, сякаш не е мигнала цяла нощ и е прекарала тежка треска.

Решителността на Джони се разколеба, но зад Криси видя Браун Лимпър да шепне нещо на ухото на Пети Томсо.

Лицето му се вкамени. Той сграбчи Криси и я целуна силно. Сякаш с това отприщи цял бент – по бузите ѝ се затъркаляха сълзи.

– Чуй какво ти казвам – натърти Джони. – Няма да тръгваш след мен!

Тя направи усилие да контролира гласа си:

– Ако не се върнеш до една година, тръгвам. Заклевам се във всички богове от Върха.

Той я погледна. След това даде знак на Уиндсплитър да се приближи. С елегантно движение се метна върху гърба му, а в ръката си стискахе въжето на товарния кон.

– Оставям ти другите си четири коня – каза Джони на Криси. – Не ги изяждайте, те са обучени.

Той се запъна.

– Освен ако не започнете да гладувате през зимата.

Криси се притисна към крака му за момент, след това отстъпи назад и главата ѝ клюмна.

Джони смушка Уиндсплитър с пети и потеглиха. Този поход нямаше да бъде търсене на приключения. Щеше да бъде едно безкрайно

предпазливо разузнаване и Криси се бе погрижила за това.

В началото на дефилето се извърна – отзад стояха петнайсетина души, които наблюдаваха заминаването му. С петите си накара Уиндсплитър да се изправи на задните си крака и им помаха с ръка. Те внезапно се оживиха и отвърнаха на поздрава му.

След това Джони навлезе по пътеката в тъмния каньон и се отправи към необятните и загадъчни равнини.

Всички си бяха тръгнали. Само Криси стоеше неподвижно, обхваната от невероятната надежда, че всеки момент ще го види да язди обратно.

Пати я подръпна за крака:

– Криси, Криси, ще се върне ли?

Гласът на Криси беше много тих, очите ѝ бяха като пепелта в отдавна угаснало огнище.

– Довиждане – пророни тя.

6

Търл се уригна. Това беше учтивият начин да привлечеш нечие внимание, но звукът се загуби във воя и свистенето на машините под купола на службата за ремонт и поддръжка на транспорта.

Зът нарочно се задълбочи още повече в работата си. Шефът на транспорта в рудник №16 не обичаше да си има работа с началника на службата за сигурност. Всеки път, когато се окажеше, че липсва инструмент, кола или гориво, или пък нещо се счупеше – веднага довтасваше сигурността.

Наоколо бяха разхвърляни частите на три катастрофирали коли, чийто ремонт предстоеше. Тапицерията на едната беше изпоцапана цялата със зелени петна от кръвта на пострадалия психло. Остриетата на големите бургии, които висяха от релси, монтирани на тавана, се насочваха във всички посоки, управлявани от заложената в тях програма. Барбаните на струговете се въртяха с отворени челюсти в очакване в тях да попадне нещо, което да сграбчат и да обработят, както те си знаят. Ремъци се зъбеха, ръмжаха и се удряха един в друг.

Търл наблюдаваше как учудващо сръчните хищни нокти на Зът разглобяват концентричните корпуси на един високоскоростен реактивен двигател. Надяваше се да долови несигурност в движенията на лапите му. Ако съвестта на началника на транспорта беше гузна, щеше по-

лесно да се справи с него. Зът обаче дори не трепна.

Той сглоби мотора и захвърли последния метален пръстен върху пейката. Присви жълтите си очи и погледна Търл.

– Е, добре, какво съм направил пак?

Търл се приближи тромаво и се огледа наоколо.

– Къде са ти работниците?

– И без това механиците сме с петнадесет души по-малко. Миналия месец бяха изпратени в мините. И двамата го знаем много добре. Защо си дошъл?

Опитът на Търл като шеф на службата за сигурност го бе научил никога да не подхожда право към целта. Ако просто пожелаеше да му се отпусне разузнавателен самолет с ръчно управление, началникът на транспорта веднага щеше да му поиска съответното писмено разрешение за действия при извънредно произшествие. И след като не го види, щеше да каже: „Не става!“ На тази тъпа планета никога не се случваше нищо извънредно. Нито веднаж. От сто години нищо не бе застрашавало дейността на Междугалактическата минна компания. Служителите от сигурността скучаеха, а шефът на този отдел беше смятан за второстепенна фигура. Трябваше да се измислят несъществуващи опасности, което си беше чиста измама.

– Водя разследване по подозрение за заговор и саботаж в транспорта – каза Търл. – От три седмици само с това се занимавам.

Отпусна огромното си туловище върху една от катастрофиралите коли.

– Я не се подпирай на нея. Ще я изкривиш.

Търл реши, че ще е по-добре да се държи приятелски, и се дотътри до стола зад тезгяха, на който работеше Зът.

– Искаш ли да ти кажа нещо, ама да си остане между нас? Имам идея да впрегнем на работа някои от местните животни. Работя върху този проект и затова имам нужда от разузнавателен самолет.

Зът притвори костните си клепачи и седна на друг стол, който изскърца отчаяно под огромната маса на половинтонното му тяло.

– На тази планета – каза Търл доверително – някога е имало разумни същества.

– Какви същества? – попита Зът подозрително.

– Хора – отговори Търл.

Зът го погледна изпитателно. Служителите от сигурността никога не са се славели с чувството си за хумор. Имаше случаи, когато те подмамваха да кажеш нещо, а след това ти предявяваха обвинение. Но Зът

не можа да се съдържи. Костните му устни започнаха да се разтварят в усмивка и въпреки че направи опит да се контролира, изведнаж избухна в смях право в лицето на Търл. Зът бързо се овладя и отново подхвана предишната си работа.

– Само това ли е? – подхвана той, като се престори, че се замисля.

Търл реши, че нещата не вървят добре. Ето какво става, когато се опитваш да бъдеш откровен. Мерките за сигурност са едно, а откровеността – съвсем друго.

– Подозренията за заговор и саботаж в транспорта – каза той, като огледа подозрително катастрофиралите коли с присвити очи – могат да стигнат до големите началници.

Зът захвърли гаечния ключ и той издрънча на пода. В гърлото му се надигна застрашително ръмжене. Стоеше и гледаше право пред себе си. Всъщност мислеше.

– Какво искаш в действителност? – попита накрая.

– Разузнавателен самолет за пет или шест дни.

Зът стана, свали от стената дневника за отпускане на самолети и се зачете в него. Можеше да чуе как Търл почти мърка.

– Виждаш ли това? – попита Зът, като бутна дневника под носа му.

– Е, и?

– Тук пише, че на сигурността са дадени шест самолета, нали?

– Виждам, разбира се.

– А виждаш ли от колко време продължава това? – Зът разгръщаше страница след страница. – Цяла вечност! Истинска напасть!

– „Една планета за добив на руда трябва да бъде постоянно под наблюдение“ – цитира Търл със самодоволен вид.

– И какво толкова ще наблюдаваш? – попита Зът. – Върху картата е отбелязано всяко парченце руда, и то още преди ние с тебе да сме били родени. Върху тази планета няма нищо друго, освен млекопитаещи, които дишат отвратителния въздух.

– А ако се появят враждебни пришълци?

– Тук? – изръмжа презрително Зът. – Разузнавателните сонди на компанията в Космоса ще ги засекат много преди да стигнат до нас. Търл, транспортната служба трябва да осигурява гориво за тези самолети, да ги ремонтира и поддържа поне два-три пъти годишно. И двамата знаем много добре, че компанията се стреми към икономии. Ще ти кажа какво ще направим.

Търл чакаше с кисела физиономия.

– Ако се разберем да спрем разузнавателните полети, бих могъл да

ти дам един земеход за известно време.

От гърлото на Търл се изтръгна къс пронизителен писък.

Зът повтори предложението си:

– Земеход на твое разположение винаги, когато поискаш, и един разузнавателен полет над цялата планета веднаж месечно.

Търл тронаво се приближи до една от катастрофиралите коли и разглежда зелените петна от кръв.

– Чудя се дали катастрофата не е станала по вина на транспортната служба.

Зът стоеше неумолим. Знаеше, че причината е твърде много кербанго по време на работа.

– Един разузнавателен полет и един земеход – каза той.

Търл огледа другите развалини, но не можеше да измисли нищо. Разследванията по тези случаи бяха приключени. Но следващия път щеше да му покаже какво значи истинско разследване!

Търл се върна при Зът.

– Един разузнавателен самолет, програмиран да покрива цялата планета, веднаж месечно и въоръжен земеход на мое постоянно разположение. И без глупави въпроси за амуниции, дихателен газ и гориво!

Зът извади от чекмеджето под тезгяха една купчина документи и отдели от нея нужните формуляри. Хвърли дневника и листата към Търл.

Докато подписваше, Търл си мислеше, че трябва да се захване по-сериозно с началника на транспорта. Едно обвинение за кражба на руда щеше да свърши работа!

Зът прибра обратно документите и взе от таблото магнитната карта за отключване на един от най-старите и раздрънкани земеходи, който неизвестно откога събираше прах в гаража. Прибави към нея талон за получаване на гориво, друг за зареждане с дихателен газ и още един за амуниции.

Тази сделка никога нямаше да бъде отразена в регистрите на компанията, защото Зът беше взел мерки датите на заявките да не съвпадат. Никой от двамата не подозираше, че току-що са променили бъдещето на планетата. А тази промяна нямаше да бъде от полза за бъдещето на Междугалактическата. Но такива неща често се случват в големите търговски компании.

Когато Търл излезе, за да вземе своя земеход Марк II (бронирани и въоръжени), Зът си мислеше какви чудновати лъжи могат да измислят шефовете, за да получат възможност да отидат на лов. Всички бяха

полудели да убиват. Лудостта им унищожаваше и колите, ако се съди по смачканите тенекии, които му докарваха. Каква дивотия! Човекът бил разумно същество! Той се разсмя и се върна към предишното си занимание.

7

Джони Гудбой Тайлър яздеше на воля през океана от трева, Уиндсплитър препускаше неудържимо, а товарният кон го следваше в тръс.

Беше великолепен ден. Небето синееше над тях и в лицето му духаше силен вятър.

След два дни езда през хълмовете вече се намираще в най-просторната равнина, която можеше да си представи. Слънцето и Върхът отзад, който се бе смалил съвсем, му служеха за ориентир, за да не се отклони от пътя си. Беше успокоително, че с тяхна помощ винаги можеше да намери обратния път към дома.

Никаква опасност! Срещна много стада див добитък, но целият му живот беше минал сред тях. Попадна и на няколко вълка, ала какво можеше да му направят? Нито мечка, нито пума. Защо, за Бога, всички трябваше да се крият горе в планините?

А чудовищата? Какви чудовища! Пфу! Глупости!

Нямаше и следа дори от онзи лъскав цилиндър, който плавно преминаваше над главата му на всеки няколко дни, откакто се помнеше. Минаваше от запад на изток, без да спира, като всички небесни тела, но сега и той не се появяваше. Иначе щеше да го забележи от местата, през които минаваше.

С две думи, Джони страдаше от прекалена самоувереност. И логично дойде първата беда, причина за която бяха дивите свине.

Те не са опасни – ако си достатъчно бърз и внимателен, за да не те изненада мъжкарят, винаги можеш да убиеш едно прасенце. А сукалчето е нещо, което всеки би пожелал за вечеря. Прасетата се бяха скупчили точно пред него, ясно различими в светлия късен следобед. Имаше и малки, и големи, но всички бяха достатъчно тлъсти.

Джони спря Уиндсплитър и се плъзна по гърба му на земята. Посоката на вятъра не беше благоприятна и имаше опасност прасетата да го надушат. Ако тръгнаше направо към тях, със сигурност щяха да го усетят.

Той безшумно ги заобиколи, като тичаше приведен срещу вятъра.

Джони спря и вдигна боздугана. Високата трева стигаше почти до кръста му.

Прасетата ровеха корени в една падина сред равнината, от която водата не се оттичаше и се беше превърнала в блато. Джони беше сигурен, че са намерили нещо за ядене. Имаше много прасета и всички бяха заровили зурли в земята.

Снишен под нивото на тревата, той напредваше и скъсяваше разстоянието стъпка по стъпка.

Оставаха само няколко крачки до първите животни от стадото. Той се надигна безшумно, докато очите му достигнаха над нивото на тревата. Едно малко прасенце беше само на ръка разстояние от него и представяваше лесна плячка.

– Ето я вечерята – прошепна Джони и запрати тежкия си боздуган точно в главата му.

Ударът беше майсторски, прасето изквича пронизително и падна мъртво.

Но това беше само началото. Сред стадото настъпи шумна суматоха.

Скрит във високата трева зад гърба на Джони, след добро похапване се беше излегнал за следобедната си дрямка един двеста и петдесет килограмов мъжкар.

Пронизителният писък на прасето действаше като камшик на цялото стадо и то се втурна внезапно по посока на вятъра към конете на Джони.

Мъжкарят обаче беше готов да се спусне към всичко, което се изпреди пред очите му.

Джони имаше чувството, че е повален от лавина. Той беше проснат на земята и притиснат към нея толкова бързо, че не успя да направи нищо.

Събра сили и се претърколи по гръб, ала над него вместо небе се намираще косматият корем на дивото животно. Той не виждаше нищо, но усещаше зъбите и бивниците, които търсеха тялото му.

Претърколи се отново, свирепото квичене на звяра заглушаваше пулсиращото бучене в ушите му.

Претърколи се за трети път и най-после успя да види слънцето, както и един космат гръб.

Само за части от секундата се намери върху него. Обхвана гърлото на мъжкаря с ръце. Той се мяташе в кръг като див кон, когото обзядват.

Джони стегна хватката си, докато почувствува, че сухожилията му

ще се скъсат.

Тогава мъжкарят, почти задушен, се строполи на земята като конвулсивно трясеща се маса.

Джони слезе от гърба му и се отдръпна. Животното едва дишаше. Изправи се несигурно на краката си и след като не видя никакъв противник, се оттегли, като залиташе.

Джони вдигна убитото прасенце, като държеше под око отдалечаващият се мъжкар. Но победеното животно се въртеше неспокойно и се втурваше агресивно наляво и надясно и едва след известно време последва отдалечаващото се стадо по утъпканата пътека.

Стадото вече не се виждаше.

Но ги нямаше и конете!

Те бяха изчезнали! Джони беше останал сам с убитото прасенце. Острият камък, с който да го одере, кремъкът и праханта за палене на огън бяха изчезнали заедно с конете.

Можеше да бъде и по-зле. Погледна към краката си, като очакваше да види следи от бивниците на противника си. За щастие не откри. Боляха го главата и гърбът от сблъсъка и последвалата борба на земята, но за негов късмет нямаше нищо сериозно.

Тръгна по утъпканата трева на пътеката, като се упрекваше за своята непредпазливост. Беше по-скоро засрамен, отколкото уплашен. След известно време обаче тягостното му настроение се разсея и оптимизмът му се върна. Започна да търси конете, като подсвиркваше познатия сигнал. Предполагаше, че те не бяха тичали дълго пред стадото, а са свърнали някъде встрани.

Точно когато започна да се спуска здрач, забеляза Уиндсплитър, който спокойно пасеше. Конят го погледна, сякаш искаше да каже: „Къде беше досега?“, после завъртя палаво глава и най-спокойно, като че ли тъкмо това беше очаквал – да види Джони, се приближи и го побутна с муцуна.

Бяха му нужни десет минути усилено търсене, за да намери товарния кон и торбите.

Джони се върна обратно до едно малко изворче, край което беше минал през деня, и направи там лагера си за през нощта. Измайстори си колан и торбичка, като постави в нея няколко остри камъка, кремък и прахан. Сетне сложи по-здрав ремък на големия си боздуган и го закачи на колана си. Втори път нямаше да допусне да бъде изненадан неподготвен в прерията. В никакъв случай.

През нощта сънува, че Криси е стъпкана от стадо диви свине,

Криси разкъсана от мечка, Криси, направена на пихтия от препускащи копита, а той гледаше безпомощно от небето, там, където отлитат душите, без да може да направи каквото и да било.

8

Голямото село, където някога са живели хиляди хора, очевидно беше само една от многото измислици като тази за чудовищата. Но все пак беше твърдо решен да го потърси.

Сутринта, когато слънцето започна да разкъсва мрака, Джони отново потегли на изток.

Равнината се променяше. Забеляза някои необичайни за пейзажа неща, като например тези могили. Джони се отклони от маршрута си право на изток към слънцето, за да разгледа една от тях.

Той спря, подпрян на врата на Уиндсплитър. Наистина приличаше на хълм, но от едната страна имаше дупка. Тя представляваше правоъгълен отвор, иначе могилата беше покрита цялата с пръст и трева. Какво беше това – някаква шега на природата или прозорец?

Слезе от коня и се приближи към нея. Обиколи я цялата. Премери с крачки размерите ѝ. Беше дълга тридесет и три и широка десет стъпки. Аха! Май самата тя представляваше правоъгълник.

Малко встрани лежеше един разцепен дънер и Джони отчупи парче дърво от него.

Започна да разчиства с дървото краищата на отвора. Изненада се, че копае в нещо меко като пясък, а не в земя.

След като разчисти и долната част на отвора, се наведе и погледна вътре.

Отвътре могилата беше куха.

Отстъпи назад, погледна към конете и обходи с поглед околността. Нищо не го заплашваше.

Наведе се и опита предпазливо да се промъкне през отвора.

Изведнаж прозорецът го ухапа.

Изправи се веднага и разгледа китката си.

Тя кървеше.

Раната не беше страшна. Това, което го учуди, бе, че изобщо я имаше.

Огледа много внимателно прозореца още веднаж.

Той имаше зъби!

Всъщност може би не бяха истински зъби. На цвят бяха матови и пъстри, наредени по краищата на рамката. Извади един от тях и видя, че са закрепени много хлабаво. Измъкна един ремък от колана си и опита остротата на новата си придобивка.

Чудо на чудесата – това нещо срязва ремъка много по-бързо и по-добре и от най-острия камък, който имаше.

Хей, помисли си той с възторг, я виж какво си намерих! Много предпазливо – защото тези неща действително хапеха – започна да ги вади от краищата на отвора, малки и големи, и ги подреди внимателно едно върху друго. Отиде до товарния кон, взе парче еленова кожа и ги уви. Цяло богатство! С тези зъби човек можеше да реже и да дере кожи чудесно. Вероятно беше някакъв особен вид камък или пък тази могила представляваше череп на огромен звяр и това бяха зъбите му. Истинско чудо!

След като ги прибра грижливо в торбите с изключение на едно хлабаво парче, което пусна в торбичката на пояса си, той отново се замисли как да влезе вътре.

Вече нямаше какво да го хапе и Джони спокойно премина през правоъгълния отвор. Дупката не водеше надолу. Нивото на вътрешността изглежда дори беше малко по-високо от това на равнината отвън.

Внезапно движение в тъмнината вледени кръвта в жилите му. Но беше просто една птица, свила гнездо вътре, и тя с пляскане на крила излетя през прозореца. След като се намери на свобода, птицата кацна наблизко и започна да му се кара сърдито.

Джони пипнешком вървеше напред в тъмнината. Вътре нямаше кой знае какво, само прах. Но някога е имало разни неща. Съдеше за това по струпаните отломки и следите по стените.

Стени ли? Това наистина бяха стени. Те бяха направени от груби камъни или нещо подобно, подредени плътно един върху друг и образували огромни квадратни блокове.

Да, това бяха стени. Никое животно не можеше да направи такова нещо.

Никое животно не можеше да направи и плоча като тази. Очевидно тя е била част от нещо друго, което сега представляваше купчина червеникав прах. Под праха имаше няколко кръгли плочки, големи колкото три напръстника. Най-долната в купчината беше запазила блясъка си.

Джони я взе и я обърна в ръцете си. Дъхът му спря.

Приблужи се до прозореца, където светлината беше по-силна. Не можеше да има грешка.

Беше голямата птица с разперени крила и стрели в ноктите си.

Същото изображение, което беше открил в гробницата.

Дълго стоя разтреперан от вълнение, нужно му беше време, за да се успокои. Вече бе намерил отговора. Загадката бе разрешена. Излезе през прозореца и показа находката си на Уиндсплитър.

– Една от къщите на боговете – каза Джони. – Ето къде са отседали, преди да се отправят нагоре към Голямата гробница. Красиво е, нали?

Уиндсплитър сдъвка няколко стръкчета трева, които беше откъснал, и го побутна с муцуна по гърдите. Време беше да тръгват.

Джони пусна кръглата плочка в торбичката на колана си. Е, не беше Голямото село, но това място доказваше, че си струва търсенето в равнината да продължи. Стени, кой би могъл да предположи? Тези богове са знаели как да строят стени.

Когато Джони се качи на коня си и потегли, птицата се успокои и престана да го гълчи. Тя погледна отдалечаващата се група, направи още няколко възмутени забележки и влетя обратно в древните развалини.

9

Търл беше щастлив като бебе психло, хранено само с кербанго. Въпреки че денят преваляше, той вече беше на път!

Насочи земехода Марк II надолу по рампата, през въздушния шлюз и навлезе в отровната земна атмосфера.

Върху таблото пред мястото на водача имаше предупредителен надпис:

„БОЙНАТА ГОТОВНОСТ ДА СЕ ПОДДЪРЖА ПОСТОЯННО!

Независимо от това, че този танк е херметично затворен, личните дихателни средства и системи трябва да бъдат на местата си. Предприемането на бойни действия без заповед и по лична инициатива е строго забранено.

Подпис: Политически отдел на Междугалактическата минна компания, заместник-директор: Сот.“

Търл се усмихна на надписа. Ако на една планета, която няма собствена политика, липсват политически офицери и военен отдел, шефът на службата за сигурност изпълнява и двете функции. А че тук въобще можеше да се намери такъв танк, означаваше, че той е безкрайно остарял и е попаднал на нея като част от стандартното техническо

оборудване на филиалите на компанията. Служителите в канцелариите на Планета 1, Галактика 1, не винаги бяха съвсем наясно, когато спускаха безбройните си директиви и заповеди за най-забутаните и отдалечени подразделения на търговската империя. Търл хвърли дихателната маска и бутилката с газ на седалката до себе си и потърка доволно грубото си лице с лапа.

Какво удоволствие! Старата кола вървеше като добре смазан минен екскаватор. Малка, не по-дълга от девет метра и висока около три, тя се носеше над земята като ниско летяща птица без крила. С помощта на прецизни математически изчисления ѝ бе придадена такава форма, че всеки вражески снаряд би се плъзнал по бронята ѝ, без да причини вреда. През покритите с непробиваемо стъкло амбразури можеше да се наблюдава цялата околност. Дори дулата на лъчевите оръдия бяха умело защитени в ниши. Тапицерията, макар износена и напукана на места, имаше чудесен лилав оттенък.

Търл се чувствуваше прекрасно. Разполагаше с реактивно гориво, дихателен газ и хранителни дажби в пакети по пет килограма за пет дни. Беше разчистил документацията си, без да завежда нова преписка за „извънредни произшествия“. Взе „назаем“ една професионална видеокамера за работа под земята, която можеше да се използва и за други цели, и щеше да направи чудесни снимки на повърхността. Той пътуваше към целта си!

Какво чудесно разнообразие в скучния живот на шефа на сигурността на планета, където нищо не се случва! Планета, която не беше склонна да предостави никаква възможност на един амбициозен шеф да получи повишение и да напредне в кариерата.

Заповедта, с която го изпрашаха на Земята, беше за него страхотен удар. Веднага се зачуди какво бе направил, кого от големите бе засегнал, без да иска. Но го увериха, че няма нищо такова. Беше млад. Един психло живее около сто и деветдесет години, а когато Търл получи назначението си, беше само на тридесет и девет. Изтъкнаха, че малцина могат да станат началници на служба за сигурност на тази възраст. И в досието му завинаги ще бъде отразено, че е получил този пост. Нищо, ще видят те какво може, когато срокът му изтече и той се върне! Сладката привилегия да служиш на планета, на която можеш да дишаш без маска, получаваша обикновено по-възрастните психлоси.

Не можаха да го излъжат. Никой от отдел „Личен състав“ на служителите на сигурността на Планета 1, Галактика 1, не искаше да има нищо общо с този пост. Вече си представяше интервюто преди следващото

му назначение.

– Последно място на работа?

– Земята.

– Къде?

– Земя, третата планета на периферна звезда във второстепенната Галактика 16.

– О-о! Какво постигнахте на този пост?

– Всичко е записано в досието ми.

– Да, но в досието няма нищо.

– Трябва да има. Може ли да го погледна?

– Не, не. Досието ви принадлежи на компанията и е секретен документ.

И накрая ужасът:

„Служителю Търл, по някаква случайност имаме едно свободно място в друга периферна звездна система в Галактика 32. Това е спокойно място, никакъв организиран политически живот, няма атмосфера и...“

Или още по-лошо:

„Служителю Търл, трябва да ви уведомим, че напоследък работите на Междугалактическата не вървят добре и имаме нареждане да се стремим към икономии на всяка цена. Опасяваме се, че досието ви не позволява договорът ви да бъде подновен. Не ни се обаждайте! Ако имаме нужда от вас, ние ще ви потърсим!“

Той вече подозираше нещо. Преди месец бе получил съобщение, че срокът на службата му е удължен, за връщане обратно не ставаше и дума. Тогава го бе обзел ужас. Видя се на 190 години – как едва се влачи наоколо, отдавна забравен от приятели и роднини, как завършва дните си като изкуфяла отрепка, която накрая спускат в тесния гроб, и служителят, без дори да се интересува от лицата на клиентите си, отбелязва името му в погребалните архиви.

За да избегне тази съдба, трябваше да действа, да действа бързо и решително.

Понякога дори и през деня му се присънваха по-добри възможности – как чака в огромна приемна, а униформените служители са застанали мирно и си шепнат един на друг:

„Кой е този?“

„Как, не го ли познаваш? Това е Търл!“

После се отваря една голяма врата:

„Президентът на компанията ви очаква, господине. Оттук, ако

обичате...”

Според геоложките проучвания някога на север от това място е имало древна автострада. Търл превключи на автопилот и разгърна една голяма карта. Ето я автострадата, разположена по оста изток-запад. Оти-ваше точно на запад. Сигурно е разнебитена и обрасла с трева, може би дори не може да се различи откъде е минавала. Но поне няма стръмни наклони и води право към планините. Търл беше заградил крайната си цел с огромен кръг.

Пред него се показва автострадата.

Той отново превключи на ръчно управление и колата се залюля. Не беше карал такова нещо от времето, когато посещаваше училището за подготовка на кадри за сигурността, и неувереното му управление леко отклони машината от курса ѝ.

Той бързо набра височина, за да премине над един крайпътен насип, изключи двигателя и натисна спирачките. Колата се приземи и около нея се вдигна облак прах. Намираще се точно в средата на пътя, който търсеше. Спирането беше рязко, но не беше лошо, изобщо не беше лошо. Ще се научи да го прави още по-добре.

Надяна маската и монтира бутилката с дихателен газ. После натисна бутона за декомпресия, за да могат резервоарите да всмучат газта без загуби. За момент се получи вакуум, който не беше особено приятен за ушните кости, и след това светна надпис, че отровният въздух вече е нахлул във вътрешността.

Отвори горния люк, застана прав върху седалката и се показа през него. Под тежестта му танкът се разклати и заскърца. С незащитените си от маската части на лицето усети хладния вятър.

Огледа се наоколо и изпита отвращение. Равнината очевидно нямаше край. Беше и пуста, единственият звук, който можеше да долови, бе шепотът на вятъра. И тишина, пълна тишина. Дори чуруликането на птичките се чуваше на километри.

Почвата бе жълтеникавокафява. Тревата и редките храсти зеленееха. Небето беше чисто синьо, тук-там се виждаха бели пухкави облаци. Доста странно място. Когато се върне у дома и започне да разказва, никой няма да му повярва. Никъде не можеше да се забележи дори едно пурпурно петънце.

Внезапно Търл бе обхванат от ентузиазъм, наведе се, бръкна в колата и взе видеокамерата. Пусна я, завъртя я в кръг и я остави да снима. Ще изпрати на познатите си цяла касета с такива пейзажи. Нека тогава не му вярват, когато им разказва за тази дяволски гадна планета. Може

би дори щяха да му съчувствуват.

– Ето какво виждам всеки ден – каза той в микрофона, след като направи пълен кръг с камерата. Думите изкънтяха в маската и прозвучаха тъжно.

Но все пак имаше и нещо пурпурно. Точно на запад се издигаха планини, които бяха обагнени в пурпурно. Той остави камерата и им се усмихна. Нещата не изглеждаха толкова зле. Нищо чудно, че хората живееха в планината. Тя беше пурпурна. Може би човекът наистина беше разумно същество? Търл искаше да е така, но не залагаше особено много на това. По всяка вероятност то щеше да е проява на прекален оптимизъм. Но все пак тази мисъл подслаждаше не особено ясните му планове.

Докато гледаше на запад, погледът му улови нещо, което се намираще между него и планината. В далечината, на фона на залязващото слънце, ясно се очертаваше силует. Той завъртя един лост на маската си, за да получи увеличен образ. Хоризонтът изведнаж се приближи. Да, беше прав – пред него се намираще тънещ в развалини град. Картината беше замъглена и неясна, но високите сгради се виждаха добре. Градът се бе разстлал на доста голяма територия.

Вятърът заплююща в картата, докато я изучаваше. Древната автострада водеше право на запад към града. Той се пресегна надолу и взе от купа върху седалката до мястото на водача един огромен том и го отвори на отбелязаната страница. Там имаше рисунка, която по всяка вероятност бе направена от някой културолог преди няколко века.

За изследване на културата на планети с такава атмосфера на времето компанията използвала чинкосои, които дишали въздух. Те бяха жители на Галактика 2, високи колкото психосите, но тънки като конец и много крехки. Бяха много древна раса и психосите не обичаха да си признават, че това, което знаеха за културата, го бяха научили от тях. Тъй като били много леки, транспортирането им не представлявало проблем независимо от факта, че трябвало да им се осигурява кислород. А и поддържането им не струвало скъпо. Но вече ги нямаше дори на Галактика 2. Бяха се опитали да вдигнат бунт и Междугалактическата компания ги бе унищожила. Това се случило много отдавна, след ликвидирането на Отдела за култура и етнология на Земята. Търл никога не бе виждал жив чинко. Сигурно са били особени същества, щом са рисували картинки като тази, дори цветни. А защо ли е трябвало да рисуват?

Той сравни силуета в далечината със скицата. Времето бе оставило следи, но рисунката съвпаднаше с това, което виждаше.

Текстът към нея гласеше: „На изток от планините се намират останките от един човешки град, който е забележително добре запазен. Хората го наричали Денвър. Той не бил толкова красив, колкото градовете в средната или източната част на континента. Стандартните малки врати почти нямат орнаменти или не са украсени изобщо. Помещенията са малко по-големи от детски къщички за игра. Вероятно архитектите са ги проектирали да бъдат практични и удобни, а не красиви и изящни. Има три катедрали, очевидно построени в чест на различни езически божества, което показва, че културата не е била монотеистична, въпреки че някои вярвания доминирали. По всяка вероятност всички са били обединени от почитането на един общ бог, наречен «банка». Хората имали и библиотека със забележително голям книжен фонд. Културният отдел запечата някои от нейните помещения, след като предаде на архива само ценните издания – отнасящите се до минната индустрия. Тъй като не бяха открити данни за наличието на рудни залежи под града и местното население не е използвало ценни материали при построяването му, това селище на хората е много добре запазено, което отчасти се дължи на сухия климат. Направено е официално искане за реставрацията му.“

Търл се разсмя. Не се учудваше, че чинкосите вече не съществуват – в глупостта си стигаха дотам, да искат средства за реставрацията на един човешки град. Представи си реакцията на директорския съвет. Членовете му са били готови да смажат с лопата черепите на типове, които толкова много държат на изкуството.

Все пак информацията, събрана от тях, можеше да му помогне. Кой знае?

Той се залови с по-важните неща. Пред него се простираше автострадата. Намираше се точно в средата ѝ. В тази точка беше широка петдесетина метра и можеше ясно да се различи, макар че беше покрита с около половин метър пясък. Следователно неговият курс беше пълен напред между двата реда растителност отстрани на пътя.

Търл отново се огледа. В далечината виждаше няколко диви говеда и стадо коне. Не си струваше да стреля – никой психло не можеше да яде месото им при техния тип обмяна на веществата, а и нямаше никаква опасност, която да го раздразни или предизвика. Ето това беше истински лукс – разполагаше с толкова време за лов, беше чудесно екипиран, но можеше да си позволи да не ловува.

Той се спусна надолу, седна на мястото на водача и натисна копчето за затваряне на горния люк. Отровният въздух беше изсмукан от кабината и заместен с дихателен газ. Въпреки инструкциите свали маската

от лицето си и я пусна на седалката до себе си. Пурпурната кабина поотпусна нервите му.

Тази проклетата планета! Та тя изглеждаше отвратително дори през пурпурните стъкла на амбразуриите.

Той пак зараглежда картата. Настъпваше неговият час. Не бива да се качи в самата планина заради урана – разузнавателните полети бяха регистрирали наличието му там горе. Данните, получени от тях, гласяха, че човешките същества понякога слизаха и в равнината в подножието на планината, а там Търл можеше да бъде в относителна безопасност.

Обмисли плана си още веднаж. Той беше чудесен. Щеше да му даде власт и богатство. От автоматичните разузнавателни полети бе получил информация, с която другите не разполагаха. Анализите, направени от въздуха, бяха регистрирали залежи от почти чисто злато. Златната жила се бе оголила в резултат от свличането на земни маси, след като компанията бе завършила проучванията си на рудните залежи на планетата. Една прелестна, невероятно богата златна жила, за която компанията дори не подозираше! Данните за нея бяха съвсем нови и Търл унищожи записите, така че да не попаднат пред чужди очи. Колко смешно – Зът сам предложи да се прекратят автоматичните разузнавателни полети!

В района, който го интересуваше, уранът беше в огромно количество и никой психло не можеше да отиде да копае там горе. Дори няколко пращинки можеха да взривят дихателния газ на психлосите.

Търл отново се усмихна, възхитен от своята гениалност. Трябваше му само едно човешко същество, а после още няколко. Те можеха да копаят в опасната зона, уранът да върви по дяволите! Ще измисли някакъв начин да пренесе златото у дома, дори вече имаше някои идеи как да стане. А после – после богатство и власт! Край на мъките в това проклето място.

Шефът на сигурността просто трябваше да не допусне у другите да възникнат съмнения за това, което върши в действителност, трябваше да може винаги да изтъкне някаква разумна причина за странното си поведение. Търл беше много опитен в това отношение.

Ако имаше късмет, можеше да хване някое човешко същество в тази част на равнината. Не разполагаше с много време, за да дебне улова си. Но чувствуваше, че този път ще има късмет.

Беше тръгнал късно и слънцето вече залязваше, но той можеше да влезе в града и да преспи в колата.

Марк II се понесе по древната автострада.

На хоризонта се виждаше нещо!

Джони Гудбой Тайлър дръпна юздите така рязко, че Уиндсплитър се изправи на задните си крака.

Ето ги там, право на изток. Това не бяха хълмове или планини. Не беше и мираж. Имаха правоъгълна форма и ясно очертани ъгли.

Беше сигурен, че не сънува.

След като напусна древната развалина, която изследва, намери много лесен маршрут. Изглежда някога до нея е водел широк път.

Отстрани имаше два реда растителност, разположени на около седемдесет и пет метра един от друг, които се извиваха и се губеха в далечината. Копитата на коня тъпчеха ниската трева. Трябваше да внимава, защото на места се бяха образували плитки дупки. Ако човек се вгледаше, щеше да забележи, че земята между тях сивее. Джони се взря надолу. Слезе от коня и разкърти внимателно краищата на една такава дупка. Като че ли площта между двата реда растителност цялата бе покрита с някакъв сивобял материал.

Също като вътрешността на развалината, в която беше влязъл. Може би това беше стена, построена от древните, паднала на една страна? Но ако беше така, щеше да се е разбила на парчета.

Пътеката, която водеше към Съдилището в неговото село, беше покрита с камъни. Но кой би си играл да прави пътека, широка седемдесет и пет метра? По нея трябва да се пътува с дни. Кому е нужно това?

Този път очевидно не беше използван от много дълго време. Ако изобщо можеше да се каже, че това е път. Той разсичаше ниските хълмове, които сякаш бяха отрязани с нож. Минаваше над малки поточета и беше хлътнал над някои от тях.

В началото Джони беше много развълнуван, но след това свикна и вниманието му се насочи преди всичко Уиндсплитър да не стъпи в някоя дупка.

Когато беше момче, едно от семействата в селото имаше количка с колела, с която караха дърва за огъня. Беше чувал, че някога имало много такива колички и някои дори били теглени от коне. По този път това нямаше да е трудно. С такава кола би могло да се пътува бързо и надалеч.

В късния следобед той започна да си мисли за Голямото село и реши, че някой е видял онази къща на боговете и във въображението си е

събрал хиляди такива на едно място.

Но изведнаж то изникна пред погледа му.

Дали наистина беше това, което търсеше?

Пришпори с пети Уиндсплитър, без да обръща внимание на дупките по пътя. В кристално чистия въздух хоризонтът не бързаше да се приближава към него, сякаш дори се отдалечаваше.

Той спря. Дали все пак не беше зрителна измама? Но всъщност не, очертанията, които виждаше, имаха доста правилна форма, за да бъдат дело на природата, а и бяха твърде много.

Това не бяха нито планини, нито хълмове. Можеха да бъдат само сгради, построени от човешка ръка.

Той потегли, но този път предпазливо, като внимаваше много повече. Не след дълго се убеди, че наистина се приближава.

Слънцето вече залязваше, а Джони още не беше стигнал. Възможността да влезе в едно такова място по тъмно го тревожеше. Кой би могъл да каже какво има в него? Призраци? Богове? Хора?

Чудовища? А, не, не и чудовища. Това бяха само приказки, с които майките плашеха децата си.

Пътят пресичаше един поток и Джони се отби встрани, за да си направи лагер. Стопли на огъня малко от запаса си печено свинско месо и го нарязва с едно от острите блестящи неща, които беше взел от прозореца.

Я виж ти, чудеше се той, кой би повярвал, че нещо може да реже така? С него животът би станал истинско удоволствие. Трябваше да внимава да не се нарани, както вече бе станало на два пъти. Сигурно можеше да му се направи дръжка от дърво или друг материал. Тогава то щеше да стане удобен и безценен инструмент.

След вечеря разпали огъня, за да държи вълците на разстояние. Два вече бяха приседнали наблизко и пламъците играеха в гладните им очи.

– Изчезвайте – извика Джони – или ще си направя дрехи от кожата ви!

Но те не помръднаха.

Уиндсплитър и товарният кон не смееха да се отдалечат от огъня. Присъствието на вълците ги правеше неспокойни. За всеки случай Джони взе от брега на поточето няколко камъка с големината на човешки юмрук.

Не искаше да ги убива, но все пак конете му трябваше да пасат на спокойствие.

Хвърли един кокал от месото към мястото, където чакаха вълците.

Те бяха едри животни и нямаше да се откажат лесно. Единият запълзя към кокала, като влачеше корема си по земята и ръмжеше. За момент цялото му внимание беше съсредоточено върху плячката.

Джони замахна мълниеносно. Камъкът удари вълка точно между очите.

Мигновено вдигна ръка отново, вторият вълк също не успя да отскочи и падна мъртъв.

Джони погледна към Уиндсплитър:

– Значи така, а? Аз трябва да върша всичко!

После отиде до единия от вълците и довлече трупа му до огъня. След това домъкна и другия. За съжаление по това време на годината те бяха толкова измършавели, че кожата им не ставаха за нищо. Бяха покрити с кърлежи.

– Хайде, отивайте да пасете – подвикна той на конете.

Хвърли още няколко съчки в огъня, в случай че се появят и други вълци, и се приготви за сън. Утре щеше да бъде неговият ден.

11

Джони се приближаваше предпазливо към Голямото село.

Беше станал преди изгрев слънце и зората го свари в покрайнините. Внимателно се вираше, спираше, за да огледа всяко непознато нещо отблизо. Не беше спокоен.

Всичко беше покрито с пясък и в широките пространства между сградите растяха трева и високи бурени.

Стряскаше се всеки път, когато заек или огромен плъх изскачаха в паника от някоя врата, обезпокоени от тропота на копитата. Въпреки че тревата заглушаваше шума, в това място цареше такава тишина, че и най-малкият звук се превръщаше в грохот.

Никога в живота си не беше чувал ехо и когато звукът се завръщаше, Джони трепваше. В началото беше почти убеден, че някъде там има и друг кон. След това все пак разбра какво става.

Удари двата си боздугана един о друг и само след секунда чу същия звук да се повтаря като шепот, сякаш му се подиграваше. Изчака, но нищо друго не се случи. Направи същото още веднаж... Звукът не се появяваше, освен ако той самият не го предизвикваше.

Огледа се наоколо. И от двете му страни се издигаха останките на смайващо високи сгради. Разрушителната сила на вятъра бе оставила

своята следа върху тях, времето ги бе направило мрачни и безцветни, но те все още стърчаха, изправени и внушителни. Беше потресавашо. Кой можеше да построи такива неща? Може би боговете?

С интерес разгледа огромните каменни блокове. Нямаше човек, който да успее да повдигне сам дори един от тях.

Джони спря коня си в средата на пътя, който очевидно някога е бил главен и е пресичал цялото Голямо село. Намръщи чело, като се опитваше да си представи как би могло да бъде построено всичко това. Колко хора са били необходими? Как са могли да достигат толкова високо?

Съсредоточи се, за да проумее загадката на това чудо. Постепенно стигна до извода, че ако от дънери на дървета се направят стъпала и много, много хора изтеглят нагоре вързания с въжета каменен блок, поставят го на мястото му и след това махнат дървената конструкция, ставаше възможно. Беше направо забележително, невероятно и даже опасно. Но все пак осъществимо.

Доволен, че не беше нужно да се намесват чудовища или богове, за да се обясни построяването на това забележително село, той се успокои и продължи нататък.

Чудеше се дали странните стърчащи покрай пътя неща не бяха някакви непознати за него дървета без клони. Отново слезе от Уиндсплитър и разгледа едно от тях. Беше твърдо, грапаво, кухо и не можеше да се помръдне. Но не беше дърво, а някакъв червеникав метал, и когато изстърга червения прах, отдолу беше черно. Огледа и двете страни на широкия път. Тези неща бяха разположени на равни разстояния едно от друго. Въпреки че не можа да разбере тяхното предназначение, очевидно и те, и сградите са служели за нещо.

Около него имаше безброй прозорци, които сякаш го наблюдаваха. Слънцето вече се бе показало и блестеше в тях. Цяло богатство от лъскавите и остри неща, които бе открил в развалината. Те не бяха съвсем прозрачни, а по-скоро матови, като замъглените очи на старец. Някои бяха цели. Джони осъзна, че всъщност са били използвани като преграда срещу студа и горещината, а пропускаха светлината. В неговото село хората използваха за тази цел надути с въздух стомаси на големи животни. Но тези, които са строили Голямото село, са разполагали с някакъв непознат материал – твърд, прозрачен и тънък. Трябва да са били много умни хора.

Видя пред себе си зейнала врата. Двете ѝ крила бяха паднали и лежаха встрани, наполовина зарити в пясъка. Тъмният отвор беше зловец.

Джони вкара коня си вътре и се огледа в сумрака. Наоколо имаше

всякакви боклуци и отломки, изгнили и проядени до такава степен, че не можеше да се разбере за какво са служели някога.

Но редиците от високи до кръста прегради стояха непокътнати. Бяха направени от някакъв бял камък със сини жилки.

Наведе се през врата на коня и се вторачи в стените зад тях. Видя огромни врати, две бяха откренати, а едната беше широко отворена. Върху тях имаше големи колела, направени от лъскав метал.

Джони пристъпи до преградите от бял камък и прескочи от другата страна. Приблужи се внимателно към зейналия отвор.

Вътре имаше рафтове, а върху тях, преплетени с изгнилите останки от някакво платно, се виждаха цели купчини от съвсем кръгли плочки. Някои бяха потъмнели, но една привличаше погледа му с яркочълтия си цвят.

Джони взе една плочка. Диаметърът ѝ беше колкото два напръстника и беше удивително тежка. Той я обърна в ръцете си и очите му се разшириха.

Отново същата птица! В ноктите си държеше сноп стрели. Той трескаво започна да рови в другите купчинки, като оглеждаше внимателно всяка плочка. Върху повечето от едната им страна беше изобразена птица, а върху другата се виждаше ликът на някакъв мъж, или по-скоро лицата на различни мъже.

Лице на мъж!

Бяха изобразени и жени.

Тези неща са били създадени от човека, това не беше божествен символ. Птицата със стрелите принадлежеше на хората!

Шокът от това откритие го разтърси. Той се подпря на стената и стоя така няколко минути. Главата му бръмчеше и щеше да се пръсне, докато се опитваше да подреди мислите си.

Вратите на тези помещения бяха направени от човека. И още по-важно – Голямото село беше построено от него. Вратите на Голямата гробница горе в планината бяха изработени от подобен материал независимо от това, че бяха много по-големи.

Следователно гробницата не е принадлежала на боговете. Могилата в равнината също, те са били създадени от хората.

Вече беше убеден, че човекът някога е бил способен да строи.

А за да се издигне Голямото село, сигурно са били необходими хиляди хора. Следователно е истина, че някога те са били много.

Чувствуваше се силно замаян, подкара коня си. Неговите основни представи бяха разбити на пух и прах и му трябваше доста време да

осмисли този факт и да свикне с него. Кои от легендите бяха истина? А кои – чиста измислица?

От тях знаеше, че Голямото село съществува, и ето, той го намери. То очевидно беше построено от хората, които са живели преди хиляди години.

Може би легендата, която разказва как Бог се разгневил и унищожил хората, също е вярна. А може и да не е. Ами ако е била само някаква чудовищна буря?

Той оглеждаше сградите и пътеките между тях. Нищо не подсказваше, че тук се е разразила буря. Сградите си стояха изправени. По прозорците на много от тях онзи странен прозрачен материал беше здрав и непокътнат. Наоколо нямаше скелети, но може би костите не бяха устояли на времето?

Тогавя видя една постройка със затворени врати и с прозорци, запечатани с метални листове. Вгледа се по-внимателно и забеляза, че вратата е залостена с огромна желязна скоба. Той скочи от коня и я огледа.

Тя не беше толкова стара, колкото останалите неща в селото. Беше потъмняла, но очевидно е била поставена по-късно.

Някой беше разчиствал пясъка пред вратата. Тревата отново бе поникнала, но се виждаше, че тук е работено.

Джони смръщи вежди. Тази сграда не приличаше на останалите. Изглеждаше много по-запазена. Някой бе закрил прозорците с метални листове. Материалът, от който бяха изработени, беше съвсем различен, върху него не можеше да се открие и следа от ръжда.

Някой беше работил върху тази сграда допълнително.

Той отстъпи няколко крачки назад, за да може да я обхване с поглед цялата. Конструкцията ѝ наистина беше различна. Имаше много по-малко прозорци от останалите. Изглеждаше стабилна като скала.

Джони беше добър следотърсач и се опита да разбере какво е станало, като изследва оставените следи. Много, много време, след като селото е било опустяло, някой е идвал на това място, направил е пътека, разчиствил е пясъка пред вратите и е запечатил прозорците. По всичко личеше, че това също се е случило много отдавна.

Той разглежда с любопитство фасадата. Един от металните листове, които покриваха прозорците, беше по-разхлабен от останалите. Беше твърде високо, за да го достигне, Джони стъпи върху гърба на коня си и започна да дърпа. Листът поддаде. Той се окуражи, пхна дръжката на боздугана си в цепнатината и натисна с всичка сила. Чу се силно скърцане, сякаш металният лист изразяваше гласно възмущението си, и

когато се откърти, стресна Уиндсплитър, който уплашено подскочи напред.

Джони успя да се улови за перваза и краката му увиснаха във въздуха. Напрегна мускули и се издърпа нагоре. Прозрачният лист стоеше непокътнат. Стисна боздугана си и го удари.

Дрънченето на падащото счупено стъкло прозвуча оглушително в тишината.

Джони вече бе научил, че тези неща могат да те порежат, затова се хвана с една ръка за рамката, а с другата много внимателно почисти всички останали остри парченца.

След като направи това, той се промъкна през получените се отвор.

Вътре цареше пълен мрак. Мина известно време, докато очите му свикнат с тъмнината и започне да различава нещо. През малките процепа на прозорците светлината се процеждаше на тънки ивици. Той се спусна внимателно в огромната стая. След като се отмести от прозореца, стана по-светло и вече можеше да вижда много добре.

Всичко беше покрито с равномерен слой прах и пясък. Маси и столове бяха подредени в прави редици. Никога не беше виждал толкова много на едно място. Но те не бяха най-интересното нещо в стаята.

Почти целите й стени бяха покрити с рафтове. Те даже навлизаха навътре в стаята. Някой ги беше покрил с някакво платно, през което можеше да се вижда. Под него върху всеки рафт имаше нещо.

Джони приближи внимателно. Развърза покривалото на едно място и погледна зад него.

В редици бяха подредени някакви непознати твърди неща с правоъгълна форма. В началото си помисли, че са залепени едно за друго, но след това установи, че не са и човек може да си избере и извади което и да е от тях. Взе едно и започна да го разглежда.

То почти се разпадна в ръцете му.

Той непохватно се опита да събере парчетата и накрая успя. Какъв странен предмет! Приличаше на кутия, а в действителност не беше. Двете му страни се отваряха настрани и между тях имаше безброй невероятно тънки и фини листове, целите изпъстрени с малки черни знаци, подредени равномерно в прави редици. Да, наистина, какво странно нещо. И колко сложно!

Върна предмета на мястото му и взе друг, този път по-малък. Той също се разтвори.

Джони изведнаж разбра, че гледа картина. Тя не продължаваше навътре в предмета. Изглеждаше, че е така, но пръстът му усети само

ploska повърхност. Онова, което виждаше, представляваше червен кръг, много по-голям от ягода, а и по-гладък. Имаше и стебло. До него – черна шатра с една напречна греда по средата.

Обърна страницата. На нея имаше пчела. Някоя пчела в действителност не би могла да бъде толкова голяма и все пак това беше пчела. Изглеждаше като истинска. Пипна я с пръсти и установи, че е плоска. Черното нещо до нея имаше две издутини.

Джони отгърна друг лист. Ето една котка, прекалено малка, но въпреки всичко котка. Не можеше да има грешка. Край нея имаше нещо черно, което приличаше на нова луна.

След още няколко листа откри рисунка на лисица. До нея стоеше черен стълб с две знаменца на него.

Внезапно през тялото на Джони премина тръпка. Дъхът му секна. Сграбчи първия предмет от мястото, на което го беше върнал, и го разтвори наново. Ето я шатрата. Там беше и черният знак от рисунката на пчелата. Ето го и черния стълб с двете знаменца.

Той стисна двата правоъгълни предмета, главата му беше замаяна. Вторачи се в тях.

Тези неща означаваха нещо, което той не можеше да разбере. Лисици! Пчели! Котки! Шатри, стълбове, нови луни – какво беше това?

Всички те имаха някакъв смисъл!

Но какъв? Нещо за животните? Или за времето?

Би могъл и по-късно да потърси отговорите на тези въпроси. Засега прибра двата правоъгълни предмета в торбата на пояса си. Всичко, свързано с животните или с времето, е много ценно. Хм, правоъгълници, които крият някакъв смисъл. Кой би повярвал? Самата мисъл предизвикваше избухването на хиляди светкавици в главата му.

Отново завърза платното, с което бяха покрити рафтовете, излезе през прозореца и върна металния лист на мястото му. Подсвирна на Уиндсплитър и когато той дойде, скочи на гърба му.

Джони хвърли продължителен поглед наоколо. Кой можеше да каже още какви чудеса има скрити в Голямото село? Беше възбуден и се чувствуваше безкрайно богат.

Нямаше никаква причина хората от неговото село да се крият горе в планината. Тук можеше да се намери подслон за хиляди. Дърветата за огън растяха направо на улицата. Имаше толкова много стаи и помещения, че надали някой можеше изобщо да ги преброи!

Мислейки си за тези неща, той за пръв път, откакто напусна селото, се почувствува по-добре. Усети прилив на нови сили.

За да свърши работата си, му бяха нужни само още няколко дни, а не цяла година, както си мислеше в началото.

Хвана поводите на товарния кон и продължиха по широкия път към източната част на селото.

Въпреки че попиваше с поглед и най-малката подробност от обстановката наоколо, мисълта му беше заета с друго. Наум вече бе започнал да организира преселването на своите: какво ще трябва да им каже, за да ги убеди да тръгнат, какво ще съобщи на Стафър, как ще пренесат имуществото си... Може би трябва да построят някаква кола. Ако успеше да се сдобие с превозно средство, тук, в Голямото село, всичко би било много по-лесно. Със сигурност можеше да намери коне. Може би тези купчини, покрити с дебел слой прах, които се виждаха и от двете страни на пътя, някога са били използвани за превозване на разни неща? Трудно беше да си представи как са изглеждали в действителност, толкова бяха изгнили. Направиха му впечатление колелата им. А от онзи прозрачен материал имаше колкото щеш. Но изглежда не са били теглене от коне. Започна да ги разглежда подробно.

И тогава видя насекомото.

12

Ето го там, в ярката дневна светлина.

Изглеждаше чуждо.

Със сигурност беше някакво насекомо. Приличаше на огромна хлебарка. Или бръмбар. Не, по-скоро хлебарка.

Но толкова големи хлебарки не съществуваха. Беше дълго около десет метра, високо три и половина и широко четири.

Имаше отвратителен кафяв цвят. Беше гладко.

Джони спря толкова рязко, че товарният кон едва не се блъсна в неговия. Насекомото стоеше неподвижно точно по средата на широкия път. Отпред вместо очи имаше две цепки. В планината и в равнината нямаше такива същества, дори и в центъра на Голямото село досега не бе видял нещо подобно. То изглеждаше чисто, почти блестящо и върху него имаше съвсем малко прах.

Джони почувствува, че нещото е живо. Не можеше да определи защо реши така, но то беше живо. Не беше просто парче метал. Изведнаж разбра причината.

Беше доловил слабо разклащане. Нещо се бе раздвижило зад

тесните очи.

Без да прави резки движения, Джони обърна Уиндсплитър и като не изпускате въжето на товарния кон, започна да се отдалечава в посоката, от която беше дошъл. Вече бе разбрал, че тези пътища образуваха правоъгълници, така че можеш да обиколиш сградите, разположени в тях, и да се върнеш на същото място.

Недалеч оттук, на изток, селото свършваше и започваше равнината. Искаше да мине по един страничен път, да заобиколи и да излезе на открито. Надяваше се, че дори и съществото да може да се движи, в равнината конят му щеше да бъде по-бърз.

Изведнаж чу оглушителен рев!

Джони погледна назад ужасен. То се бе издигнало на около метър от земята. Изпод тялото му излизаха струи прах. Започна бавно да се промъква напред. Значи все пак беше живо!

Той подкара Уиндсплитър в галоп надолу по пътя. Прелетя покрай две странични улици и се обърна – съществото беше останало далеч назад.

Накара Уиндсплитър да завие по един от страничните пътища и препусна по него, като водеше и втория кон. На следващия ъгъл зави още веднаж. Забеляза пред себе си две високи сгради. Трябваше да излезе от града, да стигне до откритата равнина. Трябваше да успее.

Но внезапно изригна огън. Сградата вдясно от него избухна в пламъци. Покривът ѝ бавно се наклони на една страна, сгромоляса се на улицата и я задръсти.

Джони мигновено спря, целият покрит с прах.

Чуваше как съществото ръмжи някъде зад развалините. Притаи дъх и се заслуша. Мястото, откъдето идваше ръмженето, се променяше. Нещото се движеше надясно.

Той се опита да проследи движението му по шума. Приближаваше се по съседната улица. Вече се бе изравнило с него и се опитваше да мине зад гърба му.

По някакъв начин непознатото животно беше успяло да затрупа пътя пред него с намерение да го атакува отзад.

Беше попаднал в капан.

Джони погледна пушешите развалини пред себе си. Издигаха се на три-четири метра над земята като вертикална стена, която трудно можеше да се преодолее.

Вече не изпитваше никаква паника. Опита се да укроти лудото биене на сърцето си. Това, което трябваше да направи сега, беше да изчака

чудовището да се появи на улицата зад гърба му и тогава да прескочи оградата.

Върна Уиндсплитър малко назад, за да може да се засили добре.

Ръмженето на онова нещо се приближаваше по страничната улица зад него. Ето, сега зави зад ъгъла. Той хвърли поглед назад. Видя го зад себе си. От хищните му ноздри излизаше пушек.

Джони заби пети в хълбоците на Уиндсплитър. Дръпна силно поводите на товарния кон.

– Я-а-а! – изкрещя Джони.

Конете се засилиха към преградата. Тя беше огромна и имаше опасност камъните да започнат да се търкалят надолу по нея. Можеха да ги смажат.

Закатериха се нагоре. Зад тях започнаха да се свличат отломки. Молеше се на боговете някой от конете да не си счупи крака.

Ставаше все по-трудно.

Ето, вече бяха на върха. Хвърли поглед през рамо и забеляза онова нещо в самото подножие на барикадата.

Джони пришпори конете надолу сред лавина от търкалящи се и гърмящи камъни.

Все пак успяха да я изпреварят и стигнаха долу, преди тя да засипе улицата.

Шумът от копитата отекваше от стените на съседните сгради. Джони се промъкваше през лабиринта от улици, който водеше към откритата равнина.

Мощните удари на копитата заглушаваха звука на онова отвратително нещо.

Все по-далеч и по-далеч. Сградите около него оредяваха.

Вече виждаше равнината, нейните очертания подскачаха между последните две сгради от дясната му страна. Спусна се по насипа и се устреми към свободата.

Можеше да препуска на воля във всички посоки, но намали темпото.

Уиндсплитър и другият кон бяха покрити с пяна и дишаха тежко. Остави ги да се движат ходом, докато успокоят дишането си. Непрекъснато поглеждаше назад, към крайнините на града.

Слухът му отново долови ръмженето. Той се вгледа, напрягайки очи.

Ето го там!

Промъкваше се между сградите и се насочваше право към него.

Джони подкара конете в тръс.
Неговият преследвач скъсяваше разстоянието.

Пришпори ги отчаяно.

Нещото ги настигна и дори започна да ги задминава. Джони рязко смени посоката.

Непознатото същество се наклони на една страна, за да завие, профуча покрай него, обърна се и препречи пътя му.

Джони спря. То висеше във въздуха пред него, лъскаво, грозно и ръмжащо.

Той се обърна и препусна в обратна посока.

То нададе оглушителен рев, премина с бясна скорост покрай него и отново застана на пътя му.

Лицето на Джони стана решително.

Свали от колана си най-тежкия боздуган и го привърза с ремък за китката си. Пусна поводите на товарния кон.

Бавно подкара Уиндсплитър към неприятеля. Той даже не помръдна. Джони се приближи на около тридесет метра от него. Отново никаква реакция. Огледа грозното туловище и определи къде точно са разположени тесните му като цепки очи.

Завъртя боздугана над главата си. Той цепеше въздуха със свистене.

Заби пети в хълбоците на Уиндсплитър и препусна право към врага си.

Скоростта на препускащия с всички сили кон придаде допълнителна сила на тежкия боздуган, когато той се стовари точно в едното око.

Ударът беше оглушителен.

Джони го подмина и спря коня.

Подкара Уиндсплитър в тръс и зае първоначална позиция. Обърна се към него и се приготви за нова атака.

Товарният кон зае обичайното си място зад него. Джони се извърна за момент и след това отново впери поглед в онова нещо. Прецени разстоянието помежду им и се приготви да нанесе удар по другото око.

Пришпори Уиндсплитър с пети и той се втурна напред.

В следващия миг измежду очите на животното изригна огън. Джони почувствува как сякаш върху него се стоварват всички ветрове на Върха.

Всъщност Уиндсплитър понесе цялата сила на удара. Конят и неговият ездач изхвърчаха заедно във въздуха и след секунда се стовариха върху земята с такава сила, че тя потрепери.

Търл не можеше да разбере какво вижда пред себе си.

Бе пренощувал в колата, спряна в покрайнините на града. Разполагаше с картата му, направена от чинкосите, но тя не го интересуваше.

Удари няколко глътки кербанго и се отпусна в спокоен сън с намерение с първите лъчи на слънцето да прекоси града и да се отправи към планините. Беше безсмислено, а и опасно да се движи в тъмното.

Не успя обаче да се събуди и когато стана, слънцето вече здравата бе напекло бронята. И изведнаж пред него на улицата изникна някакво странно същество. Може би точно неговите стъпки го бяха събудили.

Не знаеше какво е то. Беше виждал коне – те постоянно падаха в шахтите на мините. Но досега не беше срещал кон с две глави.

Точно така – имаше две глави. Едната отпред, а другата по средата.

Зад него се движеше още едно подобно същество. Само че то имаше две тела, сякаш главата на едното беше приведена от другата страна и не се виждаше.

Търл примигна озадачено с костните си клепащи. Премести туловището си на мястото на водача и започна да ги разглежда съсредоточено през бронираната амбразура.

Двете животни се бяха обърнали и се отдалечаваха в обратна посока.

Веднага разбра, че са го усетили. Хвърли бърз поглед върху дребната карта и реши, че ако заобиколи няколко сгради, би могъл да ги пресрещне.

Но животните направиха неочакван завой.

Търл видя, че се движат по задънена улица и ще трябва да заобиколят по една от преките. Тази задача беше елементарна за него.

Погледна отново картата и откри подходящи сгради. Ако ги взривеше, щяха да им препречат пътя.

Огневата мощ на стария Марк II не беше много голяма, но достатъчна, за да свърши работа. Нагласи лостовете за управление на огъня с несръчни и неопитни лапи и завъртя танка в позиция за стрелба. Натисна копчето.

Последвалата експлозия беше напълно удовлетворителна. Една цяла сграда се прекатури и препречи улицата. Завъртя танка на място и го подкара нататък. Точно както очакваше, жертвите се намираха в капан.

Тежката му челюст увисна от изненада, когато видя как животните

се катерят нагоре по димящите отломки и изчезват от погледа му.

Търл остана на място една-две минути. Дали тази случка има нещо общо с целта му? Беше озадачен, но в крайна сметка животните не бяха толкова важни за него.

Е, добре, разполагаше с предостатъчно време, а ловът си е лов. Натисна едно копче, изстреля нагоре капсула с антена, програмирана да кръжи на височина сто метра над земята, и включи екрана.

Върху него веднага се появиха животните, които препускаха и криволичеха между сградите. Докато ядеше закуската си, се забавляваше да ги наблюдава. Когато свърши, отпи една глътка кербанго, превключи лоста на предавките и потегли, като следеше образа на екрана. Скоро се озова на открито и жертвите му се виждаха пред него като на длан.

Задмина ги с лекота, обърна танка и препречи пътя им. Те направиха завой. Той също.

Що за животни бяха? Втората глава на едното от тях все още не се виждаше, но другото очевидно имаше две. Търл реши, че ще е по-добре да не споменава за тази случка в залата за отдых. Щяха да го скъсат от подигравки.

Проследи с любопитство как първото животно спря, извади от колана си някаква тояга и се втурна към него. Любопитството му отстъпи място на удивление. Това нещо го нападаше. Беше невероятно!

Трясъкът, който се чу при удара върху амбразурата, беше страхотен, ушите му писнаха. И не беше само това – отровният въздух отвън започна със съскане да прониква във вътрешността.

Главата на Търл се замая. Пред очите му заплуваха червени петна. Въздух! В танка влизаше въздух!

Този стар Марк II беше виждал и по-добри дни. Стъклото, което уж беше бронирано, се беше разхлабило в гнездата си. Търл го погледна и не можа да повярва. Единият от страничните уплътнители не беше издържал.

Обхвана го паника. Погледът му се спря върху надписа, който задължаваше да не се свалят дихателните маски, и той бързо се пресегна към мястото до себе си, сграбчи своята заедно с бутилката дихателен газ. Нахлузи я на лицето си и отвори клапата. Пое дълбоко дъх и картината пред очите му се проясни. Напълни дробовете си с газ още няколко пъти, за да прочисти нахлулия в тях отровен въздух.

Пак погледна животно. То се приготвяше за нова атака!

Лапите му се плъзнаха непохватно по пулта за управление на стрелбата. Не искаше въздушната вълна след изстрела да проникне през

разхерметизираната амбразура и постави лоста в най-ниската позиция „зашеметяване“. Надяваше се, че силата ще е достатъчна.

Животното се втурна към него. Търл натисна копчето за стрелба.

Резултатът беше повече от добър. Йонният лъч извистя и блесна ослепително. Животните бяха отхвърлени назад и запратени във въздуха. След това паднаха на земята.

Търл изчака с напрежение да види дали ще могат да се изправят. Много добре! Изобщо не помръдваха.

Той въздъхна с облекчение в маската си и се отпусна назад. Миг след това отново рязко се наведе, обзет от изненада. До този момент си мислеше, че има работа с две четирикраки животни, но сега, когато лежаха неподвижно на земята, видя, че са повече.

Търл отвори широко страничната врата и изпъзля навън. Провери пистолета на колана си и се запъти с тежки стъпки към плячката си. Животните бяха три или даже четири.

Две от тях имаха по четири крака. От гърба на задното се бе отвързало нещо – да, явно беше вързоп. Значи все пак бяха три. Това, което лежеше най-близо до него, беше съвсем различно от другите.

Каква бъркотия!

Разтърси глава и се опита да събере мислите си. Ефектът от отровния въздух не можеше да премине толкова бързо и пред очите му продължаваха да танцуват ярки искри.

Приблужи се тромаво към животното, което беше най-далеч, като разтваряше избуялата трева пред себе си. Беше кон. През живота си беше виждал много коне, равнината беше пълна с тях. Към гърба на този е бил прикрепен някакъв вързоп, който се беше отвързал при падането. Търл го подритна. Обяснението се оказа толкова просто. Не беше живо същество, а само някакви кожи и разни други боклуци в тях.

Тръгна обратно към танка през високата трева.

Другото животно също беше кон. А вдясно от него лежеше...

Търл разтвори тревата. Златните мъглявини му изпращаха щастие. Това беше човек.

Психлото се наведе и го обърна. Какво дребно хилаво телце! Имаше козина само по главата, две ръце и два крака. Приличаше на гол охлюв. Кожата му беше светлокафява.

Стана му неприятно, че описанието на Чар съвпаднаше с това, което виждаше. Дори и в себе си не искаше да признае, че е толкова точно.

Гърдите на човека се надигаха едва забележимо, но това все пак показваше, че е жив. Търл се почувствува наистина доволен. Експедицията

му се беше увенчала с успех, без дори да му се наложи да се качва горе в планините.

Наведе се, повдигна с лапа човешкото същество, хвана го подмишница и се запъти към танка. Хвърли го на седалката до себе си и то почти се загуби в нея. След това се залови да поправи уплътнението на амбразура с лепило, което имаше вечна трайност. Едната страна на стъклото се беше извадила от гнездото си и въпреки че по него нямаше дори дракотина, си личеше, че ударът е бил страшен. Той погледна към малкото тяло, проснато в огромната седалка. Просто случайно щастливо попадение. Нямаше даже да се усети, ако танкът не беше толкова стар и уплътненията му толкова изгнили. Беше истинска браква. Трябваше да го огледа, за да открие някакъв друг дефект, за който да натопи Зът. Провери внимателно останалите уплътнения, вратите и другата амбразура. В крайна сметка не му се налагаше да слиза под вода с тази машина и втори път нямаше да допусне да бъде атакуван така глупаво.

Търл се изправи в седалката на водача и огледа хоризонта. Всичко беше спокойно. Не се забелязваха други животни.

Затвори люка с трясък и се настани. Включи с лапа въздушната помпа и с удоволствие слушаше как въздухът със съскане напуска кабината, за да отстъпи място на дихателния газ. Денят бе горещ и лицето му се потеше под маската. О, ако беше на планета с нормална атмосфера, с подходяща гравитация, планета, върху която растат лилави дървета...

Изведнаж човешкото същество започна да се гърчи.

Търл се стресна и се дръпна инстинктивно назад. То посиняваше и се мятеше на всички страни. Последното нещо, което би искал, бе да има в кабината си подивяло животно.

Бързо нахлузи маската, изключи помпата и с ритник отвори страничната врата. Само с един замах на косматата си лапа изхвърли онова гнусно нещо навън върху тревата.

Търл седеше и го наблюдаваше. Беше се уплашил, че плановите му са разбити на пух и прах. Изглежда изстрелът е бил по-силен, отколкото трябва. Каква хилава твар! Отвори люка, показа се през него и погледна единия от конете. Той дишаше, без да се гърчи. Дори бе започнал да се съвзема. Е, да, конят си е кон, а човекът може би...

Внезапно разбра всичко. Човешкото същество не можеше да диша техния газ. Синият цвят бе започнал да изчезва от лицето му и конвулсиите престанаха. Гръдният му кош се свиваше и разширяваше, то пое-маше въздух на големи глътки.

Това прозрение изправи Търл пред нови неприятности. Гръм и

мълния, май щеше да се наложи да прекара цялото пътуване обратно с маска на лицето.

Излезе от колата и отиде до коня, който беше паднал по-далеч. Той също се съвземаше. Около него разхвърляни лежах торбите. Търл разрови едната и извади някакви ремъци.

Върна се при танка, вдигна човешкото същество и грубо го просна върху покрива. Разпери ръцете му настрани. Навърза ремъците един за друг и направи дълго въже. Върза едната му китка и прокара другия край под танка, като сумтеше недоволно, тъй като се наложи да го повдигне. После върза и другата. Стегна здраво. Разклати с лапа товара си върху покрива, за да провери дали няма опасност да изпадне.

Много добре. Нахвърля торбите върху седалката до себе си и отново задейства помпата.

Единият от конете беше вдигнал глава и се опитваше да стане. Освен повърхностни изгаряния, причинени от лъчевия изстрел, нямаше други видими наранявания, което означаваше, че човешкото същество също ще се оправи.

Търл разтегна челюсти в усмивка. Е, в края на краищата нещата си идваха на мястото.

Включи двигателя, обърна танка на място и се насочи обратно към лагера.

ВТОРА ГЛАВА

1

Търл действуваше много експедитивно, подтикван от грандиозните планове, които се раждаха в масивния му череп.

Някога чинкосите имали нещо като зоологическа градина край лагера и клетките все още стояха, въпреки че бяха минали много години, откакто тяхната древна раса бе унищожена.

Той си беше харесал една, която щеше да му свърши работа. Имаше пръстен под, циментов басейн и цялата беше оградена с тежка мрежа и решетки. Някога в нея били затворени мечки, които чинкосите уж изучавали. След известно време мечките, разбира се, умрели, но нито една не успяла да избяга.

Търл хвърли новото животно в клетката. То все още беше в полу-съзнание, вероятно се възстановяваше от въздействието на дихателния газ. Откъсна очи от него и се огледа наоколо. Всичко беше наред, беше взел нужните предпазни мерки.

Вратата на клетката се заключваше. Отгоре не беше покрита с нищо, но коя мечка би могла да се покатери по мрежа, висока десет метра?

Може би новото животно щеше да се опита да се справи с вратата. Беше малко вероятно, но пък тя не се заключваше добре.

Търл хвърли в клетката и торбите, тъй като нямаше къде да ги държи, а върху тях и въжето от ремъци.

Реши, че няма да е зле да върже животното. Направи примка, нахлузи я на врата му и върза здраво другия край за металната решетка.

Отстъпи назад и провери всичко отново. Не беше пропуснал нищо. Излезе навън и заключи клетката. Все пак ще трябва да смени ключалката, макар че засега тази върши работа.

Доволен от себе си, вкара колата в гаража и отиде в кабинета си.

Нямаше много работа. Няколко формални съобщения, нищо спешно. Търл ги хвърли обратно и се облегна назад. Каква скука! Добре, че задвижи нещата и се надяваше скоро да си бъде у дома.

Реши, че няма да е зле да провери какво прави човешкото същество. Взе маската си, сложи й нов патрон с дихателен газ и се измъкна от служебните помещения. Из канцелариите се мотаеха само няколко секретарки, които не му обърнаха внимание.

Излезе от лагера и се приближи до вратата на клетката. Спря се като закован, костните му клепащи започнаха да тракат от учудване.

Животното беше стигнало до вратата!

Той влезе с ръмжене, сграбчи го и го върна обратно на мястото му.

Беше развързало възела.

Търл задържа погледа си върху животното. То очевидно изпитваше ужас от него и това беше обяснимо – достигаше едва до кръста му и тежеше десет пъти по-малко.

Търл отново постави примката на врата му. Беше миньор и разбираше от възли и въжета. Този път направи двоен възел. Нека сега го развърже!

Настроението му се върна. Отиде в гаража, взе един маркуч и започна да мие Марк II. Докато работеше, в главата му се въртяха най-различни планове и всички бяха свързани с плененото животно.

Внезапно го обзе някакво предчувствие, излезе от гаража и се върна при клетката. Онова същество стоеше пред вратата!

Търл нахълта гневно и за втори път го отнесе обратно, като се взираше във въжето. То се бе справило и с двойния възел!

Със сръчни движения на лапите си го върза пак. Сложи въжето на шията му и направи един от най-здравите възли, които използваша в мината.

Животното го гледаше. Издаваше някакви смешни звуци, сякаш говореше.

Търл излезе, заключи вратата и изчезна от погледа му. Не случайно беше шеф на сигурността. Зае удобна позиция зад сградата, завъртя един лост на маската си, което му позволи да гледа като през телеобектив, и се приготви да наблюдава.

Само за секунди то се справи със сложния възел и отново беше свободно!

Търл връхлетя обратно, преди животното да успее да стигне до вратата. С грубо движение го вдигна и го захвърли в другия край на клетката.

Този път нави въжето няколко пъти около врата му и направи такъв сложен възел, че можеше да бъде развързан само от много опитен такалажник.

Излезе и отново се скри.

Онова глупаво същество си мислеше, че никой не го вижда какво прави.

Бръкна в торбата, която носеше, извади нещо лъскаво и преряза

въжето.

Търл тромаво тръгна към гаража и започна да рови в купчините захвърлени кой знае откога инструменти, докато намери това, което му трябваше: парче стоманено въже, кислороден балон, бутилка с газ и една метална шина.

Когато се върна, животното отново го чакаше до вратата, но този път бе успяло и да се покатери по нея.

Търл повече нямаше настроение за шеги. Направи нашийник от шината и я завари направо на шията му. Като работеше умело с кислородна, прикрепил към нея въжето, чийто край оформил като халка. Надявал се върху метален прът, висок повече от три метра.

Погледнал към животното. То правеше някакви жалки гримаси, като се опитваше да не докосва врата си до още горещия нашийник.

Това няма да успее да пререже, си каза Търл.

Но един истински шеф на сигурността умее и други неща. Върнал се в кабинета си и взел от малката задна стаичка две миниатюрни камери, проверил ги и ги настроил на вълната на видеоприемника, намиращ се на бюрото му.

Сетне се върнал при клетката, поставил едната на известно разстояние от нея, така че да я контролира отвън, а другата, насочена надолу, прикрепил отвътре към един от прътите на оградата.

Животното издаваше странни звуци и сочело към устата си с ръце. Какво ли можело да означава това?

След като свършил всичко това, Търл най-сетне можело да се почувствува удовлетворен.

Тази вечер прекарал спокойно на една маса в клуба на служителите на компанията, като не обръщал внимание на задаваните му въпроси и кратко отпивал кербанго с твърде самодоволен вид.

2

Джони Гудбой Тайлър гледал с отчаяние към торбите си, които лежали на другия край на клетката.

Слънцето печело безмилостно.

Нашийникът, поставен върху изранения му от горещото желязо врат, му причинявал болка.

Гърлото му беше пресъхнало. Той беше гладен.

В торбите му, оставени точно до вратата, имало цял мях с вода и

варено свинско месо, което може би все още не се беше развалило. В тях бяха и кожата, с тяхна помощ би могъл да се предпази от палещото слънце.

В началото се беше опитал просто да избяга.

Самата мисъл, че е затворен в клетка, не му даваше покой. Потискахе го повече от това, че беше гладен и жаден.

Всичко беше толкова непознато. Последното, което си спомняше със сигурност, беше, че се спусна да атакува чудовищното насекомо и една светкавица го запрати във въздуха. И сетне – тук, в клетката. Не, чакай. Май след като за пръв път загуби съзнание, с него се бе случило още нещо.

Когато започна да идва на себе си, лежеше върху нещо гладко и меко. Вероятно се намираше вътре в насекомото. До него имаше някакъв огромен звяр. Изведнаж в дробовите му сякаш нахлу огън вместо въздух. Всеки нерв в тялото му се опъна до скъсване и той започна да се гърчи и да се мята.

Смътно си спомняше и още нещо. Беше дошъл на себе си за няколко кратки секунди. Усети, че е завързан отгоре върху насекомото, което се движеше бързо през равнината. После нещо го удари отзад по глава-та, отново загуби съзнание и се събуди едва в тази клетка.

Опита се да възстанови цялата картина. Беше успял да нарани насекомото, но не и да го убие. То го беше погълнало и изплюло обратно. След това го бе пренесло на гърба си в своето леговище.

Но най-страшното нещо беше чудовището.

Значи излезе истина, че винаги е бил „твърде умен“ и напразно не е вярвал на думите на по-възрастните. Съмняваше се в съществуването на Голямото село, но го видя сам. Съмняваше се, че има чудовища, но сега попадна в лапите на едно от тях.

Когато, вече в съзнание, се озова лице в лице с това същество, изпита истински шок. В желанието си да се отдръпне колкото се може подалеч от него почти усети как железните пръти зад гърба му се огъват. Чудовище!

Беше високо почти три метра и широко повече от един. Две ръце. Два крака. Вместо лице имаше нещо гладко и блестящо, под което проблясваха очите му с цвят на кехлибар. От мястото, където трябваше да бъде брадичката му, започваше тръба, достигаща до гърдите му.

Когато се приближаваше, земята трепереше. Петстотин килограма? Може би и повече.

Огромните му, обути в ботуши крака оставяха дълбоки следи.

Имаше космати лапи и дълги нокти, като мечка.

Джони беше сигурен, че то ще го изяде веднага. Но не го направи, а просто го завърза като куче.

Това чудовище имаше някакви странни сетива. Всеки път, когато успяваше да се отвърже и се опитваше да избяга от клетката, то внезапно се появяваше. Като че ли можеше да го следи, дори и когато беше далеч от него.

Дали пък тези малки кълба нямаха нещо общо с това? Чудовището ги държеше в лапите си и те приличаха на подвижни очи, които можеше да поставя където си поиска. Едното от тях блестеше високо в горния ъгъл на клетката. Беше като истинско око. Другото беше закачено върху една от стените на близката сграда.

Но чудовището бе успявало да го спре и преди да сложи тези очи.

И какво беше това място? Отнякъде се чуваше постоянно боботене, приглушено ръмжене, което много напомняше звука, издаван от преследващото го насекомо. Мисълта, че могат да се появят още от тях, го смразяваше.

В средата на клетката имаше огромен басейн, дълбок един-два метра, със стълбичка от едната страна. Дъното му беше покрито с пясък. Какво беше това – гроб? Огнище за печене на месо? Едва ли, никъде не се виждаха въглени и пепел.

Значи все пак чудовищата не бяха измислица. Когато се изправи срещу него, достигаше само до катарамата на колана му. Катарамата ли? Да, беше нещо лъскаво, което придържаше колана около кръста му, без да трябва да го връзва. Изведнаж Джони с удивление проумя, че чудовището беше облечено и това, до което се бе докосвал, не беше неговата кожа, а някаква хлъзгава, блестяща пурпурна материя. Не можеше да бъде собствената му кожа, но и не приличаше на дрехите, които човек си шие от кожи на убитите животни. Панталони, връхна дреха с яка... Да, това бяха дрехи.

Яката му беше украсена. Върху катарамата имаше някакво изображение. То стоеше пред очите му и сега. Представляваше картина на няколко квадратни блока, стъпили здраво върху земята. Върху тях се издигаха вертикално някакви стълбове, от които се виеха облаци дим. Димът смътно му напомняше нещо, но беше прекалено гладен, жаден и изтощен от горещината, за да напряга паметта си.

Земята под него започна да се тресе равномерно. Вече знаеше какво означава това.

Чудовището стоеше до вратата. Носеше нещо. Приблужи се,

надвеси се над Джони и хвърли на земята пред него някакви меки и лепкави продълговати неща. След това се изправи и го загледа.

Джони погледна в краката си. През живота си не беше виждал такива неща.

Чудовището започна да прави някакви движения, като сочеше към продълговатите неща и към лицето си. След като видя, че Джони не разбира, взе едно от тях и го набута в устата му, като ръмжеше нещо през цялото време. Това беше заповед.

Накрая Джони разбра. Вероятно беше храна.

Отхапа едно парченце и го преглътна.

Веднага му прилоша. Имаше усещането, че целият му стомах се опитва да изскочи през устата. Ръцете и краката му започнаха да се гърчат с такава сила, че не можеше да ги спре.

Опита се да изплюе каквото може. От жаждата устата му беше пресъхнала, но той се бореше да премахне и най-малкото парченце от тази отрова, която го изгаряше.

Чудовището се отдръпна, вперило поглед в него.

– Вода! – помоли Джони, щом овладя треперенето на тялото и гласа си. – Моля, вода!

На всяка цена трябваше да изплакне устата си от тази гадост.

Посочи устата си и повтори: „Вода!“.

Чудовището стоеше, без да помръдне. В присвитите му зад маската очи гореше зловещ огън.

Джони стоически се овладя. Не трябваше да изглежда слаб и да хленчи. На света съществуваше и чувство, наречено гордост. Лицето му стана решително и спокойно.

Чудовището се наведе, провери нашияника и въжето, обърна се и излезе. Затвори вратата с трясък, заключи я и се отдалечи.

С приближаването на нощта сенките се удължаваха.

Джони погледна към торбите си, които лежах до вратата. Имаше чувството, че се намира на хиляди мили от него.

Задушаваше се от мъка. Доколкото знаеше, Уиндсплитър бе мъртъв или много тежко ранен. И той щеше да загине, но от глад и жажда.

Започна да се здрачава.

Мисълта, че Криси бе обещала да тръгне да го търси, го разтrese – това означаваше сигурна смърт за нея. Почувствува се смазан.

Малкото блестящо око го гледаше отвисоко, без да мига.

На следващия ден Търл отново започна да рови из запустелите помещения на древните чинкоси.

Това занимание не му беше особено приятно. Те се намираха извън херметично затворените куполи на минния комплекс и се налагаше да носи дихателна маска. Чинкосите са могли да дишат въздуха на Земята. Макар че помещенията са запечатани, те не бяха поддържани столетия наред и атмосферните условия бяха оставили своя отпечатък.

Имаше безкрайни редици рафтове с книги и безброй шкафове, служили за картотеки. Стари изподраскани бюра, които се разпадаха само като ги докоснеш. Чекмеджета, пълни с боклуци, и всичко беше покрито с дебел слой бял прах. Добре все пак, че работеше с маска и не му се налагаше да го диша.

Какви смешни същества са били чинкосите! Те били използвани от Междугалактическата минна компания, за да се парират протестите на някои по-войнствени и могъщи светове, че разработването на находищата руши екологичната среда. По това време компанията преуспявала и печалбите течали като пълноводна река. Но се намерил един глупак от директорите в ръководството ѝ, който създал Отдела за култура и етнология, с инициали ОКЕ. Вероятно в началото се наричал „екологичен“, ала чинкосите умеели да рисуват и някаква алчна съпруга на един от началниците решила, че ще спечели цяло състояние, като продава на други планети произведенията им, и накарала да сменят името. Можеха да се научат много неща за отминали времена и събития, ако се поровиш в архивите на службата за сигурност.

Но не корупцията, а стачката, която чинкосите измислили, станала причина за тяхното унищожение. Службата за сигурност не смееше да докосне дори с лапа когото и да било от корумпираните директори. Стачката беше нещо съвсем различно – истинско престъпление.

Чинкосите си бяха отишли оттук много преди това и мястото наистина беше запустяло. В края на краищата за каква култура на тази планета можеше да става дума? От местното население не беше останало почти нищо, което да заслужава внимание. А и на кого ли му пукаше? Но по неведомите закони на бюрокрацията чинкосите бяха работили като луди. Само като погледнеш стотиците метри шкафове с книги, можеш да си представиш каква огромна и скучна работа са свършили.

Търл търсеше някакво ръководство, в което да са описани

хранителните навици на човека. Не беше възможно добросъвестните чинкосо да не са проучили и това.

Той ровеше и ровеше. Отваряше и захвърляше настрана стотици указатели. Навеждаше се и пхаше лапите си в шкафове. Научи всичко за глупостите, с които са се занимавали в тези разхвърляни канцеларии, но не откри нищо, което да му подсказва с какво се хранят хората. Разбра какво ядат мечките. Разбра какво ядат планинските кози. Дори намери една монография, която с надутия си научен стил намириксваше на хвърлени на вятъра пари и надълго и нашироко описваше какво яде някакво животно, наречено кит. Едва накрая на трактата – и това беше най-смешното, ставаше ясно, че по времето, когато е бил писан, китове-те отдавна са били измрели.

Търл стоеше сред този хаос и се чувствуваше отвратително. Нищо чудно, че компанията беше разкарала ОКЕ от Земята. Какъв смисъл е имало да бръмчат наоколо, да хаят гориво, специално за тях да работи завод за хартия, голям едва ли не колкото цял рудник, и след това да си вадиш очите, като четеш ненужни неща...

Въпреки всичко не е било съвсем напразно. От пожълтялата карта, която стискаше в лапите си, научи, че върху планетата има останали още няколко групи от местните жители. Или поне е имало преди няколкостотин години.

Някои обитаваха място, което чинкосите нарекли „Алпи“. На брой бяха не повече от няколко дузини. Петнайсетина се намираха в ледения пояс, известен като „Северния полюс“ и „Канада“. Неустановен брой хора живееха в „Шотландия“ и „Скандинавия“, а също и в едно място, наречено „Колорадо“.

За пръв път срещаше названието, което чинкосите използвали за главния минен комплекс – „Колорадо“. Гледаше картата с насмешка – „Скалистите планини“, „връх Пайк“. Смешни имена на езика на чинкосите. Иначе те използваша езика на психосите, като стриктно спазваха всички граматически правила до последната запетайка. Но имаха стран-но въображение.

Не намери това, което го интересуваше, но все пак не си пропиля времето напразно, защото за неговите планове не беше излишно да знае, че на планетата има и други хора.

Ще трябва и този път да разчита на това, което не го беше подвело досега – методите и средствата на службата за сигурност. Налагаше се да ги приложи незабавно.

Той излезе, затвори вратата след себе си и огледа този чужд и

враждебен свят. Древните канцеларии, помещения и зоологическата градина на чинкосите бяха кацнали върху хълма зад минния комплекс. Съвсем близо до него, но все пак по-високо. Тези нагли копелета! Оттук можеше да се наблюдава цялата околност. Виждаше се платформата за телепортиране, както и базата, в която се складираше рудата; мястото не изглеждаше кой знае колко оживено. Ако не изпълнеха нормите за количествата руда, Междугалактическата щеше да вдигне голяма шумотевица. Надяваше се, че няма да бъде затрупан с разследвания, поръчани от центъра.

Синьо небе. Жълто слънце. Зелени дървета. И вятърът, който духаше в лицето му, беше чисто и просто отровен въздух.

Как мразеше това място!

Мисълта, че може да остане тук по-дълго, го накара да заскърца със зъби.

И какво ли можеше да се очаква от един чужд свят?

След като приключи разследването за изчезналия трактор, щеше да приложи изпитаните методи на службата за сигурност върху заловеното животно.

Това беше единственият начин да се измъкне от тази адска дупка.

4

Джони гледаше чудовището.

Беше прежаднял, прегладнял и загубил надежда, струваше му се, че плува в море от неизвестност.

Чудовището дойде в клетката, като разтърсваше земята при всяка стъпка, и известно време стоя и гледа Джони с пробляскващи кехлибарени очи. После се разшета наоколо.

Сега проверяваше прътите на оградата, като ги разтърсваше един по един. Вероятно искаше да се увери, че са здраво закрепени. Доволно от резултата, то се затътра из клетката, като оглеждаше пода ѝ.

Спря пред онези неща, с които се бе опитало да го нахрани. Джони ги бе изхвърлил колкото се може по-надалеч, защото изпускаха отвратителна остра миризма. Чудовището ги преброи. Аха, значи може и да брой!

Известно време внимателно оглеждаше нашийника и въжето. След това направи нещо много странно – освободи другия му край от пръта. Джони затаи дъх. Може би щеше да получи възможност да стигне до

торбите си?

Не, чудовището просто закачи въжето на един друг прът. Метна небрежно примката и излезе през вратата.

Забави се малко при нея, докато връзваше теловете, с които я затваряше, и когато си тръгна, като че ли не забеляза, че един от тях се откачи.

Чудовището тежко се отправи към лагера и изчезна от погледа му.

Главата на Джони се въртеше и той си помисли, че от глада и жаждата вече му се привиждат разни неща. Не смееше да се надява, но така си беше – въжето можеше лесно да се откачи, а вратата този път беше вързана толкова хлабаво, че спокойно би могъл да се справи с нея.

Изчака, за да се увери, че чудовището наистина си е отишло.

Сега беше моментът.

С ловко движение отметна въжето и го откачи от високия кол на оградата.

Нави го около кръста си и пъкна свободния му край в колана си, за да не му пречи.

Втурна се към торбите.

Развърза ги с треперещи ръце. Надеждите му се изпариха. Мехът с вода се беше спукал вероятно още при падането и нещата вътре бяха влажни. Свинското месо, което беше увил в кожа, за да го предпази от палещите лъчи на слънцето, се беше развалило и той от опит знаеше, че е по-добре да не се докосва до него.

Погледна към вратата. Трябваше да опита.

Джони грабна от торбите си боздуган и въже, увери се, че кремъци-те са си на мястото в торбичката на кръста му, и пропълзя до вратата.

От чудовището нямаше и следа.

Теловете, с които беше затворена, му се видяха много дебели, но бяха стари и ръждясали. Въпреки всичко се оказаха здрави и нараниха ръцете му, докато се опитваше да ги разплете.

Накрая успя!

Натисна вратата с тяло.

Само след секунда тичаше с всичка сила през покритите с храсти дърета.

Бягаше приведен, като използваше всяко прикритие, за да не бъде забелязан от лагера, но все пак тичаше бързо.

Трябваше да намери вода. Езикът му беше подут, а устните – напукани.

Трябваше да намери храна. Беше замаян, нещата около него не

изглеждаха реални и той знаеше, че причина за това е гладът.

След това трябваше да се върне в планините, за да спре Криси.

Джони тича повече от километър. Погледна назад, за да види дали има някаква заплаха. Нямахше нищо. Напрягна слуха си. Не чу ръмженето на насекомото, нито пък усети тежките стъпки на чудовището.

Измина три километра. Спря и се послуша отново. Пак нищо. Надеждата му започна да расте.

Пред себе си видя падина, покрита със зеленина, което беше сигурен знак, че там има вода.

Когато стигна до нея, гърдите му горяха и въздухът излизаше от дробовете му със свистене.

Не можеше да си представи по-прекрасна гледка. Ручеят, който бълбукаше между дърветата, беше едно синьо-бяло петънце.

Джони се втурна напред и само след миг главата му бе в безценната вода.

Той знаеше, че не бива да пие прекалено много. Само намокряше устата си. Отново и отново потапяше главата и гърдите си в течащата вода, усещаше как тя буквално се просмуква в него.

Най-после вкусът на онова отвратително лепкаво нещо изчезна от устата му. Чак сега забеляза колко прозрачна и освежителна е водата в поточето.

Внимателно отпи няколко глътки, след това се обърна по гръб и се опита да успокои дишането си. Денят вече изглеждаше прекрасен.

Все още никой не го преследваше. Чудовището може би дори не беше разбрало, че е изчезнал. Надеждата нахлу в сърцето му с нова сила.

Далеч на северозапад, там, където свършваше равнината, започваха планините. Там беше неговият дом.

Джони се огледа. От другата страна на реката имаше срутена колиба с изкорубен покрив.

Сега най-важното за него беше да намери храна.

Пийна още малко вода и се изправи. Стисна в ръка боздугана си, прекоси потока и се отправи към колибата.

Докато тичаше, не беше срещнал никакъв дивеч. Вероятно всички животни около лагера бяха избити. Не търсеше нещо голямо, дори и един заек би го задоволил. Знаеше, че не трябва да губи време, а да продължи колкото се може по-бързо.

В колибата нещо се размърда. Той пропълзя безшумно.

Няколко големи плъха се втурнаха навън. Джони замахна, но спря. Човек ядеше плъхове само когато настъпеше страшен глад през зимата.

Но той нямаше избор. Времето беше малко и никъде не се виждаха зайци.

Взе един камък и го хвърли по стената на колибата. Отвътре изскочиха още два плъха и боздуганът му полетя като мълния право в целта.

Секунди по-късно държеше в ръцете си един действително огромен екземпляр.

Дали да се престраши да запали огън? Не, нямаше време. Но да изяде плъха суров?! Б-р-р!

Извади едно от прозрачните остри неща, които носеше в торбата си, и се върна при потока. Изчисти и изми плячката си.

Колкото и да беше гладен, му беше нужно известно усилие, за да поsegне към суровото месо на плъха. Давейки се, той дъвчеше и преглъщаше с усилие. Все пак беше някаква храна.

Ядеше бавно, като се надяваше да не му стане още по-лошо.

След това отново пи вода.

Уви останалото парче месо в кожа и го прибра в торбата си. Прикри следите с пясък.

Изправи се и впери поглед в далечината, където синееха планините. Пое дълбоко въздух и събра всичките си сили, за да продължи нататък.

Нещо изсвистя във въздуха и се стовари върху него.

Джони се претърколи.

Беше омотан в мрежа.

Не можеше да се освободи.

Колкото повече се мятеше, толкова повече се оплиташе в нея. Гледаше като диво животно.

Разбра какво му се беше случило.

Изад дърветата, без да бърза, към него се приближаваше чудовището, като намотаваше въжето, с което беше вързана мрежата.

Действуваше съвсем хладнокръвно. Не бързаше изобщо, сякаш цялото време на света беше негово.

Уви Джони в мрежата, хвана го като вързоп подмишница и тръгна тромаво обратно към лагера.

5

Във великолепно настроение Търл седеше на бюрото си и прехвърляше формулярите.

Нещата се нареждаха просто чудесно. Методите на службата за

сигурност винаги даваха желания резултат. Винаги! Вече беше научил точно каквото искаше – онова нещо пиеше вода, като топеше раменете и главата си в нея. И което беше още по-важно – вече знаеше, че яде сурови плъхове.

Това безкрайно улесняваше нещата. Ако около лагера въобще имаше някакви животни, то бяха плъховете.

Помисли си, че той също би могъл да научи чинкосите на някои неща. Беше наистина елементарно да оставиш човешката твар да избяга и сетне да я проследиш с разузнавателна сонда от въздуха. Разбира се, не му беше приятно да бъде на открито с маска на лицето и при това да тича. В сравнение с един психло животното беше сравнително бавно, но въпреки всичко се умори. Не е лесно да се натоварваш физически, когато маската затруднява дишането ти.

Все пак беше доволен, че не е забравил как се хвърлят мрежи, колкото и старомодно да изглеждаше това занимание. Не искаше втори път да го зашеметява с лъчев пистолет, защото то изглеждаше прекалено крехко и може би нямаше да оживее.

Започваше да научава някои неща.

Замисли се колко ли плъха на ден изяжда. Лесно щеше да разбере и това.

Погледна с отегчение доклада пред себе си. Изчезналият трактор беше открит заедно с шофьора му на дъното на шахта, дълбока три километра. Напоследък много служители намираха смъртта си в тях. Главното управление щеше да вдигне страхотна олелия, когато разбере колко ще струва замяната на работниците. Но това не можеше да развали настроението му – то беше част от неговия план.

Увери се, че е свършил всичко, и подреди бюрото си в края на работното време.

Отиде до касата и избра най-малкия лъчев пистолет. Зареди го и нагласи регулатора на минимална ударна сила.

Почисти маската си с някаква кърпа и смени капсулата с дихателен газ.

След това излезе навън.

Само на около деветдесет метра от лагера видя първия плъх. Търл беше известен с точния си мерник още в училищния отбор по стрелба и въпреки че целта се движеше бързо, откъсна главата на животното с първия изстрел.

Петдесетина метра по-нататък от една канализационна тръба изскочи друг плъх, който бе обезглавен още във въздуха. Измери

разстоянието до него – четиридесет и две психоски крачки. Все още имаше точно око. Ловът на тези животни беше безинтересен, но все пак трябваше да си майстор, за да можеш да ги улучиш в движение.

Два плъха. Като начало бяха достатъчни.

Търл огледа омразния пейзаж. Всичко бе в жълто, синьо и зелено. Време беше да се отърве от него.

В чудесно настроение се отправи към старата зоологическа градина горе на хълма.

Костните му устни се разтвориха в усмивка. Животното беше там, свито в далечния ъгъл на клетката, и го гледаше злобно. Злобно ли? Да, така беше. За пръв път Търл забеляза, че то може да проявява някакви чувства.

Какво ли беше правило в негово отсъствие?

Спомни си, че бе успяло да вземе торбите си и ги бе притискало до себе си, докато го носеше подмишница към клетката. Сега седеше върху тях и правеше нещо. Прелистваше две книги. Книги? Проклетата мъглявина, откъде беше взело книгите? Нашийникът и въжето си бяха на мястото. Нищо, когато му дойде времето, щеше да разбере и това. Най-важното е, че пленникът си е на мястото.

Търл се приближи, като се усмихваше под маската. Повдигна високо двата плъха и му ги подхвърли.

То обаче не се нахвърли гладно върху тях. Дори се отдръпна. Е, не можеш да очакваш благодарност от едно животно. Но това е без значение. Търл не искаше да му благодарят.

Той отиде до стария циментов басейн на мечките. Изглеждаше здрав. Провери тръбите. Водопроводът беше наред.

Излезе от клетката и затърси крановете сред гъстата растителност. Накрая намери един от тях и го завъртя. Той поддаде трудно, защото не беше използван цяла вечност, и Търл се уплаши да не го откъсне с огромната си сила.

Отиде до близкия гараж, донесе оттам малко проникваща смазка и намаза целия кран. Сега вече успя да го отвори, но не се случи нищо.

Търл проследи тръбите, които водеха към един стар резервоар, построен от чинкосите. Примитивната му изработка го накара да поклати презрително глава. Имаше помпа, но акумулаторът ѝ отдавна беше свършил. Махна капака и го смени. Да бъдат благословени всички звезди, в Междугалактическата не си падаха по нововъведенията. Този тип акумулатори се използваше и сега.

Включи помпата, но отново не потече вода. Накрая стигна и до

водохранилището. Всмукващата тръба просто не беше потопена във водата. Той разреши проблема с един ритник.

Чу как в резервоара навлиза вода, басейнът в клетката долу започна бързо да се пълни. Търл се ухили. Един истински миньор може да оправи с всякакви тръби. Не беше загубил формата си дори и в тази област.

Върна се обратно в клетката. Нивото на водата в басейна бързо се покачваше и от силната струя на места се образуваха водовъртежи. Беше мътна, защото имаше много пясък, но все пак беше вода.

Басейнът преля и калта потече по пода на клетката.

Животното в паника събираше нещата си и се опитваше да ги закачи по решетките, за да не се намокрят.

Търл се върна и завъртя крана обратно. Изчака малко, докато се напълни и резервоарът, и го затвори напълно.

Цялата клетка беше наводнена. Водата изтичаше между решетките. Това трябваше да е достатъчно.

Търл зашляпа към животното. То се беше вкопчило в решетките и се опитваше да се спаси от водата. Беше закачило кожата високо, за да не се измокрят.

В едната си ръка стискаше книгите.

Търл се огледа. Сега май всичко беше наред. Нямах да е зле да хвърли един поглед на тези книги.

Той посегна да ги вземе, но животното ги прегърна още по-здраво. Търл разярено стисна китката му и те паднаха на земята.

Бяха книги, написани от хора.

Търл ги прелистваше озадачен.

Как е могло животното да се добере до тях? Той замислено присви очи.

Сети се за справочниците на чинкосите. В града имаше библиотека. Може би човешкото същество е живяло в него?

Но книги?! Това поставяше нещата в още по-благоприятна светлина. Може би чинкосите все пак са били прави, че тези животни са разумни същества. Търл не разбра нищо от знаците, но те очевидно бяха предназначени за четене.

Едната книга вероятно представляваше детски буквар. Другата също беше за деца. Книги за подрастващи.

Животното упорито гледаше в обратна посока. Разбира се, беше безсмислено да се опитва да разговаря с него...

Изведнаж нещо проблисна в съзнанието му.

То го приближаваше още повече към целта. То говореше! Сега си

спомни. Онова странно квичене на животно, хванато в капан, приличаше на говор!

А ето че тук имаше и книги!

Обърна лицето на животното към себе си и го накара да го погледне. Посочи с лапа книгите, а след това главата му.

То не даваше вид, че разбира.

Търл натика книгата под носа му и направи същото движение. Очите на животното продължаваха да гледат неразбиращо.

То или не искаше, или не можеше да чете.

Продължи експеримента. Ако тези същества наистина бяха в състояние да четат и да пишат, плановете му със сигурност щяха да успеят. Започна да прелиства страниците пред лицето му. Никаква реакция.

Но все пак то притежаваше тези книги. Бяха негови, а не можеше да чете. Може би ги бе взело заради картинките? Накрая все пак постигна някакъв успех. Докато Търл му показваше рисунка на пчела, в очите му проблясна интерес. Показа му друга, този път на лисица, и то отново разбра. Извади втората книга, в която нямаше картинки, а само букви – те явно не му говореха нищо.

Всичко беше ясно. Прибра малките книги във вътрешния си джоб.

Търл вече знаеше какво да направи. В базата на древните чинкоси можеха да се намерят и дискове, записани на човешки език. Не се бяха досетили да отбележат какво яде човекът, но с езика му се бяха занимавали доста подробно. Какво друго можеше да се очаква от тях! Никога не са могли да разберат кое наистина е важно и мислите им постоянно са витаели из стратосферата.

Програмата за утре беше ясна. Всичко се подреждаше от хубаво похубаво.

Търл провери нашийника и въжетото, заключи здраво клетката и си отиде.

6

Нощта беше студена и влажна, направо отвратителна.

Джони вися на решетките часове наред, отвращаваше се от самата мисъл да стъпи на пода. Цялата клетка беше покрита с кал. Водната струя бе изкарала всичката мръсотия от басейна. Калта достигаше до над глезените му.

Накрая силите му не издържаха, той се предаде и легна в нея.

Сутринта слънцето понапече и калта започна да засъхва. Наводнението бе отнесло двата мъртви плъха настрани, но те ни най-малко не интересуваха Джони.

Организмът му още не се беше възстановил от обезводняването и силното слънце правеше жаждата му нетърпима. Той погледна калната, мътна вода в басейна – в нея плуваха всякакви боклуци от пода на клетката. Дори не можеше да си представи, че нещо ще го застави да пие от нея.

Седеше сломен до решетката, когато се появи чудовището.

То спря пред вратата и погледна вътре. В лапите си носеше някакъв метален предмет. Огледа пълната с кал клетка и за момент Джони си помисли, че може би ще осъзнае невъзможността да се живее в такова отвратително кално и влажно място.

Но чудовището си отиде.

Джони реши, че няма да се върне, ала то се появи отново. В лапите си държеше металния предмет, но носеше и огромна разклатена маса и голям стол.

Чудовището едва се провря през вратата с товара си – тя и без това беше малка за него. Но все пак успя, постави масата на пода и сложи върху нея металния предмет.

Отначало Джони помисли, че столът е предназначен за него, но много скоро бе разочарован. Чудовището постави стола до масата и се тръшна върху него. Краката му се забиха дълбоко в калта, сякаш щеше да потъне в нея.

То посочи странния предмет. След това извади двете книги от джоба си и ги хвърли върху масата. Джони посегна към тях. Не се беше надявал да ги види отново, а точно бе започнал да възприема написаното.

Чудовището хвана ръката му и я насочи към предмета. Размаха лапа над книгите, сякаш му забраняваше да ги пипа, и отново посочи предмета.

Джони едва сега забеляза, че зад нещото на масата имаше торба, пълна с дискове с диаметър колкото две педи.

Чудовището извади един от тях и го огледа. В средата му имаше дупка, а около нея – концентрични улеи. То постави диска върху машината – дупката съвпаднаше точно с малкия цилиндър.

Ръцете на Джони бяха разранени от белезниците и той беше безкрайно подозрителен към всяко непознато нещо. Всичко, свързано с чудовището, беше дяволско, подло и опасно. Знаеше го от опит. Да печели време, да наблюдава внимателно и да се учи – това беше единственият

начин да възвърне някога свободата си.

Чудовището показа двете прозорчета върху предната част на машината. След това посочи ръчката до тях.

Натисна я надолу.

Очите на Джони се разшириха и той отстъпи назад.

Предметът говореше!

Чу ясно като камбанен звън: „Извинете...“

Джони продължаваше да отстъпва. Чудовището го блъсна в гърба и го запрати към масата с такава сила, че той удари гърлото си в ръба ѝ. След това вдигна предупредително пръст към него.

Отново бутна ръчката нагоре. Джони се изправи на пръсти и този път успя да види, че дискът се върти в обратна посока.

Чудовището за втори път натисна ръчката надолу. Предметът каза: „Извинете, аз съм...“ Сетне я постави в средно положение и машината спря. Вдигна я нагоре и дискът отново се завъртя обратно.

Джони се опита да разгледа машината отдолу и отзад. Беше сигурен в едно – това не беше живо същество. Нямаше нито уши, нито нос, да не говорим за уста. Не, всъщност имаше уста – един малък кръгъл отвор отпред, ала той не помръдваше. От него просто излизаше звук. Но говореше езика на Джони!

Чудовището натисна ръчката надолу и предметът каза: „Извинете, аз съм вашият...“ Този път Джони видя някакви странни заврънкулки в горното прозорче и едно чудновато лице, което го гледаше от долното.

Чудовището блъсна ръчката нагоре и завъртя още веднаж диска в обратна посока. Постави я в средно положение. Посочи с огромния си нокът първо предмета, а после главата на Джони.

Той забеляза, че чудовището върти ръчката само наляво от изходното положение. Този път обаче я мръдна надясно и надолу, знаците в горното прозорче станаха други, а картината остана същата. Чу се някакъв непознат за него говор.

Чудовището дръпна ръчката обратно – в изходно положение, наляво и надолу. Отново се появиха съвсем различни знаци и звуци, но обръзът в долното прозорче не се промени.

То като че ли се усмихваше зад стъклото на маската. Повтори тези действия и посочи гордо себе си. Изведнаж Джони разбра, че това, което чуваше, е езикът на чудовището.

Обзе го изгарящо любопитство.

Пресегна се и отмести лапата му. Беше му трудно, защото масата бе висока и голяма, но в момента нищо не беше в състояние да го спре.

Той сам натисна ръчката нагоре и след това наляво. Сетне я дръпна надолу. Машината каза: „Извинете, аз съм вашият учител...“ Джони я премести пак, но този път надясно и се чуха странни звуци на непознат език. Върна я в средно положение и отново чу езика на психлосите.

Чудовището го гледаше отблизо, с подозрение. Наведе се – проблясващите му кехлибарени очи се оказаха на едно ниво с лицето на Джони. Направи колебливо движение към машината, сякаш искаше да я вземе и да я отнесе.

Джони перна огромните лапи и отново хвана ръчката. Изтегли я в крайно ляво положение и гласът прозвуча отново: „Извинете – каза машината, – аз ще бъда вашият учител, ако можете, простете ми това нахалство. Нямам честта да бъда психло. Аз съм само един низш чинко.“ Лицето в долното прозорче се поклони два пъти и постави ръце върху очите си.

– Аз съм Джога Стенко, младши асистент, роб, преподаващ езици в лингвистичния факултет към Отдела за култура и етнология на планетата Земя.

Знаците в горното прозорче се сменяха непрекъснато.

– Извинете ме за смелостта, но трябва да ви кажа, че това е курс по писмен и говорим човешки език на английски и шведски. Когато дръпнете ръчката наляво, ще чуете английски език, който няма да ви затрудни. Когато я дръпнете надясно, ще чуете текст на шведски. Когато тя е в средно положение, преводът ще бъде на Психло, Благородния език на Завоевателите. И в трите случая съответният писмен еквивалент ще се появява в горното прозорче, а в долното – образните илюстрации. Моля ви да извините скромните ми претенции за познаване на езиците. Цялата мъдрост на Вселената принадлежи на нашите Владетели – Психлосите, и на една от големите им компании – великата и могъща Междугалактическа минна компания, нека всички космически сили й носят печалба!

Джони постави ръчката в средно положение. Дишаше тежко. Речта беше насечена и неестествена, с някакво странно произношение. Много от думите чуваше за пръв път, но все пак разбираше за какво става дума.

Разгледа предмета по-отблизо. Сбърчи вежди и се опита да се съсредоточи. Проумя, че това е машина, а не живо същество. Следователно и насекомото, което го беше преследвало, също не беше живо.

Джони погледна чудовището. Защо го караше да прави тези неща? Каква ли подлост му крои? В тези кехлибарени очи нямаше и капка

милост. Те приличаха на очите на вълк, в които играят пламъците на огъня.

Чудовището посочи машината и Джони дръпна ръчката надолу и наляво.

– Извинете – чу се гласът, – но ще започнем от самото начало с азбуката. Първата буква е „а“, като в думите „мама“, „кана“ и „капан“. Моля ви да я запомните добре и да можете да я различавате от останалите. Следващата буква в азбуката е „б“. Погледнете в прозорчето. Произнася се като в думите „баща“, „баба“...

Чудовището вдигна лапа и отвори буквара на първа страница. Посочи буквата „А“ с големия си нокът.

Джони вече бе проумял връзката. Говоримият език можеше да се пише и чете. Тази машина щеше да го научи на това. Постави ръчката в средно положение, дръпна я надолу и машината започна да бълва психоскопската азбука. Лицето в долното прозорче показваше с устни как се произнася всеки звук. Завъртя ръчката надясно и чу азбуката на... шведски?

Чудовището се изправи и погледна Джони отвисоко. Извади от джоба си два мъртви плъха и ги хвърли пред него.

Какво беше това? Да не би да е награда? Джони се почувствува като куче, което дресират. Дори не посегна към тях.

Чудовището сви рамене и каза нещо. Джони не можа да разбере думите му, но когато то се пресегна и взе машината, всичко стана ясно. Сигурно е било нещо като: „Урокът за днес свърши.“

Джони моментално отмести лапите му от машината. Приблужи се решително, застана пред него и му препречи пътя. Не знаеше какво ще се случи, ако то го удари. Сигурно щеше да отхвърчи на другия край на клетката, но въпреки това не се поколеба и остана на мястото си.

Чудовището също. Въртеше глава ту на една, ту на друга страна.

Изръмжа. Джони не помръдна. То продължи да ръмжи и Джони с облекчение разбра, че се е отървал. Чудовището се смееше.

Катарамата на колана му, върху която бяха изобразени облаците дим в небето, се намираще само на няколко сантиметра от очите на Джони. Картината обясняваше логично древната легенда за унищожаването на човешката раса. Смехът пулсираше в ушите му и той с болка усещаше, че му се подиграват.

Чудовището се обърна и излезе, продължавайки да се смее и докато заключаваше вратата.

По лицето на Джони се четяха решителност и горчивина. Трябваше

да научи много неща. Много повече от това, което знаеше в момента. Чак тогава би могъл да действа и да разчита на успех.

Машината си стоеше върху масата.

Джони посегна към ръчката.

7

Лятната горещина изсуши калта по пода на клетката.

Небето беше изпъстрено с бели облачета.

Но Джони нямаше време да им се радва. Цялото му внимание беше съсредоточено върху машината за обучение.

Обърна огромния стол с облегалката към масата и като подложи няколко сгънати кожи върху седалката, вече можеше да се обляга върху масата и да следи отблизо лицето на онзи дъвен чинко, който го учеше как да произнася звуците. Според Джони то се гърчеше в прекалена сервилност и направо се подмазваше.

Не беше лесно да се научи английската азбука, но психоската беше още по-трудна. Не можеше и да се сравнява с това, да се проследят останените от дивеча следи и да се познае с точност до една минута преди колко време е минал отгук. Звуците и знаците на екрана му изглеждаха мъртви, а значенията им – невероятно сложни.

Само след седмица се убеди, че разбира. В него отново затрептя надеждата. Дори започна да вярва, че не е чак толкова трудно. „Б“ като „бивол“, „З“ като „зоологическа градина“, „Х“ като „храна“ и „Т“ като „ти“. Когато прочиташе същия текст на езика на психосите, биволът, зоологическата градина и ти по някакъв необясним за него начин се превръщаха в лопата, кербанго и женски. След като накрая разбра от угодническите напътствия на чинкоса, че на психоски тези думи започват с различни букви, беше сигурен, че е схванал същността.

Вече можеше да казва английската азбука и със затворени очи. Много по-трудно му беше с азбуката на психосите, но накрая се справи и с нея. Запомни и най-незначителните нюанси в нейното звучене.

Джони знаеше, че няма време за губене. Диетата от сурови плъхове, която му беше наложена, щеше да го довърши. Той почти умираше от глад, тъй като не понасяше дори мисълта за тази храна.

Чудовището идваше всеки ден и следеше как се обучава. Докато беше тук, Джони не продумваше нищо. Знаеше, че сигурно изглежда смешен. А смехът на чудовището караше косите му да настръхват. Реши

да не си отваря устата, когато то е наблизо.

Но това беше грешка. Скритите зад маската очи се мръщеа все по-гневно и по-гневно.

Триумфът от усвояването на азбуката трая много малко. През един чудесен слънчев ден чудовището дръпна рязко вратата и връхлетя като ураган.

Така се разкрещя, че решетките на клетката потрепераха. Джони очакваше всеки миг да го удари през лицето, ала чувството му за достойнство беше по-силно и той дори не трепна, когато то вдигна космата си лапа.

Но чудовището посягаше към машината, а не към него. Постави ръчката в ново положение, за чието съществуване Джони дори и не беше подозирал.

Заля го истинска вълна от непознати образи и звуци!

Древният чинко каза на английски:

– Поднасям извиненията си на почитаемия ученик и го моля да ми прости дързостта, но сега ще започнем упражнения за постепенно изграждане на асоциации между предметите, знаците и думите.

Картините се появяваха в друга последователност. Първо чу звука „х“ и се показа съответстващата му буква. След това същият звук на езика на психосите и неговото изображение. Знаците и звуците се сменяха все по-бързо и по-бързо, докато накрая почти не можеха да се разграничават.

Джони беше толкова заинтригуван, че не забеляза кога чудовището си е отишло.

Беше изправен пред нещо ново. Ръчката беше толкова голяма и преместването ѝ му струваше толкова много усилия – дори и не подозираше какво би се случило, ако я натисне по-силно.

Е, добре, ако с едно преместване НАДОЛУ се получаваше това, какво ще стане, ако я натисне НАГОРЕ?

Опита.

Сякаш нещо се стовари със страшна сила върху главата му.

Сенките на металната решетка се завъртяха пред очите му с такава бързина, че едва не загуби съзнание. Трябваше да измине доста време, преди да се пристраши и да направи още един опит.

Резултатът беше същият!

Едва се задържа на стола.

Отдръпна се назад и погледна машината с подозрение.

Какво излизаше от нея?

Слънчева светлина?

Опита отново и позволи силата ѝ да се стовари върху ръката му.

Усети топлина.

Ушите му забучаха.

Застана внимателно отстрани и забеляза, че в прозорчето се появяваха картинки. Изведнаж съвсем неочаквано звуците започнаха да изникват в съзнанието му, без да ги чува.

– Във вашето подсъзнание сега ще се отпечата азбуката. А, Б, В...

Какво беше това? Да не би да може да чува и с ръцете си? Не, това беше невъзможно. Не долавяше звуци, а само някакъв странен звън.

Машината проникваше по някакъв начин в главата му, без да издава звук!

Отстъпи още малко назад. Влиянието ѝ върху него отслабна. Приближи се и усети, че мозъкът му ще се пръсне.

– Сега ще чуете същите звуци на психоски.

Джони се отдръпна толкова, доколкото позволяваше веригата на врата му, седна на земята и опря гръб до стената.

Мислеше съсредоточено, но не можеше да разбере какво става с него.

Накрая схвана, че упражненията за свързване на буквите и съответстващите им звуци, от които се получаваха думи, трябваше да го накарат да ги разпознава все по-бързо и по-бързо, без да се замисля.

Но какъв беше този „слънчев лъч“, който излизаше от машината?

Постепенно преодоля страха си. Върна се обратно при нея, намери един диск, според него предназначен за напреднали, и го постави. Напрегна сили и готов на всичко, натисна ръчката в крайно горно положение.

Изведнаж РАЗБРА, че ако страните на един триъгълник са равни, то и ъглите, заключени между тях, ще са равни.

Отдръпна се назад. Не знаеше какво е това триъгълник или ъгъл, но тази закономерност му беше ЯСНА.

Облегна се отново на стената. Направи неволно движение с ръка и с показалеца си нарисуваше в прахта на пода фигура, която имаше три върха. Посочи ги последователно и каза с учудване: „Те са равни!“

Равни на какво?

Равни един на друг.

Е, и какво от това?

Може би имаше някакво значение.

Джони се вгледа в машината. Тя можеше да го обучава по

обикновения начин. Можеше и да увеличи скоростта на уроците. А също така беше в състояние да му предава знания и без той да полага усилие, с помощта на един „слънчев лъч“.

Изведнаж огромна радост озари лицето му.

Азбука ли? Не, ще трябва да научи всичко за цивилизацията на психосите!

Дали чудовището съзнаваше какво може да се постигне с тези знания?

Представи си близкото бъдеще като безкраен низ от дискове, купища дискове. Щеше да прекарва всеки час, който не му е необходим за сън, на масата, като използва и трите начина за получаване на знания.

Беше толкова изтощен от глад, че дори не можеше да спи спокойно. В кошмарите му се преплитаха мъртви психоси, сурови плъхове и метални коне, които летяха. А дисковете се въртяха ли, въртяха...

Но Джони продължаваше, без да се отчайва. Само за седмици и месеци трябваше да научи онова, което иначе би му отнело години. Не знаеше толкова МНОГО НЕЩА! Беше длъжен да проумее ВСИЧКО!

В главата му се въртеше само една мисъл – да отмъсти за унищожаването на собствената му раса! Беше ли в състояние да научи достатъчно за толкова кратко време, че да постигне целта си?

8

Търл беше безкрайно доволен от себе си до момента, в който получи заповед да се яви при Директора на планетата. Очакваше срещата с опънати до скъсване нерви.

Седмиците отлитаха една след друга и летните горещини вече бяха сменени от хладните есенни дни. Животното се справяше много добре. Прекарваше цялото си време пред машината с уроците по език и технически познания.

Още не беше проговорило, но това беше естествено – все пак е само едно глупаво животно. Дори не можа да проумее системата за ускорено обучение, докато не му беше показана. Не му стигаше разум да застане пред преподавателя за мигновено получаване на основни теоретични познания. Толкова ли не можеше да разбере, че вълната, носеща познавателни импулси, трябва да премине през целия ти череп? Глупаво същество. Ако продължаваше така, щяха да са нужни месеци за обучение! Но какво можеш да очакваш от твар, която се храни със сурови

плъхове!

Независимо от това понякога, когато отиваше в клетката и се взираше в тези странни сини очи, Търл съзираше в тях заплаха. Но това беше без значение. Реши, че ако животното се окаже опасно, ще го използва само докато работите потръгнат, и при най-малкия риск ще го изпари. Едно натискане на спусъка на лъчевия пистолет и пуф! – животното вече го няма. Това беше детска работа за Търл.

Да, всичко вървеше много добре, докато не се получи тази заповед. Такова нещо би изнервило всекиго. Никога не можеш да бъдеш сигурен какво е научил Директорът и какви измислици му е наприказвал някой от служителите. Обикновено с шефа на службата за сигурност се консултираха рядко. На практика по неведомите закони на административната йерархия неговата служба не беше пряко подчинена на Директора. Тази мисъл накара Търл да се почувствува по-добре. Историята познаваше случаи, в които Директорът на някоя планета е отстраняван от длъжност от шефа на сигурността, особено ако е ставало дума за корупция. Но все пак Директорът си е Директор и той подписва докладите, които могат да доведат до преместване, понижение и издигане в службата.

Получи заповедта късно предишната вечер и заради нея не спа добре. Въртя се в леглото и си представяше разговора. По едно време не издържа и стана, за да провери дали в архива си има нещо срещу Директора на планетата. Не можа да открие нищо и това го потисна. Търл се чувствуваше наистина сигурен само когато разполагаше с някакво средство за изнудване.

Затова посреща часа на срещата с истинско облекчение и се запъти тропаво към кабинета на главния психолог.

Нъмф, Директорът на планетата Земя, беше стар. Говореше се, че бил изхвърлен от съвета на директорите на компанията не заради корупция, а поради пълна некадърност. Отървали се от него, като го задрънели на най-отдалечената планета. Постът, който заемаше, нямаше почти никакво значение – най-забутаната звезда в най-забутаната галактика, има ли по-добър начин да разкараш някого и да забравиш за него?

Нъмф седеше зад покритото си с тапицерия бюро и гледаше към транспортната платформа през прозрачните стени на купола. Дъвчеше разсеяно ъгълчето на една папка.

Търл се приближи предпазливо. Нъмф беше спретнат в униформата си на висш служител на компанията. Започналата му да посинява козина беше сресана и подредена безупречно. Той не изглеждаше разтревожен, но кехлибарените му очи бяха замислени и вгълбени.

Дори не го погледна.

– Седни! – каза разсеяно.

– Дойдох, както бяхте благоволили да заповядайте, ваше планетно превъзходителство.

Възрастният психло наведе очи към бюрото си и след това уморено погледна Търл:

– Това е от ясно по-ясно.

Не можеше да се каже, че харесваше шефа на службата за сигурност, но все пак нямаше нищо против него... Всичките му сътрудници на тази планета бяха еднакви, в никакъв случай първо качество. Спомни си за доброто старо време, когато бе имал друго положение, на други планети и бе работил с по-добри екипи.

– Земята не носи печалба – каза Нъмф и хвърли папката на бюрото. Двете купи с кербанго издрънчаха, но той не му предложи да пийне.

– Предполагам, че находищата са на изчерпване – каза Търл.

– Не е вярно. Дълбоко в земната кора има достатъчно руда, която бихме могли да разработваме векове наред. Пък и този въпрос няма нищо общо с шефа на службата за сигурност, това е работа на инженерите.

Търл не се разтревожи от тази забележка:

– Чух, че икономическата депресия е обхванала много от световите, в които компанията продава руда, и цените са ниски.

– Може и това да е причината, но дори и да е така, тя не засяга тебе, а икономическия отдел.

Този път Търл се почувствува неспокоен. Раздвижи се на стола и той изскърца под огромното му тяло.

Нъмф придърпа папката към себе си и я прелисти. Сетне уморено погледна Търл:

– Проблемът е в разходите.

– Разходите – рече Търл, като се опитваше да се застрахова – са работа на счетоводството, а не на службата за сигурност.

Нъмф го гледа в продължение на няколко секунди. Не можеше да разбере дали наистина проявява нахалство. Накрая реши да не му обръща внимание. Затвори папката.

– Но бунтовете са – каза той.

Търл се напрегна:

– Къде има бунт?

До ушите му не бе достигнал такъв слух. Каква беше тази история? Да не би Нъмф да има свое собствено разузнаване, което действа независимо от него?

– Все още няма – каза Директорът, – но след като обявя понижението на заплатите и премахването на всички премии, е много вероятно да избухне.

Търл трепна и се наведе напред. Това вече го засягаше, и то не само като шеф на службата за сигурност.

Нъмф плъзна папката към него:

– Виж разходите за персонала. Имаме 3719 работници на тази планета, разпределени в пет производствени и три проучвателни минни центъра. Тук влиза и обслужващият персонал на летищата, товарните машини и площадката за телепортиране. При средна заплата 30 000 галактически кредита годишно това прави 111 570 000 кредита. За храна, жилища и дихателен газ отиват средно по 15 000 кредита за всеки, или общо 55 785 000 кредита. Цялата сума е 167 355 000. Прибави и разходите за транспорт и премии и ще видиш, че сумата почти надхвърля стойността на печалбата. Дори не отчитаме износването и повредите на машините, да не говорим за инвестициите за разширение на производството.

Търл имаше смътна представа за всичко това и на практика го бе използвал като аргумент за собствените си планове.

Но все още не бе дошло времето да даде ход на своя проект. Никога не бе предполагал, че мощната и богата Междугалактическа компания ще стигне дотам, да понижава заплати и да премахва премии. Това щеше да засегне и него наистина, но много по-важен бе планът му да се превърне в богата и влиятелна личност.

Дошъл ли бе моментът да започне неговия втори етап? Като си помислиш, животното наистина се справяше много добре. Сигурно щеше да успее да го обучи на най-елементарните миньорски умения. Можеше да го използва и за набирането на още животни. Да, Търл беше убеден, че то ще се справи под земята, колкото и да беше опасно.

Да се разработи по открит начин онази жила върху голата, брулена от страхотни ветрове скала щеше да бъде трудна работа и неминуемо щеше да отнеме живота на няколко човешки същества. Те така или иначе щяха да бъдат изпарени, след като изпълнят задачата си, защото тайната трябваше да бъде запазена.

– Бихме могли да увеличим производството – каза Търл, като хитро насочи разговора в необходимата посока.

– Не, не и не – викна Нъмф. – Това е абсолютно невъзможно. – После въздъхна: – Знаеш, че работниците не достигат.

– Вие сте свършено прав – Търл почти беше хванал Нъмф в

заложения капан. – Ако въпросът не бъде разрешен бързо, бунтът е неизбежен.

Нъмф кимна мрачно.

– Когато избухне бунт – каза Търл, – знаете, че работниците първо изпаряват членовете на ръководството.

Нъмф отново кимна, но този път в очите му се прокрадна страх.

– Аз вече съм започнал работа върху този проблем – продължи Търл. Наистина разговорът беше преждевременен, но моментът беше толкова удобен. – Ако успеем да ги убедим, че стягането на коланите няма да е за постоянно, и не наемаме нови работници, можем да намалим опасността от бунт.

– Така е, така е – побърза да се съгласи Нъмф. – Вече не вземаме допълнителни работници. В същото време всичките ни мощности са натоварени до краен предел и хората започват да роптаят.

– Да, съгласен съм – Търл реши да рискува. – Но какво бихте казали, ако ви разкроя, че в момента работя върху проект, който ще ни позволи да намалим наполовина числеността на работниците само след две години?

– Бих го нарекъл истинско чудо.

Ето това искаше да чуе Търл. Малко аплодисменти от Директора и после щеше да върти около нокътя си централата на Психло.

Нъмф изглеждаше ентузиазизиран.

– Няма нито един психло – каза Търл, – който да харесва тази планета. Не можем да излизаме на открито, без да носим маски...

– И това повишава разходите за дихателен газ – вметна Нъмф.

– ...следователно ни е нужна работна сила от същества, които дишат въздух и са в състояние да изпълняват елементарни операции с машините.

Нъмф се облегна назад, внезапно обзет от съмнение:

– Ако говориш за тези... как ги наричаха... а, чинкосите, те са унищожени преди стотици години.

– Нямам предвид тях. Позволявам си да поздравя ваше планетно превъзходителство за чудесните познания по история на компанията. Не, не става дума за чинкосите. Няма защо да търсим далеч отгук, на планетата разполагаме с потенциален резерв от такива същества.

– Къде?

– Засега не искам да навлизам в подробности, но мога да ви докладвам, че експериментът напредва и обещава да даде отлични резултати.

– Кои са тези разумни същества?

– Всъщност не бих ги нарекъл „разумни“ в точния смисъл на думата, но на тази планета има същества, които притежават чувства и някои умения.

– Могат ли да мислят, да говорят?

– Много са сръчни.

Нъмф се замисли върху новината.

– Могат ли да говорят? Може ли да се осъществи контакт с тях?

– Да – отговори Търл. Казваше повече, отколкото всъщност знаеше.

– Говорят.

– В долния континент има говореща птица, беше ми я изпратил един от директорите. Дори можеше да ругае на психоски. Умря, защото бяха забравили да сменят капсулата с въздух в херметичната ѝ клетка. – Той смръщи чело. – Но да се каже за една птица, че е сръчна...

– Не, не, не – Търл прекъсна дърдоренето на Директора. – Тези са малки, ниски на ръст, но имат две ръце и два крака.

– Маймуни! Търл, но това не е сериозно...

– Не, не са маймуни. Маймуните не могат да работят с машини. Това същество се нарича човек.

Нъмф го гледа в продължение на няколко секунди. Сетне каза:

– Но дори и да са способни да вършат нещата, за които говориш, аз зная, че са останали много малко от тях.

– Вярно е. Те са в списъка на застрашените видове.

– Какви видове?

– Биологически видове, които са на път да изчезнат.

– Но ако са толкова малобройни, те няма да разрешат нашите...

– Ваше планетарно превъзходителство, ще бъде открит. Все още не съм установил колко са... Забелязани са от разузнавателните самолети. Горее в планините, които виждате оттук, живеят тридесет и четири екземпляра. На другите континенти има по-многобройни групи. Имам основания да смятам, че ако ми бъдат предоставени технически средства, ще мога да събера няколко хиляди.

– Е, да, но още съоръжения... разходи...

– Не, не. Разходите няма да са кой знае колко големи. Аз също провеждам програма за икономии в моята служба. Дори намалих броя на разузнавателните самолети. Тези същества се размножават бързо, ако бъдат поставени при подходящи условия.

– Да, но все пак никой не знае какво представляват... При кои операции биха могли да заменят нашите работници?

– Могат да управляват машини на повърхността на земята. Над три

четвърти от нашите служители се занимават с това. Трактори, товарни платформи... Тази работа не изисква специална квалификация.

– Просто не зная, Търл. Никога не сме виждали човек...

– Аз разполагам с един.

– Какво?

– И то тук. В зоологическата градина близо до лагера. Отидох в планината и го залових. Не беше лесно, но успях да се справя. Знаете, че още от училище съм добър стрелец.

Нъмф го гледаше объркано.

– Да... приказваше се за някакво странно същество в зоологическата градина, както я наричаш. Мисля, че някой от директорите на рудници... да, Чар беше, се шегуваше с това.

– Нямахте да се шегува, ако разбираше, че става дума за разходи и заплати – разсърди се Търл.

– Прав си. Напълно си прав. Винаги съм смятал Чар за глупак. Така значи, провеждаш експерименти с животно, което може да замести някой от работниците. Да видим, да видим. Наистина забележително.

– Ако ми дадете свобода да използвам транспортни средства... – каза Търл.

– Е, добре. Има ли някаква възможност да видя това животно? Просто за да разбере какво може да върши. Дори само ако престанем да изплащаме застраховките при злополуки с фатален изход, ще наклоним везните на страната на печалбите. Или ако поне ги сведем до минимум. Не трябва да забравяме и възможностите за ограничаване на техническите повреди. Да, в центъра никак не ги обичат.

– Разполагам с животното едва от няколко седмици и ще ми е нужно малко време да го науча да управлява машина. Но все пак мисля, че ще мога да ви демонстрирам неговите способности.

– Чудесно. Подготви го и ме уведоми. Казваш, че го обучаваш? Предполагам, не си забравил, че е незаконно да се предават знания по металургия и военна техника на една по-низша раса? Нали знаеш това?

– Да, разбира се. Уча го само как да се оправя с машините. Да натиска копчета и лостове и нищо повече. Трябваше да го науча да говори, за да може да изпълнява заповеди. Ще организирам демонстрацията веднага щом бъде готово. Сега ако подпишете тези документи за транспортните средства...

– Нека видя резултатите от експеримента и ще имаме достатъчно време за това – отговори Нъмф.

Търл се беше надигнал от стола и подготвените предварително

бланки и заявки стърчаха наполовина от джоба му. Той ги натика обратно. Явно трябваше да измисли друг начин, но нищо, биваше го за такива работи. Срещата беше протекла доста добре. Да, не беше толкова лошо. И тогава изневиделица Нъмф сякаш стовари върху него цял багер.

– Търл – каза той, – аз наистина оценявам твоята подкрепа. Онзи ден от центъра се получи съобщение за твоя служебен мандат тук. Знаеш, че те винаги планират предварително. Нужен им беше опитен шеф на службата за сигурност за работа на родната планета. Толкова съм доволен от тебе, че отказах. Дори те препоръчах за още един десетгодишен мандат тук.

– Оставаха ми само две години... – заекна Търл.

– Зная, зная. Но способните шефове на службата за сигурност са ценни. Няма да навреди на досието ти, ако се впише, че са се интересуваха от тебе.

Търл едва стигна до вратата. Спря в коридора, защото му стана лошо. Беше паднал в собствения си капан и сега никога нямаше да напусне тази проклетата планета!

Блестящата златна жила лежеше непокътната в планината. Всичките му други планове вървяха като по масло. За две години щеше да успее да сложи лапа върху забраненото богатство и да превърне в триумф края на мандата си! Ето, дори животното напредваше. Всичко се нареждаше толкова добре.

И сега – още десет години! Каква мръсотия, нямаше да може да издържи!

Нужно му беше нещо срещу Нъмф. Нещо, с което да го държи в подчинение. Наистина трябваше да го пипне здраво.

9

Експлозията отекна рязко и оглушително. Звукът беше съвсем различен от приглушения рев, който на всеки пет дни разтърсваше клетката и сградите.

Джони бе установил, че с малко ловкост и умение може да се покатери нагоре по решетката в един от ъглите и да се закрепят там. От тази височина погледът му обхващаше равнината до планините и купола на лагера на психосите. Стъпил здраво на напречните решетки, той дори си почиваше в това опасно положение.

Зимата беше дошла. От няколко дни целите планини бяха

побелели. Днес не се виждаха, скрити от сивкави облаци.

На изток от лагера имаше една странна огромна платформа. Около нея, на големи разстояния един от друг, бяха разположени високи стълбове, свързани с жици. Подът ѝ беше чист и блестящ. В южния ѝ край се издигаше купол, в който психлосите влизаха и излизаха. Северният край се различаваше от останалата ѝ част. Изглеждаше странен, там пристигаха и заминаваха цилиндричните летателни апарати.

При кацането им се вдигаха облаци прах. Страните им се отваряха и от вътрешността се изсипваха огромни късове скална маса. След това се издигаха във въздуха и отлитаха, като постепенно се смалваха и изчезваха зад хоризонта.

Конвейерна линия свързваше линиите, машини избутваха разтоварения материал върху нея и по този начин той се транспортираше до обширната зона с лъскав и блестящ под.

Летателните апарати пристигаха всеки ден. На петия ден върху платформата се събираше цяла планина от докарания материал.

Точно тогава се случваше най-странното и невероятно нещо на света. На всеки пет дни, винаги в един и същи час, се чуваше някакво жужене. За много кратко време струпаният върху платформата материал започваше да излъчва светлина. След това наоколо се разнасяше бучене като от далечна гръмотевица в небето. И тогава материалът внезапно изчезваше.

От наблюдателния си пост върху решетките всеки ден Джони виждаше какви ли не странни неща, но тази необяснима мистерия го озадачаваше най-много.

Къде ли отиваше? Та това беше цяла планина от струпан материал. Жужене, бучене, гръм – и всичко изчезваше. Върху лъскавата платформа никога не се връщаше нищо. Материала донасяха летящите машини, сетне той се транспортираше по лентата до нея и изчезваше завинаги.

Джони дълго време наблюдаваше много внимателно това явление и вече можеше да предскаже деня, точния час и дори минутата, в която ще се случи. Знаеше, че първо куполът в южната част започваше да излъчва светлина, сетне жиците, опасващи платформата, затреперваха, чуваше се бучене, гръм – и струпаната руда се скриваше от погледа му.

Но днес се случи нещо различно. Един от булдозерите, които избутваха разтоварения материал върху конвейера, се взриви. Сега около него имаше цяла тълпа психлоси, правеха нещо с водача му. Останалите се опитваха да загасят обхваналите го пламъци.

В предната си част тези машини имаха огромни лопати, с които

избутваха и товареха докарания материал върху лентата. Отгоре бяха със затворен прозрачен купол, под който се намираше мястото на водача. При взрива куполът се беше откъснал.

На мястото на произшествието пристигна ниска машина, приличаща на клекнал паяк. Пострадалият водач лежеше проснат на земята. Натовариха тялото му в нещо като кош, качиха го в машината и тя замина.

Един от товарещите булдозери се приближи бавно, избута обгорелите останки встрани и продължи работата си. Инцидентът беше приключил и останалите психоси се върнаха обратно в купола.

Джони реши, че това е нещастен случай. Повися още малко на поста си, но нищо повече не се случи.

Впрочем не беше съвсем вярно. Оградата на клетката му се тресееше. Беше нормално – психосът, който го беше затворил в нея, се приближаваше с тежки стъпки. Джони бързо се спусна на земята.

Чудовището приближи, отвори вратата и влезе. Изглежда го свирепо.

Действията му напоследък бяха станали непредсказуеми. Понякога беше спокойно, а друг път – раздразнително и нервно.

Ето сега беше ядосано. Направи гневно движение, като първо посочи Джони, а сетне машината за изучаване на езици.

Джони пое дълбоко дъх. Вече месеци наред прекарваше пред нея всяка минута, която не отделяше за сън. Работа, работа, работа. През цялото време не беше разменил и една дума с чудовището.

Сега за пръв път проговори на психоски:

– Повреди се.

Чудовището го погледна с любопитство. Отиде до машината и натисна ръчката надолу. Тя наистина не работеше. Чудовището му хвърли гневен поглед, сякаш това беше по вина на Джони, сетне я повдигна и я огледа отдолу. В очите на Джони това беше истински подвиг, защото той не би могъл да я премести дори на сантиметър.

Малко преди експлозията тази сутрин машината просто бе спряла. Джони се приближи, за да види какво точно правеше чудовището. То отстрани една малка плочка и отвърте изпадна нещо като копче. Прочете знаците върху него, остави машината легнала на една страна и излезе от клетката.

Не след дълго се върна с друго подобно копче, постави го на същото място и завинти плочката. Изправи машината и натисна ръчката. Дискът се завъртя и от нея прозвуча глас:

– Много моля да ме извините, но събирането и изваждането като математически действия...

Чудовището я постави в неутрално положение.

Посочи с хищническия си нокът първо Джони, сетне машината.

Джони се престаши и отново каза на психлоски:

– Всичко това вече го зная. Трябват ми нови записи.

Чудовището погледна огромната купчина дискове, вероятно със стотици часове записи. После извърна очи към Джони. Зад маската лицето му изглеждаше мрачно. Джони помисли, че сигурно с един замах ще го запрати в другия край на клетката. Изглежда най-сетне чудовището взе някакво решение.

Дръпна торбата с дискове и си отиде. Не след дълго се завърна с друга, още по-натъпкана и я постави в специалното гнездо върху задната част на машината. Извади диска от нея и постави следващия. Отново посочи към нея и към Джони. Очевидно той трябваше да започне работа, и то веднага.

Джони пое дълбоко въздух и каза на езика на психлосите:

– Човекът не яде сурови плъхове и не пие мръсна вода.

Чудовището го наблюдаваше неподвижно. Отпусна се върху стола, като продължаваше да се взира в него.

10

Търл знаеше как да изнудва жертвите си и надушваше отдалеч и най-малкото нещо, с което можеше да ги притисне до стената.

Като опитен служител в службата за сигурност разбираше, че работата му зависи от успешното прилагане на методите за оказване на натиск. Винаги имаш предимство, когато можеш да изнудваш някого. Един метод, който неизбежно принуждаваше противника да отстъпи.

А сега всичко се бе обърнало наопаки. Тази човешка твар бе усетила, че го държи в ръцете си, и можеше да го изнудва.

Той седеше и изучаваше човешкото същество. Дали подозираше нещо за плановите му? Не, разбира се. Може би беше прекалил с ежедневния натиск върху него и то бе разбрало, че му е много нужно за нещо.

Вероятно го беше и поразглезил. Почти всеки ден излизаше на лов за плъхове, за да има какво да яде. А нали му осигури и вода? Ами колко хитрост и усилия му бяха необходими да разбере с какво се храни.

И ето го сега, изправено пред него, пращящо от здраве, има нахалството да му каже, че не яде това. Търл го погледна отблизо. Е, всъщност

не беше нито толкова здраво, нито толкова смело. В действителност дори изглеждаше болнаво. Цялото бе посиняло от студ, въпреки че бе увило около тялото си някаква кожа. Хвърли поглед към басейна. Водата беше замръзнала и мръсотията стоеше неподвижно в нея.

Търл огледа клетката. Тя не беше мръсна. Очевидно съществото се грижеше за реда и я почистваше.

– Животно – каза Търл, – в твой интерес е да започнеш да работиш веднага. – Понякога, когато не разполагаш със средство за изнудване, заплахата може да свърши същата работа.

– Зимата – каза Джони на психоски – се отразява зле на машината. Покривам я с една от моите еленови кожи през нощта и когато вали. Но влагата е опасна за нея. Започва да почернява.

Търл щеше да избухне в смях. Беше толкова смешно да слушаш как това животно наистина говори на езика на психоските. Долавяше се слаб акцент, но причината вероятно беше у учителя чинко. Зачуди се дали действително е така, защото в речта му липсваха учтивите изрази като „много моля да ме извините“ и „простете ми, но...“, които Търл бе запомнил от предварителното прослушване на дисковете и които изразяваха подчинение. Той никога не бе срещал жив чинко, тъй като те отдавна бяха мъртви, но покорените раси на планетите им бяха много учтиви и дори сервилни, когато се обръщаха към тях. Така, както и трябваше да бъде.

– Животно – каза Търл, – може и да си научило думите, но очевидно не си разбрало какво значи добро поведение. Да ти покажа ли?

Само едно движение на огромната лапа и Джони щеше да бъде размазан върху решетките на клетката.

Но той се изпъна и каза гордо:

– Моето име не е животно. Казвам се Джони Гудбой Тайлър.

Търл зяпна от изненада. Каква наглост! Нахална, дръзка, гола твар!

Той замахна и го удари.

Джони излетя във въздуха и въжето, с което беше вързан, едва не му счупи врата.

Търл излезе от клетката гордо, с чувство за изпълнен дълг и затвори вратата с трясък. Докато се отдалечаваше, всичко се тресеше като при земетресение.

Почти стигна лагера, когато спря и се замисли. Стоеше като истукан и мислеше.

Огледа сиво-белия пейзаж около себе си. Усещаше как замръзналото стъкло на маската се впива в лицето му и му пречи да вижда. Мръсна,

гадна планета!

Обърна се и тръгна обратно към клетката. Отвори вратата и се приближи до човешката твар. Повдигна я, изтри кръвта от врата ѝ с шепа сняг и я изправи до масата.

– Аз се казвам Търл – каза той. – Та за какво говорехме?

Винаги надушваше възможностите за изнудване.

Но при бъдещите им разговори нито веднаж не се обърна към Джоуни със собственото му име, а продължи да го нарича животно. Един истински психло никога не забравя, че неговата раса е раса на завоеватели. Най-великата раса в Космоса. Какво си мислеше този червей!

ТРЕТА ГЛАВА

1

В халето за ремонт на транспортните машини Зът хвърляше инструменти и разглобени части с гръм и трясък по земята, вдигаше страхотна шумотевица.

Обърна се към изправения наблизо Търл и се приготви за атака.

– Ти ли си в дъното на това намаление на заплатите?

Търл отвърна кротко:

– Според мен не аз, а счетоводният отдел се занимава с тези неща, нали?

– Защо ми е намалена заплатата?

– Не само твоята, а и моята, и на всички останали.

– Имам три пъти повече работа, няма кой да ми помогне, а ще получавам наполовина!

– Постоянно ни се обяснява, че планетата работи на загуба.

– И никакви премиални – продължи Зът.

Търл се намръщи. Явно сега не беше моментът да поиска услуга. А и нямаше нищо, с което да го притисне.

– Напоследък машините експлодират доста често – каза предпазливо.

Зът се изправи и го погледна. Това си беше чиста заплаха. Никога не можеш да си сигурен какво ще направи Търл.

– Какво искаш? – попита Зът.

– Ако планът ми успее, всички ще получим толкова високи заплати и премиални, каквито не можеш и да си представиш.

– Виж какво, имам работа. Всичките тези брички чакат да бъдат поправени.

– Искам да взема един малък минен влекач – каза Търл.

Саркастичният смях на Зът прозвуча като лай:

– Ето там има една машина. Вчера изгърмя в зоната за телепортиране. Можеш да я вземеш.

Беше булдозер, който използваша за товарене на руда. Взривът беше откъснал кабинката на водача и върху приборите за управление се виждаха зелени петна от психоска кръв. Всички кабели на двигателя бяха обгорели.

– Искам само един малък влекач – повтори Търл. – Един най-обикновен малък влекач.

Зът сърдито продължи да хвърля по пода инструменти и резервни части. Замалко щеше да удари Търл.

– Чакам отговор.

– Имаш ли официална заявка? – попита Зът.

– Е, добре... – започна Търл.

– Така и предполагам – прекъсна го Зът, без да откъсва очи от него.

– Сигурен ли си, че нямаш нищо общо с оряването на заплатите?

– Защо питаш?

– Говори се, че си разговарял с Директора на планетата.

– Това е нещо обичайно за един шеф на сигурността.

– Аха! – Зът се нахвърли с огромен чук върху пострадалата машина, за да отстрани останките от разбитата херметична кабина.

Търл си тръгна. Не разполагаше с нищо срещу него.

Спря се унило в коридора между халетата и потъна в мисли. Не можеше да измисли никакво разрешение на проблема. Усети, че започва да нервничи. Изведнаж му хрумна нещо.

Наблизо имаше телефон за вътрешна връзка. Вдигна слушалката и набра номера на Нъмф.

– Обажда се Търл. Многоуважаеми ръководителю да планетата, бих ли могъл да се срещна с вас след час?... Искам да ви кажа нещо... Благодаря ви... Да, след един час.

Постави слушалката обратно, откачи дихателната маска от колана си, нахлузи я и излезе навън. Върху земята плавно се спускаха пухкави снежинки.

Врълхлетя в клетката, отиде направо при решетката, за която беше вързан Джони, и освободи въжето.

Джони прекъсна работата си с машината и започна внимателно да следи действията му. Докато навиваше свободния край на въжето върху ръката си, Търл забеляза, че човешкото същество вече използва стола до масата. Беше наистина нахално от негова страна, но означаваше, че все пак може да възприема. Животното си бе направило леговище за спане с помощта на една опъната върху решетките кожа, за да се предпази от снега. Подобен навес имаше и над работното му място при машината.

Търл дръпна въжето.

– Хайде, тръгвай – каза той.

– Ти обеща, че ще мога да запала огън. За дърва ли отиваме? – попита Джони.

Чудовището го повлече след себе си. Отправи се към старите канцеларии на чинкосите. Отвори вратата с ритник.

Джони оглеждаше мястото с нескрит интерес. Не бяха под големия купол. Тук имаше въздух и се дишаше спокойно. Всичко беше покрито с дебел слой прах, той се вдигна във въздуха от стъпките им. Наоколо бяха разхвърляни скъсани листове и цели книги. Върху стените висяха карти. Джони разбра, че масата и столът са взети оттук – имаше още много такива.

Търл отвори едно шкафче и извади маска и бутилка с въздух. Придърпа Джони към себе си и надяна маската на лицето му.

Джони се опита да я нагласи сам. Беше доста голяма и пълна с прах. Намери в шкафа някакъв парцал и я избърса. Вгледа се внимателно и установи, че дължината на ремъка може да се регулира.

Търл ровеше наоколо и най-после намери това, което търсеше – една малка помпа. Постави в нея нова батерия и започна да пълни бутилката с въздух.

– Какво е това? – попита Джони.

– Затваряй си устата, животно.

– Ако работи като твоята, защо бутилките са различни?

Търл продължаваше да пълни бутилката. Джони хвърли маската, седна на пода, като се подпря на шкафа, и обърна глава на другата страна.

Кехлибарените очи се присвиха. Отново признаци на бунт, помисли си Търл. Трябваше да намери с какво да го притисне и да го направи послушен. Засега не разполагаше с нищо.

– Е, добре – каза Търл с отвращение. – Това е маска на чинко. Чинкосите дишат въздух. Ти също дишаш въздух. Ако влезеш без нея в лагерния комплекс, ще умреш. В моята бутилка има дихателен газ, под куполите на лагера също. Там няма въздух. Това достатъчно ли е?

– Значи вие не можете да дишате въздух? – попита Джони.

Търл се овладя.

– Вие не можете да дишате дихателен газ! Психосите живеят на нормална планета, на която има нормален дихателен газ. Ако ти, животно, отидеш там, ще пукнеш. Сложи чинкоската маска!

– И чинкосите ли е трябвало да носят маски, когато влизат в лагера?

– Мисля, че вече обясних достатъчно.

– А къде са чинкосите?

– Са били, били – Търл си помисли, че животното е объркало

граматическите времена. И без това говори с акцент. Високо и пискливо, а не както трябва – с дебел гърлен глас. Направо може да ти скъса нервите.

– Не съществуват ли вече?

Търл понечи да му каже да млъкне, но изведнаж бе овладян от силно садистично чувство.

– Да, вече ги няма, не съществуват! Чинкосите са мъртви, избити са до един, цялата им раса. И знаеш ли защо? Защото се опитаха да вдигнат стачка. Отказаха да работят и да се подчиняват.

– Аха – каза Джони. Нещата идваха на мястото си. Ето още едно потвърждение на истината за кълбата дим върху изображението на катарамата. Чинкосите са били друга раса, работила дълго и усърдно за психосите. За награда били унищожени. Всичко това потвърждаваше мнението му за психосите.

Джони огледа развалините и бъркотията наоколо. Чинкосите трябва да са били изстребени много, много отдавна.

– Виждаш ли тази стрелка? – попита Търл, като сочеше току-що напълнената бутилка. – Когато бутилката е пълна, показва едно-нула-нула. Щом започне да се изпразва, тръгва надолу. Ако стигне до пет, това означава, че си го закъсал и въздухът ти свършва. В бутилката има въздух за един час. Следи стрелката!

– Може би човек трябва да носи две бутилки и помпа?

Търл погледна бутилката и забеляза, че на нея има скоби за прикачване на още една, както и гнездо за помпа. Не си беше направил труда да прочете инструкциите, написани върху нея.

– Млъкни, животно – каза той, но все пак отиде и взе още една бутилка, която също напълни. Монтира я до първата и закачи помпата между двете. С груби движения надяна на Джони маската и цялата екипировка.

– Сега ме чуй добре, животно – каза Търл. – Отиваме в лагера, където аз ще разговарям с една много важна личност. Със самия Директор на планетата. Ти няма да си отваряш устата и ще изпълняваш всичко точно както ти наредя. Разбра ли, животно?

Джони го погледна през стъклото на маската си.

– Ако не се подчиняваш – продължи Търл, – просто ще дръпна маската от лицето ти и ще започнеш да се гърчиш на земята. – Търл не харесваше начина, по който тези студени сини очи винаги го гледаха. Дръпна въжето на нашийника.

– Да тръгваме, животно!

2

Нъмф беше неспокоен. Когато шефът на сигурността влезе, той погледна боязливо към вратата.

– Бунт ли?

– Засега нищо – отвърна Търл.

– Какво криеш там зад гърба си? – посочи с глава Нъмф.

Търл издърпа с въжето Джони пред себе си.

– Исках да ви покажа един екземпляр от човешкия вид – каза той.

Нъмф се наведе напред през бюрото си и се втренчи. Пред него стоеше странно полуголо животно без никаква козина. Две ръце, два крака. Все пак имаше малко косми по главата и по долната част на тялото. Гледаха го две странни леденосини очи.

– Не го оставяй да се изпикае на пода – предупреди Нъмф.

– Погледнете ръцете му – каза Търл, – може да работи с тях...

– Сигурен ли си, че няма признаци на бунт? – попита Нъмф. – Новината беше съобщена тази сутрин. Нямам никаква информация за реакцията в мините на двата континента.

– Сигурно не им е приятно, но все още никой не се е разбунтувал. Ако погледнете внимателно ръцете му...

– Много внимателно ще следя добива на руда – прекъсна го Нъмф. – Могат да се опитат да го намалят.

– Нищо не може да се направи. Не достигат работници – отговори Търл. – В ремонтната база не са останали никакви механици. Всички са прехвърлени в производството.

– Чух, че на родната планета се ширела безработица. Може би ще трябва да поискам попълнения оттам.

Търл въздъхна. Търп чиновник.

– С тези орязани заплати, без премиални и на такава отвратителна планета не мисля, че ще има много желаещи. А това животно тук би могло...

– Да, прав си. Трябваше да обявя свободните работни места, преди да намалим заплатите. Сигурен ли си, че няма признаци на бунт?

Търл реши да премине направо към целта.

– Най-добрият начин да се предотврати бунтът е да се обещае повишаване на производителността. Мисля, че в срок от една година бихме могли да заменим половината от външните попълнения, които работят като оператори на машини, с тези същества.

По дяволите, не беше постигнал нищо!

– Не се е изпикало на пода, нали? – Нъмф се наведе напред, за да се увери лично. – Това нещо наистина вони отвратително.

– Миризмата идва от нещавените кожи, с които се облича. Няма други дрехи.

– Дрехи ли? Нима то носи дрехи?

– Мисля, че би носило, уважаеми господин Директоре. Но засега има само кожи. Всъщност донесъл съм и някои заявки за... – той се приближи до бюрото и ги остави, готови за подпис. Да го притисне, да го притисне. Но не разполагаше с нищо, с което да изнудва този стар глупак.

– Току-що наредих да почистят кабинета – каза Нъмф. – Сега цялото помещение трябва да бъде проветрявано отново. Какви са тези неща? – добави той, като погледна заявките пред себе си.

– Искахте лично да се убедите, че това същество може да управлява машина. Едното искане е за общи нужди, а второто – за булдозер.

– Всичките са с щемпел „спешно“.

– Хората са обезверени. Трябва веднага да им върнем надеждата, ако искаме да предотвратим бунтовете.

– Точно така. – Нъмф четеше подробно бланките, сякаш не бе подписвал хиляди такива.

Джони стоеше търпеливо. Важното бе да запомни всяка подробност в това помещение. Вентилаторите за дихателен газ, материалът, от който бе изработен куполът, съединенията между отделните му части.

Психосите не носеха маски в лагера и той за пръв път виждаше лицата им открити. Приличаха на човешки, но клепачите и устните им бяха от кост. Имаха огромни кехлибарени очи, които светеха като вълчи през нощта. Вече можеше да познава настроението им по промяната в чертите на лицата.

По коридорите срещнаха няколко психоси. Те гледаха Джони с нескрито любопитство, а погледите, отправени към Търл, бяха враждебни. Но доколкото можеше да долови, отношенията между всички тях не бяха особено приятелски.

Накрая Нъмф вдигна очи.

– Наистина ли мислиш, че едно такова същество би могло да управлява машина?

– Казахте, че искате да се убедите със собствените си очи – отговори Търл. – Нужна ми е машина, за да го обуча.

– О-о – проточи Нъмф, – то още не е обучено! Тогава откъде си

сигурен, че може да се научи?

По дяволите, помисли си Търл. Този глупак беше много по-тъп, отколкото си бе представял. Но внимание! Нъмф беше притеснен. Той криеше нещо. Интуицията му на шеф на сигурността не го лъжеше. Натиск, трябваше да го притисне. Само да разбере какво е – и Нъмф щеше да падне в лапите му. Трябваше да си отваря очите и ушите.

– Научи се много бързо да работи с една машина-самоучител, многоуважаеми господин Директоре.

– Машина-самоучител ли?

– Да, вече може да чете на собствения си език, както и на езика на психосите.

– Невъзможно!

Търл се обърна към Джони:

– Поздрави многоуважаемия Директор на планетата!

Джони прикова поглед върху Търл и не каза нищо.

– Говори! – каза Търл на висок глас и прибави малко по-тихо: – Да не би да искаш да ти сваля маската от лицето?

Джони каза:

– Мисля, че Търл иска да подпишете заявките, за да мога да бъда обучен как да управлявам тези машини. Ако и вие искате това, ще трябва да подпишете.

Все едно, че не беше казал нищо. Нъмф продължаваше да гледа през прозореца, сякаш си мислеше за нещо съвсем друго. След малко ноздрите му трепнаха.

– Това животно наистина вони.

– Щом подпишете, ще го изведе веднага.

– Да, да – отвърна Нъмф и завъртя няколко подписа.

Търл бързо грабна бланките и понечи да излезе.

Нъмф отново се наведе през бюрото си:

– Не се е изпикало на пода, нали?

3

Търл беше спал зле, днес вече на два пъти участва в различни спорове и не искаше да се впуска в трети.

Беше най-обикновен сив ден. Белите снежинки бавно се стелеха и покриваха полуразрушената малка машина за товарене на руда. Небето над зоологическата градина сякаш се бе сляло със земята. Човешкото

същество изглеждаше направо смешно и нелепо в огромната седалка на мъртвия психло. Търл изсумтя.

Първата кавга беше по повод на униформената екипировка. Началникът на магазина за дрехи, една жалка отрепка на име Дърк, която не беше с всичкия си, твърдеше, че заявката е фалшифицирана. Дори добави, че доколкото познава Търл, изобщо не се съмнява в това, и има наглостта да провери достоверността ѝ в администрацията. Сетне каза, че няма униформи с такъв размер. Нито той, нито компанията имали навика за прекрояват дрехите за дребосъци. Да, дрехи в склада има, но те са за служителите.

След това се бе обадило и животното – в никакъв случай нямало да носи дрехи във виолетово. Търл го зашлеви. Но то стана от земята и повтори същото. Само да имаше как да го притисне! По дяволите, не можеше да измисли с какво да го държи в подчинение.

Но сега му хрумна една идея. Отиде в древните помещения на чинкосите и изрови един топ син плат, от който някога шиели дрехите си. Шивачът каза, че това е боклук, но не можа да измисли други аргументи и бе принуден да се захване за работа.

Скрояването и ушиването на две униформи за животното отне един час. След това обаче то отказа да носи колан с катарамата и емблемата на компанията, както го изискваше правилникът. Почти изпадна в истерия. Наложил се Търл пак да отиде до чинкоските помещения и да рови, докато намери нещо, вероятно археологически експонат – една малка златна военна катарама с изобразен върху нея орел със стрели в ноктите. Това поне направи впечатление на животното. Очите му почти изсkochиха от орбитите.

Втората кавга беше със Зът.

Отначало той изобщо не искаше да разговаря. После склонил да хвърли поглед върху официалната заявка, но веднага забелязал, че бланките не са заведени и нямат входящи номера. В такива случаи имал правомощия да решава по собствено усмотрение. Накрая каза, че Търл може да получи катастрофиралата машина. Тя беше бракувана, но все пак се движеше. Всъщност това беше капката, която преля и доведе до размяна на удари.

Търл стовари лапата си върху Зът и сетне цели пет минути се дебнеха из работилницата, като си нанасяха удари и контрираха. Търл се спъна в една количка с инструменти и получи няколко силни ритника.

Беше принуден да вземе катастрофиралата машина. Вървеше до нея и я управляваше с една ръка, докато я изкара през шлюза за изливане в

откритата атмосфера.

Сега бе качил животното в нея и по всичко личеше, че му предстои трета разправия.

– Каква е тази зеленилка по седалката и пода? – попита Джони. Бяха покрити с пухкав сняг, но той се топеше и не можеше да скрие бледо-зелените петна.

Отначало Търл не смяташе да му отговаря. Но сетне садистичното чувство отново го обзе:

– Това е кръв.

– А защо не е червена?

– Кръвта на психлосите не е червена. Тя е истинска кръв и затова има зелен цвят. А сега си затваряй устата. Ще ти покажа как да...

– Какви са тези обгорели неща по краищата на онзи голям кръг? – Джони посочи улея, в който някога бе стоял куполът на кабината.

Търл го удари. Джони почти излетя от огромната седалка, в която стоеше изправен. Сръчно се улови за ръчката на барабана и не можа да падне.

– Аз трябва да знам – каза той, когато дишането му се успокои. – Как иначе мога да бъда сигурен, че взривът не е бил предизвикан от натискането на някое от копчетата по погрешка?

Търл тежко въздъхна. Ръцете на тази твар не бяха достатъчно дълги и не достигаха до пулта за управление. Трябваше да стои изправена, за да шофира.

– Никой не е натискарал никакво копче. Просто е избухнала.

– Но как? Трябва да има някаква причина.

Тогавя се досети, че това е машината, която уби онзи психло в зоната за товарене на руда. Той самият бе видял и чул експлозията.

Джони разрина снега, седна в седалката и се загледа на другата страна.

– Добре – изръмжа Търл, – когато машините се управляват от психлоси, мястото на водача се покрива с прозрачен купол. Вътре се пуска дихателен газ. Ти не можеш да го дишаш, следователно нямаш нужда от кабина и тя няма да експлодира. Нали така, животно?

– Да, но защо все пак е избухнала? Ако искаш да се науча да управлявам това нещо, аз трябва да знам!

Търл въздъхна. Една дълга и разтърсваща въздишка. Всъщност бе вбесен и скърцаше със зъби. Животното продължаваше да си седи и да гледа на другата страна.

– Под херметичния купол – каза Търл – е имало дихателен газ. Те

товареха златна руда и в нея сигурно е имало някоя и друга пращинка уран. Херметизацията е била нарушена, може да е имало пукнатина в самия купол. Уранът е влязъл в съприкосновение с дихателния газ и се е получила експлозия.

– Юран ли? Юран?

– Произнасяш го неправилно. Казва се уран!

– А на английски как е?

Това вече беше много.

– Как, в името на проклетата мъглявина, мога да знам? – изръмжа рязко Търл.

Джони внимаваше той да не забележи усмивката му. Уран, уран, повтаряше си наум. Уранът взривява дихателния газ!

И съвсем случайно беше научил, ме Търл не знае английски.

– За какво служат ръчките?

Търл се поуспокои малко. Поне отвратителното животно не гледаше настрани.

– Това копче е за спиране. Запомни го много добре и щом нещо не е наред, веднага го натисни. С тази ръчка се прави завой наляво, а с тази – надясно. С този лост се повдига лопатата, с този се накланя, за да се изсипе, а така се поставя под определен ъгъл. Червеното копче я фиксира в едно положение.

Джони слезе от седалката и се изправи на пода. Повдигна лопатата, обърна я, постави я под ъгъл, като надзърташе над капака, за да може да наблюдава. След това я постави в крайно положение.

– Виждаш ли онази горичка там? – попита Търл. – Тръгни към нея, но карай дяволски бавно!

Търл вървеше до машината.

– Сега спри!

Джони изпълни командата.

– Фиксирай я в едно положение!

Джони го направи.

– Сега я завърти в кръг!

Справи се и с това.

Търл смяташе машината за малка, но седалката ѝ се намираще на около четири метра и половина от земята. Когато широката ѝ шест метра лопата се повдигаше, тресеше се не само тя, но и земята – толкова тежък бе булдозерът.

– Сега започни да ринеш сняг – поръча Търл. – Нагласи я така, че да сваляш само десетина сантиметра от най-горния слой.

В началото на Джони му бе трудно да фиксира лопатата в нужното положение, когато машината се движеше.

Търл го наблюдаваше. Беше много студено. Не беше спал цяла нощ. Зъбите го боляха, защото Зът бе успял да го прасне веднаж много точно и силно. Той се покатери върху машината, хвана свободния край на вързаното за нашийника на Джони въже и го омота около един лост, до който той не можеше да стигне.

Джони спря да си поеме дъх.

– Защо Нъмф не обърна внимание на това, че говорех?

– Затваряй си устата, животно!

– Но аз трябва да знам. Може би произношението ми е много лошо.

– Произношението ти наистина е ужасно, но не това е причината.

Ти говореше през маската, а и Нъмф е малко глух. – Това си беше чиста полицейска лъжа от устата на един шеф на сигурността.

Нъмф чуваше много добре и маската върху лицето на животното изобщо не бе попречила. Нещо друго бе отвлякло вниманието му. Нещо, за което Търл не знаеше. Той не спа цяла нощ, за да прерови архивите на Нъмф и най-после да открие нещо. Това беше много важно. Не намери нищичко, абсолютно нищичко, макар да бе сигурен, че трябва да има.

Търл просто заспиваше прав. Налагаше се да подремне.

– Имам да пиша няколко доклада – каза той. – Ти продължавай да се упражняваш с машината. Ще се върна скоро.

Извади една миниатюрна камера и я закрепил на лоста на задния барабан, така че животното да не може да я достигне.

– И да не ти хрумне да вършиш глупости. Тази машина не е по-бърза от пешеходец – закани се той и си тръгна.

Спа по-дълго, отколкото бе решил, може би защото пийна доста кербанго преди лягане. Беше почти тъмно, когато се появи с тромави забързани крачки.

Спря втрещен. Учебната площадка беше като изметена. Но не това беше потресаващото. Животното умело бе повалило няколко дървета и ги бе избутало чак до клетката си, където сега лежаха подредени. Нещо повече – то беше използвало тежката лопата, за да ги нареже на парчета по един метър и да ги нацепи.

Сега се бе свило върху седалката, за да се предпази от появилия се остър пронизващ вятър.

Търл отвърза въжето и Джони се изправи.

– За какво ти е всичко това? – попита чудовището, като посочи

купчината нацепени дърва.

– Това са дърва за огрев – отговори Джони. – Сега, като съм отвързан, ще вкарам част от тях в клетката.

– Дърва за огрев ли?

– Нека да приемем, че ми е писнало да ям сурови плъхове, приятелю.

Тази нощ, след като за пръв път от много месеци насам яде съответна храна и успя да се стопли на огъня, Джони се излегна на пода на клетката и въздъхна с облекчение.

Новите му дрехи бяха прострени върху коловете и съхнеха. Той седна с кръстосани крака и се разрови в торбата си.

Извади от нея кръглата златна плочка и я приближи до катарамата на новия колан. Започна да ги сравнява.

Птицата със стрелите беше една и съща. А сега вече той можеше и да чете.

Върху диска пишеше „Съединени американски щати“, а върху катарамата – „Американски военновъздушни сили“.

Следователно много отдавна неговият народ е бил истинска нация и е разполагал със сили, свързани по някакъв начин с въздуха.

Психосите носеха катарамата с емблемата на Междугалактическата минна компания.

С усмивка, от която Търл щеше да настръхне целият, ако беше тук, Джони си представи, че е първият и единствен член на Американските военновъздушни сили.

Постави внимателно катарамата под дрехата, която му служеше за възглавница, и дълго лежа, вперил поглед в танцуващите пламъци.

4

Могъщата планета Психло, „владетел на всички галактики“, се къпеше в мощните лъчи на трите си слънца.

Куриерът стоеше встрани от сектор „Пристигане“ на зоната за междупланетарен транспорт и чакаше. На хоризонта бледоморавото небе се спускаше като купол над виолетовите очертания на планините. Навсякъде наоколо се виждаха заводи, бълващи дим, и енергопроводи, които олицетворяваха огромната мощ на компанията. Различни машини и транспортни средства се движеха в привиден хаос по разположените на няколко нива пътни артерии в зоната на лагера. В далечината се

мержелееха пирамидалните очертания на Великия град. Лагерите на много други компании бяха разпръснати сред хълмовете – фабрики и заводи, чиято продукция заливаше цели галактики.

Кой би поискал да живее на друго място? – помисли си куриерът. Той седеше върху малкия си мотоциклет, беше прекъснал за момент ежедневноста си служебна обиколка и чакаше. Кой ще предпочете доброволно да живее и да се бъхти на някаква забутана планета с недостатъчна гравитация, да носи маска, да работи непрекъснато под покрив, да кара херметично затворени машини и да копае чужда земя? Или да бъде взет в армията, за да се бие за територии, които нямаха никакво значение? Не и той, това беше сигурно.

Пронизително изсвирване разкъса тишината. Беше предупредителният сигнал за напускане на зоната. Цялата флотилия от почистващи машини се насочи изведнаж навън и тя опустя.

Куриерът прецени по навик разстоянието от него до зоната. Всичко беше наред, намираше се извън опасния район.

Мрежата от кабели и проводници затрептя с характерно жужене. Звукът се издигна в раздиращо слуха кресчендо, което завърши с мощна експлозия.

На повърхността на платформата се материализираха тонове руда, телепортирани за миг през безбрежните галактики.

Куриерът впери поглед в платформата през йонизираното пространство. Виж ти, пристигналата руда беше покрита със слой бяло вещество. Беше го виждал и по-рано. Някои твърдяха, че се нарича сняг. Пред очите му той започна да се превръща във вадички вода. Само като си помислиш, че някои работят на такава шантава планета!

Прозвуча сигналът за отбой и куриерът подкара мотоциклета си към купчината новополучена руда. След малко дойде и отговорникът по приемането на доставките.

– Я виж това! – каза куриерът. – Сняг!

Началникът беше виждал всичко, знаеше всичко и гледаше на младшите куриери с презрение.

– Това е боксит, а не сняг.

– Да, но когато пристигна, върху него имаше сняг.

Началникът се затътри към дясната част на купчината и бръкна в нея. Извади малка кутия. Стъпил върху рудата, той си отбеляза в книгата нейния номер и след това я отнесе на куриера.

Булдозерите се втурнаха към новата купчина. Началникът подаде на куриера книгата за подпис и грубо му хвърли кутията. Онзи запрати

книгата към него и тя го удари по мощните гърди.

Куриерът яхна мотоциклета си и ловко си запроправя път през приждащите машини. Насочи се с голяма скорост към Централния административен комплекс на Междугалактическата.

Няколко минути по-късно един служител влезе с кутията в ръце в кабинета на Зафин, младши помощник на заместник-директора, отговарящ за второстепенните ненаселени планети. Кабинетът беше малко по-голям от кутийка, защото под покрива на централата на Междугалактическата се бяха подслонили повече от триста хиляди административни служители.

Зафин беше млад и амбициозен.

– Защо кутията е мокра? – попита той.

Служителят бе понечил да я остави върху листовете на бюрото, но сега бързо я отдръпна, намери една кърпа и я избърса. Погледна етикета.

– Идва от планетата Земя. Там сигурно вали.

– Типично. Къде се намира това място?

Служителят се приближи тихо, натисна бутона на един прожекционен апарат и на стената се появи карта. Той нагласи фокуса, вгледа се в нея и посочи с нокът малка точица.

Зафин дори не си направи труд да погледне. Беше отворил кутията и подреждаше съобщенията на различните отдели под негово разпореждане. Подписваше тези, които се нуждаеха от резолюцията му. Беше почти свършил, когато стигна до един документ, с който трябваше да се запознае по-подробно. Погледна го с отвращение.

– Зеленият цвят означава, че е спешно – каза Зафин.

Служителят пое документа гузно и го зачете.

– Просто някакво искане за информация.

– Но незабавно и с предимство – отвърна Зафин. Взе го обратно. – В момента водим три войни, а някой си... Откъде беше?...

– От Земята – отговори служителят.

– Кой го изпраща?

Служителят отново взе искането и го погледна.

– Шеф на службата за сигурност. Казва се Търл.

– Какво е досието му?

Служителят натисна с огромните си нокти няколко копчета върху една конзола на стената. Нещо изтрака и след малко от някакъв процеп изскочи папка. Той му я подаде.

– Търл – каза Зафин. Намръщи се замислено. – Не съм ли чувал

преди това име?

Служителят взе папката и я огледа.

– Преди пет месеца по нашия календар е поискал преместване.

– Желязна памет – каза Зафин. – Това съм аз.

И наистина го вярваше. Отново взе папката.

– Никога не забравям имена... – разлистваше страниците. – Това място, Земята, трябва да е отвратително и скучно. А сега оттам пристига искане със сбъркана категория за спешност.

Служителят пое папката обратно.

Зъмф се намръщи:

– Е, къде е искането?

– Върху бюрото ви, ваше превъзходителство.

– Иска да знае какви връзки... Нъмф? А?

Служителят отново се приближи до конзолата с бутони и след малко един от екраните светна.

– Директор на планетата Земя в Междугалактическата!

– Този Търл иска да знае какви връзки има той в централната администрация.

Служителят натисна още няколко бутона. Екранът пак просветна.

– Той е чичо на Найп – изговори бързо той, – помощник-директор на Счетоводния отдел за второстепенни планети.

– Е, добре, напиши го в искането и го върни обратно.

– Отбелязано е и като поверително – каза служителят.

– И ти го отбележи така – отвърна Зафин. Облегна се назад и се замисли. Обърна стола си и погледна през прозореца към града в далечината. Вятърът беше хладен и приятен. Той поохладя малко раздражението му. След това отново се обърна към бюрото си. – Този път няма да наказваме онзи, как му беше името...

– Търл – отговори служителят.

– Търл – повтори Зафин. – Отбележи само в досието му, че не разбира от приоритетно придвижване на документи и пише глупости. Изглежда, че просто е млад и амбициозен и му липсва необходимият опит на ръководител. При нас няма място за излишни хора, които не си разбират от работата! Ясно ти е, нали?

Служителят отговори, че му е ясно, и тръгна заднешком към вратата, като държеше в лапите си кутията с цялото ѝ съдържание. Така и написа в досието на Търл: „Не разбира от приоритетно придвижване на документи и пише глупости. Млад, амбициозен, неопитен като ръководител. Да се отклоняват всички следващи опити за контакт.“

В малката си канцеларийка служителят се ухили злобно, като си помисли, че това описание напълно приляга и на Зафин. Написа отговора на искането с четлив чиновнически почерк, без дори да се потруди да направи второ копие. Само след няколко дни отговорът щеше да бъде телепортиран на Земята.

Животът на могъщата, деспотична и арогантна планета Психло продължаваше да тече.

5

Денят за демонстрацията настъпи и Търл беше в стихията си. Беше станал рано и накара животното да повтори всичко отново. То трябваше да управлява булдозера напред и назад, наляво и надясно, да се върти в кръг. Търл го принуди да повтори наученото толкова пъти, че накрая горивото свърши. Но това не беше проблем. Той лесно можеше да го уреди.

Отиде при Зът.

– Нямах официално нареждане! – заяде се той.

– Става дума само за една капсула гориво.

– Зная, зная. Но трябва да се отчитам!

Търл изскърца със зъби. Да го притисне, на всяка цена трябваше да го притисне, но в момента не разполагаше с нищо срещу него.

Внезапно Зът спря работата си. Върху костните му устни се появи нещо като усмивка. Това накара Търл да застане нащрек.

– Искаш ли да ти кажа какво ще направя? – попита го Зът. – Все пак ти се отказа от пет разузнавателни самолета, съгласен съм да хвърля един поглед върху булдозера.

Постави маската си и последва Търл навън.

Животното седеше върху машината, вължето на нашияника му бе здраво завързано за лоста на задния барабан. Зимният вятър беше силен и пронизващ, то беше посиняло и трепереше от студ. Търл изобщо не му обърна внимание.

Зът отключи капака и той отскочи нагоре.

– Просто искам да се убедя, че всичко работи – каза той. Гласът му звучеше приглушено, защото носеше маска, пък и се бе наврял във вътрешността на машината. – Стара бракма!...

– Истинска развалина – потвърди Търл.

– Да, да, да – обади се Зът, като съсредоточено проверяваше

контактите. – Но все пак я получи, нали?

Животното следеше всяко негово движение. То стоеше върху таблото за управление и гледаше надолу.

– Оставил си един кабел несвързан – каза то.

– А, така ли? – промърмори Зът. – Ти да не би да говориш?

– Мисля, че ме чу.

– Да, чух те – отговори Зът. – Но не чух съответните учтиви изрази.

Търл изръмжа:

– Та то е само животно! Каква учтивост очакваш от него? И то към един механик...

– Ето, готово – каза Зът, без да обръща внимание на Търл. – Мисля, че всичко е наред. – Извади капсулата гориво, постави я на мястото ѝ и завинти капачката. – Пали!

Търл се пресегна и натисна едно копче. Изглежда моторът работеше нормално. Зът изключи машината.

– Разбрах, че ще правиш някаква демонстрация днес. Никога не съм виждал животно да кара. Ще имаш ли нещо против, ако дойда и погледам?

Търл го измери с очи. Не държеше с нищо в ръцете си Зът и неговата добронамереност и интересът му бяха подозрителни. Не надушваше обаче нищо нередно.

– Добре, ела – изръмжа Търл. – Ще започне след един час.

Щеше да разбере грешката си по-късно, но точно сега имаше други грижи.

– Мога ли да се постопя? – попита Джони.

– Затваряй си устата, животно! – отвърна Търл и забързано пое към лагера.

Търл чакаше нервно в приемната пред кабинета на Нъмф. Един служител беше съобщил, че е отвън, но все още не го викаха да влезе. Накрая, след четиридесет и пет минути чакане, той грубо нареди на друг служител отново да извести Директора и този път го поканиха вътре.

На бюрото на Нъмф нямаше нищо освен една купа с кербанго. Той гледаше планините в далечината през прозрачния купол. Търл драсна с нокът по катарамата на колана си, за да привлече вниманието му. Накрая Нъмф се обърна и го изгледа с празен поглед.

– Демонстрацията, която наредихте, може да започне всеки момент – каза Търл. – Всичко е готово, ваша светлост.

– Проектът заведен ли е официално под някакъв номер? – попита Нъмф.

Търл бързо измисли едно число.

– Проект 39 А, ваша светлост.

– Мисля, че ставаше въпрос за набиране на нова работна ръка?...

Търл се бе застраховал, като прибави буквата „А“ – код, който никой проект не притежаваше.

– Вероятно говорите за 39, ваша светлост. А това е 39 А. Замяната на персонал...

– А, да. Докарване на нови работници от родната ни планета.

– Не, ваша светлост. Нали помните онова животното?

Нещо просветна в замъгленото съзнание на Нъмф.

– Ах, да, животното... – каза той, без да помръдне.

Трябваше да го притисне, на всяка цена! В момента не разполагаше с нищо срещу този стар глупак. Беше обърнал архивите наопаки, но не намери нищо. От запитването си до Центъра разбра само, че е чичо на Найп, помощник-директор на Счетоводния отдел за второстепенни планети. Всичко това означаваше, че очевидно е получил тази служба с връзки и е известен некадърник. Поне такива бяха изводите, които можеше да направи засега.

Очевидно Нъмф нямаше намерение да се раздвижи. Търл виждаше как всичките му планове се сгромолясват пред очите му. Накрая щеше да изпари това животно и да забрави цялата история. И всичко само защото не намери нищо, с което да го притисне до стената...

Зад невъзмутимото лице на Търл мислите се стрелкаха с такава бързина, че изпускаха искри.

– Страхувам се – каза Нъмф, – че...

Търл го прекъсна веднага. Не биваше да го остави да довърши мисълта си! Не трябваше да му позволи да го обрече да прекара всичките си дни на тази планета! Внезапно му хрумна нещо и го обзе вдъхновение.

– Получавали ли сте скоро новини от племенника си? – попита той, като се опита да подхване обикновен разговор. Канеше се дори да излъже, че с Найп са учили заедно.

Но ефектът и така беше изненадващо голям. Нъмф се наведе съвсем лекичко напред и се взря в него. Движението беше едва доловимо, ала Търл го забеляза. Тук имаше нещо.

Търл мълчеше. Нъмф продължи да го гледа, вероятно изчакаваше нещо. От какво се страхуваше? Беше понечил да обясни, но това можеше да бъде и само обикновена реплика...

– Няма причини да се страхувате от животното – каза Търл меко и

успокояващо, като умишлено се направи, че нищо не е доловил. – То нито хапе, нито драска.

Нъмф продължаваше да седи неподвижно. Но какво се бе появило в очите му?

– Вие дадохте заповед за тази демонстрация и тя може да започне всеки момент, ваша светлост.

– А, да, демонстрацията.

– Ако само благоволите да поставите маската си и да дойдете с мене...

– Да, разбира се.

Директорът на планетата изпи кербангото на големи глътки, изправи се и взе маската от стената.

Излезе от кабинета и даде знак с ръка на няколко от своите сътрудници също да си сложат маските и да го последват. Навън продължи редом с Търл, като го поглеждаше крадешком с присвити очи. Търл тържествуваше, макар и да беше озадачен. Старото приятелче се тресе от страх. Планът щеше да успее!

6

Джони седеше високо горе върху булдозера. Студеният щипещ вятър вдигаше облачета сняг, които обгръщаха целия лагер. Джони забеляза приближаващата група. Тежките стъпки тресяха земята.

Мястото, избрано за демонстрацията, представляваше малко плато, по-високо от лагера. Беше продълговато, с площ близо хиляда квадратни метра, но свършваше като отрязано с нож. От края му започваше дълбока около седемдесет метра пропаст. Имаше достатъчно място за маневриране, но част от периферията му беше много опасна.

Търл вървеше към булдозера през снежната мъгла. Стъпи върху долното стъпало и приближи огромното си лице към Джони.

– Виждаш ли тази тълпа? – попита го той.

Джони погледна нататък. Психлосите се събираха край лагера. Зът стоеше най-вляво.

– Виждаш ли този високоговорител? – попита Търл и показва нещо като рупор в ръката си. Бе го използвал и по време на обучението.

– Виждаш ли този бластер? – той потупа огромния пистолет на колана си. – Ако направиш само една грешка или объркаш нещо, ще те застрелям на място. Нямаш никакъв шанс. Бъди сигурен, че ще пукнеш.

Търл се пресегна и провери дали въжето е вързано здраво. Беше го омотал около лоста на задния барабан, а другия му край бе заварил за страничния буфер. Беше стегнато и Джони не можеше да се движи свободно.

Тези инструкции не достигаха до тълпата. Търл се приближи до нея, обърна се с лице към машината, разкрачи огромните си крака, наду се и извика:

– Запали!

Джони включи двигателя. Беше неспокоен. Шестото му чувство му подсказваше, че нещо не е наред. Същото усещаше и когато знаеше, че зад гърба му има пума, без да я е видял. Заплахите на Търл нямаха нищо общо с това. Опасността идеше от другаде. Хвърли поглед към тълпата.

– Повдигни лопатата! – извика гръмогласно Търл през рупора.

Джони изпълни командата.

– Свали лопатата!

Джони изпълни командата.

– Дай напред!

Джони изпълни командата.

– Фиксирай я в едно положение!

Джони изпълни командата.

– Направи кръг!

Джони изпълни командата.

– Сега направи купчина сняг, като загребваш от всички страни!

Джони започна да маневрира, натискаше и дърпаше уверено ръчки-те, загребваше по малко сняг и го струпваше в средата. Бавно започна да се оформя не обикновена купчина, а фигура с четири равни страни и изравнена горна част. Приличаше на пресечена пирамида. Работеше бързо и трупаше все повече и повече сняг. Купчината постепенно придобиваше съвсем правилна геометрична форма.

Оставаше му да направи само още едно загребване от средната част на платото и щеше да се отдалечи от опасния ръб.

Изведнаж лостовете за управление престанаха да му се подчиняват. Чу се някакво странно продължително бръмчене във вътрешността на таблото и всички копчета и ръчки пред него блокираха.

Булдозерът се насочваше ту наляво, ту надясно.

Джони трескаво се бореше с уредите пред себе си. Нищо не работеше. Лопатата рязко се вдигна във въздуха.

Машината боботеше и се движеше накъдето ѝ скимне. Започна да се изкачва нагоре по струпаната купчина и замалко щеше да се

преобърне назад. Стигна върха и изведнаж се закова като мъртва. След това подскочи напред и полетя надолу от другата страна.

Беше се насочила право към ръба, под който се намиреше пропастта!

Джони натискаше копчето за спиране, но тя не искаше да се подчинява.

Той продължи усилията си да овладее управлението. Машината не реагираше.

Погледна тълпата с обезумели очи. За миг зърна Зът, който стоеше малко по-встрани. Мръсникът държеше нещо в лапата си.

Джони се вкопчи в нашияника, приковал го към смъртоносната машина.

Дръпна стоманеното въже. То беше завързано по-здраво от всякога.

Опасният ръб се приближаваше бързо.

От лявата му страна имаше лост за ръчно управление на лопатата. Беше закачен с една кука. Джони се опитваше да я откачи. Ако успееше, може би лопатата щеше да падне и да се забие в земята, а това щеше да спре машината. Но куката не помръдваше.

Джони бръкна в джоба си и извади един кремък за палене на огън. Започна да удря куката с него. Накрая тя се откачи. Движена от собствената си тежест, лопатата описа парабола и се заби в скалистата почва.

Машината се затресе и спря.

Под капака се чу слаба експлозия. Секунда по-късно във въздуха изригна пушек, последван от огнени езици.

Ръбът на пропастта се намирал само на около метър. Джони погледна към него през огнената завеса. Машината вече бе изкривила лопатата и сантиметър по сантиметър се приближаваше към пропастта.

Джони се обърна към барабана зад гърба си. Стоманеното въже беше увито около него няколко пъти. Той се притисна към метала и започна да му нанася удари с кремъка. Беше опитвал и преди, обаче без никакъв успех. Но изправен пред единствената възможност да полети надолу от седемдесетметрова височина, обхванат от пламъци, не му оставаше нищо друго, освен да се надява, че този път ще сполучи.

Гърбът му започваше да гори. Обърна се и видя, че таблото за управление се е нажежило до червено.

Бавно, но сигурно машината се приближаваше към своята гибел.

Чуваха се слаби експлозии – отделните части се взривяваха една след друга. Горещата горна част на таблото бе побеляла от високата температура.

Джони опъна въжето докрай и го притисна до нажежения метален ръб. То започна да се топи!

Трябваше да напрегне цялата си воля, за да не отдръпне ръцете си. Разтопеният метал закапа по пода.

Машината се залюля. Всеки момент можеше да преодолее съпротивлението на забитата в земята лопата и да полети надолу.

Металното въже се скъса!

Джони скочи от булдозера с главата надолу и се претърколи няколко пъти.

Тресейки се, машината откърти последното парче от ръба, което я спираше. Пламъците избухнаха още по-високо. Тя подскочи и изхвърча в празното пространство като изстреляна от катапулт.

Падна върху склона, преобърна се няколко пъти и спря, за да остане огънят да довърши работата си на спокойствие.

Джони зарови изгорените си ръце в студения сняг.

7

Търл търсеше Зът.

Когато машината падна в пропастта, той веднага заподозря нещо и се огледа, за да открие причината. Зът не се виждаше никъде.

Тълпата избухна в смях, който се превърна в истинско ликуване, когато машината изчезна от погледите им. Смехът се забиваше като кинжал в ушите на Търл.

Нъмф стоеше и клатеше глава. Изглеждаше развеселен, когато се обърна към Търл и му каза:

– Е, сам видя какво могат животните! – засмя се за пръв път. – Те пикаят върху пода!

Всички се бяха завърнали по работните си места и Търл претърсваше района на ремонтната база. Той обикаляше около подредените в подземните етажи редици бракувани коли, бойни самолети, камиони, булдозери... Да, имаше и земеходи, някои от тях доста луксозни. Досега не му беше хрумвало, че Зът наистина постъпи много подло, като му пробута онази стара развалина Марк II.

Той продължи да го търси безуспешно още час и половина и реши отново да провери работилницата.

Кипеше от гняв, когато нахлу в нея и започна да я претърсва.

Костните му уши доловиха съвсем слаб шум. Беше стържене на

метал в метал.

Този звук му беше познат. Получаваше се при вдигането на предпазителя на лъчев пистолет.

– Остани на мястото си! – заповяда гласът на Зът. – Дръж лапите си далеч от пистолета на кръста ти!

Търл се обърна. Зът се подаваше от един тъмен шкаф за инструменти.

Търл едва съдържаше яростта си:

– Докато поправяше двигателя, си поставил дистанционно управление!

– А защо не? – попита Зът. – Монтирах и взривен заряд.

Търл не можеше да повярва:

– И си признаваш?!

– Тук няма свидетели. Само двамата сме. Нито твоята, нито моята дума означават нещо.

– Но тази машина беше твоя, тя ти се водеше!

– Беше отписана. Има толкова много други.

– Защо го направи?

– Всъщност смятам, че го измислих добре. – Той пристъпи напред, без да изпуска бластера с дълга цев.

– Но защо?

– Ти позволи да намалят заплатите и да спрат премиалните. Може идеята да не е твоя, но ти им позволи да стане.

– Слушай, ако успея да обуча животното, парите ще потекат отново.

– Само ти мислиш така.

– Смятам, че съм прав! – отсече Търл.

– Добре, ще бъда откровен. Да предположим, че научиш животните да се справят с техниката. Но как си представяш, че ще се оправят без механици? Разбира се, че ще объркат всичко. Нали точно това стана преди малко?

– Ти обърка всичко – каза Търл. – Много добре съзнаваш, че ако бъде отразено в досието ти, ще изхвърчиш от мястото си.

– Досието ми ще си остане чисто. Няма свидетели. Нъмф дори видя, че си отивам още преди онова нещо да полудее. Той никога няма да даде ход на доклада ти. Да не говорим, че всички се забавляваха чудесно.

Зът посочи вратата с цевта на бластера си:

– Защо просто не излезеш през нея и не отидеш по дяволите?

Трябваше, трябваше да намери нещо, с което да го притисне и да си осигури послушанието му! Но в момента нямаше с какво.

Търл напусна гаража.

8

Джони лежеше на пода на клетката, свит на кълбо. Болеше го цялото тяло.

Чудовището го хвърли вътре и си отиде.

Беше дяволски студено, но Джони дори не можеше да държи в ръце кремъка, за да запали огън. Пръстите му бяха покрити с мехури от изгарянията. А и точно сега самата мисъл за огън го отвращаваше.

Лицето му бе обгорено, веждите и брадата му – опърлени. Част от косата му липсваше. Вероятно старата чинкоска униформа е била ушита от специален топлоустойчив материал – не се запали, дори не се стопи и запази тялото му от изгаряне.

Благословени да са чинкосите! Горките същества! Били са толкова вежливи и умни, но са намерили смъртта си.

Това беше добър урок. Всеки, който се сприятелява или сътрудничи с психосите, е обречен.

Търл дори не се опита да му помогне, докато той се мяташе в горящата машина, а знаеше много добре, че е вързан здраво. Милостта и състраданието не бяха част от характера на един психло. Търл имаше на кръста си пистолет и би могъл съвсем лесно да простреля въжето още в самото начало.

Джони усети, че земята потрепери. Значи чудовището е в клетката. С връхчето на ботуша си Търл го обърна по гръб. Присвитите кехлибарени очи се впиха в него.

– Ще оживееш – изръмжа с безразличие. – Колко време ще ти е необходимо, за да се оправииш?

Джони не отговори. Той просто го гледаше.

– Ти си глупав – продължи Търл. – Не разбираш нищо от дистанционно управление.

– А какво можех да направя, като бях прикован към проклетата седалка?

– Онова копеле Зът монтирало под капака дистанционно управление и взривно устройство.

– Откъде можех аз да зная това?

– Можеше да провериш предварително.

Джони се усмихна едва-едва:

– Добре овързан със стоманеното въже, нали?

– Е, сега вече знаеш. Когато повторим всичко още веднаж...

– Няма да има „още веднаж“! – прекъсна го Джони.

Търл се надвеси над него заплашително:

– Не и при тези условия – продължи Джони.

– Затваряй си устата, животно!

– Свали нашийника. Вратът ми целият е изгорял!

Търл погледна почернялото стоманено въже. Излезе от клетката и не след дълго се върна с малък оксиген и ново въже. То като че ли не беше от обикновена стомана. Беше по-тънко, изработено от специален метал. Преряза старото и завари към нашийника донесеното, без да обръща внимание на Джони, който отчаяно се опитваше да се запази от пламъка. Направи примка на свободния край и я надяна върху един висок стълб от оградата на клетката, където Джони не можеше да я достигне.

Когато отиваше към вратата, Търл не усети, че ако можеха, очите на Джони щяха да пробият две дупки в гърба му. Излезе и заключи.

Джони лежеше в нечовешки страдания, увит в мръсното си кожено наметало, под току-що навалелия сняг.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

1

Тази година зимата горе в планината беше много тежка. Още в началото лавини блокираха проходите към високите пасища.

Криси седеше мълчалива и отчаяна пред съвета на старейшините в Съдилището. Вятърът виеше и свиреше през пролуките в стените, а огънят в средата на стаята обгръщаше лицата на насядалите около него съветници с кълба дим.

Пастор Стафър лежеше тежко болен в съседната колиба. Зимата беше изсмукала и малкото останала му жизненост и сега на неговото място седеше по-старият Джимсън, когото вече наричаха пастор. От двете му страни се бяха настанили Клей, един от по-възрастните жители, и Браун Лимпър Стафър, който изглежда също бе станал член на съвета, въпреки че бе прекалено млад и куцаше. Той уж временно замести разболелия се пастор Стафър, а после просто не се оттегли. И тримата седяха върху една стара пейка.

От другата страна на огъня Криси не им обръщаше много внимание. Преди две нощи беше сънувала кошмарен сън, от който се събуди изпотена и трепереща, без да може да мигне до сутринта. Оттогава той не я оставяше на мира. Беше сънувала, че Джони гори. Викаше нейното име и тя още чуваше гласа му.

– Това са направо глупости! – се обърна към нея пастор Джимсън. – Трима млади мъже са готови да се оженят за тебе и ти нямаш никакво право да им отказваш. Жителите на селото постоянно намаляват. Само една трета от тях оцеляха през зимата. Сега не е време да мислиш за себе си.

Криси изведнаж се стресна – разбра, че той говори на нея. Опита се да си припомни за какво става дума – нещо за жителите на селото. И двете родени през зимата бебета умряха. Младите мъже не бяха успели да докарат достатъчно говеда от пасищата в равнината, преди проходите да бъдат затрупани, и селото водеше полугладно съществуване. Ако Джони беше тук...

– Когато дойде пролетта – каза Криси, – ще слеза долу в равнината, за да намеря Джони.

Тя не казваше нищо ново за тях. Съветът я бе чувал да го повтаря

още от деня на заминаването на Джони.

Браун Лимпър я погледна през завесата от дим. Тънките му устни бяха изкривени в подигравателна усмивка. Съветът на старейшините го търпеше, защото не говореше много и им носеше вода и храна, когато заседанията продължаваха твърде дълго. Но този път той не можа да се сдържи.

– Всички знаем, че Джони е мъртъв. Сигурно чудовищата са му видели сметката.

Джимсън и Клей го погледнаха намръщено. Именно той им бе обърнал внимание, че Криси отказва да се омъжи за някой от младите мъже. Клей се чудеше дали Браун Лимпър няма намерение да го стори сам.

Криси събра сили и се обади въпреки страданието си:

– Конете му не се върнаха у дома.

– Може би чудовищата са се справили и с тях – предположи Браун Лимпър.

– Джони беше убеден, той вярваше, че чудовищата не съществуват – отговори Криси. – Отиде да намери Голямото село, за което се говори в легендите.

– О-о, чудовищата съществуват и по това не може да има спор. Да не се вярва на легендите е направо богохулство – каза Джимсън.

– Тогава – попита Криси – защо не идват насам и никой от нас не ги е виждал?

– Планините са свещени – отвърна Джимсън.

– Снегът – обади се и Браун Лимпър – блокира проходите и затова конете не са се върнали. Разбира се, ако чудовищата са ги оставили живи.

По-възрастните мъже го погледнаха намръщено и той трябваше да млъкне.

– Криси – каза пастор Джимсън, – ти трябва да забравиш всичките тези глупости и да позволиш на някого от младите мъже да те вземе за съпруга. Повече от ясно е, че Джони Гудбой Тайлър е мъртъв.

– Когато изтече една година – каза Криси, – ще слеза долу в равнината.

– Криси – обади се Клей, – това е сигурно самоубийство.

Тя не вдигаше очи от огъня. В ушите ѝ още кънтяха виковете на Джони от кошмарния ѝ сън. Те бяха абсолютно прави – ако Джони е мъртъв, тя също не иска да живее. Виковете сякаш утихнаха и Криси чуваше само как той шепне нейното име. Вдигна поглед, в него се четяха

дързост и предизвикателство.

– Той е жив! – упорито каза тя.

Тримата съветници се спогледаха. Не бяха успели да постигнат нищо. Налагаше се да опитат някой друг път.

Престанаха да й обръщат внимание и продължиха да обсъждат желанието на пастор Стафър да бъде погребан след смъртта си. Нямахше почти никаква храна, а и не се знаеше дали някой ще се заеме да изкопае гроб в замръзналата земя. Разбира се, на него му се полагаше погребение, защото беше пастор, а и дълги години бе изпълнявал длъжността на кмет. Но трудностите си бяха трудности.

Криси разбра, че присъствието й повече не е нужно, стана и тръгна към вратата. Очите й бяха зачервени, и то не само от лютия дим.

Уви се в мечешката кожа и погледна нагоре към зимното небе. Когато през пролетта звездите се върнат на местата си, тя щеше да потегли. Вятърът режеше като с нож и Криси се загърна още по-плътено в кожата. Беше й подарък от Джони, прокара пръстите си по нея. Нямахше да скучае в оставащото време, защото трябваше да му ушие нови кожени панталони и да се приготви за пътуването. Не ще им позволи да изядат и последните два коня.

И когато времето настъпи, ще бъде готова за път.

Силен порив на вятъра откъм Върха я накара да потрепери, сякаш й се подиграваше. Напразно, когато настъпи моментът, тя ще е готова да тръгне.

2

Търл работеше като луд. Почти не спеше. Отказа се от кербангото. Перспективата да прекара останалите си дни на тази проклетата планета го преследваше и му вдъхваше нови сили. Всеки път, когато намалеше темпото, тази кошмарна мисъл го връхлиташе и го караше да полага още по-големи усилия.

Трябваше му средство, за да изнудва, да оказва натиск! В това отношение той се чувствуваше направо беден.

Притежаваше по нещичко за някои от работниците, но бяха дреболии – незначителни прегрешения със служителки, пианство по време на смяна, довело до производствени аварии, записи с мънкащи критики по адрес на началника, скрити в телепортираната руда лични писма, но нищо съществено. Нищо, което да положи в основите на бъдещото си

щастие и богатство. Все пак на планетата имаше хиляди психлоси и опитът му на шеф на сигурността подсказваше, че възможностите за откриване на подходящ компрометиращ материал не са незначителни. Компанията не наемаше ангели. Тя вземаше на работа здрави и издръжливи миньори и служители с опит в администрацията на мините, но в някои случаи, особено когато ставаше дума за такава отвратителна дупка като тази планета, си затваряше очите дори при назначаването на бивши криминални престъпници. Вината, че досега не бе открил нищо, си беше негова.

Нъмф беше уязвим. Търл беше убеден, че той се страхува и крие нещо, но не знаеше как да се добере до него. Вероятно беше свързано с племенника му Найп в Счетоводния отдел на родната планета. Но как да разбере за какво става дума? Не смееше да го притисне. Щеше да е крайно рисковано, ако по нещастно стечение на обстоятелствата се окажеше, че е започнал да се прави на много умен, а всъщност не разполага с никакви конкретни факти. Възможността за оказване на натиск ще изчезне като дим, когато Нъмф разбере, че Търл е с празни ръце. Действуваше толкова предпазливо, че засега не беше постигнал нищо. По дяволите!

Докато дългите зимни дни и седмици се низеха, възникнаха нови затруднения. Исканията му за допълнителна информация от родната планета не бяха удовлетворени. Единственото нещо бяха трохите, които му подхвърлиха за Найп. Това го плашеше още повече. Не получаваше никакви отговори. Можеше да си изпраща спешните запитвания със зелено клеймо, докато му свърши писалката, а те дори нямаше да ги забележат.

Опита един хитър ход – изпрати рапорт за откриването на несъществуващ склад на скрито оръжие. Всъщност това бяха само две стари оръдия от бронз, които се зареждаха от дулото. Някакви работници ги изкопали в мина на континента отвъд океана. Търл написа доклада си така, че да вдигне тревога, но самият той да не пострада – най-обикновен рапорт, в който се излагаха фактите. Не получи отговор. Никакъв.

Проведе разследване, за да провери дали и към докладите на другите служби се отнасяха по същия начин. Не, не беше така. Дори допусна, че Нъмф тайно взема рапортите му от кутията за телепортиране. Но и това не беше.

Сигурен бе, че на родната планета знаят за съществуването му. Оттам бяха потвърдили удължаването на срока на службата му с още десет години, бяха отбелязали положителната препоръка на Нъмф и дори бяха

прибавили резолюция – удължаване по преценка на компанията. Значи знаеха, че е жив, а ако имаше някакъв донос или предприети действия срещу него, той непременно щеше да забележи проучванията, на които щяха да го подложат. Не, такива мерки не бяха взети.

От администрацията на родната планета не му оказваха съдействие, следователно сам ще трябва да се измъкне от тази дупка. В главата му се въртеше една стара мъдрост на службите за сигурност – ако някаква ситуация не съществува, а ти е необходима, създай я!

Джобовете му бяха пълни с миниатюрни камери, а той беше известен с умението си да ги монтира така, че да не могат да бъдат открити. Подреди в кабинета си всички записващи устройства, които успя да намери, и държеше вратата постоянно заключена.

Сега се беше залепил за един от екраните и наблюдаваше какво става в гаража. Чакаше Зът да отиде да обядва. На колана си държеше втори ключ за вратата на гаража.

Пред него беше отворена инструкцията на компанията за поведението на персонала – Сигурност, том 989, глава 34a – IV, Правилник за наказанията.

Там пишеше: „Тъй като кражбите рязко намаляват размера на печалбите...“ – следваха пет страници, в които се описваха различни наказания, предвидени от компанията за такива провинения. И по-нататък: „...тъй като работещите в компанията имат определени права върху собствените си пари, премиални и лични вещи...“ – следваше една страница с коментар на всички аспекти на въпроса, когато „има неоспорими доказателства за извършена кражба на лични пари от стаята на един служител от друг, се налага смъртно наказание чрез изпаряване“.

Това беше ключът, който развързваше ръцете на Търл. Никъде не беше казано, че кражбата се отразява в досието. Нямаше и думичка в какъв срок след извършване на престъплението трябва да се наложи наказанието. Най-важните думи бяха „неоспорими доказателства“ и „смъртно наказание чрез изпаряване“. На тази планета нямаше камера за изпълнение на присъдата, но това не беше пречка. Бластерът щеше да свърши дори много по-добра работа.

В инструкцията имаше още две много важни клаузи: „Всички служители на компанията, независимо от техния ранг, трябва да изпълняват тези разпоредби“ и „Спазването на правилата и нормативите се осигурява от офицерите от службата за сигурност, техните помощници, упълномощени лица и служители“. Първата се отнасяше за Нъмф – нямаше да може да каже и думичка. А втората за Търл, единствен представител на

службата за сигурност на тази планета – офицер, помощник, упълномощено лице и служител едновременно.

Втори ден Търл не изпускате Зът от погледа си и вече бе разбрал къде държи мръсните си работни дрехи.

Аха, ето че излиза. Търл почака малко, за да се убеди, че началникът на транспорта няма да се върне за нещо забравено. Много добре. Очевидно нямаше намерение да се връща скоро.

Бързо, но без да прави впечатление на онези, които можеха да го срещнат по пътя, Търл отиде в гаража.

Отключи вратата и се запъти право към баните. Взе един мръсен работен комбинезон и шапка. След това излезе и заключи вратата след себе си.

Дни наред с помощта на миниатюрна камера Търл държеше под наблюдение и стаята на по-малкия от братята Чамко. Беше научил каквото му трябваше. След работа по-малкият Чамко отиваше в стаята си и сменяше миньорските дрехи с любимото си дълго палто. Така облечен, отиваше да вечеря или да опита късмета си на игрите в залата за отпих. И най-важното, Чамко държеше парите си в един стар рог за кербанго на стената в стаята си.

Търл търпеливо следеше върху монитора картината от комплекса. Най-сетне видя по-малкия Чамко да излиза от лагера. Очевидно беше обядвал и сега щеше да се качи в автобуса, който ще го откара на работното му място в зоната за междупланетарно телепортиране. Много добре. Търл провери внимателно и коридорите на лагера. В работно време около спалните помещения нямаше никой.

Бързо се захвана за работа. До огледалото на стената беше закачил една снимка на Зът. Започна да се гримира. Удебели очните си кости, удължи зъбите си и разроши козината по бузите си. Искаше приликата да е пълна. Щом си в сигурността, трябва да умееш много неща.

Гримира се, облече работния комбинезон и нахлупи шапката.

Взе петстотин кредита от собствения си портфейл. Написа върху една банкнота съвсем четливо „ТАЛИСМАН“ и с различни писалки надраска още няколко имена.

Свърза камерата, която следеше стаята на Чамко, с дистанционно управление и провери отново всичко. Погледна се за последен път в огледалото.

Хвърли още един поглед към картината от гаража. Да, Зът се беше върнал и се мотаеше около някакъв огромен двигател. Щеше да се занимава с него доста време.

Търл се втурна по коридорите към спалните помещения. Отключи с шперц вратата на стаята на по-малкия Чамко и влезе. Рогът за пиене висеше на стената и както обикновено, в него имаше пари. Постави вътре петстотинте кредита. След това се върна до вратата. Готово!

Натисна дистанционното управление в джоба си.

Отиде до стената, като имитираше клатещата се походка на Зът, и с ловко движение на професионален крадец измъкна петстотинте кредита. Огледа се, сякаш се страхуваше да не бъде видян, преброи парите, като се забави на белязаната банкнота, за да бъде заснета добре. Излезе от стаята и заключи вратата.

Един служител го забеляза в района на спалните помещения и той побърза да офейка.

В стаята си бързо свали грима и прибра петстотинте кредита в портфейла си.

Продължи да следи монитора и когато видя, че Зът отива да обядва, отнесе работния комбинезон и шапката в банята на работилницата.

Върна се в кабинета си и потри доволно лапи.

Ето го средството за изнудване. Беше заложил капана и щеше да го затвори тогава, когато пожелае.

3

Служителите запомниха тази нощ в залата за отдих.

Не, не че за пръв път виждаха Търл пиан, но този път той надмина себе си. Сервитьорът му носеше купа след купа с кербанго и той ги поглъщаше една след друга.

В началото на вечерта Търл изглеждаше потиснат и това беше съвсем разбираемо. Напоследък не се радваше на особена популярност, ако въобще можеше да се кажа, че някой го харесва. Чар го наблюдава известно време с присвити очи, но сетне реши, че е решил да се натряска. Накрая Търл стана да поиграе с няколко от инженерите в мината на стискане на лапи – игра, при която губеше онзи, който пръв се откаже и пуснеше противника си. Търл през цялото време губеше и очевидно не се напиваше все повече и повече.

А сега подканяше по-малкия Чамко да играят на обръчи. Това беше хазартна игра – всеки играч вземаше един обръч и го поставяше върху обратната страна на лапата си, а с другата го първаше и той политаше към закачена на отсрещната стена дъска. Върху нея стърчаха

номерирани пръчки. Печелеше по-голямото число. След това се правеше нов облог и играта продължаваше.

Малкият Чамко не искаше да играе. Търл беше много добър и обикновено печелеше. Но днес беше толкова пиян, че Чамко се изкуши и се остави да бъде убеден.

Започнаха с доста висок залог от десет кредита – в залата за отдик се задоволяваха с по-малки суми. Чамко улучи деветдесет, а Търл шестнадесет.

Търл настояваше да повишат залога и Чамко естествено не можеше да откаже.

Обръчът, изстрелян от лапата на по-малкия Чамко, извистя във въздуха и изтрака върху номер четири. Той скръцна със зъби. Попадението беше толкова лошо, че нямаше как да не загуби. От известно време не харчеше много, пестеше парите си. Само след няколко месеца му предстоеше да се завърне на родната планета и се надяваше да си купи съпруга. А сега залогът беше цели тридесет кредита.

Като залиташе и се препъваше, Търл постави обръча върху обратната страна на лапата си, духна върху него и с другата го запрати със страхотна скорост право към дъската – тройка! Отново загуби.

По-малкият Чамко беше победител и не можеше да се откаже. Търл държеше нова купа с кербанго, погледна злобно към банката и в крайна сметка пак качи залога.

Зяпачите наоколо също сключваха облози. Търл едва се държеше на краката си. Имаше славата на един от най-добрите играчи и залозите бяха в негова полза, но беше толкова пиян, че дори застана с гръб към дъската и трябваше да го обърнат обратно.

По-малкият Чамко улучи петдесет, а Търл само две.

– А, не! Не можеш да спреш сега – изпелтечи Търл. – Победителят не може да спре.

Говореше завалено:

– Залагам... Залагам... с-с-сто... кредита!

Е, щом заплатите бяха намалени наполовина и нямаше премии, никой не би се отказал да спечели лесно малко пари и по-малкият Чамко продължи играта.

Търл се проваляше тур след тур, публиката реवेशе. Изведнаж Чамко се оказа с печалба от четиристотин и петдесет кредита.

Търл се заклатушка към бюфета и взе още една купа с кербанго. Докато я пиеше, обръщаше един след друг джобовеите си наопаки. Накрая намери една-единствена банкнота, малко поизмачкана и цялата

нашарена с писалка.

– Тази банкнота ми е талисман! – изхълца той отчаяно.

Застана пред дъската.

– Чамко младши, само още едно мръсно залогче. Видяш ли тази банкнота?

По-малкият Чамко я разгледа. Служителите в мините често си разменяха подобни талисмани, когато заминаваха на далечни места – всеки се подписваше върху банкнотата на другия. Върху тази имаше дузина подписи.

– Залагам талисмана си – каза Търл. – Но трябва да обещаеш, че няма да го похарчиш и когато получим заплати, ще ми дадеш възможност да го откупя обратно... ако загубя, разбира се.

Малкият Чамко беше обзет от алчност. В лапите му щеше да попадне – ей така! – почти двуседмична заплата, а това не беше малко при тези мизерни надници. Защо да не обещае на Търл, щом настоява толкова?

Като победител в предните игри, Чамко имаше право да стреля пръв. Никога не бе постигал особени успехи на обръчи. Той хвърли и – ох!, едва единица. Онзи щеше да спечели, каквото и да улучеше.

Търл зяпаше дъската. Приближи с пиянска походка и се вгледа в нея отблизо. Едва се добра до линията за стрелба, без да падне, застана с гръб към нея, пак трябваше да го обръщат и тогава – прас!, случи се невъзможното.

Обръчът се удари в стената!

В този момент Търл припадна. Сервитьорът, двамата Чамко и още неколцина други го качиха върху количка за сервиране. Тя изскърца и се огъна под тежестта му. Триумфиращата компания го забута към спалнята му, някой извади ключа от джоба му, вкараха го вътре и го проснаха на пода. Всички бяха доста пияни и по обратния път пееха нестройно, но с много чувство психолоския погребален марш.

Веднага щом остана сам, Търл пропъзля до вратата и я заключи отвътре.

Преди вечеря беше взел хапчета за неутрализиране на опияняващото действие на кербангото и сега просто трябваше да се освободи от погълнатата течност. Надвеси се над мивката и бръкна с нокът в гърлото си.

След това тихичко, с огромно задоволство се съблече и легна в леглото си. Спа чудесно и сънува прекрасен сън, в който се видя богат и щастлив.

Джони чу как чудовището влиза в клетката и затваря вратата.

През изминалите седмици лицето и ръцете му бяха заздравели, отново му бяха поникнали коса и брада. Той наблюдаваше тези промени във външния си вид във ведрото за топене на сняг. По ръцете му нямаше други белези, освен червените следи от изгарянията.

Джони седеше с гръб към вратата, загърнат с наметалото си, и дори не погледна нататък. Вчера бе работил до късно с машината за обучение.

– Я погледни насам, животно! – каза Търл. – Виж какво съм ти донесъл!

В гласа на чудовището се долавяха непознати нотки. То изглеждаше приятелски настроено, ако това изобщо можеше да се каже за него. Джони се надигна и го погледна.

Търл държеше за опашките четири мъртви плъха. Напоследък тези животни като че ли бяха изчезнали и той ги бе заменил със зайци – нещо, срещу което Джони не възразяваше. И ето сега отново се появи с плъхове, като си мислеше, че му прави услуга.

Джони седна отново. Търл хвърли плячката си край огъня. Единият беше още жив и запълзя. С мълниеносно движение чудовището извади пистолета от кобура си и с един изстрел му откъсна главата.

Джони го погледна. Търл прибираше пистолета.

– Само неприятности си имам с теб, животно! – каза той. – Нямам никакво чувство за признателност. Свърши ли с дисковете с лекции по фундаментална електроника?

Всъщност Джони беше свършил с тях отдавна. Търл ги бе донесъл преди няколко седмици заедно с пет-шест диска по висша математика. Но дори не си направи труда да му отговори.

– Никой глупак, който се остави да го излъжат с едно дистанционно управление, няма да се научи да борави с машини – каза Търл. Не се уморяваше да повтаря това, макар и самият той да бе излъган.

– Е, добре, ето ти тук още няколко текста. И направи всичко възможно да ги натъпчеш в животинския си мозък, ако въобще някога искаш да работиш с истинска техника.

Хвърли му три книги. Изглеждаха огромни, но бяха леки като перце. Едната удари Джони, а другите две успя да улови. Погледна ги. Бяха оригинални психолошки текстове, не чинкоски преводи. Заглавията им –

„Системи за управление – за начинаещи инженери“, „Електронна химия“ и „Двигатели и трансмисии“. Джони се зарадва на книгите. Само познанието можеше да го спаси от плен. Но той ги остави и погледна Търл.

– Вкарай ги в животинския си мозък, за да не хвърляш повече машини в пропастта – каза той. След това се приближи и седна на стола. Погледна го отблизо. – Кога ще започнеш да ми сътрудничиш наистина?

Джони знаеше, че чудовището е много опасно. Още не бе разбрал за какво иска да го използва.

– Може би никога – отвърна той.

Търл се облегна и го загледа изпитателно.

– Всъщност това няма значение, животно. Виждам, че доста добре си се възстановил от изгарянията. Започва отново да ти расте и козина.

Джони разбираше, че тези неща изобщо не интересуват Търл, и се чудеше какво ще последва.

– Знаеш ли какво, животно? – продължи Търл. – Ти наистина успя да ме заблудиш при нашата първа среща. – Очите му бяха нащрек въпреки шеговития тон. – Мислех, че имаш четири крака – смехът му прозвуча неискрено. – Така си беше, докато не се разпадна на две – той се разсмя отново, кехлибарените му очи гледаха лукаво. – Чудя се какво ли стана с коня?

Преди да успее да се овладее, у Джони се надигна вълна от мъка по Уиндсплитър. Той веднага я потисна.

Търл през цялото време го гледаше. Стана и отиде до вратата на клетката. Предполагаше, че конят е ключът към животното, и се оказа, че е бил прав. То беше привързано към него. Натиск. Натиск. Той имаше много лица и прилагането му означаваше власт.

Търл явно се забавляваше.

– Да, първия път наистина ме заблуди. Е, сега трябва да вървя. Захващай се за книгите, глупаво животно.

Той излезе. Това беше добре казано – глупаво животно.

Джони гледаше след него. Усещаше, че е извършил предателство, и знаеше, че Търл е намислил нещо. Но какво? Дали Уиндсплитър беше жив?

Запали огън и започна да разлиства книгите, но не можа да се отърве от тревогата си. Изведнаж дъхът му секна. В показалеца на „Електронна химия“ видя думата уран.

5

Търл изобщо не се изненада, когато малкият Чамко влетя възбудено в кабинета му.

– Търл – каза той колебливо, – спомняш ли си банкнотата талисман, която загуби от мен онази вечер? Е, май вече няма да можеш да я откупиш...

– Какво искаш да кажеш? – попита Търл.

– Банкнотата талисман. Ти я загуби, а аз обещах да ти я върна, когато имаш пари. Исках да ти кажа, че...

– Чакай малко – прекъсна го Търл. Извади портфейла си и погледна в него. – Ей, ти наистина си прав! Няма я.

– Ти я загуби на обръчи и аз обещах да ти я върна, когато можеш да си я откупиш. Е, а сега...

– А, да. Смътно си спомням нещо. Каква нощ, а? Трябва да съм бил доста пиян. Какво искаш да ми кажеш?

По-малкият Чамко се притесняваше, но Търл беше толкова откровен и добре настроен, че се престраши:

– Изчезнала е. Откраднали са я.

– Открадната?! – излая Търл.

– Да. Всъщност откраднали са ми спечелените петстотин кредита и още сто шейсет и пет други. Между тях беше и талисманът ти.

– Виж какво, я карай по-бавно. Откъде е открадната?

– От стаята ми.

Търл извади официален формуляр и започна да го попълва.

– Кога е станало?

– Може би вчера. Отидох да взема малко пари, за да се почерпя, и открих, че...

– Вчера. Хм – Търл се облегна назад замислено и загриза края на писалката си. – Знаеш ли, че това не е първото оплакване за кражба от спалните помещения? Има още две. Но ти си късметлия.

– Как така?

– Знаеш много добре, че аз отговарям за сигурността. – Търл се престори, че търси нещо в неразборията на рафта зад себе си. Обърна се към Чамко: – Не би трябвало да говоря пред тебе за това... – изглеждаше замислен, но сякаш внезапно взе решение. – Мога ли да ти вярвам, че ще пазиш тайна?

– Напълно – отговори по-малкият Чамко.

– Старият Нъмф постоянно се тревожи, че ще избухне бунт.

– И с право, след като така орязаха заплатите.

– И тъй, разбираш, никога не бих проявил самоинициатива, но се случи така, че вчера стаята ти беше под постоянно наблюдение, както и други стаи.

Това не направи особено впечатление на Чамко. Компанията често поставяше работните места и спалните помещения под наблюдение.

Търл тършуваше шумно сред наредените един върху друг дискове:

– Още не съм ги прегледал. Всъщност нямах и такова намерение, просто трябваше да изпълня желанието на ръководството... А, да, ето го. Вчера по кое време казваш?

– Не зная.

Търл постави диска и включи екрана.

– Направо имаш късмет.

– И аз мисля така.

– Просто ще прегледаме записите. Камерите са снимали в продължение на два или три дни... Ще го превъртя бързо.

– Чакай! – извика по-малкият Чамко. – Мисля, че видях нещо!

Търл услужливо върна картината:

– Може би това си ти. Ето, влизаш в стаята си. Никога не гледам подробно тези записи. Отнема толкова време, а имам и куп други задължения... Според правилника на компанията...

– Чакай! Я погледни това!

– Кое?

– Ето това. Кой е този?

Търл засили яркостта на образа.

– Това е Зът! – изкрещя Чамко. – Я виж какво прави! Рови из стаята. А! Намери го! Мръсник! Виж! Ето я и твоята банкнота!

– Просто невероятно – каза Търл, – ти извади късмет с тази опасност от бунт. Къде отиваш?

Чамко гневно се беше устремил към вратата.

– Отивам да пребия този мръс...

– Не, недей, така няма да си върнеш парите – беше абсолютно прав, защото цялата пачка беше скрита под колана му. Пак ги беше взел от стаята на Чамко. – Това е официална жалба, регистрирана официално при официално проведено наблюдение.

Търл отвори инструкцията, том 989, глава 34а – IV. Прелисти няколко страници и я подаде на Чамко, който видя „кражба на лични пари от стаята на един служител от друг“, „когато има неоспорими

доказателства“ и „изпаряване“.

По-малкият Чамко свърши с четенето. Беше изненадан:

– Не предполагам, че е толкова строго.

– Да, така е. И това е официално, затова не се втурвай да прилагаш закона сам.

Търл взе една лъчева пушка от шкафа и му я подаде:

– Можеш да си служиш с нея, нали? Заредена е. Назначавам те за свой помощник.

По-малкият Чамко беше наистина смаян. Опипваше пушката и провери дали предпазителят е спуснат.

– Искаш да кажеш, че мога да го убия?

– Ще видим. Това е официален случай.

Търл взе диска, един портативен екран и инструкцията, огледа се, за да се убеди, че не е забравил нещо.

– Да тръгваме. Ще стоиш зад мен и няма да се обаждаш.

Отидоха при спалните помещения и намериха управителя. Да, той беше видял Зът да излиза от стаята на Чамко. Да, познаваше го. Не можеше да си спомни дали е било на тринадесетия или на четиринадесетия ден от месеца. Но го бе видял. Предупредиха го да не казва на никого, защото случаят е „официален и е свързан с наблюдение като мярка за предотвратяване на бунт“. Управителят с готовност подписа показанията като свидетел и се закле да пази тайна. И без това много-много не обичаше началниците.

Следван от по-малкия Чамко със заредена пушка в ръце, Търл стигна до зоната за ремонт и поддържане на транспорта. Монтира камерата на стената и натисна копчето на дистанционното управление.

Зът погледна към тях. В лапата си държеше тежък гаечен ключ. Огледа двете решителни лица и пушката. Обзе го внезапен страх.

– Пусни гаечния ключ! – заповяда Търл. – Обърни се и се хвани с двете лапи за релсата до стената!

Зът запрати ключа по тях, но не успя да уцели. Търл го сграбчи и го стовари върху една количка. Чамко подскачаше наоколо и се опитваше да намери удобна позиция за стрелба.

Търл стъпи с ботуш върху врата на Зът. Направи знак на Чамко да се отдръпне.

Коленичи и като прикриваше с гръб действията си от погледа на Чамко, с мълниеносно движение „измъкна“ снопчето банкноти от задния джоб на Зът.

Подаде ги на Чамко:

– Това ли са твоите пари?

Зът се бе обърнал по гръб и гледаше нагоре към тях от мазния мръсен под.

Чамко преброи парите.

– Шестстотин и петдесет кредита. Ето го и талисмана! – почти бе изпаднал в екстаз.

– Ти си свидетел, че бяха в задния му джоб – каза Търл.

– Точно така беше – потвърди Чамко.

– Обърни тази банкнота към камерата на стената – подкани го Търл.

– Какво става? – изръмжа Търл.

Търл предупреди Чамко:

– Отдръпни се и дръж пушката готова за стрелба. – Като внимаваше да не застане между двамата, отиде и постави върху една пейка всичко, което беше донесъл. Отвори инструкцията и я показа на Зът.

Той гневно зачете на глас. Към края гласът му беше съвсем изтънял.

– Изпаряване! Не го знаех.

– Непознаването на правилата не е извинение, но много малко служители са наясно с всички наредби. Вероятно си го направил от незнание.

– Какво съм направил? – изрева Зът.

Търл пусна записа. Зът гледаше объркан, не можеше да повярва на очите си. Беше невероятно. Видя се да краде парите!

Преди Зът да успее да се опомни, Търл му показа подписаните показания на управителя.

– Сега вече мога ли да го изпаря? – в гласа на Чамко се четеше молба. Той размахваше пушката и се опитваше да освободи предпазителя.

Търл махна помирително с ръка.

– Чамко, всички сме съгласни, че имаш право – всъщност дори си длъжен – да извършиш екзекуцията – погледна към загубилия дар слово Зът. – Зът, нали повече няма да вършиш такива неща?

Зът въртеше глава, но това не беше отговор, само изразяваше пълното му объркване.

Търл отново се обърна към Чамко:

– Виждаш ли? Сега ме чуй – разбирам гнева ти. Зът греши за пръв път. Ти си получи парите и между другото вече мога да откупя талисмана си. Ще ми трябва като доказателство.

Чамко пое подадената му банкнота и върна талисмана. Търл я

обърна към дистанционно управляваната камера и я постави върху листа с показанията.

– Виждаш ли, Чамко – продължи той, – досието остава, но ще бъде прибрано на сигурно място и ще излезе оттам само ако с някой от нас се случи нещо. Това може да стане по всяко време. Ще се появи и ако кражбите продължат. – Гласът му стана умолителен: – В миналото Зът винаги е имал само добри прояви. Направи ми тази услуга, откажи се от отмъщението и го забрави!

Чамко мислеше, гневът му бе попреминал.

Търл хвърли поглед към Зът и видя, че той няма намерение да го нападне. Протегна лапа към Чамко:

– Дай ми пушката – Чамко се подчини и Търл сложи предпазителя. – Благодаря, компанията ти е задължена. Можеш да се върнеш и да продължиш работата си.

Чамко се усмихна. Помисли си колко справедлив психолог е Търл и при това истински професионалист.

– Много съм ти благодарен, че ми върна парите – каза той и си тръгна.

Търл изключи камерата на стената и я прибра в джоба си. Събра нещата върху пейката и ги подреди старателно.

Зът стоеше прав и се опитваше да потисне неударимото треперене, обхванало цялото му тяло. Почти беше усетил студения полъх на смъртта. Очите му бяха изпълнени с ужас. Не виждаше Търл. Пред него стоеше най-черният от всички дяволи в психологичната митология.

– А сега? – попита Търл тихо.

Зът бавно се отпусна на една пейка.

Търл изчака малко, но той не реагираше.

– А сега да се захващаме за работа. Искам на отдела ми да бъдат отпуснати някои неща. Един земеход Марк III за оперативни нужди, два бойни самолета с неограничен обхват на действие, три транспортни машини. Гориво и боеприпаси без отчет. А, и още няколко дреболии. Всъщност случайно нося със себе си нужните заявки, които чакат твоя подпис. А, да. Има и няколко непопълнени. Нали нямаш нищо против?

Зът не оказа никаква съпротива. Между ноктите му бе пъхната писалка. Дебела купчина формуляри бе поставена на коленете му. Започна апатично да ги подписва един след друг.

Същата вечер в прекрасно настроение, макар и малко пиян, Търл твърдеше, че днес е неговият щастлив ден, и спечели обратно от малкия Чамко всичките шестстотин и петдесет кредита в една много оспорвана

игра на обръчи. Почерпи за лека нощ цялата компания с кербанго. Всички го поздравяваха възторжено и той се оттегли на заслужена почивка.

Сънува чудесни неща – чрез натиск и изнудване ставаше богат, коронясваха го за крал и дори бе успял да се измъкне от тази гадна планета.

6

Джони остави книгата, стана и се протегна. Пролетта се усещаше не само във въздуха. Снегът се беше стопил и тук-там само в най-отдалечените сенчести места се забелязваха бели петна. Въздухът беше кристално чист, а небето – чудно синьо. В крайниците и мускулите му напираше сила. Дори и в клетката през пролетта беше съвсем различно.

Изведнаж забеляза какво беше отвлякло вниманието му преди секунди. Търл беше пристигнал до клетката в един дълъг, лъскав и блестящ черен танк. Моторът му едва се чуваше, зад дулата и тесните му амбразури се таеше страхотна сила.

Търл слезе от него и земята потрепери. Беше весел и общителен.

– Обличай се, животно. Излизаме да се поразходим!

Джони беше облечен в еленова кожа.

– Не, в никакъв случай – възрази Търл. – Казах дрехи, а не кожи!

Ще умиришеш целия ми земеход. Харесваш ли го?

Джони застана нащрек. Не беше нормално Търл да се интересува от чуждото мнение.

– Аз съм облечен – каза Джони.

Търл откачи въжето от кола.

– Е, добре, всъщност какво толкова? Щом ти можеш да издържиш, значи и аз мога. Сложи си дихателната маска! Проклет да съм, ако карам с маска! Вземи си и боздуганите!

Сега вече Джони наистина беше сигурен, че нещо не е наред. Сложи си колана и провери дали в торбичката има кремък и парчета стъкло за рязане. Завърза с ремък за китката си най-тежкия боздуган.

Търл прегледа бутилките с въздух и игриво подръпна еластичните ремъци, които придържаха маската към лицето му.

– А сега се качвай, животно! Качвай се! Какъв земеход, а?

Наистина е чудесен, помисли си Джони, като се отпусна в огромната седалка на мерача. Тапицерията блестеше във виолетово, таблото за управление и бутоните бяха невероятно лъскави.

– Целият е проверен, няма скрито дистанционно управление – каза Търл. Смя се на шегата си през всичкото време, докато се качваше. – Нали знаеш за какво говоря, глупаво животно? Днес няма опасност да скочим в пропастта! – натисна един бутон и вратите се затвориха херметично. Включи помпите и само за части от секундата въздухът в кабината бе заменен от дихателен газ.

– По дяволите, ама голям глупак беше! – продължаваше да се хили Търл.

Земеходът полетя към откритото пространство. Носеше се на малко повече от метър от повърхността и само за миг набра скорост триста километра в час. Ускорението почти пречупи гръбначния стълб на Джони.

Търл свали маската си и я хвърли настрани.

– Виждаш ли тези врати? Никога не натискай електронната ключалка и не се опитвай да ги отвориш, когато съм без маска, животно! Това нещо ще се разбие без управление.

Джони погледна приборите и ключалките, като внимателно запомняше чутото.

– Къде отиваме? – попита той.

– О, просто ще се поразходим. Ще разглеждаме забележителностите.

Джони беше сигурен, че това не е така. Следеше всяко движение на Търл и се опитваше да го запомни. Вече знаеше предназначението на повечето лостове и копчета.

Движеха се бързо на север, след това направиха широк завой и се насочиха на югозапад. Въпреки бясната скорост, от която контурите на пейзажа се размазваха, Джони разбра, че следват древна, обрасла с трева автострада. Ориентираше се за посоката по слънцето.

През бронираните амбразури на мерача виждаше много сгради в полето. Зад тях се издигаше висока планина. На запад се простираше равнината. Колата намали и спря на известно разстояние от най-голямата сграда. Джони погледна запустелите руини.

Търл бръкна в един шкаф и извади малка купа с кербанго. Гаврътна я, примлясна с костните си устни и се уригна. Сетне постави маската си и натисна копчето за вратите.

– Хайде, слизай! Слизай да разгледаш забележителностите!

Джони затвори клапата на бутилката с въздух и хвърли маската. Търл отпусна въжето и той можа да излезе. Огледа се. Наблизо се виждаха останки, вероятно от древни машини. Постройките пред него бяха внушителни. От тях започваше нещо като дълъг криволичещ изкоп,

отдавна обрасъл с трева. Тя беше много висока и планинският вятър самотно виеше в нея.

– Какво е имало тук? – попита Джони.

Търл отпуснато и лениво се беше подпрял с лакти върху покрива на колата.

– Животно, виждаш пред себе си главната отбранителна база на тази планета от времето, когато по нея все още са се разхождали хора.

– Така ли? – бързо попита Джони.

Търл бръкна в колата и извади чинкоски наръчник. Хвърли го на Джони. Една страница беше отбелязана. На нея пишеше: „В близост до минния комплекс се намират забележителни останки от военни съоръжения. Тринадесет дни след атаката на психлосите шепа хора с примитивни оръжия са водили битка с един психлоски танк повече от три часа. Тази е била последната съпротива срещу завоевателите.“ Това беше всичко.

Джони гледаше втренчено.

Търл посочи криволичещия окоп:

– Ето там се е случило – той направи широко движение с лапата си. – Разгледай го! – и отпусна още малко въжето.

Джони пропълзя до окопа. Не можеше да разбере къде почва и къде свършва. Пред него имаше някакви камъни. Вятърът поклащаше високата трева.

– Разгледай го добре! – повтори Търл.

Джони влезе в него. И тогава ги видя. Бяха минали векове, но личеше, че парчетата желязо някога са били пушки. Виждаха се и остатъци от униформи, полузарити в пръстта.

Внезапно пред очите му изникна картината на няколко отчаяни мъже, които водят храбро едно загубено сражение. Погледна полето пред окопа и си представи как психлоският танк напредва, отстъпва, атакува и накрая безмилостно ги унищожава.

Сърцето на Джони започна лудо да бие, сякаш щеше да изскочи от гърдите му. Кръвта нахлу в главата му.

Търл лениво се подпря на колата.

– Видя ли достатъчно?

– Защо ми показваш всичко това?

Зад маската смехът на Търл прозвуча като приглушен лай.

– За да не ти хрумнат разни глупави идеи, животно. Това е била най-голямата и най-силната отбранителна база на планетата. Един-единствен, нищо и никакъв психлоски танк я е направил на пух и прах само

за секунди. Разбра ли?

Джони наистина беше разбрал, но не това, което си мислеше Търл. Чудовището не можеше да чете английски и не забеляза все още ясно изписаните букви върху сградата: „Академия на Военновъздушните сили на Съединените американски щати“.

– Е, хайде, слагай си маската и влизай вътре. Днес имаме да свършим още доста работа.

Джони беше схванал всичко. Това не е била „най-голямата отбранителна база на Земята“. Било е просто военно училище. И тази „шепа мъже“ всъщност са били момчета, курсанти. Те са имали смелостта да се противопоставят на психоския танк, на смазващото му превъзходство, водели са безнадеждна битка цели три часа!

Тръгнаха. Джони отново се обърна назад и погледна окопа. Били са част от неговия народ. Мъже! Почти се задушаваше. Не са склонили покорно глава. Били са се докрай.

7

Търл караше право на север по обраслата с трева магистрала. Мозъкът му не спираше да работи, макар да се държеше приятелски. Трябва да внушаваш страх и да оказваш натиск. Ако не можеш да оказваш натиск, трябва да предизвикваш страх. Усещаше, че първата стъпка е направена – животното беше респектирано. Но му предстоеше още много, за да го уплаши и притисне, докато го подчини напълно.

– Удобно ли ти е? – попита Търл.

Джони се сепна от съня, който сънуваше с отворени очи, и веднага застана нащрек. Това не беше познатият Търл. Сега беше отпуснат, дори разговорлив. Джони се приготви за изненада.

– Къде отиваме? – попита той.

– Просто ще се повозим. Земеходът е съвсем нов. Ама как върви, а?

Наистина вървеше чудесно. Върху една плочка беше написано: „Марк III, многоцелеви, основно предназначение: оперативен танк «Унищожии врага», сериен №ЕТ – 5364724354–7. Да се използват само енергийни капсули и дихателен газ производство на Фаро. Фаро е въздухът и енергията на живота.“

– Фаро част от Междугалактическата ли е? – попита Джони.

Търл за момент вдигна очи от пътя и погледна подозрително към него.

– Не си затормозявай глупавия животински мозък, никога няма да схванеш колко голяма е Междугалактическата. Тя има монопол над всички галактики. Дори и да имаш хиляда мозъка, не можеш да си представиш размерите и мащаба ѝ.

– Всичко се ръководи от твоята планета, така ли?

– А защо не? – попита Търл. – Нещо нередно ли виждаш в това?

– Не – отговори Джони, – не, просто ми се струва прекалено голяма компания, за да бъде управлявана от една планета.

– Но тя не е единствената на Психло – възрази Търл. – Има още дванадесет компании, големи колкото Междугалактическата, и Психло ръководи всички.

– Трябва да е доста голяма планета? – подпита Джони.

– Голяма и силна – наду се Търл. Нямаше да е зле да го изплаши още малко. – Психло може да унищожи всяка изпречила се на пътя ѝ съпротива и го е правила. Една резолюция от най-високо място върху заповедта – и цяла раса може да изчезне!

– Както е станало с чинкосите, нали? – попита Джони.

– Да – отговори Търл рязко.

– Както е станало и с човешката раса?

– Да, и същото ще се случи с тпоумното животно, ако не си затваря устата – каза Търл, внезапно раздражен.

– Благодаря – отвърна Джони.

– Така вече е по-добре. Май започваш да се държиш както трябва – доброто настроение на Търл се върна, защото не разбра, че това „благодаря“ беше за получената жизненоважна информация.

Неусетно се оказаха в покрайнините на града.

– Къде се намираме? – попита Джони.

– Някога са го наричали Денвър.

Аха, помисли си Джони. Значи Голямото село се е казвало Денвър. И ако то е имало име, значи са съществували и други села. Той се пресегна, взе наръчника на чинкосите за областта и точно четеше за библиотеката, когато земеходът спря.

– А сега къде сме? – поинтересува се Джони, като се оглеждаше наоколо. Бяха в източните покрайнини на града.

– Винаги съм мислел, че си глупаво животно – каза Търл. – Това е мястото, където... – изведнаж се разсмя така, че дори не можеше да говори, – където ти нападна танка, а?

Джони се огледа. Наистина позна мястото. Околността се виждаше през тесните амбразури.

– Какво търсим тук?

Търл оголи зъби, както вярваше, в най-приятелска усмивка:

– Търсим коня ти. Не е ли чудесно?

Джони разсъждаваше бързо. Тук имаше някакъв капан. Не биваше да губи самообладание. Не се виждаха кости, но това все още не означаваше нищо, защото диви животни имаше колкото щещ. Сигурно тогава Уиндсплитър беше тичал известно време след тях, а после се е върнал обратно у дома, в планините.

– Тук има безброй животни – каза Джони. – Как мислиш да откриеш сред тях два коня?

– Глупаво животно, нищо не разбираш от техника, а тя може всичко. Погледни тук. – Търл включи огромен екран, вграден в таблото пред тях. Появи се картина на цялата околност. Натисна едно копче и тя вече можеше да бъде наблюдавана от различни ъгли.

Сетне натисна друго и отгоре се чу гръм като от слаба експлозия. През люка на покрива Джони видя как във въздуха на височина около тридесет метра се издига въртящ се предмет. Търл дръпна една ръчка и предметът продължи да се движи нагоре. След това я бутна обратно и той слезе надолу. На екрана се появяваше всичко, което можеше да се види от неговата височина.

– Ето защо не можа да се измъкнеш – каза Търл. – Виж! – завъртя друго копче и образът на екрана сякаш се приближи. Натисна трето, над което пишеше „Търсене на източници на топлина“, и превключи сондата на автоматичен режим.

Джони наблюдаваше как камерата се фокусира върху стада диви животни, образът се увеличаваше и смаляваше, прехвърляше се от животно на животно и изследваше подробно всяко едно от тях.

– Просто стой кротко и гледай! – заповяда Търл. – Ако видиш коня си, ми кажи – той се разсмя. – Шефът на сигурността за цялата Земя да работи като служба за откриване на загубените питомци на някакво си животно – шегата му хареса и Търл се разсмя още по-силно.

На екрана се появяваха безбройни стада диви говеда. Виждаха се и вълци – малки, слезли от близките планини, и големи, дошли от север. Имаше и койоти, забеляза дори една гърмяща змия. Но от конете нямаше и следа.

– Добре – каза Търл. – Просто ще тръгнем на юг. Дръж си очите отворени, животно, и ще си получиш коня обратно.

Движеха се бавно. Джони наблюдаваше екрана. Времето течеше, а конете ги нямаше никъде.

Търл стана раздражителен. Натиск. Натиск. Днес нямаше късмет.

– Няма ги и това е – каза Джони. Но дори и да беше видял Уиндсплитър, не би му казал.

Търл също погледна екрана. Пред тях се издигаше малък хълм. Върхът му беше каменист, а по склоновете му растяха дървета, които хвърляха дебела сянка. На север в равнината пасяха диви говеда, някои от тях имаха огромни рога. Щом не можа да го изнуди, ще трябва да го изплаши. Така денят му нямаше да е отишъл напразно. Направи завой, вкара танка между дърветата и спря.

– Слизай! – заповяда Търл. Постави маската си и натисна копчетата за вратите. Отпусна въжето, бръкна под огромната седалка и извади една лъчева пушка заедно с торба гранати.

Джони излезе и свали маската си. Затвори клапата на бутилката с въздух, преди да я остави на седалката. Бяха пътували доста дълго.

Търл застана в края на горичката. Скалистият връх беше зад гърба му, а пред него се ширеше откритата равнина.

– Ела тук, животно – нареди му той.

Въжето се опъна и Джони се приближи. Нямаше да се остави да бъде застрелян.

– Ще ти направя малка демонстрация – каза Търл. – В училище бях най-добрият стрелец. Забеляза ли колко точно бяха откъснати главите на плъховете? Някои от тях застрелях на повече от петдесет крачки. Ти май не ме слушаш, животно?

Джони наистина не слушаше. Беше усетил някаква миризма откъм скалите зад тях. Погледна нагоре – имаше дупка. Дали беше пещера? Вятърът отново донесе същата миризма.

Търл се наведе и дръпна въжето. Събори го на колене. Джони се изправи и пак впи поглед в пещерата. Стисна здраво боздугана.

Търл ловко зареди една граната в цевта на пушката.

– Гледай сега!

На около осемдесет крачки от тях в откритата равнина пасяха шест диви говеда. Две от тях бяха яки възрастни бици с огромни рога, а другите бяха крави.

Търл насочи пушката нагоре и стреля. Гранатата изсвистя в широка дъга над стадото и падна на земята доста зад него. Експлозията беше в яркзелено. Една крава беше засегната от шрапнел и падна на земята.

Останалите се втурнаха в лудешки бяг. Изплашени от взрива, те препускаха право към Търл.

Той надигна пушката към рамото си.

– Тези копита не са неподвижни, да не помислиш, че попаденията са случайни!

Биковете се приближаваха с бясна скорост, следвани от кравите. Земята трепереше. Разстоянието намаляваше.

Търл започна да дава единични изстрели в бърза последователност. Счупи краката на кравите, те се затъркаляха по земята и мучаха от ужас.

Простреля десния преден крак на по-отдалечения бик. Другият почти беше стигнал до тях.

Още един изстрел и Търл счупи и неговия преден десен крак. Бикът падна само на няколко сантиметра от него.

Въздухът се раздираше от болезнените стонове на ранените животни.

Търл се усмихваше.

Джони го гледаше с ужас – скритата зад маската физиономия беше изкривена от възторг.

Отврати се от чудовището. Търл беше... Джони изведнаж осъзна, че в езика на психосите няма думата „зъл“. Погледна говедата.

Докато вървеше към тях, здраво стиснал боздугана си, за да ги отърве от мъките им, чу приглушено ръмжене.

Обърна се мълниеносно. Събудена и разгневена, от пещерата бе излязла най-огромната гризли, която беше виждал. Тичаше право към Търл.

– Обърни се! – изкрещя Джони. Гласът му потъна в мученето на дивите говеда. Търл продължаваше да се усмихва.

Мечката изрева.

Търл се втурна да бяга. Но беше твърде късно.

Тя го удари с лапа по гърба с такава сила, че земята потрепери.

Лъчевата пушка бе избита от лапите на Търл и полетя във въздуха към Джони. Той я хвана с лявата си ръка.

За него тя не беше нещо повече от боздуган. Той си имаше собствен и го стовари върху главата на звяра, преди да успее да нанесе втори удар. Улучи мечката точно между очите. Тя се залюля, замаяна от удара, и отклони вниманието си от жертвата.

Замахна със страхотната си лапа. Ноктите ѝ бяха разтворени. Джони се гмурна под нея. Боздуганът се стовари върху черепа ѝ.

Мечката отстъпи и замахна към боздугана. Ремъкът му се скъса.

Джони хвана пушката за цевта. Огромното животно се приближаваше към него с отворена пасть.

Прикладът се заби чак до гърлото ѝ.

Джони ѝ нанесе още един удар между очите.

Тя се свлече на земята и ревът ѝ заглъхна.

Крайниците ѝ потрепваха конвулсивно. Мечката умираше.

Джони отстъпи. Търл лежеше на една страна, но беше в съзнание. Маската му беше на мястото си. Гледаше втрещено с широко отворени очи.

Джони продължи да се движи заднешком. Благодареше на Бога, че въжето му не се закачи в нещо и не го спъна по време на борбата. Разгледа пушката и означенията на бутоните и механизмите върху нея. Предпазителят беше вдигнат. Беше заредена. Имаше само няколко драскотини.

Джони погледна Търл. Той отвърна на погледа му, ноктите му се свиваха и отпусаха, чакаше. Беше сигурен, че животното ще вдигне пушката и ще го убие. Лапата му полека започна да пълзи към пистолета.

Дори и да беше забелязал това движение, Джони не го показа. Ориентира се по означенията как да си служи с пушката и с шест изстрела сложи край на мъките на осакатените животни. После спусна предпазителя. Бръкна в торбата си и извади парче стъкло, с което започна да дере мъртвата мечка.

Търл го наблюдаваше легнал. Накрая реши, че е в безопасност и е време да провери дали не е сериозно наранен. Яката му беше скъсана, усещаше болки в гърба и по лапите му имаше малко зелена кръв. Нямаше нищо опасно. Отиде до колата и седна в нея, като остави вратите отворени. Сви се в седалката и продължи да следи действията на Джони.

– Няма да вкараш тази кожа в колата – каза той.

Джони дори не повдигна очи.

– Ще я вържа на покрива.

Джони сгъна кожата и отиде до най-младата крава. Работеше ловко с острото стъкло. Отрязва езика, рибицата и част от бута и ги уви в мечата кожа.

С помощта на няколко ремъка от торбата прикрепи целия вързоп за една скоба на покрива на колата.

След това върна лъчевата пушка на Търл.

– Предпазителят е спуснат – каза и избърса ръцете си в тревата.

Търл го погледна. Страхуваше ли се? Никакъв страх. Това животното изобщо не се страхуваше от него.

Да го притисне, трябваше да го притисне, и то здраво!

– Влизай – промърмори Търл, – става късно.

На следващия ден Търл отново кипеше от енергия. Готвеше се за нов разговор с Нъмф.

Обикаляше навсякъде и провеждаше разпити за опасността от бунт. Записваше ги върху специална лента, която можеше да бъде рязана и съединявана наново. Задачата изискваше много умение и предпазливост. Срещаше се със служителите на работните им места във и извън лагера.

Разговорите протичаха гладко и бързо.

Търл например питаше: „Кои от наредбите на компанията за справяне с бунтове познавате?“ Всички служители изведнаж ставаха подозрителни, някои направо умираха от страх. Опитваха се да цитират известните им правила, които според тях се отнасяха за бунт.

Сетне шефът на сигурността задаваше следващия въпрос: „Обяснете със свои думи отношението си към бунта!“ Разбира се, служителите се презастраховаха многословно: „Бунтът е нещо много лошо. Ръководството трябва да изпарява без изключения. Никога не съм одобрявал бунтовете, нито бих участвувал в тях.“

Търл се занимаваше с това през целия ден. Тичаше ту вътре, ту вън, слагаше и сваляше маската си и записваше ли, записваше. В края на всеки разговор поклащаше глава и обясняваше, че става дума за обичайна процедура – трябва да го разберат, знаят какво представлява ръководството. Той, Търл, във всички случаи ще е на тяхна страна. Навсякъде след себе си оставяше тревога. Служителите се заклеваха наум, че никога няма да участвуват в бунт, колкото и малки да станат заплатите.

От време на време, когато се случеше в кабинета си, Търл хвърляше поглед към екрана с картина от клетката. Монтираните високо камери вършеха добра работа. Не само любопитство, а и някакво необяснимо безпокойство го привличаше непрестанно да гледа натам.

Животното изглеждаше много прилежно и упорито. Стана още в ранни зори. Работеше непрекъснато. Стържеше усърдно мечата кожа и я обработваше с пепел от огъня. Накрая я опъна върху решетките.

Беше издигнало над горящия огън някаква странна конструкция от клони. Месото беше нарязано на тънки ивици и висеше над него. Животното постоянно хвърляше в пламъците листа от насечените дървета и месото се обвиваше в гъст дим.

Отначало Търл не можеше да разбере какво точно прави

животното, но в края на деня вече вярваше, че е разгадал тайната му. Навярно това беше някакъв ритуал, свързан с настъпващата пролет. Беше чел нещо подобно в една от книгите на чинкосите. В нея се описваха танци и разни други глупави неща. Предполагаше, че димът отвежда духа на убитото животно при боговете. Вчера бяха убили доста. Спомни си за това и гърбът отново го заболя.

Нито за миг не бе допускал, че някое от съществата на Земята може да представлява опасност за един психло, но тази гризли бе поразколебала самоувереността му. Беше наистина огромна, тежеше почти колкото самия Търл.

Вероятно към залез слънце животното ще засили огъня и ще започне да танцува около него или ще направи нещо подобно. Реши, че няма нищо опасно в това, и продължи безкрайните си разпити.

Тази вечер Търл не се показва в залата за отдих, дори не му стигна времето да провери дали животното танцува. Беше прекалено зает с направените записи.

Работеше с вещина, присъща само на един добре обучен шеф на служба за сигурност. Съединяваше ленти, изрязваше и вкарваше отделни думи, даже цели фрази и ги комбинираше, както си иска.

След разместването на записаните думи и заличаването на цели изречения от устата на служителите започнаха да излизат отговори, за които като нищо можеха да бъдат изпарени.

Един от най-често срещаните беше: „Имам намерение да защитя бунта. След избухването му ръководителите трябва да бъдат изпарени.“ Беше трудна и досадна работа, но купчината с готови ленти растеше.

Презаписа ги върху нови дискове и заличи следите от монтажа.

Зазоряваше се, когато Търл най-сетне свърши и се облегна назад.

Прозя се и лениво започна да разчиства стаята – унищожаваше оригиналите и останалите парчета лента. Изчакваше да стане време за закуска. Сети се, че бе забравил да следи животното и така и не бе видял дали танцува.

Търл реши, че сънят и почивката са по-важни от закуската. Срещата му с Нъмф беше чак следобед.

По-късно щеше да се обвинява, че е допуснал досадния гаф само защото не закуси и не обядва.

Общо взето, докладът започна добре. Нъмф седеше зад тапицираното бюро и отпиваше бавно от следобедната си купа кербанго. Приличаше на типичен самодоволен дребен чиновник, какъвто и беше.

– Вече съм готов с резултатите от разследването, което наредихте –

започна Търл.

– Какво?

– Разпитах голяма част от служителите.

– За какво си ги разпитвал?

– Във връзка с бунта.

Нъмф веднага наостри уши.

Търл постави апарата върху бюрото и се приготви да пусне записите на „интервютата“, но преди това каза:

– Разбира се, всички те са строго секретни. Беше им обещано, че никой няма да ги чуе, а и не знаеха, че записвам.

– Много умно. Много умно – повтори Нъмф. Той остави купата с кербанго и целият се превърна в слух.

Търл пускаше дисковете един след друг. Резултатът напълно потвърди очакванията му. Нъмф ставаше все по-мрачен и по-мрачен. След като записът свърши, той си наля пълна купа с кербанго и я изпи наведнаж. Облегна се назад и зачака.

Търл си помисли, че най-после може да види един психло с гузна съвест. Нъмф гледаше като подгонено животно.

– Следователно – каза Търл – най-добре ще е всичко да се пази в пълна тайна. Не можем да допуснем служителите да разберат, че всички мислят еднакво. Това би довело до конспирация и до бунт.

– Да! – побърза да се съгласи Нъмф.

– Ето – продължи Търл, – приготвил съм някои документи и заповеди във връзка с това – постави купчината върху бюрото. – Първо една заповед, която ме упълномощава да взема всички необходими мерки с оглед на нововъзникналите обстоятелства.

– Да! – пак се съгласи Нъмф и я подписа.

– Втората е за обезоръжаването на всички рудници. Събраните оръжия ще бъдат заключени на едно място.

– Да! – каза Нъмф и я подписа.

– Следващата предвижда всички бойни самолети да бъдат събрани и запечатани, разбира се, с изключение на тези, които използвам аз.

– Да! – потвърди Нъмф и я подписа.

Търл взе готовите заповеди и остави Нъмф да прочете следващата.

– Какво е това?

– Разрешение за лов на животни с оглед на това те да бъдат обучени за работа с машините, така че добивът и транспортирането на рудата да продължат дори при смъртни случаи на психлоси или стачка.

– Мисля, че е невъзможно.

– Това е само начин работниците да бъдат сплашени и да започнат да работят. И двамата знаем много добре, че е невъзможно.

Нъмф се поколеба, но подписа, след като прочете: „Извънреден план за действие по спешност, алтернативна стратегическа разработка. Цел – възпиране на персонала от стачни действия.“

И тогава Търл допусна голяма грешка. Взе последната заповед и я прибави към останалите.

– По този начин можем да се справим при недостига на работна ръка – обясни той. После си даде сметка, че изобщо не биваше да го казва.

– О-о! – възкликна Нъмф.

– Сигурен съм – с това Търл довърши грешката си, – че вашият племенник Найп би приветствувал такава стъпка.

– Какво би приветствувал?

– Съкращаването на броя на работниците психлоси – продължаваше да дрънка Търл.

И тогава забеляза нещо. Лицето на Нъмф излъчваше облекчение и безкрайно задоволство.

Той погледна Търл развеселен. Беше съвсем спокоен. Вече не се страхуваше и бе възвърнал сигурността си.

Търл разбра, че е сбъркал. Смяташе, че държи с нещо Нъмф в ръцете си, но сега го беше изпуснал. Беше разкрит, че само се преструва, а всъщност не знае нищо, и се срамуваше от това. Нъмф беше разбрал – Търл нямаше никаква информация. Това си беше самата истина. Какъв гаф!

– Е, добре – внезапно каза Нъмф великодушно. – Върви и си гледай работата. Сигурен съм, че всичко ще бъде наред.

Търл затвори вратата след себе си и спря. Какво, по дяволите, криеше Нъмф? На всяка цена трябваше да разбере! Директорът повече не се страхуваше. Представи си как се хили доволно.

Шефът на сигурността прогони черните мисли от главата си и продължи. Е, сега поне имаше разрешение за лов и обучение на животни. Щом свършат работа, щеше да ги изпари всичките! Само да можеше да изпари и Нъмф!

Трябваше, трябваше да го притисне до стената! Но не разполагаше с нищо срещу него. А и срещу животното.

Предстоеше му още много работа.

Машините сновяха с гръм и трясък из зоната за междупланетарно телепортиране под палещите лъчи на пролетното слънце. Всеки новопристигнал кораб стоварваше рудата и тя веднага се разпръсваше по земята. Булдозерите я избутваха с тежките си лопати към конвейерната линия. Огромните кофи вдигаха страхотен шум, спираха за момент във въздуха, преди да изсипят товара си. Вентилаторите продухваха рудата от праха. Потокът течеше неспирно към зоната.

Джони седеше сред този грохот, прикован с въже към пулта за управление на машината за анализиране на запрашеността. Беше покрит с прах и кал, почти бе оглушал от невъобразимия шум.

Наредиха му да следи за наличието на уран във всяка нова пратка руда на конвейера. Перките на вентилатора вдигаха във въздуха малки частици. Джони трябваше да натиска един лост и към вихрите прах се насочваше лъч. Когато върху контролното табло светнеше виолетова светлина, дърпаше няколко лоста и рудата отиваше направо в зоната, а при червен сигнал лентата спираше и се обявяваше тревога. В този случай тя трябваше да бъде изхвърлена много бързо.

Не работеше сам. Кър, помощник-началник на експлоатационния отдел на рудника, надзираваше работата му. Той носеше предпазен шлем, който покриваше цялата му глава, но струите прах и мръсотия попадаха право в незащитеното лице на Джони. Той нямаше дори предпазни очила. Кър го блъсна по гърба, за да му подсказе, че тази кофа руда може да продължи по линията, и Джони натисна лостовите.

Шефът на сигурността избра много внимателно Кър. Търл имаше свои съображения, когато прецени, че той е най-подходящ да обучава животното на работа с минна техника.

Психлото беше висок само около два метра и беше истинско джудже сред останалите психлоси. Наричаха го „плямпалото“, защото дърдореше непрекъснато, но никой не си правеше труда да го слуша. Нямаше никакви приятели, въпреки че постоянно се опитваше да си намери. Той се справяше чудесно с машините, но всички го смятаха за пълен глупак. Тези причини бяха достатъчни Търл да се спре на него, а освен това го държеше в ръцете си. Беше хванал Кър с две служителки в една постройка извън лагера при доста компрометиращи обстоятелства. Снима ги, но никъде не съобщи официално за случая, и Кър и служителките му бяха безкрайно благодарни. Имаше и още нещо – Кър беше

криминален престъпник и щеше да бъде арестуван само няколко дни преди да получи назначението си на Земята. Търл беше уредил името му тук да бъде сменено. Преди да му дойде идеята да използва за плановете си животни, той дори бе решил да измисли нещо с Кър, но беше наистина невъзможно който и да е психло да се качи в планините, и се видя принуден да се откаже от намеренията си и да му се довери.

Но все пак можеше да бъде използван. Сега пак дърдореше нещо с приглушен от предпазния шлем глас.

– Трябва да бъдеш сигурен, че си уловил и най-малката радиоактивна прашинка. Дори и един изотоп не бива да проникне на платформата.

– Защо, какво ще стане? – изкрещя Джони.

– Както ти казах преди, на Психло ще се възпламени искра и платформата за телепортиране там ще бъде повредена от експлозията. След това ще си имаме големи неприятности. Прахът е опасен. Трябва да сме сигурни, че в него няма никакъв уран!

– Случвало ли се е досега? – опита се да надвика шума Джони.

– По дяволите, не! – изръмжа Кър. – И никога няма да се случи.

– Само прахът ли е опасен? – попита Джони.

– Само прахът.

– А голямо парче уран?

– Апаратурата не може да го регистрира.

– А нещо друго може ли?

– Никога не транспортираме уран.

Разбираха се доста добре. В началото Кър си мислеше, че животното наистина е странно, но то беше добре настроено към него, пък и той нямаше никакви приятели. То постоянно задаваше въпроси, а Кър обичаше да говори. По-добре да те слуша едно животно, отколкото никой. Освен това правеше услуга на Търл и това го застраховаше от евентуални разкрития.

Търл довеждаше животното всяка сутрин, връзваше го за машината и вечер си го прибираще. Кър беше получил разрешение да го премества на други машини, но беше предупреден за тежките последствия, ако то успее да избяга.

Операторът, който обикновено работеше на този пост, беше много доволен да се отърве макар и временно от него. Работата беше изключително опасна, през последните десетилетия бяха загинали няколко психлоси. Наистина получаваше възнаграждение за опасен труд, но то беше премахнато при общото намаляване на заплатите.

Товарът беше обработен. И последната кофа руда беше извозена и животът в зоната сякаш спря за момент. Щатният оператор се върна и започна подозрително да оглежда поверената му машина.

– Счупи ли нещо? – попита той и посочи с нокът към Джони.

– Още нищо не се е счупило – опита се да го защити Кър.

– Чух, че вдигнало във въздуха един булдозер.

– О, това булдозерче вече бе експлодирало – каза Кър. – Спомняш ли си го, преди няколко месеца то уби Уалър.

– А, за него ли става дума? Казват, че на купола на кабината му имало пукнатина колкото косъм.

– Да – отвърна Кър, – същият.

– Аз пък мислех, че животното го е взривило.

– Не, това го измисли Зът, за да оправдае лошата поддръжка на техниката.

Въпреки всичко щатният оператор провери внимателно цялата апаратура за откриване на уран.

– Какво толкова се притесняваш за нея? – попита го Джони.

– Хей! – извика операторът. – То говори на психло!

– Проверява, защото на шлема си може да има пукнатина – обясни Кър на Джони, – а е възможно да си оставил прах върху лостовете за управление.

Джони погледна оператора.

– Случвало ли се е да избухне защитен шлем?

– Гръм и мълния, не! Все още съм жив, нали? И няма да допусна близо до мен да избухне дихателен газ. Слизай от машината ми, идва нов товарен кораб!

Кър отвърза Джони и го отведе под сянката на един от стълбовете на енергопровода.

– С това обучението ти в зоната за телепортиране приключва. Утре с тебе започваме да се учим на истинска работа в мината.

Джони се огледа.

– Каква е онази малка къща там?

Кър проследи погледа му. Тя представляваше малък купол, на задната му част бяха разположени спираловидни охладители.

– О, това е моргата. Компанията изисква всички мъртви психлоси да бъдат телепортирани на родната планета.

Джони прояви интерес.

– Защо – от сантименталност или от семейна привързаност?

– Не, по дяволите, не става дума за такива глупости. На някого е

хрумнала шурата идея, че ако враждебно настроена раса се добере до телата на мъртви психлоси, ще разбере тайната на нашата обмяна на веществата. Щяло да бъде опасно. А от практическа гледна точка това си е едно преброяване на персонала. Не искат никакви мъртви души във ведомостите за заплатите. Някой може да прибере паричките. Имало е много такива случаи.

– Какво става с тях, с трупове?

– Просто ги събираме и по разписание ги телепортираме като всички останали товари. Погребват ги на родната планета. Компанията разполага със собствено гробище.

– Сигурно планетата ви е доста хубава.

– Абсолютно си прав – Кър се усмихна широко. – Няма ги тези проклетите маски и куполи. Дихателен газ колкото щеш! Цялата атмосфера е от чист дихателен газ. Гравитацията е истинска, а не като тази тук. Всичко е в разкошен виолетов цвят. Женски навсякъде! Ако Търл уреди нещата, когато се върна, ще имам поне десет жени и по цял ден ще си пийвам кербанго и ще се търкалям с тях.

– Нали докарвате дихателния газ на Земята?

– Да, той не може да се произвежда на други планети. Само на Психло. В него има елементи, които се срещат само там.

– Няма ли опасност дихателният газ на Психло да свърши?

– Не – отговори Кър, – съставките му са навсякъде – в скалите, дори в ядрото на планетата и то постоянно отделя все повече и повече от тях. Виждаш ли онези барабани?

Джони погледна пирамидата от барабани, очевидно съвсем наскоро телепортирани от Психло. Товареха ги няколко камиона, снабдени с кранове. Първият влизаше в транспортния кораб с няколко варела в каросерията си.

– Тези барабани заминават през океана – поясни Кър.

– Колко рудника има там? – попита Джони.

Кър се почеса по врата под ръба на предпазния шлем и отговори:

– Мисля, че са шестнадесет.

– Къде се намират? – уж случайно се поинтересува Джони.

Кър понечи да повдигне рамене, но изведнаж се сети нещо. Бръкна в страничния си джоб и извади купчина листове. Беше използвал една карта, за да си води служебни бележки. Цялата беше изпомачкана и омазнена, но означенията върху нея бяха съвсем ясни. Джони за пръв път виждаше карта на цялата планета.

Кър движеше нокът по нея и броеше.

– Да, шестнадесет са, с две подстанции. Това е всичко.

– Какво е подстанция?

Кър посочи стълба. Такива стълбове, подредени в редици на равни разстояния един от друг, достигаха чак до хоризонта.

– Този енергопровод се захранва от една водноелектрическа централа на хиляди километри отгук. Използват дъвен язовир. Компанията смени цялата техника и машинария в централата и днес тя ни осигурява нужната енергия за телепортирането. Това е подстанция.

– Има ли работници там?

– А, не. Само автомати. На континента отвъд океана има още една такава подстанция. Тя също е автоматична.

Джони погледна картата. Беше силно развълнуван, но не го показваше. Преброи пет континента. Всяка мина беше точно отбелязана. Посегна и взе една писалка от предния джоб на Кър.

– С колко машини ще ме обучаващ още?

Кър се замисли за момент.

– Ами... остават сондите, подемните машини...

Джони пое картата и я сгъна така, че върху гърба ѝ да остане празно място. Започна прилежно да записва изброяваните машини.

Когато Кър свърши, той му върна писалката и уж съвсем случайно прибра картата в торбата си.

После се изправи и се протегна. Облегна се назад и каза:

– Разкажи ми още нещо за Психло. Сигурно е много интересно място.

Помощник-началникът на експлоатационния отдел продължи да бърби безгрижно. Джони слушаше много внимателно. Информацията беше безценна, а прошумоляването на сгънатата карта в торбата му при всяко движение го изпълваше с нови надежди.

Когато трябваше да се изправи сам срещу цялата империя на Психло и да освободи своя народ, и най-нищожните сведения бяха безценни.

Невъобразимият шум на мощните машини ги погълна отново.

ПЕТА ГЛАВА

1

Докато лежеше вечер с поглед, вперен в небето, и наблюдаваше бавното движение на съзвездията, Джони си даваше сметка, че вече е изминала почти една година и трябва да избяга на всяка цена.

Оставаха само три седмици. Пред очите му се редяха кошмарни видения, как Криси слиза в равнината, където – ако случайно оцелееше – щеше да се натъкне на рудника.

Имаше безброй много препятствия. Щеше да бъде невъобразимо трудно, особено като се имаше предвид техниката за издирване, с която разполагаха психосите. Но той планираше бягството си с неуморна упоритост.

Плановете се усложняваха от основната му цел – освобождаване на Земята от психосите и възраждане на човешката раса.

Беше буден и когато луната освети цялата клетка, той си даде сметка в какво отвратително място се намира и се самообвини за покорството си.

Ето го тук с нашийник, вързан като куче, заключен зад решетките. Ако изобщо успееше да избяга, бе обречен да го открият и заловят веднага. Но щеше да опита, дори да се наложи да плати с живота си.

Все пак първо трябваше да избяга.

Най-неочаквано само след два дни откри ключа за осъществяване на плановете си. Вече знаеше как да се освободи от нашийника.

По някаква неизвестна за него причина Търл бе настоял да овладее и електронната техника. Обяснението, което му даде, беше глупаво – понякога контролните уреди на машините се повреждали, дистанционните управления изключвали и операторът трябвало сам да се справи с тези проблеми. Самият факт, че Търл му даде това обяснение, означаваше, че то е чиста лъжа. Откакто Джони се обучаваше да работи с другите машини, не беше видял нито веднаж оператор да поправя електронните системи сам. Когато нещо излезнеше от строя, веднага пристигаше една скърцаща триколка със служител от сектор „Електроника“ и бързо отстраняваше повредата. Това, че Търл настояваше Джони също да се научи да го прави и Кър изобщо не се възпротиви, беше загадка. Очевидно имаше намерение да му възложи задача на място, където нямаше

да има електронни техники.

И така, сега Джони седеше приведен на една пейка, разучавайки електронни вериги, диаграми и елементи. Те не го затрудняваха особено. Електроните се насочваха насам, тук се сменяха и накрая изпълняваха каквото трябваше. Имаше много логика и смисъл в кабелите, в отделните елементи и парченцата метал, свързани в едно цяло.

В началото беше много озадачен от инструментите. Един от тях представляваше нещо като нож с голяма дръжка – голяма за Джони, но малка за психло, – който вършеше най-невероятни неща. Когато завъртиш едно копче в основата на дръжката в нужното положение и допреш острието до кабела, той моментално биваше прерязан. Ако завъртиш копчето в обратна посока и с острието докоснеш двете части, те отново се съединяваха. Тази операция беше възможна само при елементи, изработени от еднакъв метал. Но при положение, че искаш да съединиш две парчета от различни метали, трябваше да използваш свързващо вещество.

Веднаж, когато Кър беше мръднал за една от редовните си закуски и Джони остана сам в електронната работилница, той изпробва възможностите на този загадъчен инструмент върху заварения за нашийника край на въжето.

Сряза го веднага.

Джони завъртя копчето, допря двете парчета и ги докосна с острието.

Те отново се съединиха, без да остане никаква следа.

Без дори да опитва отново, Джони разбра, че същото може да се направи и с нашийника.

Погледна вратата, за да се увери, че Кър не се връща, и обходи с поглед останалата част от помещението. На другия край имаше шкаф. В него прибираха инструментите. Знаеше, че ще бъде много глупаво, ако изведнаж ножът, с който работеше, изчезне. Джони сряза въжето, втурна се към шкафа и го отвори. Вътре безразборно бяха нахвърляни части, кабели и инструменти. Той трескаво започна да рови в тях. Секундите летяха. Накрая най-отдолу намери това, което му трябваше – един стар инструмент, подобен на този, с който работеше.

В далечината се чуваха приближаващи се тежки стъпки.

Изтича до пейката и съедини с намерения инструмент двата края на въжето. Работеше!

Кър се върна, ленив и апатичен, както обикновено. Джони вече беше успял да скрие плячката си в подгъва на мокасината.

- Напредваш доста бързо – каза Кър, като видя какво е свършил.
- Да, бързо се оправям – отговори Джони.

2

Търл беше силно озадачен от Нъмф. Знаеше, че случайно бе попаднал на някаква следа, а след това, също така случайно, бе объркал всичко.

Тази загадка го държеше буден по цели нощи и му причиняваше главоболие.

Трябваше със сигурност да държи Нъмф в ръцете си, защото бъдещите му действия положително щяха да предизвикат много подозрения.

Беше си загубил времето с фабрикуването на фалшиви данни за опасност от бунт. Така или иначе, цялата тази история вече не бе толкова важна. След неговата заповед няколко бойни самолета долетяха от другите рудници. Беше свалил оръжието от тях и сега ги държеше под ключ. Единственият разузнавателен самолет се намираше под негово лично разпореждане. Данните от последния му полет го бяха накарали да засияе.

Красивата златна жила беше на мястото си. Виждаше се с просто око, лъснала на повърхността на тридесет и пет метра от ръба на висока близо седемстотин метра стръмна скала. Чисто бял кварц, изпъстрен с буци и жилки блестящо злато! При някакво силно земетресение горният пласт на скалата се беше откъртил, бе пропаднал в дълбокия каньон и разкрил скритото под него богатство. Вероятно намиращият се по-нагоре древен вулкан някога бе изригнал гейзер от чисто течено злато, което се бе стекло по склона и с времето скалните наноси го бяха покрили съвсем леко. През вековете потокът беше подкопал скалата и предизвикал свличане.

Местоположението на жилата имаше няколко недостатъка. Проучванията на подстъпите към нея показяха наличие на уран, което я правеше недостъпна за всеки психолог. Склонът, където се таеше жилата, беше толкова стръмен, че до нея можеше да се достигне само със спусната отгоре платформа. Под нея щеше да зейне почти 650-метрова пропаст, а вилнеещите в каньона ветрове щяха да я блъскат на всички страни. На върха на скалата пространството за разполагане на машините беше крайно недостатъчно и самата работа с тях щеше да бъде много рискована. При нормални обстоятелства щяха да загинат поне няколко

миньори.

Търл искаше само каймака. Нямахше намерение да дълбае навътре към следващата каверна. Стигаше му и това, което се бе показало на повърхността. Сигурно беше поне един тон злато.

При сегашните цени на планетата Психло, чиито оскъдни запаси от злато го правеха безкрайно ценно, находката му щеше да струва най-малко сто милиона кредита. Пари, с които можеше да се дават подкупи и да се купува всичко, да се отворят вратите към неограничена власт.

Той знаеше как да се добере до златото. Вече дори имаше разработен план за телепортирането му на родната планета, без да бъде разкрито. А там лесно щеше да си го вземе.

Пак погледна направените от разузнавателния самолет снимки, фалшифицира умело датите и мястото, след което ги скри между останалите безобидни и скучни папки с документи.

Но за да бъде сигурен в успеха, трябваше да държи в ръцете си и Нъмф. Това щеше да му гарантира, че ако се получи някакъв фал, той ще го защити.

Искаше по някакъв начин да намали и десетгодишната си присъда – именно така възприемаше назначението си тук, – за да остане на тази планета само още една година.

Нъмф очевидно беше забъркан в нещо, свързано с Найп и неговата работа в счетоводството на родната планета. В изводите си Търл беше стигнал дотук. Сега седеше превит над бюрото си и мислеше.

Трябваше да притисне животното, и то здраво, така че да го принудят да копае само, без постоянен контрол, и да предава доброволно всичкото злато. Засега обучението му вървеше добре и плановете за използване на други животни очевидно щяха да успеят. Щеше да измисли нещо. Търл вярваше, че е късметлия. Все някак ще да накара животните да свършат работата, след което щеше да ги изпари и да транспортира златото на родната планета.

Но действията на Нъмф бяха непредсказуеми. Само с една-единствена заповед той би могъл да пусне животните или да нареди да ги убият. Можеше и просто да отмени разрешението за използване на техниката. Скоро след като този нещастен глупак разбере, че няма никаква опасност от бунт, щеше да отнеме всички правомощия, които му бе дал. Фалшификацията с бунта изглеждаше прекалено несигурна.

Търл погледна часовника. Оставаха още два часа до началото на телепортирането.

Стана, свали маската си от закачалката и само след няколко минути

вече се намираше край платформата за междупланетарен транспорт.

Търл стоеше сред облаците прах и оглушителен шум, които се вди- гаха при подготовката на операцията. Куриерът вече бе минал и кутията със съобщения, запечатана и готова за път, лежеше в ъгъла на платфор- мата. Чар се приближи, недружелюбен и ядосан, че му пречеа да си гледа работата при подготовката на пратката за изстрелване.

– Обикновена проверка във връзка с предаване на съобщенията – каза Търл. – Това е работа на службата за сигурност.

Показа удостоверението си за извънредни пълномощия.

– Трябва да побързаш – изкрещя Чар. – Нямам време да те чакам.

Погледна часовника си.

Търл грабна кутията със съобщения и я сложи в колата, с която бе дошъл. Отключи я с шперца си и я остави на седалката. Никой не го наблюдаваше. Чар крещеше на водачите на булдозерите да подреждат рудата.

Търл нагласи миниатюрната камера, скрита в ъгъла на яката му, и бързо започна да преглежда документите. Бяха стандартните доклади, отчети и оперативни данни за всекидневната работа.

Всичко това беше правил и преди, без да се добере до нещо същест- вено. Но винаги имаше надежда. Директорът на планетата Земя трябва- ше да подписва всичко, което се изпращаше оттук, и понякога прибавя- ше допълнителни данни или собствен коментар.

Миниатюрната камера едва доловимо бръмчеше и не след дълго Търл беше преснел всяко отделно листче.

Върна всичко в кутията, заключи я и я отнесе обратно на платформата.

– Всичко наред ли е? – попита Чар, успокоен, че няма да възникне нова неприятност. Времето за изстрелване приближаваше.

– Няма лични писма – отговори Търл. – Кога телепортирате мър- твците? – посочи той моргата.

– Както винаги, веднаж на всеки шест месеца – каза Чар. – Разкарай отгук колата си. Това е голяма пратка и страшно бързае.

Търл се върна в кабинета си. Без особена надежда започна да прег- лежда върху един монитор заснетия материал. Проучваше всички доку- менти много старателно.

Всъщност го интересуваха само онези, върху които личеше почер- кът на Нъмф. По някакъв начин някъде в тези доклади беше кодирана информация, която само Найп можеше да дешифрира – Търл беше убе- ден в това. Нямаше друга възможност за поддържане на връзка с

родната планета.

Когато разреши тази загадка и наистина успее да притисне животното до стената, личните му планове щяха да се осъществят без всякакви затруднения.

Търл остана до късно в кабинета си. Изпусна дори вечерята, за да проучва документите, като ги сравняваше със стари фотокопия. Работи, докато кехлибарените му очи се замъглиха от умора и напрежение.

Това, което търсеше, се намираще някъде тук. Сигурен беше.

3

Не беше никак лесно да събере нещата, които щяха да са му необходими за бягството.

В началото Джони си мислеше, че бързо ще успее да се справи с двете миниатюрни камери. Окото на едната следеше клетката отвътре, а на другата – отвън. Ако можеше да ги заблуди, през нощта щеше да сваля нашийника и да се движи свободно, докато се подготви.

По време на обучението си в електронната работилница загуби доста ценно време, за да изучи и открие как работят миниатюрните камери. Те бяха прости устройства. Имаха малки огледала, които отразяваха образа. Той се разлагаше и предаваше чрез поток електрони. Сигналите се улавяха и записваха на диск. Самата камера нямаше собствен енергиен източник, а се захранваше от затворената верига на предавателя.

Опита се да преустрои машината за обучение, така че да върши същото нещо. Целта му беше да заснеме вътрешността на клетката и записът да удостоверява неговото присъствие в нея. Тогава с бързо превключване би могъл да остави миниатюрните камери да предават тази картина, докато в действителност той ще се намира на друго място. Но камерите бяха две и отразяваха обекта от два различни ъгъла. А той разполагаше само с едно записващо устройство.

Един ден Търл го залови, че е разглобил машината на части. Беше дошъл да му донесе застрелян заек.

Чудовището постоя известно време безмълвно и накрая каза:

– Покажи на едно животно нещо и то ще започне да го прилага върху всичко, което попадне в ръцете му. Мисля, че си видял сметката на тази машина.

Джони продължи да я сглобява.

– Ако тя отново проработи, ще получиш този заек.

Джони не му обърна внимание. Когато я сглоби, Търл му хвърли заека.

– Не си играй да разглобяваш неща, които нямат нужда от ремонт – рече, а изразът на лицето му сякаш говореше: „За Бога, колко е досадно да обучаваши низши животни!“

Пред Джони неочаквано възникна нова трудност, но той откри начин как да я отстрани. Щеше да има проблеми с устройството, което улавяше телесната топлина от разстояние. Надяваше се, че ако по някакъв начин успее да го обезвреди, ще може да се добере до планините. Справи ли се с него, едва ли щяха да го проследят и заловят.

Кър го обучаваеше да работи с пробивна машина в една шахта в мината. Галерията с диаметър петнадесет метра беше изоставена. Кър го бе спуснал в нея с асансьора на дълбочина на разкритата рудна жила. Под платформата, върху която Джони работеше, имаше опъната мрежа за събиране на рудата.

Пробивната машина беше предназначена за психлоси и за Джони беше доста тежка. Мускулите му працияха и се издуваха, докато се опитваше да разкопае жилата. На ушите имаше слушалки и чуваше как Кър постоянно дърдори:

– Не натискай непрекъснато. Наблегни с цялата си тежест и сетне отпусни. Дай сега отново. След като пробиеш дупка, дръпни втория спусък, бургията ще се разтвори и ще разкърти рудата. Внимавай с мрежата. Нагласяй я така, че всички парчета да падат в нея. Сега повтори всичко отначало...

– Горещо е! – изкрещя му Джони. Наистина беше непоносимо. Високите обороти на бургията нагорещяваха стената и тя бе почти нажежена.

– О-о – сети се Кър, – нямаш топлозащитна екипировка.

Започна да рови из джобовете си, пълни с хартийки и остатъци от закуски. Накрая измъкна едно малко пакетче. Постави го в кофата и я спусна долу.

Джони го отвори. Извади нещо като наметало, изработено от тънка прозрачна материя, с два ръкава.

– Облечи го – извика му Кър.

Джони беше удивен как едно толкова голямо нещо може да бъде събрано в това малко пакетче. Дрехата беше предназначена за психлоси и ръкавите бяха огромни, а тя самата – прекалено дълга. Подгъна краищата, надяна горната част върху главата си и мушна ръце в ръкавите.

Хвана отново пробивната машина. Беше наистина удивително.

Топлината, излъчвана от стената и от машината, се отразяваше напълно и той не усещаше нищо.

Когато накрая Кър реши, че Джони се е научил да борави с новата техника, изтегли го на повърхността. Джони понечи да му върне наметалото.

– Не, не – отказа Кър. – Хвърли го. То е за еднократна употреба. Бързо се цапат и лесно се късат. Миньорите обикновено носят със себе си по пет-шест. Аз просто забравих да взема повече. Не съм влизал на работа в шахтите от години.

– Аз имам само едно – каза Джони.

– Би трябвало да имаш повече, защото вече си истински миньор – отговори му Кър.

Джони го сгъна внимателно и го прибра в торбата си. Беше готов да се обзаложи, че никакво устройство за улавяне на телесната топлина не ще открие някого, облечен с това нещо. Ако се увиеш с него целият и внимаваш да не се разтвори, наблюдаващият от въздуха и въртящ се скенер ще бъде безпомощен. Поне така се надяваше.

Вече беше разрешил проблема с храната. Пушеното говеждо беше удобно за носене и с него нямаше да умре от глад, ако му се наложеше да бърза толкова, че да няма време да ловува.

Старателно закърпи мокасините си и провери дали има резервен чифт. Търл видя и това.

– Не разбра ли, че няма смисъл да носиш тези неща – каза той една вечер, когато дойде да провери дали вратите са здраво заключени. – Има стари ботуши, останали от чинкосите, които биха могли да се отрежат. Не ти ли дадох ботуши заедно с останалата екипировка?

На следващия ден пристигна шивачът на лагера, който постоянно мърмореше в маската си, но все пак взе мярка на Джони за ботуши.

– Аз да не съм обуцар! – протестираше той.

Но Търл му показва документа за извънредните си пълномощия. Така шивачът беше принуден да вземе мярка на Джони и за голямо палто, стигащо до коленете, както и за шапка за студено време.

– Идва лято – повтаряше шивачът. – Не е време да се шият зимни дрехи.

Но така или иначе, трябваше да изпълни поръчката и скоро Джони получи новото си облекло.

– Шантави началници – мърмореше шивачът при последната проба. – Да обличат животни!

Джони се тревожеше от подозрителната загриженост на Търл.

Внимателно провери приготовленията си за бягството, за да се убеди, че с нищо не се е издал. Всичко беше наред. Тези дни Търл изглеждаше прекалено зает и дори безразличен. Дали не се преструваше?

Най-големият проблем за Джони беше откъде да намери оръжие.

Преди предотвратяването на мнимия бунт беше забелязал, че някои от работниците носеха на коланите си сравнително малки пистолети. Предполагаше, че ги използват за стрелба по дивеч или за забавление. Търл продължаваше да носи своя, който беше значително по-голям от останалите, но другите ги бяха махнали.

Джони се чудеше доколко може да се довери на Кър. „Джуджето“ определено беше под властта на Търл. Но по някои негови думи, изпуснати пред Джони, беше ясно, че той е истински криминален престъпник. Беше му разказвал как е мамил при хазартни игри, как е обирал контейнерите с руда „просто за майтап“, как е накарал една женска да повярва, че баща ѝ има нужда от пари, и ги взел от нея, „за да му ги предаде“.

Един ден, докато чакаха да се освободи машината, за да започне Джони да се обучава на нея, той реши да си направи експеримент. Двата диска, които намери в Голямото село, все още бяха у него. Вече знаеше, че единият представлява сребърна монета, а другият – златна.

Извади от джоба си сребърната и я заподхвърля във въздуха.

– Какво е това? – интересува се Кър.

Джони му я подаде и Кър започна да я драска с нокът.

– На времето изкопах няколко такива в един разрушен град на южния континент – каза Кър. – Но тази трябва да си я намерил някъде наблизо, нали?

– Защо? – попита Джони, обезпокоен, че може би Кър умее да чете по английски.

– Фалшива е – отговори Кър. – Това е сплав от мед, никел и сребро. Истинските монети – виждал съм и такива – са от чисто сребро.

Вече беше изгубил интерес и му я върна.

Джони извади златната и пак започна да си я подхвърля.

С мигновено движение Кър я улови във въздуха още преди да падне в ръката на Джони. Беше силно заинтригуван.

– Ей, къде намери това?

Драсна с нокът по ръба ѝ и я заразглежда отблизо.

– Защо? – попита Джони невинно. – Има ли някаква стойност?

Очите на Кър добиха лукаво изражение. Монетата, която държеше и се правеше, че не го интересува, струваше поне четири хиляди кредита! Златото, примесено с други елементи, колкото да може да бъде

обработвано и да не се износва, беше вечно. Кър успокои треперенето на лапите си и погледна уж небрежно.

– Къде я намери?

– Ами... – запъна се Джони. – Попадна ми на едно особено опасно място.

– Останаха ли там още такива?

Кър все още леко трепереше. Държеше в лапите си тримесечна заплата! А това беше една-единствена монета. Всеки служител имаше право да притежава такава нещо съвсем официално под формата на „сувенир“. С нея на Психло можеше да си купи съпруга. Опита се да си спомни какъв беше броят на законно притежаваните монети. Имаше някаква граница, над която те автоматично ставаха собственост на компанията. Десет? Тринадесет? Това важеше, ако наистина бяха стари сечени монети, а не фалшификати, направени от някой миньор.

– Мястото е толкова опасно, че там не може да се отиде без пистолет.

– Да не искаш да кажеш, че аз трябва да ти го дам? – попита Кър и го погледна изпитателно.

– Нима бих могъл да поискам такава нещо?

– Да – отговори Кър замислено. Това животно се научи да работи с машината много бързо. На практика много по-бързо, отколкото би се научил един психло.

Кър погледна с копнеж златната монета, медальона или каквото и да беше в действителност. Не каза повече нищо. Върна я мълчаливо на Джони. Кехлибарените му очи се скриха зад дихателната маска.

Джони си взе монетата.

– Тези неща не ме интересуват. Знаеш, че не мога да си купя нищо. Държа ги в една дупка, като влезеш, вдясно от вратата на клетката.

Кър продължаваше да мълчи. Накрая каза:

– Машината вече е свободна.

Но тази нощ, докато Търл правеше редовните си обиколки из лагера и бе далеч от екрана, чрез който следеше клетката, златната монета изчезна от дупката, където Джони я криеше. На сутринта, когато бръкна в нея, застанал с гръб към камерата, намери малък пистолет и резервни заряди.

Джони вече разполагаше и с оръжие.

Това, което още го спъваше, бе липсата на достатъчно познания.

Чинкосите бяха добри учители и можеха да поберат огромно количество информация само върху един диск, след което тя се усвояваше със светкавична бързина. Но тя беше предназначена основно за психлоси и в нея липсваха много неща, които вече или се знаеха, или пък не ги интересуваха. Така в обучението му оставаха огромни празнини.

Джони стигна до извода, че в планините на запад има уран. Основание за това предположение му даваше фактът, че по тези места психлосите не бяха предприели никакви активни действия. След инцидента, на който сам стана свидетел, а и по ред други причини подозираше, че ура-нът е смъртоносен за тях. Но не беше сигурен и не можеше да си обясни защо е така.

Докато изучаваше електронна химия, беше направо потресен, когато разбра, че атомите на урана имат различни конфигурации.

Джони седеше край огъня и зубреше. Вниманието му бе отвлечено от потреперването на земята, което винаги предхождаше появата на Търл. Чудовището правеше редовната си нощна обиколка.

– Какво изучаваш толкова усилено, животно? – поинтересува се Търл, като се надвесил над него.

Джони реши да рискува. Вдигна очи нагоре към маската на чудовището.

– Планините на запад – отвърна.

Търл го погледна с подозрение.

– Тук не пише нищо за тях – поясни Джони.

Този път Търл наистина заподозря нещо. Какво ли знаеше това животно?

– Аз съм роден и отрасъл там – каза Джони. – Има страшно много информация за всички планини на планетата, но почти нищо за тези.

Посочи към неясните очертания на покритите със сняг върхове, слабо осветени от луната.

– Чинкосите са взели много книги от библиотеката. Книги, написани от хората. Те тук ли са сега?

– О-о – изгъмжа чудовището с облекчение. – Книги, написани от хората! Ха-ха-ха!

Търл се почувствува изключително доволен. Това напълно съвпаднаше с неговите цели. Той излезе и скоро се върна с една разклатена маса

и купчина книги, които безразборно хвърли върху нея. Бяха много стари и почти се разпадаха. При грубото им отваряне някои се разкъсваха.

– Превърнал съм се в слуга на някакво животно – ръмжеше Търл. – Ако ти доставя удоволствие да се ровиш в тези глупости, прави го колкото щеш.

Спря за момент пред вратата, излезе и я заключи.

– Запомни много добре едно нещо, животно. Глупостите, които ще прочетеш в тези книги, не са помогнали на хората да победят психосите.

Изведнаж се разсмя.

– Може би ще намериш рецепти за приготвяне на сурови пльхове!

Затътри се към лагера, а смехът му постепенно заглъхваше.

Джони с благоговение докосваше книгите една след друга. После започна да ги разглежда с надежда. Те се отнасяха главно за минното дело. Първата му находка беше текст по химия. Съдържаше таблица на елементите, която обясняваше атомната конфигурация на всеки.

Внезапно озадачен, той взе психоския учебник по електронна химия. В него също имаше таблица с атомните конфигурации на елементите.

Постави ги една до друга на мъждукащата светлина на огъня.

Те бяха различни!

Очевидно и двете бяха съставени въз основа на периодичния закон, според който свойствата на химическите елементи се повтарят периодично, ако бъдат подредени във възходящ ред според атомните им числа. Но в таблицата на химическите елементи на Земята имаше някои, които липсваха в таблицата на психосите. А в тяхната се срещаша десетки непознати елементи, много различни газове, но не и кислород.

Джони трудно се ориентираше в земната, тъй като имаше много непознати съкращения, а и четеше по-добре на психоски, отколкото на английски.

Психосите бяха отбелязали радия и дори му бяха дали атомен номер 88, но го причисляваха към редките елементи. Над него имаше още десетки други.

Да, това беше една чужда планета от чужда галактика – нищо не можеше да го илюстрира по-добре от разликата между двете таблици. Някои от металите бяха сходни. Но като цяло разпределението им беше различно и дори атомните им конфигурации се отличаваха.

Накрая започна да си мисли, че и двете таблици са несъвършени и недовършени. Но главата му бучеше и той се отказа да ги разгадава.

Беше човек на действието, а не някакъв си чинко, правещ анализи!

Замисли се върху следващия изключително важен за него въпрос: дали в планините има уранови мини?

Накрая откри някакви карти и списъци. Беше убеден, че там не може да няма уранови мини, експлоатирани някога от хората. Но всички, за които имаше написано нещо, бяха изчерпани.

Какво? Нима няма уранови мини? Засега не откриваше нищо.

И все пак беше напълно сигурен, че в тези планини има уран. Иначе защо психосите ще ги избягват? Или те се лъжеха? Не, това беше малко вероятно.

Някои от плановете му започнаха да се пропукват и той почти се отчая.

Започна да преглежда книгите една след друга, като търсеше каквато и да е информация за уран.

Неочаквано му провървя. Както би казал Кър, най-после му се падна вкусното парче.

Беше една книга по минна токсикология, занимаваща се с „отрови в мините, опасни за здравето на работещите в тях“. Намери го в азбучния показалец: „Уран; радиоактивни отравяния“.

Следващия половин час се бори с увода. Изглежда, че ако не искаш да пострадаш, не трябва да се движиш по тези места или да си добре защитен с подплатени с олово дрехи. В противен случай щяха да ти се случат ужасни неща: обриви, окапване на косата, промени в кръвта...

И тогава той разбра – хора, изложени на радиация, получават промени в гените и хромозомите, които водят до уродства и стерилитет.

Ето от какво страдаха хората в неговото село.

Ето защо рядко се раждаха деца, а когато това се случеше, те много често бяха с дефекти.

Ето причината за тяхната летаргия.

Вероятно оттам идваше „червената болест“ и разпадането на костите на неговия баща.

Всичко беше ясно. Имаше описание точно на това, което се случваше с хората в селото. Вече знаеше защо те не се размножават.

В долината имаше радиация!

Той бързо извади миньорските карти. Не, в близост до селото нямаше дори и следа от уранова мина.

Но все пак радиацията беше факт. Признаците бяха очевидни и безспорни.

Вече знаеше защо психосите не смеят дори да се доближат до

мястото. Но след като нямаше мини, откъде идваше тя? От Слънцето? Не, това не можеше да бъде обяснение. Козите, които живееха по-нависоко, нямаха никакви проблеми с размножаването, а и никога не бе виждал уродливо малко козле.

Е, добре, засега не можеше да намери отговора на тези въпроси. Нещата не му бяха много ясни. Нямаше мини, а радиация все пак имаше.

Изведнаж се досети, че някога хората сигурно са имали уреди, с които да я измерват и да я откриват. Те знаеха толкова много за нея. Накрая получи отговор и на този въпрос. Наричали са го „гайгеров брояч“, на името на някой си Гайгер, роден и починал на дати, които нищо не говореха на Джони. Изглежда, че радиацията, или „йонизираните частици“, когато са налице, преминават през някакъв газ. Радиацията генерираше електричество в газова среда, което караше една стрелка да помръдва. Но тази реакция се наблюдаваше само при някои видове газ.

Схематичните диаграми не му говореха нищо и бяха неразбираеми за него, докато не откри таблица със съкращенията. С нейна помощ и с много усилия успя да ги преведе на психлоски. Чудеше се дали би могъл сам да си направи гайгеров брояч. Реши, че електронните части в работилницата ще му бъдат достатъчни. Но след като избяга, той няма да има достъп до нея. Започна да го обхваща отчаяние.

Накрая остави книгите настрана и напълно изтощен, заспа в ранните утринни часове. Сънува кошмари. Криси стъпкана и разкъсана на парченца. Неговата раса унищожена и напълно изчезнала. А светът на Психло, цял и невредим, му се присмиваше през цялото време.

5

Всъщност не се смееше светът на Психло, а само Търл.

Когато Джони се събуди, сутрешното слънце изпълваше клетката. Търл стоеше край масата, която донесе вчера, прелистваше книгите и се смееше гръмогласно.

Джони се изправи ведно с постелите си.

– Свърши ли с тези, животно?

Джони отиде до изкуствения басейн и си наплиска лицето. Преди месец беше убедил Търл да не спира водата и сега тя винаги беше чиста. Видя му се ледена, затова пък го освежи.

Нещо изтреща във въздуха и за момент си помисли, че е някаква

експлозия. Но беше само разузнавателният самолет, който премина над главите им.

От няколко дни редовно правеше сутрешни полети. Кър му обясни, че това е разузнавателен самолет. Той правеше снимки през цялото време на полета и психосите го използваха за откриване на нови рудни залежи. Контролираше се с дистанционно управление.

Това чудо прелиташе над главата на Джони, откакто се помнеше. Но той го смяташе за природно явление, нещо като метеорите, Слънцето или Луната. Самолетът преминаваше всеки ден, а онези, които беше виждал, се появяваха през няколко дни. Не се чуваха, като се приближаваха, и за разлика от него не гърмяха така, когато минаваха точно над тебе. Кър не можа да му обясни точно каква е причината за това, но очевидно имаше връзка със скоростта. Бяха много бързи. По време на полет не можеш нито да ги отклониш, нито да ги спреш. Докато направят пълна обиколка около Земята и се върнат обратно, само следиш маршрута им. Значи този, ако изобщо беше като другите, обикаляше планетата всеки ден. Трясъкът му беше безкрайно неприятен.

Търл погледна нагоре, но се направи, че не го забелязва. Тези полети хич не се харесваха на персонала.

– Защо лети всеки ден? – попита Джони с поглед, вперен в небето.

От отговора щяха да зависят плановите му за бягството. Самолетът не беше боен, а само правеше снимки, но и това беше достатъчно.

– Попитях – изръмжа Търл – свърши ли с тези книги?

Шумът от разузнавателния самолет заглъхваше и той вече приличаше на малка точица в далечината, над равнината на изток. Беше се появил откъм планините.

Джони си приготви закуска от студено месо и вода. Търл събра книгите подмишница и се отправи към вратата на клетката.

Изведнаж спря и каза с привидно безразличен глас:

– Ако наистина се интересуваш толкова от планините, в библиотеката на онзи град на север има цяла релефна карта. Искаш ли да я видиш?

Джони прикри спонтанния си интерес и продължи да дъвче, сякаш нищо не е чул. Винаги, когато Търл беше любезен, трябваше да се внимава, защото тогава кроеше нещо. Но Джони не би си позволил да пропусне този шанс.

Беше правил хиляди планове, как да накара Търл да го изведе с колата. Щеше да бъде много просто да отвори вратата и да вкара въздух в кабината, да натисне аварийната спирачка и да насочи пистолета към

него. Беше рисковано, но трябваше да опита.

– Днес нямам никаква работа – каза Търл. – Обучението ти с машините свърши. Можем да се разходим до града. Ти ще разгледаш релефната карта, а аз ще половувам. Ако искаш, ще потърсим и конете ти.

Джони не можеше да повярва, че Търл ще си губи времето в безцелни разходки. Дали чудовището не беше надушило намеренията му?

– И без това искам да ти покажа нещо – каза то. – Така че си събери парцалите, защото след около час ще мина да те взема, за да се повозим. Трябва да проверя още някои подробности. Ще се върна. Бъди готово и ме чакай, животно.

Джони беше смутен. Това предложение го свари малко неподготвен и объркваше плановете му, но той започна да гледа на него като на неочаквана възможност, пратена му от съдбата. Трябваше да избяга и да се върне в родното си село. Имаше две много важни причини – да спре Криси, защото тя щеше да спази обещанието си и да тръгне, а втората – да убеди хората да се преместят на по-безопасно място. Оставаха само още две седмици до момента, в който разположението на съзвездията щеше да бъде същото, както когато тръгна преди една година.

Прибра в торбата малкия пистолет, сложи голямо парче говеждо и привърза към глезена си инструмента за рязане на метал. Облече еленовите кожи.

Бе изминал един час, когато към клетката се приближи някакво превозно средство и спря. Джони го погледна и се зачуди какво става. Не беше познатият му земеход Марк III, а най-обикновен камион за транспортиране на техника и машини. Имаше херметично затваряща се кабина. Задната му част беше голяма и открита, оградена с капаци. От тях стърчаха подпори, разположени на равни разстояния една от друга. Единствената прилика с познатия му танк бе, че нямаше колела, а се носеше над земята на височина близо метър.

Джони разбра, че това може да се окаже благоприятно за плановете му. Нямаше нито топлинни детектори, нито оръдия.

Търл излезе от камиона и отключи клетката.

– Хвърли си нещата отзад в каросерията, животно! И ти ще пътуваш там.

Той откачи въжето и прехвърли Джони през задния капак. Извади джобен кислороден балон и завари свободния край за кабината.

– Така няма да съм принуден да дишам отвратителната миризма на всичките ти кожи!

Докато влизаше в кабината, се тресеше от смях. Свали маската си и

включи системите. Изведнаж Джони разбра, че нямаше начин да обезвреди Търл. Отвън вратата не можеше да се отвори.

Камионът се понесе. Беше по-бавен от танка и не толкова стабилен, защото пътуваше без товар.

Джони се държеше здраво, свил се зад кабината. При скорост над сто и петдесет километра в час въздухът свистеше над главата му във вертикалните подпори на каросерията.

Мислеше бързо. Би могъл по някакъв начин да превземе камиона. Управлението му не беше много по-различно от останалите. Беше сигурен в това, защото успя да види контролното табло. Всички машини на психосите се управляваха с ръчки и копчета.

Какво облекчение щеше да изпита, когато сваля нашияника! Сърцето му биеше в очакване. Ако не допуснеше някаква грешка, щеше отново да бъде свободен!

6

Беше около един часът на обяд, когато спряха пред библиотеката в града. Търл слезе и камионът се разклати от тежестта му.

Той все още бе необичайно разговорлив, докато развързваше въжето.

– Виждаш ли някъде конете си?

– Няма и следа от тях – отвърна Джони.

– Много лошо, животно. Ако искаш да знаеш, този камион може да превози не един, а десет коня.

Търл отиде до вратата на библиотеката и я отключи с някакъв инструмент. Дръпна въжето и пусна Джони да върви пред него.

Мястото приличаше на гробница, цялото покрито с прах. Нищо не се бе променило, откакто Джони беше тук за последен път. Търл се оглеждаше.

– Ха – възкликна той. – Значи ето как си влязъл преди! – Сочеше към следите под прозореца, които водеха към вътрешността. – След това дори си поставил защитните капаци обратно! Много добре – добави, като се озърташе, – нека сега да видим какво има тук за твоите планини на запад.

Джони си даваше сметка, колко много се беше променил. Онова, което някога смяташе за размазани петна, бяха надписи и можеха да се прочетат съвсем лесно. Разбра, че при предишното си посещение беше

попаднал в сектора „Детска литература“, а по рафтовете пишеше „Детски образователни програми“.

– Чакай малко – каза Търл. – Мисля, че не знаеш как се работи с каталога. Я ела насам, животно!

Дръпна въжето, което беше поотпуснал. Стоеше пред един шкаф с малки чекмеджета. Наведе се и издърпа едно от тях.

– Според чинкосите всяка книга е отбелязана на картонче, а картончетата са подредени в тези чекмеджета по азбучен ред. Разбра ли?

Джони погледна. Търл извади едно, отбелязано с „К“. Картончетата бяха пожълтели и избледнели, но все още се четяха.

– Има ли тук нещо за планините? – попита Търл.

Джони бе изключително напрегнат, но трябваше да потисне усмивката си. Ето още едно доказателство, че Търл не знаеше английски.

– Чекмеджето, което ми показваш, е за коли – отговори той.

– Да, мога и сам да видя – озъби се Търл. – Прегледай останалите и кажи какво има за планините.

Той се отдръпна, като се престори на заинтересуван от някакви древни плакати по стените, но не изпускаше от ръката си свободния край на въжето.

Джони започна да вади чекмеджетата едно след друго. Някои заяждаха, други няхаха дръжки. Накрая откри няколко с надпис „П“. Запрехвърля картончетата. Попадна на „Проблеми на съвременната военна стратегия“.

– Намерих нещо – каза Джони. – Може ли да получа една писалка, за да си запиша номерата?

Търл му подаде своята, която беше прекалено голяма за ръката на Джони, и пет-шест листа. Отдалечи се. Джони извади няколко номера.

– Сега трябва да отида при рафтовете – обади се той и Търл отпусна въжето.

След малко, когато успя да се справи с падналата на земята стълба, той се покатери и дръпна защитното платно, с което бяха покрити рафтовете. Прегледа набързо книгите, докато открие търсеното заглавие – „Отбранителни системи на САЩ“.

– Намери ли нещо за планините? – попита Търл.

Джони се наведе и му показа една страница. Най-отгоре пишеше „МХ-1. Противоядрени силизи“.

– Да – промърмори Търл.

Джони му подаде книгата.

– Няма да е зле да я вземем. А има и някои други.

Той бързо местеше стълбата от рафт на рафт и извади още шест книги – „Ядрена физика“, „Доклади пред Конгреса за ракетните установки“, „Произшествия с ядрени арсенали“, „Стратегия за ядрено възпиране“, „Уранът – надежда или проклятие“ и „Ядреното замърсяване“. Имаше още много интересни заглавия, но той не разполагаше с достатъчно време, а и седем книги бяха доста голям товар за човек, който се кани да бяха.

– Не виждам никакви снимки – изръмжа Търл.

Джони бързо премести стълбата. Грабна една книга – „Чудните пейзажи на Колорадо“, хвърли й бегъл поглед и му я подаде.

– Това вече е нещо друго, животно.

Търл беше възхитен от чудесните планински гледки, много от които бяха ярковioletови и с времето мастилото бе станало още по-синьо.

– Направо изглеждат като истински.

Пусна книгите в една торба.

– Хайде сега да видим дали ще успеем да намерим релефната карта.

Дръпна рязко въжето, като почти събори Джони от стълбата. Но не се насочи към горния етаж, а отиде до врата и се ослуша. След малко се върна и чак тогава се качиха горе.

Релефната карта беше разположена върху подставка и вероятно можеше да се пренася. Търл коленичи и започна да я разглежда с интерес.

Джони се чувствуваше с вързани ръце и изпита ужас, когато погледна цветната релефна карта. На нея близките планини се виждаха от ясно по-ясно. Ето ги проходите, Върха... Пред очите му се простираше и пасището на селото. Разбира се, картата е била направена много преди то да е съществувало, но все пак всичко беше ясно очертано. Джони мислеше трескаво. Знаеше, че разузнавателният самолет със сигурност го е засякъл много отдавна и нямаше начин Търл да не разполага със снимки на селото.

Върху картата беше изобразен и големият каньон. Джони се усети, че наблюдава мястото, което някога бе взел за древна гробница. Опита се да се приближи, но така, че да не привлече вниманието на Търл. Не, в горния край на каньона нямаше отбелязано нищо, което да прилича на гробница. За да не направи впечатление тайният му интерес, той прекара пръст небрежно по буквите – РОКИ МАУНТЕЙНС, ПАЙКС ПИЙК, МАУНТ ВЕЙЛ.

Тогава разбра, че тревогата му е излишна. Търл беше приковал вниманието си върху дълбок и дълъг каньон. С огромния си нокът опипваше внимателно склона на една отвесна скала и разглеждаше реката под

нея. Когато видя, че го наблюдават, чудовището веднага започна да изследва по същия начин и други каньони. След малко отново се върна на първия.

За момент Търл се вцепени и вдигна рязко глава. Изведнаж стана много любезен.

– Видя ли всичко, което те интересува, животно?

Джони се зарадва на възможността да го откъсне от картата. Имаше чувството, че чудовището разглежда под микроскоп неговия народ.

Търл заслиза надолу по стълбите към входната врата, като вдигаше след себе си облаци прах.

Собствените му стъпки заглушаваха шумовете, идващи отвън, но Джони беше сигурен, че чу тропот на конски копита.

7

Търл стоеше пред библиотеката и гледаше надолу по обраслата с трева улица.

Джони надникна зад гърба му, за да види какво наблюдава.

Само на стотина метра от тях стоеше Уиндсплитър!

Върху него имаше някой, а отзад пристъпяха още три коня.

Решителният момент беше настъпил най-неочаквано. Джони беше сигурен, че това е последният му шанс.

Измъкна с рязко движение инструмента за рязане на метал, който беше привързал над глезена си, и срязва въжетото.

То падна.

Профуча покрай Търл като вихър. Хищните нокти се забиха в еленовата кожа на гърба му и тя се разкъса.

Втурна се към най-близкото прикритие – едно дърво, като тичаше на зигзаг. Очакваше всеки момент да усети в гърба си изстрела на лъчевия пистолет.

Спря и се подпря на широкия ствол.

Беше Криси!

При това не сама, а с Пати.

Джони избухна в ридания.

– Връщайте се! – изкрещя той. – Криси! Връщайте се! Бягайте!

Криси дръпна юздите и започна да се визира внимателно. Трите коня след нея се струпаха накуп.

Тя извика радостно:

– Джони!

Пати също се разкрещя възторжено:

– Джони! Джони!

Уиндсплитър препусна към него.

– Връщайте се! – продължаваше да крещи Джони. – Бягайте! За Бога, бягайте!

Спряха озадачени, радостта им изведнаж се превърна в паника. В далечината зад Джони те виждаха нещо. Тръгнаха да обръщат конете.

Джони приклепна и погледна към Търл. Той все още стоеше пред вратата на библиотеката. Джони бързо извади пистолета от торбата и дръпна предпазителя. Насочи оръжието към него.

– Ако стреляш по тях, ще умреш веднага! – извика той.

Търл не помръдваше.

Джони чу зад гърба си шум от конски копита. Рискува и хвърли поглед назад. Уиндсплитър се беше изправил на задните си крака. Не виждаше причина да не отиде при господаря си и се бореше да продължи.

– Бягай, Криси! Бягай! – крещеше Джони.

Търл приближаваше бавно и ръмжеше. Не беше извадил пистолета си.

– Кажим да дойдат тук – нареди той.

– Остани на мястото си! – извика Джони. – Ще стрелям!

Търл продължи, без да му обръща внимание.

– Нали не искаш да им се случи нещо лошо, животно?

Джони излезе иззад прикритието си. Държеше пистолета насочен. Беше се прицелил в тръбата, която охраняваше маската с дихателен газ.

– Бъди разумно, животно – каза Търл, но за всеки случай спря.

– Ти си знаел, че те ще пристигнат днес! – проговори Джони.

– Да – отвърна чудовището. – От четири дни ги следя с автоматичния разузнавателен самолет. Под наблюдение са от момента, в който напуснаха селото. Разкарай този пистолет, животно!

Конете обикаляха в кръг зад гърба на Джони. Ех, защо не тръгнаха да бягат!

Търл бъркаше с лапа във вътрешния си джоб.

– Стой мирно или ще стрелям! – извика Джони.

– Добре де, животно, ако искаш, натисни спусъка. Но имай предвид, че в електронната му система една от жичките е прекъсната.

Джони погледна пистолета. Пое дълбоко дъх и се прицели. Дръпна спусъка.

Не последва нищо.

Търл вече беше бръкнал в джоба си. Измъкна отвътре златната монета, подхвърли я във въздуха и я улови.

– Аз ти продадох пистолета, а не Кър, животно.

Джони свали боздугана от колана си. Пригответи се да атакува.

Търл направи мълниеносно движение. В лапата си държеше пистолет. Чу се нещо като къс лай.

Зад гърба на Джони прозвуча нечовешки писък. Обърна се. Единият от товарните коне се търкаляше на земята.

– Компания ще му направят и твоите приятелчета – ухили се чудовището.

Джони отпусна боздугана.

– Така вече е по-добре – промърмори Търл. – Сега ми помогни да хванем тези животни и да ги качим на камиона.

8

Камионът подскочаше на юг, натежал от товара си. В каросерията цареше отчаяние.

Отново с нашийник и прикован за една скоба, Джони следеше пейзажа с невидящи очи, излъчващи безкрайна мъка.

Пати, цялата изранена от падането, беше привързана с прибори към тялото ръце за една от страничните подпори на капака. Бе изживяла страшен шок и лицето ѝ изглеждаше сивобяло. Беше само на осем години.

Раненият кон, все още с торбите на гърба си, лежеше на една страна и от време на време подритваше с крака. Дълбоката рана на рамото му продължаваше да кърви. Търл просто го беше сграбчил и хвърлил в каросерията. Джони се опасяваше, че с конвулсивните си движения може да счупи крака на коня, който се намираще най-близо до него. Раненото животно се казваше Блоджет и бе една от най-здравите му кобили.

Останалите кри коня бяха вързани за страничните подпори и ноздрите им потреперваха от ужас, като гледаха колко бързо се движи земята под тях.

В главата на Джони напираха безброй въпроси, но той се мъчеше да ги отпъди. В момента всичките му планове изглеждаха безсмислени. Самообвиняваше се, задето беше отлагал бягството си толкова дълго време. Трябваше да се досети, че Търл е подготвил някакъв капан.

Омразата към чудовището се надигна в гърдите му и започна да го души.

Криси бе прикована за една скоба срещу Джони. Очите ѝ бяха затворени. Дишането ѝ едва се долавяше.

Накрая отвори очи и го погледна. Видя, че той наблюдава Пати.

– Не можех да я оставя сама – каза тя. – Два пъти я връщах обратно, но тя отново тръгваше след мен. Последния път ме проследи толкова надалеч, че реших да я взема.

– Не се притеснявай, просто си почивай, Криси – отговори Джони.

Камионът се друсна от някаква неравност на пътя и Бюджет изцвили.

– Знам, че тръгнах по-рано – обади се Криси. – Но Уиндсплитър се върна у дома. Няколко момчета тръгнаха да търсят диви говеда, намерили го заедно с Дансър в равнината точно под прохода и ги довели.

Дансър беше една от товарните кобили на Джони.

Криси замълча. След малко пак заговори:

– Уиндсплитър имаше пресен белег, сякаш направен от ноктите на пума. Реших, че може би е избягал и те е изоставил. Предположих, че имаш нужда от помощ.

Да, помисли си Джони. Уиндсплитър се е скитал дълго и когато е решил да се върне горе в селото, е намерил проходите блокирани от снеговалежите. Сигурно цяла зима е обикалял из равнината с Дансър. Върху задния му крак имаше дълбок белег от вече заздравяла рана.

– Всичко е наред – изрече Джони успокоително.

– Не можех да остана със скръстени ръце, след като разбрах, че може би си ранен и имаш нужда от помощ – каза Криси.

Камионът отново се разтресе.

– Джони, Голямото село съществува – промълви Криси.

– Знам – отвърна той.

– Джони, това е едно от чудовищата, нали? – и тя посочи с глава кабината.

– Да – отговори той. – Няма да ти направи нищо лошо.

Знаеше, че лъже, но трябваше да я успокои по някакъв начин.

– Чух, че говориш неговия език. Наистина ли можеш да се разбираш с него?

– Аз съм негов пленник вече почти цяла година – отговори Джони.

– Какво ще направи с Пати? С нас?

– Не се притеснявай, Криси.

Само боговете можеха да ѝ отговорят. Нямаше никаква причина да

й обяснява, че тази история обърка всичките му планове за бягство. Тя не беше виновна, а самият той. Беше отлагал прекалено дълго.

Камионът направи широк завой, мина по един разнебитен мост и продължи нататък.

Джони реши, че се налага да ѝ каже още нещо, за да я успокои.

– То очевидно иска и очаква нещо от мен. Сега вече ще трябва да изпълня желанието му. Всъщност няма да ни направи нищо лошо. Само заплашва. Щом свърша това, което иска, ще ни пусне.

Не обичаше да лъже. Знаеше много добре, че когато изпълни неизвестната засега задача, Търл ще го убие.

Криси успя да се усмихне едва доловимо.

– Кмет и пастор сега е старият мистър Джимсън. Зимата изкарахме добре.

Замълча.

– Изядохме само два от твоите коне.

– Всичко е наред, Криси.

– Уших ти нови дрехи от еленова кожа – продължи тя. – Ето в тази торба са.

– Благодаря ти, Криси.

Очите на Пати се разшириха и тя внезапно се разкрещя:

– Ще ни изяде ли?

– Не, не, Пати – успокои я Джони. – То не яде хора. Няма нищо страшно, Пати.

Тя притихна.

– Джони – обади се колебливо Криси, – ти си жив, а това е най-важното.

От очите ѝ бликнаха сълзи.

– По едно време си мислех, че си мъртъв.

Да, той беше жив. Те бяха живи. Но не знаеше докога. Спомни си как Търл беше изпочупил краката на стадото диви говеда.

Камионът се носеше с трясък над храстите.

– Джони – каза Криси, – нали не ми се сърдиш?

О, Господи! Да ѝ се сърди! За Бога, разбира се, че не. Но не можеше да говори и затова само поклати глава.

В далечината се чуваха шумовете, идващи от мината.

Цялата студена нощ прекараха в откритата каросерия на камиона. Търл монтира по една миниатюрна камера в двата ѝ края и изчезна в лагера.

Наближаваше обяд, а се мотаеше из клетките от зазоряване. Джони не можеше да си извърти главата, така че да види какво точно прави. Никога досега не беше връзван толкова здраво.

Търл се приближи до задния капак на камиона и го спусна. Изведе конете и ги върза за едно дърво. След това избута ранения кон и когато падна на земята, грубо го изтика настрани. Той се опитваше да стане, но всеки път Търл го събаряше отново.

Качи се и развърза Пати. В лапата си държеше шина, която уви като нашийник около врата ѝ. Извади кислороден балон и я завари, така че да не може да се отваря, а сетне я съедини с въже. Сграбчи момичето с една лапа и я отнесе някъде.

Върна се. Криси с ужас се отдръпна от него. Той носеше още един нашийник и без да ѝ обръща внимание, завари и него. Джони наблюдаваше цялата операция съвсем отблизо. Забеляза, че от едната си страна този нашийник имаше някаква червена издутина. Сети се за Пати – нейният беше същият.

Търл се взря в очите на Джони. Те бяха сини, леденостудени и изпълнени с омраза.

– Я се обърни за момент, животно. Няма смисъл да се сърдиш. Предстои ти изцяло нов и непознат живот.

Вдигна Криси подмишница и я свали от камиона.

Джони вече не го виждаше. Чу как отваря и затваря вратата на клетката, сякаш проверяваше нейната надеждност.

Камионът се разлюля от огромната тежест на Търл. Той погледна надолу към Джони.

– Някакви други прекъснати жички? – попита чудовището. – Сигурен ли си, че не седиш върху лъчева пушка, чиято електронна система е извадена от строя чрез прекъсване на някоя жичка? – и се разсмя на собствената си шега. – Знаеш ли какво? Ще му разкажа играта на Кър, за което не е успял да те научи на нищо.

Занимаваше се с въжето на Джони.

– Тъпоумно животно – каза след малко.

В далечината се чу бученето на разузнавателния самолет, той

премина над главите им с оглушителен рев. Джони успя да го зърне за миг.

– Чудесно – каза Търл одобрително. – Знаеш как беше забелязана тя и знаеш, ако избягаш, как ще бъдеш открит. Това нещо прави великолепни снимки. Улавя и най-малките детайли. Слизай от камиона!

Търл повлече Джони към клетката – наистина не си беше губил времето. Доста неща бяха променени. Сега масата и машината, на която се обучаваше, се намираха навън. Търл дръпна въжето му, за да спре.

Криси и Пати бяха вързани за един железен кол, забит в средата на басейна. Криси се опитваше да съживи крайниците на Пати, като ги мажираше. Малкото момиченце крещеше от болка, докато кръвта нахлуваше отново в посинелите му ръце и крака.

– А сега, животно – каза Търл, – ще се поразходим. Аз ще ти обясня някои неща, а ти ще трябва да слушаш много внимателно.

Чудовището посочи една кутия на стената – нещо като електрическо табло. Показва с нокътя си дебелия кабел, който излизаше от нея, отиваше нагоре по решетката и се увиваше около всеки от стърчащите колове. По този начин опасваше цялата клетка и отново се връщаше в кутията. Всички колове бяха изолирани в основите си.

Търл дръпна Джони настрани към храстите. Сред тях се търкаляше един койот. Главата му не се виждаше, беше увита в нещо, изпод което се чуваше ръмжене. Търл надяна предпазна ръкавица и го вдигна от земята.

– Сега кажи на другите две животни да наблюдават много внимателно.

Джони млъкна.

– Е, добре, всъщност няма значение – промърмори чудовището. – Виждам, че те и без това гледат.

С мълниеносно движение запрати мятания се койот в решетките.

Изведнаж блесна ослепителна светлина.

Койотът изквича.

Секунда по-късно вече беше овъглен и представляваше разпадаща се по решетките черна безформена маса.

Търл изхихика.

– Животно, кажи им, че дори само да се докоснат до решетката, същото ще се случи и с тях.

Джони им каза в никакъв случай да не се приближават до оградата.

– А сега – рече Търл, като свали ръкавицата и я мушна под колана си – имам и нещо специално за теб.

Бръкна в джоба си и извади една малка кутия с превключвател.

– Вече знаеш всичко за дистанционните управления, животно. Спомняш си булдозера, нали?

Посочи двете момичета.

– Ако се вгледаш внимателно, ще забележиш, че техните нашийници са малко по-различни. Виждаш ли онази червена издупчина от едната им страна?

Джони я виждаше много ясно. Призля му.

– Това – каза Търл – е една малка, но достатъчно мощна бомба, за да им откъсне главите. Разбра ли сега, животно?

Джони го гледаше свирепо.

– Ето това ключе – продължи да обяснява Търл и посочи кутията на дистанционното управление – е за малкото животно. А това – и посочи другото – ще взриви нашийника на по-голямото. Тази кутия...

– А за какво е третият ключ? – прекъсна го Джони.

– Благодаря ти, че ме попита. Мислех си, че нищо от това, което ти говоря, не достига до животинския ти мозък. С третото ключе бих могъл да взривя един по-голям заряд, скрит в клетката, с който да вдигна във въздуха всичко. Но ти, разбира се, не знаеш къде е.

Търл се усмихваше зад стъклото на маската си. Кехлибарените му очи бяха присвити, проблясваха и внимателно наблюдаваха Джони.

След малко продължи:

– Тази кутия винаги ще бъде у мен. Има още две дистанционни управления, но ти не знаеш къде са скрити. Сега вече картината ти е ясна, нали?

– Ясно ми е – отговори Джони, като се опитваше да потисне гнева си, – че всеки един от конете би могъл да се приближи и да бъде изпепелен от тока. Ясно ми е също така, че е възможно да завъртиш някое от тези ключета погрешка.

– Животно, ние стоим тук и си бърбим, но изпускаме един много важен факт. Аз се привързах към теб.

Джони веднага застана нащрек.

Търл извади един металорежещ инструмент и свали нашийника му. След това подигравателно му подаде парчетата от него и въжето.

– Хайде, тръгвай. Чувствувай се свободен. Тичкай!

Наведе се и започна да събира разхвърляните инструменти, които беше използвал. Във въздуха се носеше вонята на изгорелия койот.

– А аз как да ти се отплатя за всичко това? – попита Джони.

Търл се върна.

– Животно, въпреки отчайващо малкото си мозък вече би трябвало да си разбрало, че се налага да ми сътрудничиш и да ми помагаш.

– Как?

– Така вече е по-добре, животно. Обичам да усещам благодарност.

– Как? – повтори Джони.

– Компанията е разработила едни проекти, които трябва да бъдат осъществени на всяка цена. Те, разбира се, са строго секретни. А ти се заклевах, че ще сътрудничиш. Нали правилно те разбирам?

Джони го погледна.

– Щом всичко свърши – каза Търл, – ще те отрупам с подаръци и ти ще можеш да се завърнеш в планините.

– С тях – отвърна Джони и посочи Криси и Пати.

– Разбира се, дори и с четириногите си приятели.

Джони винаги познаваше, когато Търл лъже.

– Естествено – продължи чудовището – ако се опиташ да избягаш – а вече знаеш, че това е невъзможно, или да объркаш плановете ми, или пък не успееш да се справиш със задачата си, главата на малкото животно ще хвъркне. Ако си достатъчно глупав да повториш грешката си, голямото също ще се раздели с живота си. Ако откажеш да се подчиняваш или забъркаш прекалено голяма каша, всички ще хвъркнете във въздуха. И така, мога ли вече да смятам, че съм получил обещание за пълно сътрудничество?

– Имам право да обикалям наоколо съвсем свободно, нали?

– Разбира се, животно. Писна ми да ти търся плъхове. Можеш да бъдеш сигурен, че няма да го правя и за онези двете вътре!

Търл се разсмя. Цялото му държане изразяваше любезност.

– Мога ли да влизам в клетката?

– Да, когато стоя отвън и те наблюдавам с дистанционното управление в ръка. Тогава да.

– Мога ли да яздя из равнината?

– Да, винаги, когато носиш това нещо – отвърна Търл.

Извади от джоба си една миниатюрна камера и нахлузи ремъка ѝ през врата му като гердан.

– Ако окоото ѝ бъде затворено или се отдалечиш от мене на повече от седем-осем километра, просто ще завъртя първото ключе.

– Ти не си чудовище, ти си дявол.

Търл вече беше сигурен, че е победил.

– Значи обещавах?

Джони мрачно погледна дистанционното управление, което

издуваше джоба на Търл. След това премести поглед върху двете момичета. Те го гледаха с доверие.

– Обещавам да направя каквото трябва – каза Джони.

Дотолкова можеше да отстъпи.

Но и това беше достатъчно за Търл. Той доволно хвърли инструментите си в каросерията и потегли.

Джони се приближи към клетката, като внимаваше да не докосне решетките, и започна предпазливо, с тих глас да обяснява на момичетата какво става. През цялото време се чувствуваше като лъжец. Погледна Търл в очите. Никога не бе виждал толкова много коварство.

ШЕСТА ГЛАВА

1

Да го притисне, на всяка цена да го притисне – това си мислеше Търл, докато преглеждаше официалните документи на компанията в кабинета си.

Той трябваше непременно да разгадае тайната на Нъмф. Ако Директорът на планетата паднеше в лапите му, ще може истински да се захване с плана си. Властта и богатството на родната планета му помахваха примамливо от бъдещето. Само Нъмф можеше да го спре. Търл беше решен да не прекара следващите десет години от живота си в това проклето място, веднаж само да осъществи плана си. Ако хванеше Нъмф натясно, работата му щеше да бъде от лесна по-лесна. След това ще трябва само да унищожи всички улики (включително да изпари животните), да се отърве от договора си и ето го, потънал в разкош у дома. Но Нъмф беше започнал да се опъва. По време на последния им разговор преди няколко дни се беше оплакал от шума на ежедневните разузнавателни полети и като се престори, че прави комплимент, подметна, че опасенията от „бунт“ не се оправдават. Нъмф криеше нещо, беше повече от сигурен в това.

Търл прелистваше брошурата на компанията „Галактическите пазари на метал“, която се издаваше няколко пъти в годината. Тя беше предназначена за отдел „Продажби“, но на тази планета такъв не съществуваше, тъй като цялото количество руда се изпращаше направо на Психоло. Все пак брошурата достигаше редовно до всички мини в галактиките и Търл беше взел последното издание от кутията за кореспонденция.

Този метал струва толкова кредита, а онзи – толкова. За необработена руда с определено съдържание на метал цената е друга. Беше много скучно. Но Търл я изучаваше упорито с надеждата да се натъкне на нещо.

От време на време хвърляше поглед към екраните, за да следи какво прави животното. Миниатюрната камера на врата му работеше чудесно и картината от клетката и от по-отдалеченото плато бяха еднакво ясни. Търл само проверяваше дали животното се държи както трябва. Пултът за управление на камерите се търкаляше сред бъркотията на бюрото му.

Засега животното не му създаваше никакви трудности. Беше поразен от способността му да оценява нещата според тяхната важност.

Беше успяло да обърне ранения кон по някакъв начин и да свали от гърба му торбите. Събра смола от ствола на едно дърво и покри с нея раната. Това лечение изглеждаше ефикасно, защото конят стоеше изправен на треперещите си крака, малко замаян, но вече пасеше във високата трева.

Животното беше оградило място за трите коня с помощта на плетено въже, което извади от торбата си. Единият постоянно ходеше след него и го буташе с муцуна. Търл беше поразен, че човешкото същество говори на него и на ранения кон. Много странно! Търл не разбираше езика, но се опитваше да установи дали те отговарят. Може би да. Вероятно на честота, която той не можеше да долови? Сигурно казваха нещо, защото понякога човешкото същество им отговаряше. Дали езикът е същият, който използваше при общуването си с двете женски в клетката? Търл предполагаше, че има няколко такива езика.

Всъщност това не беше толкова важно. Да не би да е някакъв си чинко, помисли си с презрение за древната раса.

Изведнаж се напрегна, защото видя на екрана, как животното се качи на единия от конете и тръгна към работната площадка. Миниатюрната камера на врата му показа, че работниците му хвърлят по един поглед и повече не му обръщат внимание. Машините продължиха да работят, както обикновено.

Животното приближи до Кър. Търл беше силно заинтригуван и усилно звука. Кър се опита да се отдръпне. Животното каза нещо много странно:

– Ти не си виновен.

Кър спря да отстъпва. Изглеждаше объркан.

– Прощавам ти – каза животното.

Кър стоеше и гледаше. Носеше огромен шлем и Търл не можеше да види добре изражението на лицето му, но сякаш изпита облекчение. Търл реши да прибави този номер към арсенала си от трикове – такова поведение беше непознато за него.

В следващия момент се случи нещо, което го потресе. Животното поиска от Кър един булдозер. Чар дойде и започна да протестира. Но Кър го изгони. Животното върза коня зад булдозера и потегли обратно към платото. Кър направо бе заплашил Чар. Дали животното не беше успяло да скара двамата психлоси? Как ли бе постигнало това?

„Е, помисли си Търл, може би просто си въобразявам разни

невъзможни неща. “Образът на екрана подскачаше през цялото време, а шумът на машините заглушаваше звука. И той отново съсредоточи вниманието си върху загадката, която не можеше да разреши – Нъмф.

При следващата проверка видя, че с помощта на булдозера животното е отсякло шест дървета и ги е струпало до клетката. Използваше острието на лопатата, за да ги среже по дължина. Търл изпита истинско удоволствие от това, как работеше с машината. Тези негови умения щяха да му потрябват в най-скоро време.

Зачете се в сведенията за продажбите на боксит из галактиките и не му обърна внимание до вечерта.

Животното беше върнало булдозера и вече почти довършваше оградата. Тя опасваше цялата клетка! Търл беше много учуден от неговите действия, но след това реши, че то се страхува конете да не се допрат до решетките. Разбира се! Опитваше се да защити женските от експлозия, ако конете предизвикат късо съединение.

Разучава цените още час, след което си сложи маската и тръгна към клетката.

Видя, че животното си е направило малка колиба от клони. Беше вкарало в нея машината за обучение и масата. Опитваше се да запали огън. Търл не знаеше, че човешките същества могат да строят жилища и без обработен дървен материал и камъни.

Животното взе един горящ клон и с още няколко неща в ръце тръгна към клетката. Пред вратата беше направило лабиринт от колове, така че то да минава, а конете не.

Търл натисна един ключ и изключи електрическото напрежение по решетките, за да може животното да влезе в клетката. То подаде горящия клон на женската, остави другите неща на пода, излезе навън и се върна с още дърва.

Всичко това беше много интересно за Търл. Той отбеляза между другото, че жените са изпразнили старите дрехи, разглобили са скелето за сушене на месо и са почистили и подредили цялата клетка. Провери нашийниците им и здравината на кола, за който бяха вързани. Те се дърпах от него, сякаш беше чумав. Това го развесели.

След като изтика животното навън и заключи вратата, най-неочаквано му хрумна нещо. Отново включи тока и се втурна към кабинета си.

Свали бързо маската, извади един огромен калкулатор и го постави в средата на бюрото си. Ноктите му започнаха да тракат по бутоните. Вкарваше данните за количествата руда, които се изпращаха на родната планета.

Нетърпеливо прелистваше страниците и на екрана на калкулатора се появяваха една след друга данните за стойностите на пратките руда от Земята. Търл работеше като бесен.

Погледна готовия сбор и се облегна назад като зашеметен.

Сравнението между производствените разходи на Междугалактическата на тази планета и стойността на изпращаната руда разкриваше един невероятен факт. Разработването на находищата на Земята не само не беше губещо, но печалбите от продаваната руда бяха петдесет пъти по-големи от разноските. Земята беше направо златна мина.

Икономии ли? Проклети мъглявини, та тук можеха да се плащат пет, десет, дори петнадесет пъти по-високи заплати и премии.

А защо, по дяволите, Нъмф ги беше съкратил?

Нормално е компанията да иска да печели, но съвсем друго е Нъмф да лъже и да прикрива този факт.

Беше късна нощ, но Търл продължаваше да работи. Прегледа всички доклади, които Нъмф беше изпратил до Центъра през последните месеци. Изглеждаха съвсем нормални. Имаше обаче нещо в колонките със заплатите. В тях бе отбелязано името на служителя, квалификацията му и след това „Обичайното заплащане за заемания пост“, маркирано със съответния знак, а под премиите – „Както е предвидено“. Доста смешно счетоводство.

Разбира се, можеше да се предположи, че мината не е административен център и персоналът не достига. Докладите би трябвало да бъдат довършвани на родната планета – в крайна сметка отдел „Счетоводство“ в Центъра не само разполагаше с достатъчно специалисти, но и беше напълно автоматизиран. А тук парите се даваха на служителите на ръка, като много от тях дори не можеха да пишат и разписките бяха без подпис. Това беше причината компанията да настоява телата на мъртвите да се изпращат обратно.

Около полунощ Търл се натъкна на нещо доста интересно в докладите за транспортните средства. Използваните коли трябваше да се отчитат чрез серийните им номера на всеки пет работни дни. Първият странен факт бе, че самият Нъмф се занимава с тази работа. Това едва ли влизаше в задълженията на Директора на планетата. Но Търл не можеше да бъде излъган – беше почеркът на Нъмф.

Изведнаж откри превозно средство, за което беше сигурен, че не се използва. Ставаше дума за един от двайсетте бойни самолета, изтеглени от другите мини. Всичките стояха на близката открита площадка, тъй като в гаража нямаше място. И все пак прочете следното: „Боеен самолет

3-450-967-Г^с. Нъмф докладваше, че през изминалия период е бил в движение.

Доклад след доклад Търл проверяваше графите за използвания транспорт. Забеляза, че във всеки бяха подредени по различен начин.

Надуши шифър.

На зазоряване вече бе успял да го разгадае.

Чрез просто заместване на последните три цифри с букви в серийните номера на многобройните превозни средства на планетата можеше да се напише всичко.

Преливащ от щастие, той прочете първото дешифрирано съобщение: „Никакво недоволство тук. Банковата разлика както обикновено.“

Търл направи ново изчисление.

Беше ентузиасиран и работата му спореше. Тези съобщения бяха предназначени за Найп, племенника на Нъмф, в Счетоводния отдел на родната планета. Общата сума на заплатите и премиите на Земята би трябвало да бъде около 167 милиона галактически кредита. А в действителност не се изплащаха никакви премии и заплатите бяха намалени наполовина!

Това означаваше, че всяка година Найп докладва пълната сума, а вкарва в собствената си банкова сметка и в тази на Нъмф близо сто милиона галактически кредита. Заплатите и на двамата, взети заедно, не биха надвишили седемдесет и пет хиляди. А измамата им носеше почти сто милиона годишно.

Имаше и доказателство: шифърът и незавършените счетоводни книжа.

Търл крачеше напред-назад, поздравяваше се за успеха и стените на кабинета му потреперваха.

Изведнаж спря. Какво би станало, ако принуди Найп и Нъмф да включат и него? Щяха да го направят. Нямаха друг избор.

Но не. Търл беше опитен шеф на службата за сигурност и си даде сметка, че ако той е успял да разкрие играта им, това би могъл да направи и някой друг. Парите бяха много, но и опасността беше голяма. Шансовете на Найп и на Нъмф за провал не бяха никак малки и когато това се случеше, щяха да бъдат изпарени без никакви въпроси. Търл не искаше да има нищо общо с тази история. Засега беше неуязвим. Не можеха да го обвинят, че не ги е разкрил, защото службата му нямаше нищо общо със счетоводството. Не бяха постъпили никакви официални оплаквания. Имаше писмена заповед от Нъмф да следи за избухването на евентуален бунт, но никакви нареждания за намесване в работата на

Централата.

Не, Търл ще се задоволи със собствените си сто милиона. Всичко щеше да мине като по вода. Беше помислил и за най-малката подробност. Нямаше да краде от рудата на компанията, нямаше да отклонява нейни служители. Винаги можеше да докаже, че това е експеримент, и да покаже заповедта за неговото провеждане. Нищо нямаше да бъде регистрирано официално. Най-опасна беше последната част от плана му – транспортът до Психло, но би могъл да се изплъзне дори от тази неприятност. Нямаше да го хванат.

Нека Нъмф и Найп да печелят, нека да рискуват. Ще съхранява тези доклади, докато убеди Нъмф да бъде послушен, ако изобщо се наложе. След това ще ги унищожи.

О, как само очакваше следващата среща с Нъмф!

2

– Виждам, че си хванал няколко животни – каза Нъмф раздражено на другия ден следобед.

Търл беше в прекрасно настроение, макар че трябваше да настоява за срещата доста дълго време. Сътрудниците от канцеларията на Нъмф не го обичаха много. Не беше и от неговите любимци.

Директорът на планетата седеше зад тапицираното си бюро. Не гледаше Търл, а съзерцаваше с отвращение ужасния пейзаж, който му предлагаха планините в далечината.

– Точно както наредихте – отвърна Търл.

– Хм – обади се Нъмф, – знаеш ли, наистина не виждам никакви признаци за този твой бунт.

Търл постави предупредително лапа върху костните си устни. Нъмф забеляза това и се обърна да погледне.

Шефът на сигурността носеше със себе си много документи и някакъв апарат. Направи му знак да пази тишина, наведе се и взе апарата.

Нъмф наблюдаваше безмълвно, как шефът на сигурността проверява с детектор целия кабинет. Прокарваше уреда по извитите носещи греди на купола, краищата на килима, под бюрото и дори под дръжките на стола. Всеки път, когато Нъмф се опитваше да зададе въпрос, Търл поставяше нокът върху устните си. Очевидно шефът на сигурността искаше да се увери, че в помещението няма никакви записващи или снимащи устройства.

Търл погледна през прозореца и провери отвън. Наоколо нямаше никой. Накрая се усмихна предразполагащо и седна.

– Не ми харесва този разузнавателен самолет, който трещи всяка сутрин – каза Нъмф. – Боли ме главата от него.

– Ще променя курса му веднага, ваше планетно превъзходителство – кимна Търл.

– И тези животни! – обади се пак Директорът. – Да не си решил да правиш цяла зоологическа градина? Тази сутрин Чар ми каза, че си довел още шест!

– Всъщност да – каза Търл. – Но за проекта ще са нужни повече от петдесет. Също и машини за обучението ми, а и някои допълнителни пълномощия...

– Изключено! – изстреля Нъмф.

– Всичко това ще спести на компанията много пари и ще увеличи печалбите...

– Търл, ще издам заповед тези животни да бъдат изпарени. Ако в Центъра научат...

– Това е строго поверително. Ще бъде изненада за тях. Ще са наистина благодарни, когато видят как печалбите се увеличават, а средствата, отделяни за заплати и премии, стават по-малко.

Нъмф се намръщи, чувствуваше се сигурен и силен. Търл добре помнеше гафа, който допусна преди. Ако оставеха Нъмф да следва собствената си мошеническа политика, той щеше да докара от Психло още хиляди работници. Всяка допълнителна бройка работна ръка пълнеше джоба му.

– Намерил съм друг начин за увеличаване на доставките – каза Нъмф. – Смятам да удвоим работната сила с нови попълнения от родната планета. Там сега има голяма безработица.

– Но това ще намали печалбите – изрече невинно Търл. – Вие сам казахте, че в момента се води истинска битка за тях.

– Повече руда, по-големи печалби – каза Нъмф войнствено. – И когато пристигнат, получават половин заплата. Точка.

– А тези допълнителни пълномощия – продължи Търл, все едно че не го е чул – са ми необходими за обучението на местната работна сила...

– Чу ли ме какво казах? – изсъска гневно Нъмф.

– О, да, чух ви – усмихна се Търл. – Загрижен съм за компанията и увеличаването на печалбите ѝ.

– Искаш да кажеш, че аз не съм? – каза предизвикателно Нъмф.

Търл разтвори на бюрото му документите, които носеше. В първия момент Директорът на планетата се опита да ги помете с лапата си. Сетне се вцепени, замръзна на мястото си. Очите му се разшириха. Лапите му започнаха да треперят. Прочете сумата на печалбите. Видя поставените въпросителни на мястото на липсващата информация за заплащането. Разгледа серийните номера на превозните средства и след това прочете съобщението си: „Никакво недоволство тук. Банковата разлика както обикновено.“

Нъмф погледна Търл. Седеше вцепенен, в очите му се четеше вледеняващ страх.

– Според правилника на компанията имам право да те заместя – каза Търл.

Нъмф беше вперил поглед в пистолета на кръста му. Беше като хипнотизиран.

– Но в действителност административната работа не ме интересува. Мога да разбера, когато някой, изпаднал в твоето положение, в напреднала възраст и без бъдеще, се опитва да разреши проблемите си по друг начин. Бъди сигурен, че съм изпълнен с разбиране.

Ужасен, Нъмф вperi поглед в гърдите на Търл. Чакаше.

– Престъпленията, които се вършат на родната планета, не ме интересуват, не влизат в задълженията ми – продължи Търл.

В очите на Нъмф се появи пламъче. Не можеше да повярва.

– Винаги сте бил добър администратор – говореше Търл. – Главно защото оставяте служителите да правят точно онова, което те смятат, че най-добре обслужва интересите на компанията.

Той прибра доказателствата.

– От уважение към вас ще ги скрия така, че никой да не може да ги види, освен ако с мен се случи нещо, разбира се. Няма да докладвам нищо на Центъра. Не зная за какво става дума. Дори да твърдите обратно, нямате никакви доказателства и никой не би ви повярвал. Ако ви изпарят, причината ще бъде в грешки, допуснати от самия вас. Те няма да имат нищо общо с мене.

Изправи се, а Нъмф проследи движението му с изплашен поглед.

Върху бюрото му бяха поставени огромна купчина заявки и заповеди.

– Те чакат вашия подпис! – каза Търл.

Листата бяха празни. Върху тях нямаше имена и дати. Бяха формуляри от собствената канцелария на Директора на планетата.

Нъмф се опита да възрази: „Но те са празни! Би могъл да напишеш

каквото поискаш върху тях. Да вземеш пари, машини, минна техника, да промениш технологията на производството и дори да бъдеш прехвърлен на друга планета!“ Ала гласът отказа да му служи. Точно сега не беше в състояние да мисли.

Писалката беше набутана между ноктите му и следващите петнадесет минути Нъмф подписваше ли, подписваше. Имаше чувството, че е някакъв кошмарен сън.

Търл събра купчината подписани документи. Щеше да се постарее да бъдат попълнени както трябва.

– Всичко това е за доброто на компанията – каза, като се усмихваше.

Постави документите в куфарче със секретна ключалка, а улуките – в един голям плик, и взе апарата.

– Ако бъдете отстранен, това ще означава да се провали кариерата на един много ценен служител. Като ваш приятел ще се постарая вредата в тази компания да бъде колкото се може по-малка. С радост мога да ви съобщя, че от моя страна не ви заплашва никаква опасност. Трябва да ми вярвате. Аз съм лоялен служител, но и добър приятел.

Той се поклони леко и излезе.

Нъмф седеше като чувал с руда, безжизнен, неспособен дори да помръдне.

В главата му се въртеше една-единствена мисъл: шефът на сигурността беше недосегаем демон, който щеше да го държи в ръцете си до края на живота му. Нъмф дори не допускаше мисълта, че може да му се противопостави. Щеше дотолкова да остане в неговата власт, че дори не се замисли да предупреди Найп. От този момент нататък истинският Директор на планетата щеше да бъде Търл, а той просто ще изпълнява неговите нареждания.

3

Ловът беше успешен и Джони се връщаше доволен в лагера.

Сутринта с болка забеляза колко унили са двете момичета. Бяха направили каквото могат за новото си жилище и клетката беше почистена. Опитваха се да изглеждат весели и безгрижни всеки път, когато разговаряше с тях през двете прегради. Пати се бе посъзвела, но изобщо не се усмихна на старата им шега, че ще се ожени за Царя на планините. Тя изведнаж избухна в сълзи и Криси също се разплака, докато се

опитваше да я успокои.

Трябваше да намери някакъв начин да ги ободри или поне да ги откъсне от безрадостните им мисли, да им намери занимание.

Изведе конете, яхна Уиндсплитър и се отдалечи от лагера. Дансър и третият кон, когото наричаше Оулд Порк, защото грухтеше, го последваха. Бюджет вече се чувствуваше по-добре, но ѝ трябваше още време, за да се възстанови напълно и да може да тича с тях.

Джони търсеше елен. Може би момичетата щяха да забравят тревогите си, докато опушват месото и обработват кожата.

Част от чувството му за вина и от горчилката, натрупани в него, се поразсеяха, докато препускаше из равнината. Уиндсплитър галопираше с удоволствие, другите два коня се носеха след тях. Вятърът издуха отчаянието му. Кратковременната свобода го опияняваше. Може би все пак имаше надежда?

Вървеше му и уловът се оказа по-голям от очаквания. Спусна се в едно дере и изведнаж само на няколко крачки от него изскочи антилопа. Не след дълго тя вече беше метната през гърба на Оулд Порк.

Само половин час по-късно попадна на елен. Беше млад самец.

Натовари и него на конете и се отправи да търси една ароматна трева, която придаваше чудесен вкус на месото. Беше още рано и ягодите не бяха узрели, но листата им вече се бяха оформили.

Вниманието му привлече някакво жужене зад гърба му. Ето я там, една малка точица в небето, която постепенно растеше. Насочваше се или към него, или към лагера.

Коне вече бяха свикнали с шума на машините и за тях нямаше особено значение, дали звукът е над главите им или идва от друга посока.

Любопитството на Джони започна да се превръща в безпокойство. Къде ли отиваше този предмет? Летеше ниско над земята и не се движеше много бързо.

Изведнаж разбра, че се насочва към него.

На площадката край лагера имаше двадесет самолета, подредени в редица. Този беше един от тях.

Намираше се на около тридесет метра над равнината и висеше почти неподвижно във въздуха. Боботенето на двигателите му подплаши конете.

Джони пришпори Уиндсплитър и се насочи към лагера.

Самолетът се стрелна, направи завой и се спусна към него с шеметна бързина.

Земята пред конете избухна, във въздуха се издигнаха фонтани

пръст и камъни.

Уиндсплитър се изправи на задните си крака и се опита да се обърне назад. Буци пръст заваляха върху конете.

Ушите на Джони пищяха от взривната вълна. Той обърна конете и тръгна надясно.

Пътят му отново бе преграден от експлозия.

Уиндсплитър се замята от ужас. Единият от товарните коне се отвърза и побягна.

Джони направи завой на север.

Земята пред него избухна.

Опита се да накара конете да преминат през завесата от прах и дим, но Уиндсплитър се изви и побягна на юг.

Този път самолетът пикира, кацна и препречи пътя им с тялото си.

Ужасен, Уиндсплитър се изправи на задните си крака. Джони дръпна силно юздите, за да го овладее.

В отворената врата на самолета се показа Търл, смееше се. Направо се заливаше от смях, клатеше се напред-назад и се блъскаше с лапи по гърдите, без да може да си поеме дъх.

Джони много трудно улови двата товарни коня. Слезе от Уиндсплитър и пристегна товарите върху гърбовете им.

– Бяхте толкова смешни! – едва успя да изрече Търл, като оправяше маската на лицето си.

Очите на конете се въртяха неспокойно, те целите трепереха. Но очите на Джони бяха неподвижни – ако бяха дула на бластери, Търл вече щеше да е мъртъв.

– Просто исках да ти покажа колко лесно ще се справя с тебе, ако се опиташ да се измъкнеш – каза чудовището. – Ако едно от тези лъчеви оръдия беше насочено към тебе, а не пред коня ти, вече щеше да си само розово облаче!

Джони завърза поводите на двата коня за врата на Уиндсплитър. Стоеше и галеше верния си кон, за да го успокои.

– Празнувам – похвали се Търл, – изпрати конете в лагера и се качвай вътре!

– Нямам маска – възрази Джони, – а предполагам, че кабината е пълна с дихателен газ.

– Донесъл съм и маската ти – каза Търл, като бръкна в кабината и му я показа. – Хайде, качвай се!

Джони успя да успокои Уиндсплитър. Доближи се до ухото му и прошепна:

– Отивай при Криси!

Уиндсплитър погледна самолета и след това доволен тръгна към лагера. Товарните коне го последваха.

Да, рече си Търл, животното може да разговаря с другите животни.

Джони постави маската си и се качи в самолета.

4

Споменът за неприятното преживяване преди малко му пречеше да усети прелестите на летенето.

Беше потънал в огромната седалка до пилота и предпазният колан не можеше добре да прилепне към тялото му и да го придържа. Но той се вкопчи здраво в страничните облегалки и наблюдаваше как земята се отдалечава.

Изпитваше истинско благоговение. Така ли се чувствава орелът при полет? Така ли изглежда светът, погледнат от небето?

Планините в далечината започнаха да се очертават по-ясно. В този момент Джони осъзна, че се намират много по-високо от Върха. Целият побелял от сняг, той се открояваше в чистия въздух.

Близо петнадесет минути Джони беше едновременно замаян и очарован. Бяха се издигнали на височина седем-осем километра. Никога не си беше представял, че светът е толкова просторен! Или че човек може да бъде толкова развълнуван.

Тогава Търл му каза:

– Вече можеш да работиш с всякакви машини, нали така, животно? Тази тук не е много по-различна, освен че се движи в три измерения, а не в две като останалите. Уредите за управление на машината във всяко едно от тях се намират пред тебе. Хайде, започвай да пилотираш!

Търл вдигна лапите си от таблото.

Самолетът веднага се преобърна. Джони отлетя към вратата. Машината се залюля и започна да пада надолу с такава скорост, че на Джони му прилоша.

Той не беше следил какво прави Търл с приборите за управление. Те бяха безброй много. Хвана се за предпазния колан и нагласи тялото си така, че да може да достига таблото. Започна да натиска копчетата едно след друго.

Самолетът се държеше като полудял – издигаше се нагоре и изведнаж рязко се спускаше надолу. Земята ту се втурваше към тях с шеметна

бързина, ту изчезваше от погледа му.

Шумът на двигателите не можеше да заглуши смеха на Търл. Джони се досети, че чудовището е прекалило с кербангото. Май наистина празнуваше.

Джони се съсредоточи върху таблото за управление – цялото беше покрито с надписи и уредите бяха отбелязани както при всички машини на психосите. Някои от термините срещаше за пръв път. Забеляза, че до познатите му копчета има по едно допълнително. Предположи, че то служи за управление на машината в третото измерение.

Инстинктивно разбра, че най-важното е да не се доближава до земята. Намери копчето, под което пишеше „височина“, и го натисна. Самолетът продължи да се люлее, но започна да се издига.

Търл възприе това като свое постижение.

– Аз ще го поема – каза той. – В училище получавах много високи оценки по пилотиране. Гледай как ще кацна в онзи облак!

Пред тях се виждаше един облак с разкъсани краища. Търл натисна няколко копчета и спря сред мъглата като върху площадка.

– Работата е, че не успя да видиш какво правя, животно. Беше прекалено зает да съзерцаваш пейзажа. Но ако трябваше да летиш, щеше да си птица, а не животно! – той се разсмя на шегата си, бръкна зад седалката и извади нова кутия с кербанго. Пийна малко и я върна обратно. – Правило номер едно – в самолета всичко трябва да е добре закрепено, защото иначе може да хвъркне и да ти счупи главата. Винаги! – добави той, като се смееше. – Макар че няма да е кой знае каква загуба, ако бъде пръсната главата на едно животно!

Той подкара самолета отново, а сетне го накара да повтори спирането и кацането. На третия опит Джони го направи както трябва и машината не потъна до половината в облака.

Насочи се към планините. Търл го плесна през ръцете – уплашено, както си помисли Джони, пое сам управлението и обърна самолета.

– Не и когато аз съм вътре! – изръмжа чудовището и настроението му се промени веднага.

– Защо да не прелетим над тях? – попита Джони.

Търл се намръщи.

– Когато летиш над тях, трябва да бъдеш сигурен, че около тебе няма никакъв дихателен газ. Разбра ли?

Джони разбра всичко. Разбра много повече, отколкото си мислеше чудовището.

– Защо ме учиш да пилотирам? – попита го той, по-скоро за да го

откъсне от мислите му, а не защото очакваше да чуе истината. Разбира се, беше глупаво да се надява на нея.

– Всеки миньор трябва да умее да пилотира – каза Търл.

Джони знаеше, че това не е вярно. Беше сигурен, че Кър може да управлява самолет, защото той самият му го беше казал. Но пак от него беше научил, че другите миньори се интересуват повече какво става под земята, а не над нея.

Беше късен следобед, когато се приземиха и спряха самолета в края на редицата. Джони правилно беше решил, че това е двадесетият самолет. Търл го нареди до другите с точност до сантиметър. Постави маската си, отвори вратата и му махна да слезе.

– И не мисли, че можеш да подкараш някой от тях сам – предупреди го той. – Компютърните им системи се задействуват със специален ключ – той разклати един пред очите на Джони. – Ключът за този е винаги до познатото ти дистанционно управление – извади го и го заразглежда. – Тук всички жички са в изправност, нито една не е прекъсната!

Джони отиде да прибере конете. Уиндсплитър беше намерил Криси и трите коня стояха зад дървената бариера.

Пати заскимтя от радост, че го вижда. Той разбра, че са се уплашили, когато конете са се върнали без него.

– Нося ви антилопа и елен! – извика Джони. – Позабавих се малко, докато търсех ароматна трева за месото. Не успях да намеря много, но ще е достатъчно, за да му придаде добър вкус.

Криси беше много радостна и доволна.

– Можем да нарежем месото и да го опушим – извика тя иззад двете прегради. – В огнището има много пепел, с нея ще обработим кожата.

Джони се почувствува по-добре.

– Джони – попита Пати, – тук в клетката има една огромна кожа на гризли. Ти ли я уби?

Да, той я бе убил, само дето не беше сигурен дали не трябваше да убие другия звяр!

Късно вечерта, когато Търл дойде да го пусне в клетката, предаде на момичетата месото и одраните кожи под зоркия му поглед. Докосна ги успокоително и се опита да прикрие чувствата си при вида на силно стегнатите им нашийници.

След като излезе, Търл пусна тока, заключи вратата и му каза:

– Аз съм просто слуга на едно животно. Но не мога да бъда излъган с някаква фалшива или прекъсната жица!

Хвърли му нова купчина книги, преди да си тръгне.

– Напъни глупавия си мозък, животно! И то тази нощ. Утре сутрин ще дойда да те взема, така че недей да ходиш на лов за плъхове.

Джони погледна книгите. Вече започваше да се досеща какво ще иска от него чудовището.

Заглавията бяха: „Ръчно управление на полета“ и „Телепортация при пилотирани и автоматични полети“. Втората книга беше много ясно означена: „Строго секретно! Да не се предоставя на чужди раси!“ Възможно ли беше Търл да действа без знанието на компанията? – чудеше се Джони. Ако беше така, повече от сигурно е, че когато свърши цялата история, той и момичетата щяха да бъдат убити. Търл не би оставил свидетели след себе си.

5

Джони и Кър бяха заети с пренасянето на минна техника в „отбранителната база“. Заповедта беше дадена рано тази сутрин от Търл.

Товарният самолет стоеше до бойните с отворени врати, от които бяха спуснати подвижни рампи.

Зът беше учудващо кротък и със странна плахост проверяваше една пробивна машина, която Кър качваше по рампата. Той задействува подемните устройства и затвори вратите.

Джони седна на седалката до пилота и закопча колана, а Кър се зае с управлението. Товарният самолет се издигна и зави на запад. Кър летеше ниско над земята и се стремеше да се движи плавно и стабилно, за да не размести и да не повреди натоварените машини.

Джони не се интересуваше от гледката през прозореца. Вече няколко пъти прелитаха по този кратък маршрут. Беше уморен. Цяла седмица пилотираше през деня, а през нощта учеше и този режим започна да му се отразява зле.

Главоболието му обаче идваше от книгата „Телепортация при пилотирани и автоматични полети“. Информацията за телепортирането беше много по-интересна от тази за самите полети. Усещаше, че ако успее да разбере тайната ѝ, ще може да промени съдбата си.

Включената в текста математика не беше по силите му. Това беше психоска математика – много по-развита и по-сложна от всичко, изучавано от него до този момент. Беше като замаян от знаците и символите.

Историческата част на книгата не казваше кой знае колко. Просто

се отбелязваше, че преди сто хиляди години един психоски физик на име Ен разгадал тайната. Преди него се смятало, че при телепортиране материята и енергията се преобразуват в пространството и след това възвръщат първоначалната си форма на друго място, но не било доказано експериментално. Ен очевидно открил, че пространството може да съществува напълно независимо от времето, енергията и материята. Според него всички те са самостоятелни категории, а това, което се нарича Вселена, представлява тяхното единство.

Пространството има три координати. При задаване на нова координатна система се измества самото пространство. Следователно материята и енергията, които се намират в него, също се преместват.

Този принцип беше използван при двигателя на товарния самолет. Той представляваше затворен корпус, в който координатите можеха да бъдат променени. Задаването на нови координати го принуждаваше да следва измененията и така двигателят получаваше енергия. Това обясняваше как тези самолети се движат без реактивна струя и защо нямат крила и елерони. В опашката и от двете страни на тялото им имаше подобни по-малки затворени корпуси, в които се програмираха нови координати за движение в различни посоки и за спиране. Главният двигател се управляваше чрез серия координати, заемани последователно от затвореното пространство, и самолетът се движеше напред и назад.

Телепортирането на огромни разстояния се извършваше на същия принцип. Материята и енергията бяха неотделими елементи от пространството и когато то се преместваше, те го следваха. По този начин при телепортиране изглеждаше, сякаш материята и енергията внезапно изчезват, а след това се появяват на друго място. Всъщност не се променяха и не се преместваха те, а само пространството, в което се намираха.

Сега вече Джони разбираше как е била атакувана Земята. По някакъв начин психосите са узнали за нейното съществуване, може би чрез разузнавателна станция в Космоса, и по-късно е трябвало само да изчислят координатите ѝ.

Очевидно са използвали записващо устройство. Изпратили са го, за да регистрира координатите, и след завръщането му са анализирали направените снимки. Ако то изчезне, ще разберат, че е попаднало в масата на планетата. Трябвало е просто да променят координатите и да изпратят ново.

По същия начин са пуснали и смъртоносния газ. Когато той се разсеял, те пристигнали с другите си оръжия, за да завършат започнатото.

Ето как е било унищожено човечеството и е била завладяна Земята.

Но тази информация не му помагаше да постигне целта си. Всяка психоложка база във Вселената би могла да изпрати на Земята още газ или дори цяла армия само за секунди. Именно над този проблем си блъскаше главата.

– Не си много разговорлив – подкачи го Кър и зави, за да кацне в отбранителната база. Движеше се с малка скорост заради превозваните машини. Джони се откъсна от мислите си и се върна към действителността. Посочи миниатюрната камера на врата си.

– Не й обръщай внимание – каза за негово най-голямо учудване Кър. – Обхватът им е не повече от три километра – и посочи към капака на джоба на якето си. Една много малка камера с емблемата на компанията му служеше вместо копче.

– А на седем-осем километра? – попита Джони.

– По дяволите, не – отвърна Кър. – Мерките за сигурност на компанията са истинска дивотия. На тази планета няма записващо устройство. Проверил съм. В името на кой ли скапан астероид трябва да мъкнем тази машинария в старата отбранителна база? – погледна надолу. – Дори не прилича на отбранителна база.

Наистина беше така. Само няколко разпръснати постройките, нямаше и летище. Никакви бункери или поне не се виждаха. В единия ѝ край стърчаха някакви странни неща.

– Търл командува – въздъхна Джони примирено.

– Ами, той няма пръст в тая работа. Видях заповедите, подписани са от Директора на планетата. Търл дори беше недоволен. Чудеше се дали бушоните на стария Нъмф не са изгорели.

Джони разбра нещо, за което Кър не се и досещаше. Търл прикриваше следите си умело и старателно. Това беше негов проект. Новото откритие го уплаши.

– Всички тези боклуци – Кър кимна с глава назад – уж са предназначени за обучение, но на кого? Това си е напълно годна минна техника. Дръж се здраво, кацаме! – натисна няколко копчета върху таблото, товарният самолет намали скоростта и кацна меко.

Кър си постави маската.

– Има още нещо много смешно. Към тези машини не е предвиден никакъв дихателен газ. Само това, което е останало в резервоарите им. Доколкото зная, ти си единственият, който би могъл да работи с тях, без да има дихателен газ в кабините. Ти ли ще управляваш всичките? – той се разсмя. – Ще се побъркаш от работа! Хайде да разтоварваме!

През следващия час подреждаха машините под открито небе близо

до най-голямата сграда. Имаше пробивни машини, летящи платформи, макари за навиване на кабели, мрежи за събиране на руда, булдозери и един камион. Вече бяха докарали над тридесет машини.

– Хайде да се поразгъпчем наоколо – предложи Кър. – Бързо се оправихме. Какво ли има в тази голяма сграда?

Имаше безброй много стаи. Във всяка бяха подредени легла и шкафчета. Натъкнаха се и на нещо като баня. Кър искаше да отмъкне нещо. Но прозорците бяха счупени, вятърът и снеговете не му бяха оставили голям избор. Всичко беше покрито с дебел слой прах, наоколо се търкаляха вещи с неизвестно предназначение.

– Някой е минал преди мене – беше заключението на Кър. – Да потърсим другаде!

Той разби входната врата на една сграда. Джони видя, че това някога е било библиотека, но тя сега приличаше на бунище, защото чинкосите не бяха се погрижили за нея. Хиляди години червеите бяха унищожили хартията.

Попаднаха на една странна полуразпаднала се постройка със седемнадесет върха – Джони ги преброи, – която вероятно някога е била храм или паметник. Кър прекрачи падналата пред входа врата. Върху стената все още висеше кръст.

– Какво е това? – попита Кър.

Джони знаеше, че е християнски кръст, и му го каза.

– Доста смешно нещо за отбранителна база – рече Кър. – Знаеш ли какво, не мисля, че наистина е била отбранителна база. Прилича ми по-скоро на училище.

Джони го погледна. Макар че смятаха дребния психло за глупак, този път той беше попаднал право в целта. Джони не му каза, че навсякъде имаше надписи „Военновъздушна академия на Съединените американски щати“.

Върнаха се при самолета.

– Мога да се обзаложа, че ще откриваме училище. Сигурен съм, че точно това правим. Но кой ли ще бъде обучаван тук? Не може да са психлоси, защото няма дихателен газ. Издърпай стълбичката, Джони, и да потегляме!

Джони я вдигна, но не се качи веднага в кабината. Огледа се наоколо и потърси с поглед вода и дърва за огън. Подозираше, че ще му се наложи да поживее тук. Да, от близкия покрит със сняг връх се спускаше поток. А дърва имаше колкото щеш.

Отиде при окопа, от който се е водила последната битка срещу

психосите. Тревата беше висока и се поклащаше под напора на самотно шепнещия вятър.

Той се качи в кабината със свито сърце.

6

Вечерта Търл отключи клетката. Беше много развълнуван.

– Кажи довиждане на конете и на жените си, животно! Утре рано призори потегляме на дълъг път.

Джони се закова на място с наръч съчки в ръце.

– Колко дълъг?

– Пет дни, седмица... Зависи – отвърна Търл. – Защо питаш?

– Трябва да им оставя храна... и много други неща.

– О-о! – проточи Търл с безразличие. – Да не искаш да кажеш, че трябва да стоя тук и да чакам? – той реши нещо. Заклучи клетката и пусна тока. – Ще се върна по-късно! – и се отдалечи забързано.

Е, добре, почна се, каза си Джони. Какъв ли пъклен план беше замислил Търл?

За щастие този ден беше убил един млад и тлъст бик. Зае се трескаво за работа. Наряза го на четири, уви две парчета в кожата и ги остави пред вратата. Криси! – извика Джони. – Сложи ми пушено месо за една седмица! Помисли и ми кажи какво ще ви е нужно през това време.

– Заминаваш ли? – в гласа ѝ се прокрадна паника.

– Само замалко.

Двете момичета го гледаха разтревожено. Изглеждаха толкова самотни и нещастни там вътре. Джони изрече едно проклятие наум.

– Бъдете сигурни, че ще се върна! – каза той. – Хайде, заемете се с месото!

Той прегледа раната на Блоджет. Кобилата можеше да се движи, но мускулите бяха разкъсани и вече никога нямаше да тича.

Изхранването на конете беше по-трудна задача. Не искаше да ги остави отвързани, ала не можеше и да натрупа на едно място сено за цяла седмица. Накрая все пак ги освободи, но каза на Пати да ги вика на оградата по два пъти на ден и да им говори. Тя обеща.

Пригответи си торбата, сложи в нея ремък, прахан, режещо стъкло и някои други неща. Взе и комплекта съвсем нови дрехи от еленова кожа. Опакова всичко заедно с два боздугана в голям вързоп.

Търл се върна по-късно вечерта, отключи клетката и Джони внесе

бързо всичко, от което Криси щеше да има нужда. Остави месото и кожата за обработване. Поне щяха да имат работа, докато той отсъства. Взе от нея пригответия за него пакет.

– Нали нищо няма да ти се случи, Джони? – попита го тя.

Събра сили да се усмихне, макар никак да не му беше до смях.

– Можеш да бъдеш сигурна, че точно затова отивам – пошегува се той. – Недей да се притесняваш. Сложи малко от тази лой на врата на Пати и той ще заздравее по-бързо.

– Хайде! – каза раздразнено Търл, застанал пред клетката.

– Какво ще кажеш за стъклото, нали реже добре? – попита Джони.

– Да, чудесно, но трябва да внимаваш да не се порежеш.

– Е, внимавай все пак.

– Хей! – извика Търл.

Джони целуна Пати по бузата:

– Грижи се за сестра си, Пати!

Прегърна Криси и я притисна до себе си.

– Моля ти се, недей да се тревожиш!

– Дяволите да те вземат, хайде излизай! – подкани го Търл.

Ръката на Криси се спусна по неговата. Той започна да се отдръпва бавно, докато накрая пръстите им се разделиха.

– Бъди много внимателен, Джони – по бузите ѝ се търкаляха сълзи.

Търл го издърпа навън и затвори с трясък вратата зад себе си. Пусна тока, докато Джони затваряше дървената бариера.

– Искам на зазоряване да ме чакаш на летището. Самолет за превоз на персонал №91. Облечи се както трябва, за да не умиришеш кабината. Вземи си помпата за пълнене на бутилките с въздух и резервна маска. Ясно ли е, животно? – отдалечаваше се бавно, като тътреше крака. Явно тези дни бе много претоварен. Постепенно земята престана да се тресе.

По-късно Джони набра малко диви цветя и ягоди и в тъмното се опита да ги провере през решетките. Но електричеството ги изпепели със съскащ звук и от тях не остана нищо. Това го отчая още повече.

Най-после си легна сломен, сигурен, че нищо добро не го очаква. Можеше и да загине.

7

Вече бяха във въздуха, насочваха се на североизток и бързо се издигнаха на височина петнадесет-шестнадесет километра. Надвесен над

пулта за управление, Търл се беше вгълбил в себе си и мълчеше. Джони седеше на мястото на втория пилот. Беше увил два пъти около себе си предпазния колан. Маската му започна да се замъглява. В кабината ставаше все по-студено.

Излетяха по-късно, защото Търл лично провери всяко винтче и кабелче на самолета, сякаш подозираше, че някой може да е извършил саботаж. Всъщност серийният номер се състоеше от осемнадесет цифри, но завършваше на 91. Беше стар, очевидно бракуван след война на някоя друга планета и целият беше покрит с белези. Имаше товарно отделение като всеки подобен самолет, но беше брониран и с лъчеви оръдия „въздух-въздух“ и „въздух-земя“.

Огромното празно туловище не беше предназначено за превоз на руда, а бе преустроено за петдесет десантчици. В правилни редици бяха подредени пейки, шкафове за екипировка и стелажи за лъчевите пушки. Всички илюминатори бяха бронирани. Самолетът не беше превозвал войски части от векове.

Щом разбра, че в пътническото отделение няма да бъде пуснат дишателен газ, Джони поиска да остане в него, но Търл държеше той да седне на мястото на втория пилот. Сега не съжаляваше за това. На тази височина въздухът беше много разреден и ледените пипала на студа се промъкваха дори в кабината.

Под тях се простираха планини и равнини, които изглеждаха неподвижни, въпреки че самолетът се движеше със свръхзвукова скорост.

Скоро Джони разбра, че се намират над центъра на планетата. Летяха над матовозелено море и огромни, покрити с лед площи, които се простираха чак до хоризонта. Нямахше да преминат над самия Северен полюс, а съвсем близо до него.

От бордовия компютър постоянно излизаше лента, на нея бяха изписани координатите им в момента. Джони я разгледа. Завиваха, за да се насочат още по на изток.

– Къде отиваме? – поинтересува се той.

Търл не отговори веднага. След малко бръкна в страничния джоб на седалката и му подхвърли една карта на планетата, направена от Междугалактическата минна компания.

– Виждаш Земята, животно, тя е кръгла.

– Зная, че е кръгла. Къде отиваме? – Джони разгърна картата.

– Е, не отиваме там – каза Търл, като посочи с нокът на север. – Всичко е вода, въпреки че изглежда като твърда повърхност. Това е лед. Никога недей да кацаш върху него. Ще умреш от измръзване.

Джони гледаше отворената карта. Виждаше червената линия на курса им, начертана от Търл. Започваше от точката на излитане, минаваше през един континент, сетне през някакъв огромен остров... и свършваше на брега на друг, още по-голям. Като всяка карта на рудните залежи и тази беше изпъстрена с цифри, но нямаше никакви названия. Опитта се да си припомни наученото от учебниците на чинкосите за географията на планетата. Ако използваше старите имена, излизаше, че щяха да минат над Канада, Гренландия, покрай Исландия и да слязат на северния бряг на Шотландия. Върху миньорската карта тя беше обозначена с 89-72-13.

След като вкара в компютъра цяла серия нови координати, Търл превключи на автопилот и се пресегна зад седалката за кутия кербанго. Сипа малко в капачката и започна да го дъвче.

– Животно – каза му, като се опитваше да надвика шума на двигателя, – отивам да наема на работа петдесет такива като тебе.

– Мислех, че почти сме изчезнали.

– Не, тъпоумно животно. Има останали няколко групи на недостъпни места на планетата.

– Значи след като ги заловим, ще ги откараме в отбранителната база?

Търл го погледна и поклати утвърдително глава.

– А за това ще ми помогнеш ти.

– Ако ще трябва да ти помагам, по-добре да обсъдим нещата предварително.

Търл повдигна рамене.

– Всичко е много просто. Там, в планината – виждаш червеното кръгче, нали?, – има село. Нашият самолет е боен. Пикираме, стреляме със зашеметяващи снаряди, след това слизаме и натоварваме тези, които ни трябват.

– Не! – възкликна Джони.

– Ти обеща... – Търл го погледна враждебно.

– Зная много добре какво съм обещал. Казах „не“, защото планът ти няма да успее.

– Тези оръдия могат и само да зашеметяват. Ще ги настроим така, че да не убиват.

– Може би ще е по-добре да ми кажеш какво ще правят тези хора – упорствуваше Джони.

– Разбира се, ще ги обучаваш да работят с машините. Мислех си, че само ще се досетиш, тъпо животно, нали прекарахте машините. Какво

не ти харесва в плана ми?

– Те няма да са съгласни – продължи Джони.

Търл се замисли и се намръщи. Вярно, че нямаше да може да ги притисне, нямаше да ги държи в ръцете си.

– Ще им кажем, че ако не са съгласни, ще вдигнем селото във въздуха.

– Най-вероятно – навъси се Джони с отвращение. После погледна Търл и се разсмя.

Чудовището се засегна. Джони се беше облегал назад и разглеждаше картата. Видя, че заобикалят една мина, разположена в югоизточната част на Англия. Беше готов да се обзаложи, че крайната им цел е Шотландия.

– Защо мислиш, че планът няма да успее? – попита го Търл.

– Ако ще трябва да ги обучавам, по-добре ме остави да отида сам да ги убедя.

Смехът на Търл прозвуча като лай.

– Слушай, животно, ако ти отидеш в това село, ще те направят на решето... Това е чисто самоубийство! Какво тъпоумно животно!

– Ако искаш да ти помогна – продължи Джони, като му подаваше картата, – ще кацнеш ето тук, в планината, и ще ме оставиш да измина последните седем-осем километра пеш.

– А след това какво ще правиш?

Джони не искаше да му каже истината.

– Ще ти доведе петдесет мъже.

Търл поклати глава отрицателно.

– Много е рисковано. Не съм си губил времето да те обучавам цяла година, за да трябва накрая да започна всичко отначало!

След това осъзна, че може би се е изпуснал и е казал твърде много. Погледна Джони подозрително и си помисли: „Животното не трябва да знае, че е толкова ценно за мен.“

– По дяволите – изруга Търл, – добре, животно. Щом желаеш, можеш да отидеш там и да бъдеш убит. Едно животно повече или по-малко, какво от това? Къде е тази планина?

Точно преди да навлязат в Северна Шотландия, Търл слезе надолу, плъзна самолета над синьозелената вода, профуча покрай планинския склон, обрули клоните на няколко дървета и спря в подножието на планината.

Джони спечели баса със себе си – Търл беше избягнал мината в Англия и бяха спрели в Шотландия.

Джони слезе от самолета, огледа се – това беше съвсем различна страна.

Голите планински склонове и редките храсти сякаш плуваха в пухкава мъгла. Всичко изглеждаше бледосиньо и нямаше ясни очертания. Беше много красиво място, с мрачни пропасти и недостъпни върхове. Във въздуха се усещаше някаква тайнственост, като че ли привидната мекота на пейзажа криеше незнайна заплаха. Не можеше да си представи, че съществува страна, толкова различна от неговата, в която въздухът да е така кристално чист.

Преоблече се в дрехите от еленова кожа. На колана си закачи боздуган.

– Намира се някъде долу, на около осем километра оттук – каза Търл, като посочи на юг. – Пътят дотам е трудно проходим. И да не си помислиш, че можеш да изчезнеш! Оттук до твоята страна има цял континент и един океан. Никога няма да стигнеш.

Извади кутията с дистанционното управление и я остави до себе си. Посочи я, без да каже нещо.

– Може би до утре сутринта ще се върна и ще те извикам – рече Джони, – така че недей да мърдаш никъде.

– Утре по обяд – натърти Търл – ще слеза и ще събера хората, така както аз си знам. Ако си все още жив, скрий се под нещо, за да не бъдеш зашеметен. Нещастен глупак!

– Ще се видим утре сутринта! – повтори Джони и заслиза.

– Довиждане, глупаво животно! – извика Търл.

Джони откри нещо като пътечка, която водеше на юг, и като ту тичаше, ту вървеше, бързо напредваше през шубраците и полянките.

Изглежда по тези земи храната не беше в изобилие. Не срещна нито един елен, макар че се виждаха следи. Тук нямаше какво да се пасе. Стори му се, че далеч в планината съзира няколко овце, но от това разстояние приличаха на малко облаче, а не на стадо животни.

През храстите пред него проблясна вода и той тръгна по дерето, за да види накъде води. Навътре в сушата имаше езеро. Изтича обратно по пътеката.

Изведнаж пред него изскочиха трима души с насочени копия. Той спря. Много, много бавно вдигна ръцете си с обърнати навън длани, за да покаже, че не носи оръжие.

Съскащ гърлен глас изрече:

– Вземете му боздугана. Побързайте!

Върхът на едното копие се наведе към земята и едър младеж с черна брада пристъпи напред. Той малко боязливо дръпна боздугана от Джони, след това мина зад него и го бутна. Двамата въоръжени мъже му направиха път.

– Изглежда дързък – каза съскащият глас. – Внимавайте да не избяга.

Стигнаха до малка полянка и Джони заразглежда нападателяте си. Бяха четирима. Двама с черни коси и тъмни очи, третият беше рус със сини очи, по-висок от останалите, и един възрастен мъж, който изглежда ги ръководеше.

Дрехите им бяха от кожи и тъкано платно. Носеха поли на квадратчета от някакъв груб плат, които стигаха до коленете им. На главите си имаха барети.

– Май е крадец от рода Оркни – предположи единият.

– Не, добре ги познавам – възрази другият.

– Може би е швед – обади се русият. – Но шведите не носят такива дрехи.

– Я млъквайте! – сряза ги старият. – Ако прегледате торбата му, може би ще разберем какъв е.

Джони се засмя:

– Мога да ви отговоря веднага.

Те настръхнаха, готови да се отбраняват.

След това единият от чернокосите се приближи до него и погледна отблизо лицето му.

– Той е Сасенах! Чуйте как приказва!

Старият мъж отмести нетърпеливо говорещия.

– Не, Сасенах са мъртви от много векове. С изключение на тези, които са при нас.

– Нека да отидем в селото – каза Джони. – Аз съм пратеник.

– А! – възкликна чернобрадият. – Родът Аргайл! Те искат да преговаряме за мир.

– Не, не е! – възрази възрастният мъж. – Не носи дрехи като техните – той се изпъчи пред Джони. – Чий пратеник си и откъде идваш?

– Безкрайно ще се учудите, когато узнаете – разсмя се Джони, – така че да тръгваме за селото. Ще предам съобщението си на кмета или на пастора.

– На пастора ли? Вероятно имаш предвид вожда на рода Фъргюс!

Подкарайте го, момчета!

9

Селото беше разположено на брега на езеро, което наричаха Лох Шин. Вероятно беше пригодено за временно пребиваване, защото жителите му можеха лесно да съберат имуществото си и да избягат в планината. Имаше наредени много дървени скари, върху които се сушеше риба. Няколко деца надничаха страхливо иззад полусрутените стени. Жителите не се струпаха, за да видят новодошлите, но Джони усещаше, че ги наблюдават стотици очи.

И тук мъглата смекчаваше очертанията на всичко. Водите на езерото бяха спокойни и неподвижни в пълното безветрие, докъдето стигаше човешкият поглед.

Накараха Джони да влезе в предната стая на единствената каменна постройка. Имаше и още едно вътрешно помещение. Възрастният мъж влезе в него. Джони чака дълго, до него долитаха множество шепнещи гласове. Едно болезнено слабо дете го следеше с неспокойни сини очи иззад орфаната завеса. Джони протегна ръка и го повика да се приближи, но то изчезна в миг и само завесата остана да се поклаща. Очевидно имаше и задна врата – чу я да се отваря и затваря няколко пъти. Шепотът в съседната стая ставаше все по-силен. Пристигнаха още хора. Най-после възрастният мъж дойде при Джони.

– Той ще се срещне с тебе – каза и посочи към вътрешната стая.

Джони влезе. Бяха се събрали осем мъже, всички насядали покрай стените. В ръцете си държаха копия и боздугани. На огромен стол, подпрян до задната стена, седеше едър мъж с черна брада и коса. Носеше къса пола, под която се показваха острите колене на мускулестите му крака. На гърдите му бяха кръстосани два бели колана и там, където се пресичаха, висеше огромна сребърна значка. Върху главата му имаше барета, а на коленете си държеше огромен дъвен меч. Джони беше сигурен, че пред него е вождът на рода Фъргюс.

Той огледа съветниците си. Всички бяха по местата си и наблюдаваха внимателно. След това обърна тежкия си поглед към непознатия.

– Кой те изпраща?

– Имали ли сте неприятности с чудовищата? – отговори на въпроса с въпрос Джони.

Събранието потръпна от ужас.

– Ако правилно те разбирам, искаш да кажеш с демоните – отвърна Фъргюс.

– Бъдете така добри и ми разкажете за срещите си с тях! – помоли Джони.

Тази молба предизвика невообразим шум. Фъргюс вдигна величествено ръка. Веднага настъпи тишина.

– Млади момко – рече Фъргюс, – не ни казваш името си, твърдиш, че си пратеник, ала неизвестно чий. Но предполагам, че скоро ще разберем това, така че ще ти направя честта и ще ти отговоря.

Джони беше започнал да свиква с говора им и странният диалект не го затрудняваше. Вождът говореше гърлено и не довършваше думите.

– Още от древни времена, когато са се създавали митовете – продължи Фъргюс, – чудовищата са причинявали нещастия. Легендата твърди, че са пуснали един облак над Земята и почти всички хора са измрели. На юг от нас няма нито един жив човек, само крепостта на демоните на около осемстотин километра югозападно оттук. Понякога те я напускат и тръгват на лов за хора. Убиват безмилостно и без всякаква причина. Ти ни намери в рибарското село, защото сега е сезонът за лов на риба. Но докато сме тук, сме изложени на голям риск. Веднага щом съберем малко храна, ще се оттеглим горе във високите планини. Ние сме горди, ние от рода Фъргюс, но никой не може да победи демоните. Сега, след като ти отговорих, бъди така добър да ми отвърнеш със същото.

– Аз съм тук – започна Джони, – за да събера петдесет млади и храбри мъже. Те ще бъдат обучени на много неща и ще могат да изпълняват най-различни задачи. Ще бъде безкрайно опасно. Мнозина от тях ще загинат. Но накрая, с божията помощ, ако останем верни на дълга си, може би ще успеем да победим демоните и да ги изгоним от нашия свят.

Този отговор предизвика истинска експлозия. След разказа на вожда членовете на съвета се бяха вгълбили мрачно в себе си. Самата мисъл някой да има смелостта да се изправи срещу демоните беше толкова нечувано дръзка, че те наскачаха на крака.

Джони мълчеше. Вождът удари с дръжката на меча по облегалката на стола и погледна един от членовете на съвета.

– Искаш ли да кажеш нещо, Ангъс?

– Да. Има и друга легенда и в нея се разказва, че някога, много отдавна, шотландците били многоброен народ и тръгнали в поход на юг. Били разгромени.

– Това е станало още преди да се появят демоните! – изкрещя друг съветник.

– Никой никога не се е бил демоните! – обади се трети.

Напред пристъпи мъжът с прошарената коса, когото вождът предс­тави като Робърт Лисицата.

– Не отричам – каза той, – че това е една достойна и благородна ка­зуа. Докато се крием из високите планини, ще гладуваме. Там няма дос­татъчно трева за овцете. Не смеем да орем и да сеем като прадедите ни, защото според легендите демоните могат да летят и имат очи, които виждат всичко. Някои дори предполагат, че металният цилиндър – все­ки сте го виждали да прелита над главите ни – също е демон. Но искам да ви кажа – продължи Робърт Лисицата, – че според мен този странник, облечен в еленови кожи като ловец и говорещ с такъв чудноват акцент, е учтив и любезен. Той казва на всеослушание неща, които никой не се е осмелявал да изрече гласно, откакто се помня. Думите му съживяват у нас една стара мечта. Това, че той живее с нея, доказват неговата дър­зост и смелост. Значи, в жилите му тече шотландска кръв! Предлагам да бъде изслушан! – и седна.

Фъргюс размишляваше.

– Не можем да допуснем всичките ни млади мъже да заминат. Част от доброволците трябва да бъдат от рода Камбъл, а другите от Гленка­нън. Но това не е толкова важно. Страннико, ти все още не си ни казал името си, нито кой те изпраща.

Джони се изправи гордо.

– Казвам се Джони Гудбой Тайлър. Идвам от Америка.

Съветът отново се разшумя. Тогава Робърт Лисицата каза:

– В легендите се разказва за една древна страна, за която са замина­ли много шотландци.

– Значи той е шотландец – натърти един съветник.

Вождът вдигна ръка, за да ги успокои:

– Не си ни казал кой те изпраща.

Външно Джони изглеждаше спокоен, но в гърдите му се надигна въ­лнение.

– Аз съм пратеник на човечеството. То все още не е загинало.

Видя, че думите му събудиха учудване у едни и страхопочитание у други.

Вождът се наведе напред:

– Но как пристигна тук?

– Долятах.

Вождът и останалите се опитваха да проумеят думите му. Фъргюс се намръщи:

- Само демоните могат да летят. Как дойде чак от Америка?
- Аз притежавам един демон – отвърна Джони.

10

Трябваше да стигне, преди чудовището да се вдигне във въздуха и да подложи на обстрел селото. Слънцето застрашително и неумолимо се издигаше в небето. Наближаваше крайният срок – пладне.

Джони тичаше по пътеката, по която бе дошъл, сърцето му щеше да се пръсне. Клоните на редките храсти го шибаха през лицето. Под нозете му надолу се търкаляха камъни.

Не беше спал цяла нощ. Работиха до изнемога и продължиха до късно сутринта.

Вождът на рода изпрати вестonosци – пеша и на коне, в планините, за да призват другите вождове. Те пристигнаха от далечни долини и тайни пещери. Всички носеха бради и кариани поли, бяха подозрителни и предпазливи. Много от тях воюваха помежду си.

Дойдоха вождовете на родовете Макдъглас, Гленканън, Камбъл и много други. Тук беше и вождът на Аргайл, както и владетелят на едно от покорените английски племена. В последния момент, макар и със закъснение, се появи и кралят на малка норвежка колония от източния бряг.

Събраха се едва след полунощ и чак тогава Джони можеше да започне разговора.

Той говореше с тях като с равни. Обясни им, че Търл има собствени планове, за които компанията не знае нищо, и чрез властта си иска да осъществи амбициите си. Каза им също, че възнамерява да използва Джони, а чрез него и другите мъже, в тайните си планове. Че е възможно, когато всичко свърши, да бъдат избити.

Докато говореше и в светлината на мъждукащия огън наблюдаваше наредените около него напрегнати лица, Джони схвана, че е изправен пред типичното шотландско лукавство. Чак когато им каза, че възнамерява да преобърне играта на Търл и да го използва, вождовете започнаха да се усмихват и да кимат с глави.

А когато им съобщи, че Криси е задържана като залог за неговото послушание и че той трябва да я освободи, вече наистина ги спечели за

своята кауза. В тях се надигна вълна от романтика, устояла на пораженията и униженията цели векове. Те възприемаха с умовете си далечната цел, към която ги призоваваше, но в сърцата си решиха, че са длъжни да се притекат на помощ на Криси. Как изглежда тя? Със сламено руса коса и черни очи. Хубава ли е? Красива и нежна. Как се чувствава? Сломена и отчаяна, загубила всяка надежда за спасение. Побесняха от гняв, когато чуха за нашийника, отвратиха се при мисълта, че е вързана с въже в клетката. Те размахваха гордо оръжията си около огъня, държаха речи и разказваха стари легенди.

По хълмовете се разгоряха сигнални огънове, вождовете призоваваха родовете. Изпращаха бойните си призови чак до сутринта. Срещата трябваше да се състои на една поляна, всички бяха задължени да се съберат до пладне.

Церемонията, многобройните въпроси и запознанства забавиха Джони докъм единадесет сутринта и той с ужас разбра, че почти не му е останало време да стигне до Търл и да му попречи да извърши лудостта, с която щеше да провали бъдещето им.

Джони изпитваше остра болка в дясната част на гърдите си от преумора, но продължаваше да бърза по стръмния склон. Лъкатушещата пътека сякаш нямаше край. Не смееше да спре дори за да погледне къде е слънцето. Не беше сигурен дали Търл ще се ръководи от него или от часовника си. Всеки момент очакваше да чуе над главата си рева на самолета, спуснал се в смъртоносен набег към селото.

Трябваше да измине повече от осем километра, и то нагоре! Теренът беше изключително тежък.

Джони чу включването на двигателите някъде пред себе си. Почти беше стигнал. Втурна се през храстите, които опасваха платото. Самолетът започваше да се издига.

Той се разкрещя, махайки с ръце, и се затича с всички сили към него. Ако не успееше, всичко щеше да бъде пропиляно.

Самолетът увисна във въздуха и насочи муцуната си към селото.

Джони се намираще на десетина метра от него. Хвърли боздугана си, за да привлече вниманието на Търл.

Самолетът отново стъпи на земята. Джони се строполи, едва си помаше въздух с хриптене. Търл изключи двигателите, отвори вратата и слезе.

– Гонят ли те? – попита през маската си. – Хайде, животно, влизай! Отиваме да се позабавляваме с чудесния ми план.

– Не – задъхано изломоти Джони и пропълзя на седалката. Огледа

изранените си от камъните крака. – Всичко е уговорено.

Търл каза подигравателно:

– Цяла нощ наблюдавах огньовете по хълмовете. Мислех, че те пекат за закуска!

– Ами! С тези огънове призовавах всички доброволци за работа да се съберат на едно място.

Чудовището не можеше да повярва.

– Трябва да бъдем много внимателни – продължи Джони.

Търл беше напълно съгласен.

– Всички ще се съберат на една поляна на пет километра оттук.

– Аха, значи си ги убедил да се струпат на едно място, за да можем по-лесно да ги гръмнем.

– Виж какво, Търл, ще успеем само ако направим всичко както трябва.

– Ти май ме будалкаш. Я ми кажи истината! Гонеха ли те?

Джони хвърли мокасината си на пода на кабината и тя изплющя.

– По дяволите! Всичко е уговорено! Трябва само да довършим нещата. На тази поляна ще се съберат стотици мъже. Искам да кацнеш в горния ѝ край. Ще ти покажа точно къде. След това само ще стоиш на вратата и няма да правиш нищо друго. Ще стоиш и ще гледаш. Аз ще избира кандидатите. Ще ги натоварим на борда и до утре сутринта ще тръгнем.

– Ти какво, заповядваш ли ми? – изкрещя Търл.

– Казвам ти какво съм уговорил с тях – обуваше мокасината си Джони. – Просто трябва да стоиш на вратата и да следиш дали всичко върви по план.

– Аха, сега разбирам! – усмихна се изведнаж чудовището. – Имаш нужда от мен да ги сплаша, та по-лесно да ги принудиш да се подчинят.

– Точно така – отвърна Джони. – Можем ли вече да тръгваме?

11

Робърт Лисицата каза, че през целия си живот не е виждал толкова хора, събрани на едно място.

Широката поляна беше изпълнена със стотици шотландци, няколко англичани и норвежци. Бяха си донесли храна и вода, за всеки случай носеха и оръжия. Чувах се и няколко гайди. Навсякъде се виждаха карирани поли, понита, групи разговарящи хора, дим от огънове и над

всичко се носеше писъкът на гайдите.

Когато самолетът кацна, тълпата се отдръпна в другия край на поляната. Но след наставленията на Джони вождовете бяха инструктирани много добре хората си. Затова когато огромният Търл застана на вратата, не възникна паника. Все пак всички се държаха на разстояние от самолета. Очевидният страх, изписан по лицата на някои, убеди Търл, че животното има право – той трябваше да е там, за да всява ужас.

Джони го държеше под око. Не можеше да бъде сигурен, че вроденият му садизъм няма да доведе до неприятности.

В тълпата имаше над петстотин млади мъже. Вождовете вече бяха разговаряли с тях и сега те се събираха на групи пред Джони.

Той беше яхнал един кон, предоставен му от вожда Гленканън, така че всички да го виждат. Успокои животното лесно. Юздата и седлото бяха неща, непознати за Джони и лично той ги смяташе за ненужни, ако човек е израсъл на кон.

Вождовете и водачите на групи стояха пред хората си. Малко по-встрани бяха застанали гайдарите. На тревата в другия край на поляната бяха седнали няколко жени, млади и стари, и по-възрастните мъже. Наоколо тичаха деца и се блъскаха в краката на големите.

Джони започна. Знаеше, че вече са получили напътствия. Тези хора бяха умни и образовани и това много облекчаваше задачата му. Не бяха забравили да четат и пишат и познаваха историята преди всичко от своите митове и легенди.

– Всички знаете защо съм тук. Искам петдесет млади мъже, способни, смели и здрави, да тръгнат с мен. Заедно ще освободим нашия свят от демоните. Там горе виждате един от тях. Той не говори и не разбира нашия език. Когато ви кажа да го погледнете и да се отдръпнете назад с ужас, моля ви да го направите!

– Не ме е страх от нищо! – извика един младеж.

– Просто направете това, което ви казвам. Нито аз, нито твоите приятели ще повярваме, че се страхуваш. Разбра ли?

Той кимна утвърдително.

– Трябва да ви кажа нещо за нрава на този демон. Той е подъл, кръвожаден, жесток садист и лъжец. Избягва истината дори да е в негова полза. Когато посоча към него, отдръпнете се и се престорете на ужасени.

Той вдигна ръка и те изпълниха съвета му.

Търл се усмихна. Това вече му харесваше.

– Минната компания, завладяла тази планета преди много векове,

разполага със съоръжения и технологии, по-съвършени от познатите на човека. Във въздуха летят самолети, машини копаят земята, тези същества притежават газове и оръжия, които могат да унищожат цели градове. Те са заграбили планетата от човека. Избраните доброволци ще дойдат с мен и ще се научат да боравят с тези машини и оръжия, да управляват самолетите! Шансовете не са на наша страна. Много от нас може би ще загинат, преди да изпълним задачата. Човечеството намалява с всеки изминат ден. В следващите няколко години можем да изчезнем завинаги. Но въпреки че съдбата е срещу нас, трябва да имаме достойнството и смелостта да използваме дори тази минимална възможност и да опитаме.

Тълпата изпадна в екстаз и закрещя ентузиазизирано. Извиси се писъкът на гайдите. Задумкаха барабаните.

Джони успя да надвика врявата:

– Искам петдесет доброволци!

Всички веднага предложиха услугите си – не само петстотинте млади мъже, но и цялото множество, събрано на поляната.

Когато писъкът на гайдите и виковете позатихнаха, Джони обяви поредицата от изпити, които ще проведе същия следобед. Вождовете се обърнаха към хората си, за да ги организират. Джони слезе от коня.

– Мактайлър, човече – изкрещя прошареният възрастен мъж, присъствувал при залавянето на Джони, – ти си истински шотландец!

И наистина, докато Джони помагаше за организирането на изпитите, установи, че името му вече е станало Мактайлър. Дори възникнаха спорове, от кой род произхождат той и прадедите му. След дълги разправи се стигна до извода, че са били във всички родове, преди да заминат за Америка.

При изпитите трудности възникваха единствено когато някой трябваше да бъде дисквалифициран. Джони караше младите мъже един след друг да ходят по права линия със завързани очи, за да се убеди, че чувството им за ориентация е добро; да пробягат известно разстояние, за да провери издръжливостта им; да разпознават букви от разстояние, за да е сигурен, че имат отлично зрение. Само някои от норвежците бяха високи колкото него. Русокосите бяха почти колкото чернокосите. Джони установи, че макар кръвта на бегълци от Скандинавия, от равнините и дори от далечна Ирландия да се е смесвала с тази на местните жители в продължение на векове, нищо не е успяло да промени твърдия характер и духа на планинците, устояли и оцелели пред хилядолетните несгоди и превратности, поднесени им от жестоката съдба.

Мъжете се измориха от продължителните изпити. Избухнаха спорове между неизбраните. Вождовете трябваше да организират нови състезания, за да ги разрешат.

Изборът на кандидатите продължи до късно вечерта и на практика завърши на светлината на огньовете.

Все пак Джони не можа да се ограничи само с петдесет души. Трябваше да потегли обратно с осемдесет и трима. От тактичност помоли вождовете да изберат един по-възрастен мъж за ръководител и техен представител, някой, на когото имаха пълно доверие. Те се спряха на Робърт Лисицата, шотландец, участвувал в безброй бойни походи, човек с огромен опит. Ето как станаха петдесет и един.

Очевидно беше немислимо да тръгнат без гайдари и към групата се присъединиха още двама, а те твърдяха, че не могат без барабанчик, и взеха още един. Бройката нарасна на петдесет и четири.

След това сред тълпата си проправиха път с лакти няколко възрастни жени. Поискаха да разберат кой ще кърпи скъсаните поли и дрехи на техните мъже, кой ще чисти кожата, кой ще суши риба, кой ще се грижи за ранените и ще готви. Джони беше безпомощен пред тези аргументи и му се наложи да вземе пет вдовици на неопределена възраст, които можаха всичко. Станаха петдесет и девет.

На вождовете беше казано, че ще има много учене, и на Джони му се наложи да се срещне с един дребен, но упорит учител. Той твърдеше, че младите мъже трябва да бъдат контролирани с желязна ръка, защото не мислят за нищо друго, освен за лов и жени. Вождовете решиха да тръгне и той – станаха шестдесет.

Тъй като много се говореше за смърт, между трима пастори избухна спор – кой ще се погрижи за душите на младежите? Кой ще ги научи да уважават Бога? Кавгата продължи дълго. Теглиха жребий и щастливецът издърпа дългата сламка. Станаха шестдесет и един.

Джони трябваше да помисли и за собствените си планове. Всички кандидати бяха способни, но той имаше нужда от трима, които не само да превъзхождат другите, а и да са високи колкото него, да имат същата физика, да могат бързо да научат езика на психосите и при лоша радиовръзка или на голямо разстояние гласовете им да приличат на неговия. Подходящите бяха около дузина и той помоли вождовете, учителя и пастора да му кажат кои от тях запомнят най-бързо. Посочиха му трима. Така станаха шестдесет и четири.

Един възрастен мъж с вид на учен се появи и започна да се тюхка, че няма кой да опише тяхната история, а тя щеше да се превърне в

легенда. Оказа се, че е преподавател по литература в някакъв нелегален университет, съществуващ от векове. Твърдеше, че имал двама достойни заместници и щял да бъде заменен от тях поради напредналата си възраст и лошото си здраве, ако остане. Мактайлър нямал право да го остави. Робърт Лисицата реши, че той действително ще свърши полезна работа, и станаха шестдесет и пет.

Още осемнадесет младежи бяха показали такива умения по време на изпитите, че просто нямаше как да им се откаже. Когато се разбра, че е възможно дори да се пролее кръв, вождовете разговаряха с Джони и накрая той се предаде. Така станаха осемдесет и трима.

Събуди Търл, който се наливаше с кербанго от залез слънце и в момента беше проснал огромното си тяло върху седалките.

– Има осемдесет и трима желаещи – каза му Джони. – Самолетът е пригоден да превозва петдесет психоси, така че осемдесет и трима човечи няма да натежат много повече. Искам да съм сигурен, че нямаш нищо против тази бройка.

Търл беше сънлив и замаян.

– Процентът на жертвите при един такъв проект е доста висок. Трябва да изглежда така, сякаш се обучават през цялата зима, а чак след това ще започнат работа. Така че допълнителните бройки изобщо няма да са излишни. Защо ме будиш с такива глупави въпроси, животно? – и заспа отново.

Джони разбра още нещо за плановете на Търл. Всъщност до този момент той не знаеше нищо конкретно за тях. Да живее кербангото! – помисли си Джони, като се отдалечаваше. Извика историка и му каза да направи списък на всички от родовете Ангъс и Дънкан с многобройните им имена и да ги изпрати през нощта по домовете им, за да се прекрати бъркотията и да си вземат необходимите дрехи, одеяла, лични вещи и храна за няколко дни. Тези неща щяха да са им необходими, докато успее да докара диви говеда от равнината. Всички трябваше да се върнат до изгрев слънце и затова живеещите в по-отдалечени места щяха да използват взети назаем коне.

Джони се срещна за последен път с вождовете.

– Вдигнахме доста голяма шумотевица тук горе в планината. Въпреки че мината е на осемстотин километра оттук, по-добре ще е през следващата година да се спотайвате и да бъдете много предпазливи.

Английският вожд намери идеята за приемлива и много разумна. Останалите също се съгласиха.

– Има голяма вероятност да не успеем – каза Джони. – Това ще

означава да не се видим никога вече и хората ви да не се върнат.

Никой не обърна особено внимание на думите му. Смелите мъже винаги рискуват живота си, нали? Те не могат да обвиняват Мактайлър. По-лошо ще е, ако стоят със скръстени ръце. Това вече никой нямаше да им прости.

През мразовитата нощ Джони разговаря с онези, които не бяха избрани, защото не желаше да оставя след себе си разочарование. Разбра, че вождовете им бяха обещали след завършване на мисията те за участвуват в отрядите за възстановяване, реорганизиране и контрол на Англия, Скандинавия, Русия, Африка и Китай. Вече дори си бяха направили график до края на годината за обучение и тренировки. Неизбраните бяха изпълнени с ентузиазъм.

Фъргюс заяви на Джони със спокоен тон, че е говорител на вождовете. Естествено цялата система на организация се основаваше на кланове.

Господи, помисли си Джони, тези шотландци гледат напред и не се занимават с дреболии!

– Не се тревожи, Мактайлър, ние сме с теб!

Изтощеният Джони се излегна под самолета, зави се с вълненото шарено одеяло на клана Фъргюс и заспа, изпълнен с надежда. За пръв път след смъртта на баща си не се чувствуваше самотен.

СЕДМА ГЛАВА

1

Първата неприятност дойде от Търл. Беше махмурлия след тежкото си самотно напиване. Влизането, излизането, както и цялото забавяне го дразнеха и на моменти направо го въбесяваха.

Джони започна да товари и да настанява доброволците още на зазоряване. Те пристигаха от домовете си, където бяха отишли да се сбогуват преди заминаването, поединично или на групи. Другите останаха на поляната и прекараха нощта на земята около огньовете. Никой не искаше да изпусне момента на раздялата. Към тях се присъединиха още шотландци, които поради отдалечеността на селищата им не бяха разбрали навреме какво става. Така броят на изпращачите се беше удвоил.

Джони показваше на заминаващите как да си подреждат нещата в шкафчетата за военна екипировка на борда на товарния самолет и как да затегнат предпазните колани на седалките. Бяха огромни и затова в едно кресло сядаха по двама шотландци. Едва бе настанил шестима, когато двама от тях скочиха от местата си и започнаха да му помагат да се оправя с новодошлите.

Някои се извиняваха, че носели много малко, но времената били трудни, казаха те. Вече хич не било безопасно да се слиза в равнините. Други пък смятаха, че са донесли много, но човек никога не знаел какво ще му потрябва, обясняваха те.

Имаше и закъснели, които пристигаха, останали без дъх от бързане, а историкът загрижено отмяташе имената им по списък.

Възрастните жени се появиха, дрънчейки с домакинските съдове. Пасторът дотъркаля едно буренце, което щяло да влезе в работа, в случай че някой се разболеел. Джони го привърза здраво. Беше много любопитен, защото никога преди това не бе виждал уиски.

Слънцето се издигаше все по-нависоко. Търл изръмжа от кабината:

– Хайде, качвай по-бързо тези мръсни животни!

Хората изведнаж замлъкнаха. Джони им намигна, те се отпуснаха и товаренето продължи.

Накрая се качиха всичките осемдесет и трима доброволци.

Джони каза:

– Полетът ще продължи няколко часа. Ще се издигнем много

нависоко. Ще бъде страшно студено и трудно ще се диша. Трябва по някакъв начин да се справите с тези несгоди. Ако ви се завие свят, знайте, че няма нищо страшно. Причината е разределеният въздух. Дишайте дълбоко. Не разхлабвайте коланите. Самолетът може да се върти във всички посоки. Възможно е дори да се обърнете с главите надолу. Сега аз отивам в предната кабина, за да помагам при пилотирането. Имайте предвид, че един ден, много скоро, мнозина от вас също ще могат да управляват самолет. Затова следете всичко внимателно. За отговорник тук оставям Робърт Лисицата. Има ли въпроси?

Никой не се обади. Той ги бе успокоил и им беше вдъхнал увереност в необичайната за тях обстановка. Не се страхуваха, по-скоро изглеждаха развеселени.

– Давай, Мактайлър! – насърчи го Робърт Лисицата.

Застанал на страничната врата, Джони помахаше с ръка към тълпата и тя го приветствува с рев. Той затвори с трясък и заключи.

Настани се на креслото на втория пилот, омота предпазния колан два пъти около себе си, постави маската и извади картата. Търл гледаше тълпата кисело.

С внезапни, енергични и гневни движения Търл херметизира кабината, пусна дихателен газ и си свали маската. Джони забеляза, че кехлибарените му очи бяха кръвясали в зелено. Предишния ден беше пийнал здравата. Костните му устни се извиха злобно.

Мърмореше нещо като „закъснение“, „не ги държа достатъчно здраво тези мръсни животни“ и „ще им дам добър урок“.

Джони застана нащрек.

Самолетът се изстреля нагоре в небето със скорост, която можеше да му пречупи гръбнака. За по-малко от секунда се издигна на повече от деветстотин метра над земята. Бързото ускорение беше притиснало болезнено ръцете на Джони върху пулта за управление. Продължаваше да стиска картата. Ноктите на Търл натискаха различни копчета. Самолетът се наклони рязко на една страна.

– Какво правиш? – изкрещя Джони.

– Давам им урок! – изръмжа Търл. – Трябва да им покажем какво ще се случи, ако не се подчиняват.

Огромната тълпа на поляната изгледаше като малка точица под тях. Насочиха се надолу. Изведнаж Джони разбра, че Търл ще започне да стреля.

Земята приближаваше с шеметна скорост. Тълпата бързо растеше.

– Не! – крещеше Джони.

Ноктите на Търл се насочиха към бутоните за стрелба.

Джони хвърли картата.

Тя се залепи за лицето на Търл, така че той не виждаше нищо.

Летяха надолу.

Джони пое управлението с вдървени ръце.

На седемдесет метра от земята овладя машината и полетяха хоризонтално, но инерцията беше голяма и преминаха само на няколко метра над главите на множеството.

Самолетът се стрелна напред.

Насочи се към планинския склон, дърветата по него изведнаж изскочиха пред очите на Джони.

Пръстите му трескаво натискаха копчетата.

Коремът на самолета обрули най-високите клони. Устремиха се към върха на планината. Най-после го достигнаха и излетяха като куршум в открито небе. Джони пое курс към далечните брегове. Пренави лентата, която ги беше довела дотук, и я въведе в автопилота. Носеха се съвсем ниско над морето с шеметна скорост. Бяха се насочили към дома. В открито небе не можеха да бъдат засечени от нито един наблюдателен пост на компанията.

Джони се отпусна назад, целият плувнал в пот.

Погледна към Търл. Чудовището беше успяло да свали картата от лицето си. В зеленясалите му очи горяха зли пламъчета.

– Замалко да ни убиеш – ръмжеше той.

– Щеше да развалиш всичко – отговори Джони.

– Нямам никаква власт над тези животни – отсече Търл.

Погледна през рамо назад към товарното отделение.

– Как смяташ да ги държим в подчинение? – добави той със злобна ирония. – С бебешки играчки може би?

– Но досега се държат добре, нали? – попита Джони.

– Ти ми провали цялото пътуване! – отговори Търл и изпадна в мрачно настроение.

Потърка главата си, която щеше да се пръсне от болка, и започна да рови наоколо за още кербанго. Извади една празна консерва и я захвърли ядосано. Джони я прибра в шкафчето, за да не хвърчи свободно из кабината. Търл намери под седалката друга. Отвори я и мрачно седна на мястото си.

– Защо – попита го накрая – вчера бяха толкова весели и ентусиазирани?

– Казах им, че когато си свършат работата, ще бъдат много добре

заплатени – отговори Джони.

Търл се замисли. След малко се обади:

– Значи са били в такова настроение заради парите?

– В известен смисъл да.

Търл го погледна с подозрение:

– Да не си им обещал злато, а?

– Не, те не разбират от злато. Ценни за тях са конете и други подобни неща.

– Значи високи заплати? – попита пак Търл.

Изведнаж настроението му се оправи. Кербангото започваше да му действа. Току-що му бе хрумнала една чудесна мисъл. Високо заплащане. Много добре знаеше как ще се разплати с тях. Точно така. Ще им плати с дулото на пистолета. Почувствува се бодър и животът отново стана хубав.

– Доста добре се справяш с управлението на тази машина, когато не искаш да ни избиеш всички, тъпоумно животно.

Неизвестно защо, това се видя на Търл много, много смешно и през целия обратен път се хилеше. Но не тази беше истинската причина. Колко тъпи бяха всички тези животни! Високо заплащане ли? Нищо чудно, че са загубили планетата си! Но вече ги държеше в ръцете си. Никога не беше срещал такъв ентусиазъм!

2

Бяха изминали четиридесет и осем часа от пристигането им в отбранителната база. Джони беше много доволен, че до него е Робърт Лисцата, защото беше възникнала опасност от война.

Посред цялата бъркотия при настаняването двама младежи бяха намерили свободно време и успяха да открият останки от оръжие. Очевидно в последните дни на човешката цивилизация един камион изскочил от пътя и се забил в страничния насип, а след това пръстта го покрила целия. Бяха изминали повече от хиляда години, когато шотландците го откриха.

Джони току-що беше докарал в базата стадо диви говеда. Имаше много работа покрай настаняването на групата. Всички му помагаша. Опитвах се да действуват, без да чакат непременно заповед от него. Изчистиха и подредиха едно от спалните помещения. Изкопаха тоалетни. Пасторът възстанови параклиса. Старите жени откриха място, което

можеше да бъде предпазено от набезите на елените и дивите говеда, а съвсем наблизко имаше и вода. Щеше да стане чудесна зеленчукова градина. Джони използва булдозер, за да го изоре. Жените се надпреварваха да го убеждават, че няма никаква опасност някой да се разболеет от скорбут. Бяха донесли със себе си достатъчно семена от репички, марули, лук. Съвсем скоро те щяха да попаднат в плодородната почва и да усетят върху себе си слънчевите лъчи. Учителят подготви старата учебна сграда и една от класните стаи вече функционираше.

Шотландците показаха невероятни познания при работа с различна техника. Изглежда от прочетеното в книгите знаеха за какво служат някои тръби и кабели.

Затова Джони не се изненада много, когато един младеж на име Ангъс Мактавиш му показва древно парче метал и поиска разрешение да го ремонтира. Имало и други такива, с които също можел да се справи. На Джони не му се вярваше, че сред цялата тази бъркотия някой ще намери време да изкопае някакъв ръждясал камион заедно с товара му.

– Какво е това? – попита той.

Младежът му показва издълбаните върху метала букви. Предметът беше покрит с нещо, което трябва да е било много гъста смазка. През вековете се беше втвърдила и станала като камък, но все пак го бе запазила. Джони прочете „Томпсън, автомат“. Виждаше се името на компанията, както и серийният номер.

– Има колкото искаш сандъци, пълни с тези неща – каза Ангъс. – Целият камион е бил натоварен с тях. Намерихме и херметично затворени кутии с патрони. Ако се изстърже смазката, сигурно ще може да се стреля с тях. Изглежда камионът е изскочил от пътя и се е забил в малката пещера, след което е бил затрупан. Може ли да го почистя и да изпробвам дали работи, Мактайлър?

Джони му кимна разсеяно и продължи да се занимава с дивите говеда. Смяташе да отиде до базата, за да вземе кон. Наоколо имаше много диви коне, но те не бяха обяддени, а да откара стадото пеша не бе най-безопасното нещо, което можеше да се измисли. Чудеше се дали за целта да не използва едно от малките психоски камиончета. Шотландците винаги бяха водили полугладно съществуване и сега, когато имаше толкова много дивеч, не виждаше причина защо да не се хранят пълноценно. Така щеше да се повдигне духът им и да ги направи по-твърди за изпитанията, които ги очакваха.

Не беше подготвен за делегацията, която дойде при него след вечеря. Една от залите беше почистена и въпреки че жените готвеха навън,

всички се хранеха вътре. Използваха изпочупените маси и потъмнелите от времето прибори за хранене. До Джони седеше Робърт Лисицата.

Ангъс Мактавиш му подаде оръжието.

– Годно е. Почистихме го и разбрахме как се зарежда и как се бора-ви с него. Амунициите също са използваемы.

Джони усети, че цялата зала се е смълчала и внимателно следи разговора.

– Такива оръжия и патрони има колкото щеш – каза Ангъс Мактавиш. – Ако се качиш на хълма и погледнеш на изток, ще видиш в далечината психлоския лагер – продължи той, усмихвайки се. – Една група би могла да се промъкне през нощта и да го вдигне във въздуха.

Останалите моментално демонстрираха своето съгласие.

От другите маси започнаха да стават млади мъже и да се трупат около тях.

Изведнаж пред очите на Джони изникна ужасна картина: шотландците се търкалят мъртви по земята и всичките му планове са разбити на пух и прах.

Робърт Лисицата улови погледа му. Изглежда чакаше знак и щом Джони му кимна, той се изправи.

Старият ветеран бе един от малцината шотландци, виждали жив психло преди пристигането на Джони. Веднаж, когато слязъл в равнината за диви говеда, Робърт Лисицата се сблъскал с група психлоси, тръгнали от мината в Корнуол на лов. Избили всичките му другари. Робърт се скрил под корема на един кон и така избягнал касапницата. Той много добре си даваше сметка за мощта на психлоското оръжие, както и за присъщата им жажда да убиват.

– Този млад мъж – каза Робърт Лисицата, като посочи Ангъс Мактавиш – е постъпил много правилно. Няма нищо по-достойно от това, да бъдеш смел и находчив – младият мъж засия. – Но – продължи Робърт – една от най-старите мъдрости гласи, че всичко завършва добре, когато се подготви добре. Ако унищожим мината, няма да изгоним психлосите от Земята. Ние се борим срещу цялата психлоска империя и за тази цел трябва да работим още много и да се подготвим добре.

Тонът му стана конспиративен.

– Нямаме право да унищожим една база и по този начин да ги предупредим за намеренията си.

Този аргумент свърши работа. Младите мъже решиха, че това е много мъдро, и щастливи се върнаха към вечерята си от печено месо.

– Благодаря ти – каза му Джони.

Преждевременната война засега беше предотвратена.

Малко по-късно, когато съвсем се здрачи, Джони заведе по-възрастните мъже да им покаже окопа.

Разбираше, че около него се оформя нещо като съвет. Състоеше се от Робърт Лисицата, пастора, учителя и историка.

Джони ровеше в тревата и търсеше железни парчета. Извади почти изцяло прояден от времето скелет на оръжие, което приличаше на „Томпсън“. Беше трудно да се определи какъв модел е, но със сигурност беше автомат.

Джони разказа на съвета историята на това място, така както беше записана от психосите.

Мъжете разбраха веднага. Тези оръжия не биха могли да спрат омазните им врагове.

Историкът доктор Макдърмот се огледа с любопитство.

– Но къде са останките от танка?

– Той е бил победителят – отговори Джони.

– Много странно – продължи историкът. – Нямам предвид победата на психосите, а това, че не намираме никакви останки от тяхно бойно оръжие.

– Победата им е била пълна – промълви Джони. – Не знаем дали психосите са претърпели някакви загуби или не са. Така или иначе, биха си прибрали повредената техника от бойното поле.

– Не, не, не – възрази историкът.

Тогава им разказа за един ръкопис в университетската библиотека, който описвал подобна битка. Тя се състояла на разделителната линия между две древни села, известни като Дамбъртън и Фолкърк, където някога е била границата между Англия и Шотландия, точно в подножието на планините.

– На това място и досега могат да се видят останките от психоските танкове – продължи той.

– Вярно е – потвърди Робърт Лисицата. – И аз съм ги виждал.

Историкът отново заговори:

– Нито един психоло не беше идвал толкова на север, докато ти не долетя там със своя демон, Мактайлър. Това е единствената причина, поради която сме оцелели и все още живеем в Хайландс.

– Я ми разкажете още нещо за тази история – помоли Джони.

– О, тя е написана много лошо – отговори историкът. – Любопитна е като исторически факт, но няма никаква литературна стойност. Била е записана набързо от един редник, служил в планинските войски на

Нейно величество, който след битката избягал на север. Мисля, че е бил сапър. Те се занимавали с мини.

– С мини ли? – попита пасторът. – Мини, в които се копае руда?

– Не, не – отговори историкът. – Използвали са думата „мина“ и за експлозив, заравян в земята. Щом врагът стъпел върху нея, тя избухвала и той хвърквал във въздуха. Въпросният редник говори за „тактически ядрени оръжия“. Разказва как части от един полк случайно попаднали в някакъв бункер и така се спасили от обгазяването. След това се изтеглили на север. Ако не се лъжа, капитанът им имал любима в Хайландс. Направили минна преграда, простираща се от Дамбъртън до Фолкърк. Психлоските танкове тръгнаха да ги преследват, натъкнали се на нея и мините започнали да избухват. Психлосите имали достатъчно танкове и войници, но тази преграда станала причина да се оттеглят на юг и никога да не се върнат да приберат трупове и техниката. Според ръкописа се бил намесил и духът на Дрейк, тъй като се чували барабани...

– Чакай малко – прекъсна го Джони. – Нали става дума за ядрени оръжия?

– Да, макар че не знам какво представляват – отговори пасторът.

– Уранът – промълви Джони. – Между тези два града по всяка вероятност все още има уранов прах – и той им обясни всичко за дихателния газ на психлосите.

– Така всичко си идва на мястото – каза Робърт Лисицата.

Историкът изглеждаше въодушевен от чутото. Уви наметалото около хлътналите си рамене.

– Прилича ми на вълшебния огнен пръстен или на геометричните знаци, които съществата от долния свят не смеят да претъпят.

Джони погледна рждясалите останки от оръжие в ръцете си, сетне окопа.

– Горките хора, нито са имали уран, нито са знаели кой стои срещу тях. Разполагали са само с това.

– Загинали са като смелчаци – изрече пасторът и свали шапката си.

Останалите сториха същото.

– Трябва да направим всичко възможно – каза Джони, – за да не свършим като тях.

– Точно така – съгласи се Робърт Лисицата.

Джони остави на земята скелета на автомата и всички замислени потеглиха обратно към огньовете. Мекият стон на една гайда отекваше в нощта.

3

Търл работеше с няколко карти на планините. Беше анализирал последните данни, постъпили от автоматичния разузнавателен полет, и се опитваше да открие следи от пътища, минаващи покрай дълбоката пукнатина. Щеше да бъде чудовищно трудна операция. Като си помислеше, че животните ще трябва да направят нещо, което би накарало козината и на най-опитния психоски миньор да настръхне, пред очите му заиграваха кръгове. Въпросното място просто можеше да бъде достигнато само по въздуха.

Влезе новата му секретарка – Чърк. Тя беше достатъчно глупава, не му създаваше главоболия, а беше и хубавичка. Радваше окото, напиваше се бързо и имаше много други достойнства. Беше много полезна, защото умееше да отпраща посетителите и прехвърляше документацията и административната работа на други. На практика в момента той държеше в ръцете си цялата власт и въобще не се занимаваше с досадни подробности. Мотото му беше: „Товари с колкото се може повече работа смачкания Нъмф!“

– Животното е дошло да те види – изчурулика тя.

Щом я чу да докосва вратата, Търл бързо скри картите, като ги натика в най-горното чекмедже, така че да не се виждат.

– Нека влезе.

Джони пристъпи вътре. Беше с маска и носеше дрехите, ушити от старата чинкоска униформа. В ръцете си държеше дълъг списък.

Търл го погледна. Нещата се нареждаха доста добре. Животното се държеше послушно, макар и на врата му вече да не висеше миниатюрната камера. Бяха сключили споразумение, според което Джони можеше да идва тук на всеки няколко дни, за да носи храна на момичетата и да разговаря с тях.

Джони беше предложил да установят радиовръзка, но Търл се разневи и остана непреклонен. Никакво радио. Това решение не подлежеше на обсъждане. Ако животното иска да се види с него, ще трябва да си размърда краката и да дойде пеша. Търл знаеше, че в лагера има много приематели и радиовръзката щеше да му върже лапите и да застраши сигурността на плановете му.

– Нося един списък – каза Джони.

– Виждам – отвърна Търл.

– Искам тръби, стари чинкоски платове, инструменти, с които да

бъдат разкроени и ушити, няколко помпи, лопати...

– Дай го на Чърк. Май се гласиш да построиш отново цялата отбранителна база. Нещо типично за едно животно. Защо не се захванеш с машината, на която се обучаваше?

– Работя с нея – отговори Джони и това бе истина.

Прекарваше с младежите и учителя по десет часа на ден край машината.

– Ще изпратя Кър – каза Търл.

Джони повдигна рамене. След това отново посочи списъка:

– Има някои неща, които трябва да изясним с тебе. Първо, става дума за чинкоските машини за обучение. В лагера има пет-шест. Пултовете за управление и инструкциите за работа с тях са с надписи на психолоски. Искам да ги взема заедно с всичките дискове и книги, останали от чинкосите.

– Има ли още нещо? – попита Търл.

Джони кимна с глава.

– Второ, искам летящи камиони.

– Нали имаш летящи платформи?

– Мисля, че трябва да разполагаме и с няколко летящи камиона за превоз на персонала. Бях при Зът и видях цял етаж от гаража, пълен с тях.

Подозрителният Търл внезапно бе обзет от усещането, че погледът на животното прониква през плота на бюрото му и вижда картите, прибори в чекмеджето. Наистина до онова място нямаше никакви пътища. Разбираше, че всичко ще трябва да се пренесе дотам по въздуха, а това нямаше да бъде никак лесно. Летящите товарни камиони, както и тези за превоз на персонал се управляваха по същия начин, както и бойните самолети. Съществуваше твърдо правило чужди раси да не се обучават с тази техника. Но Търл си помисли и за огромния товар за транспортиране дотам. Е, в крайна сметка миньорският камион в никакъв случай не е боен самолет. Още повече че той управляваше тази планета и той определяше правилата.

– Колко искаш? – попита и се пресегна за списъка. – Хей! Тук пише двадесет! И триколесни земеходи... три...

– Заповедта гласи, че трябва да ги обуча да работят с техниката. А как бих могъл да го направя, ако не разполагам с нея?

– Но това са цели двадесет броя!

Джони повдигна рамене.

– Те са много ентузиазирани и никой не иска да изостава в

обучението.

Смехът на Търл приличаше на джавкане. Той си спомни как животното замалко щеше да скочи с булдозера в пропастта. Това наистина го развесели.

Извади една от подписаните от Нъмф празни бланки и прикачи списъка на животното над подписа.

– С колко време разполагам? – попита Джони.

Намеренията на Търл бяха толкова потайни, че не желаше да се ангажира с никакви срокове. Краят всъщност съвпаднаше с датата за телепортиране на персонала и телата на мъртвите психлоси. Той бързо пресметна. Всичко на всичко девет месеца. Може би три ще са необходими за обучението на тези животни. Телепортирането ставаше на всеки шест месеца. Значи три за обучение и още шест, за да изкопаят златото до началото на идната пролет. По-добре да го пришпори.

– Имаш два месеца, за да ги обучиш – каза Търл.

– Това е ужасно малко.

Търл извади кутията с дистанционното управление от джоба си, потупа я и отново я прибра. След това се разсмя.

Джони се намръщи. Маската скри опасните пламъчета, които заиграха в очите му.

Направи върховно усилие да овладее тялото и гласа си.

– Бих могъл да използвам Кър, за да превозим всичко.

– Кажу ми на Чърк.

– Също така – продължи Джони – имам нужда да набера малко опит за работа в тези планини. Въздушните течения са много коварни, а през зимата ще станат още по-опасни. Затова не искам да си мислиш, че има нещо нередно, ако отида там предварително.

Търл постави лапите си върху бюрото, сякаш за да скрие от погледа му прибраните вътре карти. Внезапно осъзна, че се държи глупаво. И все пак колкото по-скрити са нещата, толкова по-малка е вероятността животното да надуши нещо. Напрегна въображението си, за да измисли как да обясни на другите, защо животното лети само из планините.

– Изглежда знаеш повече, отколкото трябва – каза той намръщено.

– Всичко съм научил от теб – отговори Джони.

– Кога?

– Чувал съм го много пъти. Например когато бяхме в Шотландия.

Търл замръзна. Това беше вярно. Ето докъде води дори минималната непредпазливост. Тъпоумното животно беше запомнило всичко...

– Ако разбира от Кър или от друг, че някой е научил за проекта –

той потупа пулта за управление в джоба си, – главата на по-малката женска ще хвъркне във въздуха.

– Зная – отвърна Джони.

– А сега изчезвай – нареди Търл. – Имам прекалено много работа, за да си губя времето с теб.

Джони накара Чърк да направи копие на списъка с подписа и я по-моли да каже на Кър, че ще трябва да му помогне при транспортирането на техниката.

– Готово, животно – изчурулика тя, когато свърши и му подаде копието.

– Казвам се Джони.

– А аз Чърк – обади се тя и примигна с гримираните си костни клепачи. – Вие, животните, сте малко смешни, но много сладки. Не виждам какво удоволствие им доставя на някои служители да ви преследват и убиват. Вие определено не изглеждате опасни. Дори не ставате за ядене. Ненормална планета! Нищо чудно, че Търл я мрази толкова. Догодина, когато се приберем у дома, ще си имаме огромна къща.

– Огромна къща ли? – попита Джони, като гледаше с недоумение тази бръщолевеща глупачка.

– О, да! Ще бъдем много богати! Така казва Търл. Тра-ла-ла, Джони. Следващия път, когато искаш да ти направя услуга, ще трябва да ми донесеш подаръче.

– Благодаря за всичко и няма да забравя – каза Джони.

Излезе с огромния списък в ръце и веднага се захвана за работа. Осъзнаваше, че е разгадал още едно от неизвестните в мозайката, която Търл редеше. Той нямаше намерение да остане на планетата повече от една година. Искаше да се прибере у дома, и то „богат“.

4

– Господа, много съжалявам – каза Джони пред съвета.

Бяха насядали на изкорубените столове. Намираха се в помещението, което Джони използваше едновременно за щаб и за канцелария. Представляваше просторна стая, откъдето се виждаше по-голямата част от лагера. Джони я бе избрал заради огромните й прозорци.

Той посочи купчините книги.

– Прерових всичко, което намерих, но не успях да открия нищо.

Робърт Лисицата, доктор Макдърмот, пасторът и учителят седяха

унило и го гледаха. Той винаги им казваше истината. Вярвах му, защото Мактайлър никога не лъжеше.

Нещата вървяха добре. Дори прекалено добре. Младите мъже се справяха чудесно с новата техника. Досега имаше само един нещастен случай при пилотирането на летящите камиони. Двама курсанти симулираха въздушен бой и се нападаха взаимно. Единият от тях натисна погрешно копче и падна на земята. Сега лежеше в лазарета. Кракът му бе наместен от пастора и за него се грижеше една от старите вдовици. Кър дойде да поправи камиона, но каза, че от него вече нищо не става.

Тримата млади мъже, които приличаха на Джони, бяха с изранени ръце. Учителят беше въвел много строг режим. Наказваше ги, като ги удряше с линията по дланите. Те прекарваха пред машината за обучение от ранни зори до обяд. След това отиваха да се занимават с оперативната техника. Изучаваха езика на психосите под строг контрол и се справяха твърде добре.

Няколко млади мъже бяха хванали диви коне и ги бяха опитомили, така че вече ставаха за езда. С тях докарваха цели стада диви говеда, ловуваха елени и в лагера не се усещаше недостиг от храна. Старите жени бяха много горди с първата реколта от репички и марули. С тях разнообразяваха приятно трапезата на всички.

Целият лагер се трудеше неуморно и през деня мястото приличаше на мравуняк.

– Може би – предположи доктор Макдърмот – ще успеем да ти помогнем, ако ни обясниш какво точно трябва да търсим – и той посочи книгите.

– Уран – отговори Джони. – Той е ключът към нашата победа.

– А, да – сети се докторът. – Не вреди на хората, но е смъртоносен за психосите.

– Опасен е и за хората – намеси се Джони, като посочи една книга по токсикология. – Ако човек бъде изложен на въздействието му продължително време, ще умре в страшни мъки. Знаем със сигурност, че възпламенява дихателния газ на психосите и предизвиква експлозия. За тях досегът с него е фатален.

– Предполагам – продължи той, като посочи с ръка към очертания от залязващото слънце силует на планините в далечината, – че тези планини са пълни с уран. Психосите го знаят много добре. Дори със сила не можеш да закараш някого от тях там. Демонът Търл ще ни изпрати в тези планини, по всяка вероятност за да търсим злато. Той има неоспорими доказателства за наличието му. Ние можем да го изкопаем, може и

да не го направим. Но ще трябва да започнем работа, за да не събудим подозрение. Едновременно ще копаем и уран.

– А ти не знаеш къде се намира – досети се доктор Макдърмот.

Джони поклати глава.

– Има цял списък с уранови мини, но всички те са отбелязани като „изчерпани“, „затворени“ или нещо подобно.

– Сигурно на времето е бил много ценен – обади се Робърт Лисицата.

– Използвали са го за много неща – отговори Джони. – Но главно за военни цели.

Пасторът замислено си потърка носа.

– Хората от твоето село знаят ли нещо по този въпрос?

– Не – отговори Джони, – но те са едно от доказателствата, че там има уран. Това е причината, господа, да не ви заведе на това място, въпреки че много би ми се искало. Убеден съм, че лошото им здраве и невъзможността да имат деца се дължат на урана.

– Но изглежда на теб не ти се е отразил, Мактайлър – усмихна се пасторът.

– Аз скитях много и повечето време не си бях у дома. А може би на едни въздействува по-силно, на други по-слабо...

– Според мен става дума за наследственост – каза доктор Макдърмот. – През вековете някои от вас сигурно са развили нещо като имунитет. Другите не биха могли да знаят за грозящата ги опасност, нали?

Джони поклати глава.

– Не съм се качвал при тях, защото не искам да ги тревожа. И без това автоматичният разузнавателен самолет минава през няколко дни над главите им. Но един ден – и това трябва да бъде много скоро – искам да намеря начин да ги преместя оттам. За тази цел трябва да открия място, където да ги настаня. Те дори не подозират за урана, защото иначе отдавна биха напуснали долината.

– Наложително е да намерим някакво разрешение – продължи Джони. – В противен случай всичките ми планове няма да струват и пукната пара.

Доктор Макдърмот протегна ръка.

– Разпредели тези книги. Ще спим по-малко, но ще ти помогнем.

Джони започна да им ги раздава.

– Мисля – каза Робърт Лисицата, – че трябва да изпратим няколко разузнавачи. При подготовката на една успешна акция първо се пускат разузнавачи. Как се открива уран?

– Начините са много и са описани в книгите по минно дело – отговори Джони. – Но ние не разполагаме с основния инструмент за тази цел. Наричали са го „гайгер-миулеров брояч“. Чел съм много за него и имам представа как би могъл да се направи, но никога не съм го виждал.

– Може би – предположи учителят – ще успеем да открием такива инструменти в древните села. В заводите имало ли е каталози и справочници?

– Съмнявам се, че един такъв инструмент ще бъде използваем след толкова стотици години – каза доктор Макдърмот. – Но тук виждам... Господи, почти се е разпаднал... Телефон ли е това?... Телефонен указател... на Ден... Денв... Денвър. Някога тук, в тези градове – обърна се той към останалите, – е имало телефони. Ето... прибори... „Международен изследователски център по приборостроене“... По дяволите! Адресът не може да се разчете.

– Всички сгради са надписани – обади се Джони.

Робърт Лисицата се наведе напред.

– Нали ви казах, трябва да разузнавачи. Разузнаване преди битката – това е ключът към успеха. Трябва да бъдем много внимателни демоните да не заподозрат нещо, докато обикаляме наоколо.

– Те имат детектори за улавяне на човешката топлина – поясни Джони. – Това е причината да се спасиш, като си увиснал под корема на коня. Те знаят, че конете се движат навсякъде. Автоматичният разузнавателен самолет заснема всичко. Затова щом някой чуе двигателите му, трябва да се скрие, докато отmine. Истинската опасност обаче са земеходите, защото те разполагат с въртящи се цилиндри, които се изстрелват ниско над земята и с тях се открива човешката топлина. Аз имам няколко наметала и ако се покрием с тях, ще екранираме топлината и няма да ни открият. Но трябва да бъдем много, много предпазливи. Най-добре ще е да отида аз.

– Не, не! – намеси се Робърт Лисицата и акцентът му толкова се засили от обхваналата го тревога, че думите му станаха почти неразбираеми. – Не можем да те пуснем, момче!

Останалите членове на съвета също поклатиха глави.

Пасторът се обади:

– Пази се, Мактайлър. Нали затова сме тук, за да ти помагаме.

– Малкият демон... – започна Джони.

– Онзи, който дойде да поправи катастрофиралата машина ли?

– Същият – отговори Джони. – Казва се Кър. Той ми каза, че е издадена заповед от Директора на планетата. С нея се забраняват всички

ловни излети в цялата зона около мините и лагера. Според него преди заповедта имало някакви слухове за организирането на колективен лов тук при нас. Така че в момента няма никаква опасност от бродещи наоколо демони и спокойно може да се отиде на разузнаване в Голямото село. Но не бива да допуснем да бъдем забелязани от разузнавателния самолет.

– Разузнаванията – каза твърдо Робърт Лисицата – не се извършват от вождовете. Вождовете водят битки, но не ходят на разузнаване! Ще изпратим младия Ангъс Мактавиш. Кой е за?

След гласуването Джони разбра, че няма да го пуснат.

И така, през нощта младият Ангъс Мактавиш отиде на разузнаване в Денвър с един малък земеход. Той беше известен с това, че твърде умело боравеше с машините. Беше прекарал водопровод и сега имаха вода, разбра как работи канализацията и дори пусна в действие няколко от тоалетните вътре в сградите, с което предизвика възхищението на своите приятели.

Отсъствава от лагера цели четиридесет и осем часа, но когато се върна, разказва дълго за видените чудеса. Идеята да се използва Международният изследователски център по приборостроене не беше дала резултат, защото там намерил само развалини. Не се беше натъкнал на нищо, което поне малко да прилича на описанието на гайгер-миюлеровия брояч. Беше открил бюро „Минно дело“, но там имало само изгнила документация. От магазина за оборудване на изследователски експедиции беше донесъл няколко предмета от неръждаема стомана. Ножовете, изработени от нея, предизвикаха истински възторг у старите жени. От гайгеров брояч обаче нямаше и следа.

Съветът се събра отново и без предишното въодушевление взе решение работата по подготовката да продължи. Пасторът прочете молитва, с която призоваваше Всевишния да се смили над тях и да им посочи пътя към гайгеровия брояч и урана.

Решиха отново да изпратят разузнавачи, но не се надяваха на успех.

5

През нощта Джони внезапно се събуди с мисълта, че знае къде има уред за откриване на уран. В системата за обезпрашаване на рудата! Той дори бе работил на нея като помощник-оператор.

Независимо от забраната на Робърт Лисицата да ходи на

разузнаване Джони пренебрегна рисковете и реши да направи опит.

Виждаше Криси през няколко дни. Всеки път, когато отиваше при нея, обикаляше бавно из лагера, за да могат психосите да свикнат с присъствието му там. Седнал върху гърба на Уиндсплитър, безцелно се мотаеше където си пожелае.

Днес Криси и Пати изглеждаха много унили и самотни. Джони им беше донесъл прясно месо и още кожи, които те трябваше да обработят. Насече им и достатъчно дърва за огъня. Един от шотландците изрови от развалините в селото брадва от неръждаема стомана. С нея Джони цепеше дървата много по-бързо отпреди. Струпа всичките неща отвън, пред оградата, за да ги внесе, когато Търл се освободи от „задълженията“ си и дойде да отключи вратата.

Беше безкрайно унизително да разговарят през дървената ограда и решетките на клетката. Криси и Пати му показаха някои дрехи, ушити от еленова кожа, за да ги оцени. След това отново ги опаковаха. Щеше да ги вземе със себе си, когато си тръгне. Той се провикна, че много му харесват. Пати му показа как е подредила мизерния заслон. Под него щяха да се крият от дъжда. Не можеха да връзват нищо за решетките на клетката, но той каза, че така изглежда по-добре.

Искаха да разберат какво прави. Каза им, че работи. Добре ли се чувствува? Да, много добре. Всичко наред ли е? Съвсем. Беше трудно да се води разговор на разстояние петнадесет метра един от друг, при това през две огради и под наблюдението на две миниатюрни камери. Трудно е да си спокоен и да окуражаваш двама души, когато всъщност ти се иска да вдигнеш цялото това място във въздуха и да ги освободиш.

На врата си носеше камера. С два ремъка от еленова кожа я беше прикрепил към гърдите си така, че с минимално движение на ръцете да я включва и изключва, без да я вдига към очите си. Беше тренирал това действие дълго време и сега можеше да прави снимки, без да гледа през визьора. След официална заявка получи от склада дванадесет камери и достатъчен брой миниатюрни дискове. Докато разговаряха, успя да заснеме момичетата и клетката от различни ъгли. Не пропусна кабела, който я опасваше, и електрическото табло. Съзнаваше, че действията му са рисковани.

Каза на Криси и Пати, че ще се върне по-късно, и уж случайно се насочи с коня си нагоре по хълма, към старите жилища на чинкосите. Изглеждаше, сякаш безцелно се мотае, но в същото време правеше панорамни снимки на околността и мината от различни ъгли и в различни плановете. Засне подредените в редица двадесет бойни самолета, склада

за енергийни капсули и този за дихателен газ. Направи снимка на моргата, която се намираше на около деветдесет метра зад зоната за телепортиране. Не пропусна площадката, където се разтоварваше рудата, както и рампите, конвейера и контролната кула.

В този момент късметът му проработи! Видя как пристигна товарен кораб, пълен с руда. Започна бавно да се спуска по хълма. Инстинктивно усети някаква опасност, когато минаваше покрай клетката, и стана много предпазлив. Слезе от гърба на коня и пусна дисковете с направените снимки в торбата, като се престори, че току-що е дошъл, за да бере цветя.

След малко яхна коня и потегли надолу към зоната за обезпрашаване на рудата. Нарочно оставяше Уиндсплитър да поспира на местата, обрасли със свежа трева. Така постепенно стигна до покритата с прах площадка за междупланетарно транспортиране.

Корабът все още не беше разтоварил. От помещенията заизлизаха служители и се насочваха към машините. Той се приближи към съоръженията за обезпрашаване на рудата. Операторът не беше там. От един кран висеше кука. Престори се, че се навежда, за да мине под нея, а всъщност се пресегна и дръпна един кабел в задната част на пулта за управление. Не беше запознат с електронната схема, но ако имаше късмет, скоро и това щеше да стане.

Операторът го познаваше още от времето, когато Джони работеше тук като помощник, но го изгледа с характерните за психосите досада и презрение.

– По-добре разкарай коня си оттук! Ще се разтоварва руда.

Джони махна с ръка на Уиндсплитър, за да се отдалечи.

Корабът изсипа с шум и облаци прах товара си. Булдозерите се устремиха натам, за да съберат рудата на купчина. Първата пратка вече бе готова да се товари в кофите на конвейера.

Изведнаж светна червена светлина.

Вой на сирена раздра въздуха.

Операторът на машината за обезпрашаване започна да псува и да блъска по пулта за управление.

Работата спря напълно.

Въздухът под купола на кабината, в която работеше операторът, позеленя от клетви и ругатни.

От командния пункт в сградата близо до зоната за телепортиране изскочи Чар. Ръмжеше застрашително като мечка.

В далечината се чуваха двигателите на още един товарен кораб,

пристигащ от мините зад океана.

Днес не беше ден за телепортиране, но ако работата спреше, щяха да изостанат с разтоварването на корабите.

Чар крещеше, че трябва веднага да дойдат електронните техници, а по високоговорителя някой питаше къде е дежурният.

Джони можеше да им отговори съвсем точно. Преди петнадесет минути го видя да отива пеша към лагера.

Чар се нахвърли върху оператора на машината за обезпращаване и ако можеше, би го разкъсал, а нещастникът блъскаше неистово по копчетата върху пулта за управление.

Джони слезе от гърба на коня и се приближи към тях.

– Аз мога да отстраня повредата.

Чар така му изкрещя да се разкара, че чак въздухът потрепера.

– Аз мога да отстраня повредата – повтори Джони.

Един глас каза:

– Оставете го да я оправи. Аз съм го обучавал.

Беше Кър.

Тази намеса отвлече вниманието на Чар. Той се обърна, за да излее гнева си върху джуджето психло.

Джони се спусна към предния капак на контролното табло, без да изключва камерата си. Отвори го. Разглеждаше вътрешността от всички страни, като се преструваше, че изучава системата. След това се наведе и докосна няколко връзки, без да променя нещо. Когато прояви снимките, ще може да построи същата машина!

Затвори капака.

Бързо свърза кабела, който беше извадил. След като Чар се навика на Кър, насочи вниманието си към него.

– Готово – каза Джони. – Всичко е наред. Просто един кабел се беше поразхлабил.

Кър изкрещя на оператора:

– Опитай сега!

Машината за обезпращаване започна да мърка послушно.

– Виждаш ли? – обади се Кър. – Аз съм го обучавал.

Джони се метна отново върху гърба на Уиндсплитър, като използва случая да изключи камерата.

– Вече работи – каза операторът.

Чар злобно гледаше Джони.

– Дръж тоя кон далеч от зоната. Ако по график в същия момент трябваше да се извърши и телепортиране, той вече щеше да е на

Психло!

Отдалечи се, като мърмореше нещо за проклетите животни.

Конвейерът, кофите и машините отново забръмчаха и вдигнаха предишния шум. Всички бързаха да обработят товара, преди да е присигнала новата партида. Празният товарен самолет излетя.

Уиндсплитър тръгна безцелно надолу към моргата. Тази сграда, забележителна със спираловидните си охладителни системи, бе по-отдалечена. Джони се доближи до нея и се обърна, за да види как изглежда лагерът отгук. Той се намираше точно срещу него, непосредствено зад зоната за междупланетарно транспортиране.

– И какво – попита нечий глас – правиш тук с тази камера?

Беше Търл. Точно бе излязъл от моргата и стоеше пред нея с някакъв списък в лапите. В дъното на сградата бяха подредени ковчези. Търл проверяваше трупове на мъртвите психлоси, които трябваше да бъдат изпратени по график обратно у дома.

– Упражнявам се – отговори Джони.

– В какво? – изръмжа Търл.

– Рано или късно ще поискаш да ти направя снимки, там горе, в пла...

– Не говори за това тук!

Търл хвърли списъка в помещението зад себе си и пристъпи към Джони. Дръпна камерата от гърдите му, като скъса ремъците, с които беше завързана. Те се впиха болезнено във врата на Джони.

Търл завъртя камерата в ръцете си, извади от нея диска, хвърли го в прахта и започна да го тъпче с пети.

Бръкна с острите си нокти в колана на Джони и измъкна още четири диска.

– Празни са – каза Джони.

Но Търл хвърли и тях в прахта и ги стъпка.

Бутна обратно камерата в ръцете на Джони.

– Едно от правилата на компанията е да не се правят снимки в зона за междупланетарно транспортиране.

– Надявам се, че когато ми кажеш да направя някоя и друга снимка, ще бъде достатъчно добра, за да успееш да отгатнеш какво съм снимал.

– И за тебе ще е по-добре да успея – изръмжа Търл и се затътри обратно в моргата.

По-късно, когато го пуснаха да даде нещата на Криси, Джони без никакви проблеми прехвърли дисковете от едната торба в другата.

Ала върху тях не беше заснета електронната схема на машината за

обезпрашаване.

Същата вечер, злорадствувайки над Търл, той събра хората си и им показа направените снимки. Запозна ги с всички съоръжения в зоната за междупланетарно телепортиране. Щеше да им ги покаже отново, когато дойдеше време да се действа. А сега най-вече искаше да разберат как изглеждат Криси и Пати.

На снимките ясно се виждаха двете момичета, нашийниците и електрическото табло, закачено на оградата. Най-силно впечатление правеха лицата – едното на малко момиченце, другото на красива жена.

Шотландците разглеждаха снимките, като се опитваха да запомнят и най-малката подробност: бойните самолети, склада за дихателен газ, склада за гориво, моргата и платформата. Когато видяха снимките на Криси и Пати, изразиха искреното си съжаление, а след това чувствата им прераснаха в гняв.

Отново се наложи да говори Робърт Лисицата, за да ги възпре да не хукнат веднага и да вдигнат цялото място във въздуха. Гайдарите засвириха тъжни песни.

Ако преди шотландците бяха само ентузиазирани, то сега демонстрираха гневната си решителност да се борят на живот и смърт.

Джони лежа до зори, без да може да заспи. Беше заснел цялата схема на урановия детектор, затова изобщо не се бе опитал да я запамети. Разчиташе, че ще разполага със снимки. Сега се укоряваше, че се довери единствено на техниката. Тя беше нещо чудесно, но не можеше да замени живия човек.

Ще дойде ден, когато ще си разчисти сметките с Търл. Закле се в себе си и стисна зъби до болка.

6

В ясения студен следобед те се отправиха към находището. Джони, Робърт Лисицата, тримата младежи, които приличаха на Джони, и двамата шотландци – началници на смени, се носеха високо над величествените Скалисти планини с бясна скорост. Тази сутрин Търл бе дошъл рано. Говореше загадъчно и заплашваше. Земеходът му беше забелязан от стражата в равнината и Джони бе предупреден навреме за пристигането му.

Джони посрещна земехода в мразовитата утрин, увит в кожа от пу-ма. Всички бяха предупредени да не излизат от огромната зала, където

бе сервирана закуската. Околността изглеждаше пуста и нямаше какво да привлече вниманието на Търл.

Той слезе от колата, пристегна дихателната си маска и започна закачливо да подхвърля във въздуха кутията с дистанционното управление.

– Защо толкова те интересува урановият детектор? – попита чудовището.

Джони смръщи вежди и се опита да направи учудена физиономия.

– Чух, че онзи ден си „поправил“ машината за обезпрашаване на руда. През цялото време на врата ти е висяла камерата! Нали?

Джони реши да проведе внезапна словесна атака.

– Ти да не би да очакваш да се кача горе в планините, без да знам от какво трябва да се пазя? Предполагаш, че ще се втурна да ти върша работата и да загина...

– Да загинеш ли?

– Да, да умра от облъчване...

– Слушай, животно, не можеш да ми говориш по този начин!

– ...защото много добре знаеш, че ще се разболея смъртоносно, ако не се предпазя от урановия прах! Ти ми каза, че там горе има уран! И очакваш аз да...

– Чакай малко – прекъсна го Търл. – За какво говориш?

– За минна токсикология! – отсече Джони.

Облеченият в шотландска пола постови стоеше край вратата и ако погледът му можеше да пронизва, Търл отдавна щеше да е мъртъв.

– Часови! – извика Джони. – Вземи една книга на английски, каквато и да е, и я донеси! Бързо!

Джони отново се обърна към Търл. От сградата се чуваха стъпките на тичащият часови. Търл върна кутията с дистанционното управление в джоба си, така че лапата, с която стреля, да бъде свободна. За всеки случай.

Часовият изхвърча навън с един дъвен том със заглавие „Поемите на Робърт Бърнс“. Беше го издърпал от ръцете на пастора, който четеше на закуска. Сигурно щеше да свърши работа.

Джони отвори книгата решително. Постапи пръста си върху една строфа: „С една мечта живея оттогава...“

– Видж какво пише тук! – гневно каза той. – При наличието на уран косата на човек окапва, зъбите му падат, кожата му се покрива с червени мехури, а костите му се разпадат! И всичко това става само за няколко седмици, ако е постоянно изложен на неговото въздействие.

– Но вие не експлодирате, нали? – намеси се Търл.

– Тук не пише нищо за експлодиране, но се твърди, че продължителното излагане на ураново въздействие може да бъде фатално! Прочети го сам!

Търл погледна един ред, който гласеше: „О, как се надига вълнението в гърдите ти...“, и каза:

– Значи тъй, не го знаех.

– Но вече сам се убеди как стоят нещата – настоя Джони.

Затвори книгата и удари с юмрук по нея.

– Попаднах на тази информация съвсем случайно. А ти нищо не ми беше казал. Сега вече ще ми дадеш ли един детектор или не?

Търл се замисли.

– Значи костите ви се превръщат на прах, така ли? И това става за няколко месеца?

– За няколко седмици – поправи го Джони.

Търл се разсмя. Лапата му пусна кобура и той се хвана за гърдите, защото му беше трудно да диша.

– Е, добре – изрече накрая, – мисля, че ще трябва да си поемете риска, съгласен ли си?

Планът му не бе успял. Но поне засега вниманието на Търл бе отклонено. Дори започна да се чувства по-уверен в себе си.

– Така или иначе, не съм дошъл за това – каза Търл. – Можем ли да отидем някъде, където ще поговорим на четири очи?

Джони върна книгата на часовия и му намигна, за да го успокои. Шотландецът успя да се овладее и не се усмихна. Търл търсеше нещо в земехода.

Махна на Джони да го последва и го отведе в задната част на параклиса, където нямаше никакви прозорци. Носеше цяло руло карти и снимки. Седна на земята и направи знак на Джони да се наведе.

– Всичките ти животни ли са обучени? – попита той.

– Да, доколкото е възможно за толкова кратко време.

– Е, нали получи допълнително още няколко седмици?

– Мисля, че ще се справят.

– Добре тогава. Най-после дойде моментът да станете истински миньори!

Той разгърна картата. Тя представляваше монтаж от отделни снимки, правени от разузнавателния самолет и обхващащи площ от около три хиляди и двеста квадратни километра от Скалистите планини на запад от Денвър.

– Нали можеш да се справиш с нея?

– Да – отговори Джони.

Търл посочи с нокът началото на един каньон.

– Ето, там е!

Джони усети алчността, която се разгаряше у Търл. Той шепнеше конспиративно:

– Тук има жила от бял кварц с примеси от чисто злато. Тя е уникална. Показала се е на повърхността след свличане на огромни пластове земна маса преди много години.

Извади от купчината една огромна снимка. В червената стена на каньона се виждаше диагонален бял процеп. Търл измъкна друга снимка, направена по-отблизо, и също му я показа. Съвсем ясно си личеше гъстата паяжина златни нишки в снежнобелия кварц.

Джони се опита да каже нещо, но Търл го спря с лапа.

– Ще отидеш там, за да видиш как стоят нещата в действителност. Когато разгледаш добре мястото и се ориентираш в проблемите, които могат да възникнат при изкопаването, ще се върнеш, за да ми докладваш. Аз ще се заема с разрешаването на възникналите въпроси и затруднения.

Почука с нокът по една по-голяма карта:

– Запомни това място!

Джони забеляза, че върху нея няма никакви означения. Хитрият Търл! Ако попаднеш в чужди ръце, тя нямаше да може да послужи като улика срещу него.

Той се облегна назад и даде време на Джони да се запознае с картата на спокойствие.

Джони познаваше тези планини, но никога не ги беше виждал в такива подробности и снимани под такъв ъгъл.

Търл прибра всичко с изключение на тази карта.

– Ще се ориентираш по нея.

Надигна се и стана.

– С колко време разполагаме, за да го изкопаем? – попита Джони.

– Това трябва да стане до деветдесет и първия ден на следващата година. Значи разполагате с шест месеца и половина.

– Но означава също така, че трябва да работим и през зимата – забеляза Джони.

Търл повдигна рамене.

– Там винаги е зима. Десет месеца зима и два месеца есен.

Той се разсмя весело.

– Качвай се в самолета и заминавай да го разгледаш. За целта имаш на разположение едва-две седмици. След това се връщаш и се срещаме пак. Само ние двамата. Това е строго секретно, чуваш ли? Освен на твоите животни, на никого няма да казваш!

Търл си тръгна, като си подхвърляше във въздуха кутията с дистанционното управление. Земеходът му се понесе обратно към лагера.

Няколко часа по-късно Джони летеше високо над Скалистите планини с екипаж, подбран лично от него.

– За пръв път чувам – каза един от шотландците зад него, – че Робърт Бърнс се е занимавал с токсикология.

Джони се обърна. Помисли, че часовият също се е качил на борда.

– Толкова добре ли си научил езика на психосите?

– Разбира се – отговори шотландецът и показа изранените си от линията на учителя длани.

Беше един от младежите, избрани заради удивителната им прилика с Джони.

– Бях на втория етаж и прилепих ухо до прозореца. Той не разбира английски, нали?

– Това е едно от малкото ни предимства – каза Джони. – Не успяхме да се сдобием с детектор за откриване на уран.

– Е, в крайна сметка ако човек смята, че може да спечели всички битки, той е прекалено голям оптимист – намеси се и Робърт Лисицата. – Какви са тези села там долу?

И наистина по планинските склонове под тях се виждаха разпръснати стари градове.

– Те са пусти – отговори Джони. – Бил съм в някои от тях. Няма никакви хора, само плъхове. Призрачни миньорски села.

– Тъжна история – въздъхна Робърт Лисицата. – Толкова много земя, толкова много храна, а няма никакви хора. При нас, в Шотландия, плодородните земи, от които може да се роди нещо, са много малко и храната постоянно не достига. Изживяваме една изключително мрачна страница от човешката история.

– Ние ще я отгърнем – каза младият шотландец зад него.

– Да – съгласи се Робърт Лисицата, – ако имаме поне малко късмет. Тази пустош някога ще се изпълни с хора! Как се казват огромните върхове под нас?

– Не знам – отговори Джони. – Ако погледнеш миньорската карта, ще видиш, че имат само номера. Мисля, че някога са имали имена, но хората са ги забравили. Онзи там го наричаме просто Върха.

– Хей! – извика едно от момчетата. – По онзи склон има овце!

Той гледаше през бинокъла.

– Това са диви овце – каза Джони. – Цял подвиг е да убиеш някоя от тях. Могат да стоят върху издатина, голяма колкото длан, след това да скочат и да се приземят върху друга, не по-голяма от два пръста.

– А ето и една мечка! – провикна се шотландецът. – Колко е голяма!

– Мечките скоро ще заспят зимния си сън – обади се Джони. – Учуден съм, че по това време тази се е качила толкова високо.

– Мечокът май е преследван от вълци – забеляза шотландецът.

– Момчета – намеси се Робърт Лисицата, – тръгнаха сме на лов за много по-едър дивеч! Отваряйте си очите за каньона.

Джони го забеляза по обед.

7

Гледката беше удивителна. Величието на каньона в разределения студен въздух те караше да се чувствуваш нищожен.

От лъкатушешката в дъното му тънка като сребърна нишка река отвесно нагоре се издигаше огромна червеникава скала. От другата страна се извисяваше подобна стена, а разстоянието между тях бе съвсем малко. През различните геоложки епохи реката си беше проправила път през по-меките пластове на скалата. Водната стихия бе отхапвала парче по парче от нея, за да оформи накрая този гигантски разрез в твърдия камък. Беше дълбок повече от триста метра, широк около тридесет и приличаше на зейнала в снагата на планината рана.

Около него се издигаха величествени върхове и го скриваха от погледа на света.

Искрящата бяла кварцова лента, широка няколко метра, прекосяваше по диагонал стената. Скритото в този кварц злато искреше примамливо.

Гледката на живо беше много по-внушителна от каквато и да било снимка. Приличаше на диамантена огърлица върху набраздената от старост кожа на вещица.

В пропастта под жилата се виждаше откъртилата се скална маса. Отгоре начупените парчета приличаха на малки камъчета. Реката беше подкопала стената и при едно земетресение част от нея се бе отронила надолу в бездната.

Все още не беше наваял сняг, тъй като годината бе суха. Всичко се виждаше като на длан. Джони спусна самолета надолу.

В този момент вятърът ги блъсна. Заклещен в дълбокия процеп, притиснат от две страни, той виеше и се опитваше да се освободи, като се блъскаше в скалите.

Пръстите на Джони препускаха по копчетата на пулта за управление, като се мъчеха да овладеят самолета.

В този момент кварцовата жила изобщо не изглеждаше величествена. Стената, заплашителна и грозна, ги предупреждаваше, че ще ги унищожи дори само да се докоснат до нея.

За да стабилизира самолета, Джони го издигна на около триста метра над земята и остави под себе си коварните въздушни течения. Обърна се към един от шотландците – този, който приличаше на него и беше говорил за Бърнс. Казваше се Данълдийн Максуонсън.

– Можеш ли да се справиш с управлението на самолета?

Робърт Лисицата стана и отиде назад, а Данълдийн седна на мястото на втория пилот и закопча колана.

Тези телепортационни двигатели имаха няколко променливи параметъра, които постоянно трябваше да бъдат следени. Някои от тях се вкарваха в паметта на компютрите, други бяха предварително програмирани за всички полети. Самото пространство беше безкрайно и неподвижно, тъй като не притежаваше собствено време, енергия и маса. За да запазиш определено положение спрямо някакво тяло с относителна маса, клоняща към единица, трябва твоята да се съгласува с нея. Земята прави пълно завъртане за едно денонощие и това изискваше корекция на скоростта от близо 1600 километра в час. Освен това се налагаше и втора корекция – тя трябваше да компенсира движението на Земята около Слънцето. Слънчевата система се разширява постоянно. Колкото и незначително да е отклонението при този процес, то влияеше на координатите и непрекъснато се отчиташе. Цялата Слънчева система се движи в определена посока с шеметна бързина. Самата Вселена променя положението си спрямо другите вселени. Всички тези фактори наред с много други, оказващи влияние, правеха управлението на самолета рисковано дори при нормални условия. А в самия каньон беше истински кошмар.

Внезапните пориви на вятъра нарушаваха инерцията на двигателите и непрекъснато се налагаше координатите да бъдат променяни.

Данълдийн можеше да управлява такъв самолет. Но докато наблюдаваше движението на пръстите на Джони, разбра, че това не е обикновен полет. А и копчетата за управление бяха пригодени за огромните

нокти на психосите и се изискваха доста силни и резки движения, за да може човек да постигне необходимия ефект.

Данълдийн погледна надолу към каньона.

– Няма да е като разходка на влюбени по здрач – каза той. – Но мога да опитам! – и се спусна към пропастта.

Джони разкопча колана си и ги накара да му подадат един малък уред, наречен сондажен харпун. С него се изстрелваше къса сонда с въртящ се свредел, който се забиваше в скалата. Дължината на взетата проба с диаметър два и половина сантиметра зависеше от това, колко дълго сондата седи забита в скалата. С нейна помощ можеше да се вземе за изследване всякакъв вид твърд материал.

– Започвайте да снимате! – изкрещя той на останалите.

На борда разполагаха с три камери, един уред за измерване на дълбочината под повърхността и друг за определяне на плътността и структурата на пласта. Всички тези проучвателни съоръжения бяха леки за психосите, но обикновеният човек трябваше доста да си напегне мускулите.

Шотландците взеха инструментите и през специалните отвори на корпуса всеки се зае със своята изследователска работа. Джони отвори люка и насочи сондажния харпун.

– Приближи се колкото можеш повече до жилата, но без да рискуваш!

– Добре – отговори Данълдийн, – но май това е най-трудното нещо на света. Готови ли сте? Потегляме!

Те отново се спуснаха в бездната. Джони чуваше как пръстите на Данълдийн шарят по копчетата със скоростта на автоматен откос. След това този шум внезапно изчезна, заглушен от воя на вятъра в каньона.

Те се залюляха. Скалата ту се доближаваше на сантиметри до тях, ту се отдръпваше на няколко метра, като непрекъснато танцуваше нагоре-надолу. Ревът на моторите надвиваше воя на вятъра, когато се напругаха, за да променят положението на самолета.

Джони се опита да се концентрира. Искаше да успее още с първия изстрел, тъй като щеше да му бъде нужно време да изтегли сондата. Жилата искреше, подскачаше насам-натам и само за секунда попадна в мерника. Джони натисна спусъка. Чу се изстрел, последван от съскането на развиващото се въже. Сондата се заби в жилата.

Попадение право в целта!

Натисна копчето на макарата. Въжето изплющя и се опъна.

Изведнаж самолетът се наклони на една страна и полетя надолу,

като замалко не се удари в отсрещната стена. Сондата се откърти от скалата и се залюля под него. Джони започна да навива въжето.

– Набери височина! – изкрещя той.

Данълдийн изстреля самолета около седемстотин метра нагоре, където въздушните маси бяха по-спокойни. Той седеше изтощен, вдървен, ръцете и китките го боляха, по челото му бяха избили едри капки пот.

– О, Господи! Това беше като танц с жената на дявола! – каза задъхано, без да обръща внимание на диалекта си.

– Успяхте ли да направите необходимите измервания и снимки? – извика Джони през рамо.

Да, мъжете вече разполагаха с данни за дълбочината и плътността на слоя. Но онези, които снимаха, бяха толкова възхитени и потресени от гледката, че поискаха допълнителна възможност, за да направят още снимки.

– Този път ще пилотирам аз – каза Джони.

– И ти ли искаш да потанцуваш с жената на дявола? – попита го Данълдийн. – Не, Мактайлър. Имам чувството, че ще се наложи да правя това още много пъти в бъдеще. Искам да запазя този танц за себе си. Благодаря за предложението – и той извика назад: – Какво точно ви трябва?

Трябваха им допълнителни снимки на свлечената скална маса в дъното на каньона.

– Надявам се, че всички сте разговаряли с пастора, преди да тръгнем – пошегува се Данълдийн. – Потегляме!

Пикираха към дъното на бездната между двете стени. Реката се пенеше и гневно хапеше отломките, изпречили се на пътя ѝ. Всички камъни бяха под водата.

За да успеят операторите да направят снимки и от двете страни, самолетът се бореше с въздушната стихия и се издигаше нагоре съвсем бавно. Бързите движения на ръцете на Данълдийн по пулта почти не можеха да се проследят. Двигателите на люшкащия се самолет виеха от претоварване.

– Нещо започна да загарява – извика Робърт Лисицата.

Независимо от височината в кабината стана по-топло. Причината беше в претоварените от непрестанните промени на координатите двигатели.

Издигнаха се точно над върха. Докато операторите правеха снимки, Джони го наблюдаваше внимателно.

Не се виждаше никаква, па макар и съвсем малка площадка, на

която самолетът да може да кацне. Нямаше и подходящо място, откъдето да се спусне летяща сондажна платформа. Върхът беше покрит само със зъбери и пукнатини.

Джони забеляза нещо и даде нареждане да се направят снимки на повърхността на склона. Той не беше отвесен, а имаше наклон навътре. Ако надолу се спуснеш въже, то щеше да виси на около шест-седем метра от стената. Но в такъв случай как щяха да се монтират под платформата мрежите за събиране на руда?

Отново преминаха точно над върха и Джони забеляза още нещо.

– Направете няколко снимки! – изкрещя той.

Да, този път се виждаше много ясно. На около десет метра под ръба на пропастта в стената имаше успоредна на него пукнатина. Преди време друга такава цепнатина беше станала причина за свличането на скалната маса. Тук имаше втора. Тя сякаш чакаше ново земетресение. Тогава цялата жила щеше да отиде на дъното на каньона.

Издигнаха се на повече от триста метра и операторите трябваше да се задоволят с общата панорама, ширнала се под тях. Тя бе не по-малко величествена и красива с огромните пространства, които обхващаше.

– Ако не възразяваш, Мактайлър – помоли Данълдийн, – шом вече се връщаме у дома, бих се сменил с Тор.

Джони кимна одобрително и единият от младежите, които поразително приличаха на него и всички наричаха Тор заради шведския му произход, се прехвърли над облегалката, застана до Данълдийн и постепенно пое управлението на самолета. Данълдийн се затътри уморено назад.

– Малко по-трудно е от свиренето на гайда – каза той. – На това дяволско място ли ще трябва да работим?

Джони държеше в ръце взетата проба. Тя представляваше бял кварц, примесен с чисто злато. Изглеждаше много красива. Това нещо бе подмамило Търл, а на тях бе дало една възможност за спасение. Чудеше се колко ли човешки живота ще коства тази операция.

– Връщаме се у дома – каза той на Тор.

През целия обратен път всички мълчаха.

8

Докато уж случайно обикаляше из лагера на гърба на Уиндсплитър, Джони се чувствуваше много неспокоен и нервен. Това, което вършеше,

бе много опасно, но ако някой го наблюдаваше отстрани, никога не би могъл да се досети, че има нещо нередно. Днес бе една от датите, когато се извършваше телепортиране. Всичките служители в мината бяха забързани, раздразнителни и претоварени с работа.

Джони беше скрил камера в едно дърво, откъдето се виждаше площадката, а в торбата си беше мушнал дистанционно управление. В камерата имаше диск, на който можеше да се запише повече материал от обикновено, но все пак и неговите възможности бяха ограничени. А трябваше да се документира всичката полезна информация. Робърт Лисицата в никакъв случай не би одобрил неговите действия, защото операцията не беше сложна и представляваше най-обикновено разузнаване. Ако Търл забележеше камерата или дистанционното управление в торбата му, това нямаше да остане без последствия.

Джони отложи доклада си при Търл, като се възползва от заповедта да се яви „след една-две седмици“. Разбра точната дата на телепортирането случайно от бърбовеца Кър.

Той беше дошъл по негова молба да провери двигателя на един самолет. Джони искаше да разбере дали е повреден или просто не е достатъчно мощен за работа в планината.

Кър дойде в базата мърморейки – все пак не беше обикновен механик, а началник. Но не можеше да откаже, тъй като го бе пратил самият Търл.

Настроението на дребния психло обаче бързо се оправи, след като Джони му подаде малък златен пръстен. Един от разузнавачите го беше намерил на пръста на труп, отдавна превърнал се в прах.

– Защо ми даваш това нещо? – попита Кър, изпълнен с подозрения.

– Приеми го като сувенир – отговори му Джони. – Няма никаква стойност.

В действителност беше много ценен. Равняваше се на месечната заплата на един психло.

Кър го стисна със зъби. Беше чисто злато.

– Сигурно ще искаш нещо от мен – реши той.

– Не – отговори Джони. – Имам два такива и затова ти давам единия. Доста отдавна бутаме вагонетката заедно и се разбираме добре.

Миньорите психлоси използваша този израз, когато искаха да покажат приятелското си отношение към някого, който им е помогнал в беда.

– Точно така – съгласи се Кър.

– Току-виж съм те помолил и да очистиш някого – добави Джони.

Това накара Кър да прихне. Той можеше да оцени добрата шега. Пусна пръстена в джоба си и се зае с мотора.

Половин час по-късно отиде при Джони, който седеше на сянка.

– Нищо му няма на мотора. Ако е загрял, било е от претоварването. Трябва да внимаваш с него. Продължиш ли да го товариш по същия начин, може да избухне в пламъци.

Джони му благодари. Кър също застана в сянката на сградата. Започнаха да си приказват, но през повечето време бърбеше Кър. Разправяше нещо за това, как графикът го притиска, а Джони от време на време му подхвърляше въпроси, чиито отговори живо го интересуваха.

– Какво ще се случи на деветдесет и първия ден от следващата година?

– Откъде си чул за това?

– Видях го написано в мината.

Кър почеса мазната козина на врата си.

– Сигурно си прочел погрешно. Трябва да е било написано деветдесет и втория ден. По график това е датата за телепортиране. Само след седем дни ще имаш възможност да разбереш за какво става дума. Истинска лудница.

– Е, какво чак толкова особено има?

– Сигурно си присъствувал поне на две телепортирания, докато беше затворен в клетката. Нали знаеш, че се извършват само два пъти в годината?

Той беше прав, но тогава Джони още не беше чувал нищо за процеса на телепортиране. Придаде глупаво изражение на лицето си.

– Става дума за бавно телепортиране – обясни Кър, – а не на руда. Пристигат нови служители и старите си заминават. Включително и мъртвите.

– Мъртвите ли?

– Да, изпращаме телата на загиналите психлоси у дома. Отчитат ги прецизно заради заплатите, а и не искат да попаднат в лапите на чужда раса, предполагам. Тъпите правила на компанията създават много главоболия. Поставят ги в ковчези, държат ги в моргата... Глупости, Джони. Виждал си моргата. Защо ли ти разправям всичко това?

– Е, по-приятно е, отколкото да работиш – каза Джони.

Кър се разсмя бурно.

– Да, прав си. Както и да е, бавното телепортиране представлява триминутно натрупване и след това „Гудбай!“ . В този ден на всеки шест месеца от родната планета тук пристигат нови служители и между двете

планети се установява линия на напрежение. Два часа след задействуване на системата ние изстрелваме обратно онези, които трябва да се върнат, и телата на мъртвците.

– Знаеш ли – продължи той, – по-добре не се мотай около това място, когато се извършва обикновено междупланетарно телепортиране. Понякога те виждам да обикаляш там с коня си. За обикновените пратки и рудата няма опасност, но ако живо същество попадне в зоната, при прехода ще бъде разкъсано на парчета. Ще се разпадне на части. При бавното телепортиране телата остават цели, независимо дали са мъртви или живи. Ако искаш да отидеш на Психло, Джони, не се опитвай да пътуваш с рудата!

Той отново се разсмя, защото си мислеше, че шегата му е много забавна. Едно човешко същество, което диша въздух и е свикнало със слабата гравитация на Земята, не би издържало на Психло повече от две минути.

Джони също се смееше. Той нямаше никакво намерение да ходи на Психло.

– Наистина ли заравят телата на мъртвците на вашата планета?

– О, да! С имена, надгробни знаци и всичко останало, както си му е редът. Така е записано и в работния договор. Е, гробището е извън града, в едно старо бuniще, и никой не ходи там. Но все пак в договора е включено и погребение. Глупаво е, нали?

И Джони мислеше така.

Кър си тръгна в много добро настроение.

– И не забравяй да ми кажеш кого искаш да убия!

Когато стартираше със стария си камион, се давеше от смях. Джони погледна нагоре към прозореца, зад който Робърт Лисицата записваше разговора, и подвижна:

– Спри го!

– Готово – каза Робърт, като се наведе от перваза и погледна надолу. Джони продължи:

– Мисля, че вече знам как Търл ще изпрати златото на Психло. В ковчезите!

Робърт Лисицата кимна с глава в знак на съгласие.

– Да, всичко си идва на мястото. Тук ще ги напълни със златото и по всяка вероятност когато се прибере у дома, през някоя тъмна психолоска нощ просто ще ги изкопае, без никакви свидетели наоколо. Мръсен вампир!

И сега Джони, яхнал Уиндсплитър, обикаляше около площадката,

за да се слобие с необходимите му данни за процеса на телепортиране. Сигурно щеше да дойде ден, когато ще му потрябват.

Новите служители от Психло още не бяха пристигнали. Търл сновеше наоколо, за да организира нещата. Беше подготвил за посрещането медицински персонал и необходимите административни звена. Знаеше, че броят им ще е доста голям, тъй като Нъмф печелеше от всеки новопристигнал работник и беше успял да осигури доста „допълнителна помощ“.

Техниците проверяваха мрежата от кабели, опасваща площадката. Над контролния купол се появи бяла сигнална светлина. Джони подкара Уиндсплитър нагоре по хълма и натисна дистанционното управление, за да задействува камерата.

Запримигва червена светлина. Зави сирена. Високоговорителят излая: „Отдръпнете се!“

Кабелите започнаха да жужат. Джони погледна психлоския часовник, който беше прекалено голям за него, и си отбеляза времето.

Шумът постепенно се засилваше. Земята и дърветата трепереха от вибрациите. Пулсирането на електрическото напрежение се чувствуваше и във въздуха.

Всички служители се бяха отдалечили от платформата. Машините и двигателите бяха изключени. Чуваше се само нарастващ рев.

Над купола блесна пурпурна светлина.

Зоната на платформата се огъваше вълнообразно. Изведнаж върху нея се материализираха триста психлоси.

Стояха скупчени един до друг, всеки със своя багаж. На лицата си имаха дихателни маски. Започнаха да се раздвижват, като оглеждаха обстановката наоколо. Един падна на колене.

Бялата светлина запримигва на равни интервали.

– Задръж координатите! – прозвуча от високоговорителя.

Медицинският персонал от лагера изпрати двама души с носилка за припадналия. Към платформата се приближиха носачите. Те трябваше да помогнат за багажа. Административният отговорник за операцията по посрещането строи новодошлите на поляната до площадката, след това ги поведе в редица по един.

Търл взе списъка от отговорника на групата и заопипва униформите им за скрити оръжия или друга контрабандна стока. Работеше бързо. В ръката си държеше детектор и с него проверяваше багажа. От време на време вадеше по някой предмет и го хвърляше върху растящата купчина от забранени вещи. Действуваше, без да губи време. Отстрани

изглеждаше като огромен танк, който се нахвърля върху противника и когато успее да откъсне нещо от него, се отдръпва.

Част от персонала подреждаше новодошлите в групи, след това ги насочваше към товарни самолети или към спалните помещения. Токущо пристигналите психоси приличаха на полузаспали великани, свикнали с подобни неща. Нищо не можеше да наруши безразличието им и дори не протестираха, когато Търл вземаше нещо от багажа им. Не спореха с посрещания ги персонал, не се противяха, но и не му помагаша.

Докато стоеше горе на хълмчето, Джони си мислеше, че тази маса от апатични същества не може да има нищо общо с живите и интересуващи се от всичко шотландци.

Изведнаж вниманието му бе привлечено от нещо. Търл беше проверил около две трети от редицата, когато внезапно спря. Разглеждаше един от новодошлите. Отстъпи назад и махна с ръка на останалите да минават, без да ги проверява. Пусна всички.

Няколко минути по-късно новопристигналите вече се намираха в спалните помещения на лагера или в самолетите, които щяха да ги извезят до другите мини на планетата.

Високоговорителят пак избоботи: „Координатите са фиксирани и готови за преминаване във втора фаза!“ Бялата светлина върху контролния купол отново замига. Самолетите включиха двигателите и излетяха.

Джони разбра, че не бива да се допуснат смущения в честотата на координатите. Колкото и малко да знаеше за процеса на телепортиране, съобрази, че когато настъпи моментът, не бива да работят никакви двигатели или машини. Това беше много важно. Координатните системи на двигателите на самолетите можеха да повлияят на координатната система на устройството за телепортиране.

Малкият двигател, работещ на този принцип, е нещо съвсем различно от съоръжението, с което рудата се прехвърля от планета на планета. Ето защо психосите превозваха рудата на Земята със самолети.

Очевидно ако близо до площадката работи двигател, докато всички тези кабели жужат и се натрупва необходимото напрежение, той ще обърка изстрелването на пратката, защото ще наруши координатната система на локалното пространство.

Джони разбра, че в момента присъствува на съгласуване и задържане в едно положение на пространствените системи на Земята и на Психоло. Координатите трябваше да бъдат фиксирани и контролирани поотделно. Представяше си как в контролния купол лапите на операторите натискат копчетата с отсечени движения, за да задържат Земята и

Психло в една линия за второто изстрелване.

Точно то го интересуваше, но очевидно нямаше да стане веднага. Изключи камерата с дистанционното управление.

След известно време – той го засече по часовника и разбра, че е точно час и тринадесет минути, бялата светлина върху купола отново започна да мига. Високоговорителят пак изръмжа: „Готови за повторно изстрелване! Посока към Психло!“

За тази телепортация май беше нужно много по-голямо количество електроенергия, отколкото си мислеше. Електротехниците бяха подсилили електрическите стълбове с допълнителни събирателни шини. Във въздуха продължаваше да се носи слабото жужене.

Машини за почистване се движеха по площадката и събираха останките и боклуците след пристигането на новите работници.

Джони забеляза, че край детекторите на конвейера и останалата техника няма никой. Съоръженията изглеждаха изоставени и пусти. Беше се надявал да получи възможност да мине покрай машината за обезпрашаване с пробата от кварцовата жила, която държеше в джоба си, за да провери дали в нея наред със златото има и уран. Но нямаше късмет. В момента тя просто не работеше.

Търл се приближи трмаво към моргата. Джони включи камерата. Около площадката психлосите отново се раздвижиха. По високоговорителя прозвуча: „Координатите са фиксирани и готови за втората фаза!“ Все още координатните системи на планетите бяха подредени в една линия.

Джони си представи далечната планета, намираща се на няколко вселени разстояние оттук, пурпурна и натежала като огромен мехур, който трови и потиска толкова светове. Разбираше, че в момента точки от нейното пространство са свързани с това на Земята. Психло, един паразит, по-голям от организма, в който се е впил. Алчен, лаком, безмилостен свят, където дори не съществуваше думата „жестокост“.

Търл отключваше моргата. Малки товароподемни кранове минаха покрай него и влязоха вътре. Държеше в ръцете си списък и ги наблюдаваше отстрани.

Излезе първият. Търл погледна затворения ковчег и сравни номера му със списъка. Кранът с огромния ковчег в челюстите си бързо се насочи към площадката, където хвърли товара си. Той се стовари върху нея с тъп звук, заклати се насам-натам и застана неподвижно.

От моргата излезе втори кран с друг ковчег. Търл отново сравни номерата и този също замина към площадката. Последваха трети и

четвърти, които повториха същата операция. Първият кран се беше върнал и вече изнасяше нов ковчег.

Джони проследи цялата операция, докато накрая върху платформата бяха струпани безразборно всичките шестнадесет ковчеза.

Край моргата от обикновен товарен земеход при Търл слязоха неколцина служители и се подредиха веднага в редица. Той провери дрехите и личните им вещи. Бяха дванадесет. Щом проверката свърши, камионите ги откараха заедно с багажа им към платформата.

Бялата светлина спря да мига.

– Координати за първа фаза! – изрева високоговорителят. – Всички двигатели да се изключат!

Дванадесетте заминаващи си психоси стояха изправени или седяха върху купищата багаж. Край тях се търкаляха нахвърляните ковчези.

Изведнаж Джони осъзна, че никой не се сбогува, нито маха за довиждане. Това, че тези същества си заминаваха у дома, не означаваше нищо за никого. Може би не съм прав, помисли си той, като се вгледа по-внимателно. Операторите на машините дърпаха ръчките и натискаха копчетата по-нервно от друг път. Лицата им бяха скрити зад маските, а и работеха доста далеч от него, но Джони усещаше, че завиждат на заминаващите.

Зад купола започна да мига червена светлина. Прозвуча вой на сирена. Високоговорителят изля: „Отдръпнете се!“

Жиците и кабелите зажузаха. Джони погледна часовника си.

Листата на дърветата трепереха. Земята под него вибрираше. Жуженето постепенно прерастваше в рев.

Изминаха две минути.

Появи се пурпурна светлина.

Пространството около площадката се замъгли и затрептя, сякаш през него преминаваха топлинни вълни.

Работниците и ковчезите бяха изчезнали. Джони усети вълнообразното движение и трептенето на кабелите. Сякаш всичко се връщаше в предишното си състояние.

Чу се друга сирена. Проблясна бяла светлина. Високоговорителят изръмжа: „Телепортирането завърши. Можете да включите моторите и да се завърнете към нормалната си работа.“

Търл заключваше моргата. Пое бавно нагоре по хълма. Джони изключи камерата с дистанционното управление и потегли. Търл го зърна, въпреки че изглежда мисълта му беше заета с нещо друго.

– Недей да се мотаеш наоколо! – отсече той.

Джони насочи коня си към него. Бавно, с дрезгав гърлен глас Търл каза:

– Не трябва да те виждат наблизно втори път. А сега изчезвай!

– Ами момичетата?

– Аз ще се погрижа за тях. Аз ще се погрижа.

– Исках да ти докладвам...

– Затваряй си устата!

Търл се огледа. Страхуваше ли се от нещо? Приблужи се към коня, подпря се с една лапа на гърба му и погледна Джони право в очите:

– Утре ще дойда да те видя. Отсега нататък не се приближавай насам.

– Аз...

– Връщай се отново в базата с колата си. Веднага!

Търл изчака, за да се убеди, че ще тръгне.

Тази нощ тайната операция за прибиране на камерата от дървото беше много рискована. Но завит с топлозащитното наметало, за да не бъде уловен от детекторите, Джони се справи успешно.

Какво ли замисляше Търл?

ОСМА ГЛАВА

1

– Изглежда почти невъзможно да се работи – каза Джони. – Ще имаме нужда от много умения и знания.

Беше обезпокоен от състоянието на Търл. Той закъсняваше повече от два дена.

Срещнаха се в една минна шахта на около петнадесет метра под земята, на километър и половина от „отбранителната база“. Беше пълна с прах, дървените подпори бяха проядени от червеи. Мястото беше много опасно, имаше реална заплаха от срутване. Търл пристигна в базата тихомялком, скри земехода си в едно дефиле под храстите и измина останалото разстояние пеша в тъмната нощ. Той също носеше топлозащитно наметало. Накара с жест часовия да извика Джони. Изникна в тъмнината толкова внезапно, че замалко щяха да го застрелят. След това заведе Джони в изоставената шахта, като провери стените със собствения си детектор.

Но изглежда чудовището не обръщаше внимание на думите му. Джони показваше снимките на жилата върху малък екран и обясняваше за силния вятър и прегрелия мотор. Търл промърмори няколко пъти и това беше единствената му реакция.

Беше много притеснен и загрижен. Трябваше да провери новодошлите от Психло един по един. Две трети от тях бяха преминали, когато той застана лице в лице с него.

Новопристигналият стоеше с наведена глава и стъклото на маската му беше замъглено, но грешка не можеше да има.

Това беше Джейд!

Търл го беше виждал веднаж още като ученик в полицейското училище. Имаше някакво тайнствено престъпление и изглежда Джейд се беше заел с него.

Той не беше агент или служител на компанията. Работеше в самото Имперско бюро за разследване – ИБР, от което всички се страхуваха.

Не можеше да го сбърка. Кръгло лице с масивна челюст, предният ляв зъб счупен, безцветни устни и клепащи, между ноктите му следи от краста. Със сигурност беше Джейд.

Защо беше пристигнал? Какво щеше да прави на тази планета?

В списъка на пристигналите беше отбелязан като Снит, в графата „Общи работници“. Това означаваше, че задачата му изисква да действува под прикритие.

Но защо? Имаше ли някаква връзка със злоупотребите на Нъмф? Или – при тази мисъл Търл потрепера – причината бяха животните и златото?

Първото, което му хрумна, беше да вземе лъчевата пушка и веднага да отиде да избие животните, да върне машините в лагера и да каже, че всичко това е било идея на Нъмф, че той няма нищо общо с цялата история, но все пак е трябвало да вземе нещата в свои ръце.

Търл обаче изчака два дни, за да види дали Джейд ще се промъкне тайно при него и ще го осведоми за какво става дума. Даде му няколко възможности. Но той отиде направо при общите работници в мината.

Търл не смееше да монтира миниатюрна камера и да го следи. Джейд беше достатъчно опитен и веднага щеше да усети. Не смееше и да разпитва работниците, какво иска да узнае. Щеше да разбере.

Около Търл нямаше миниатюрни камери. Детекторите не показваха наличието на никакви следящи уреди.

Беше много напрегнат, но реши да изчака първата пощенска пратка, вероятно докладът на Джейд щеше да бъде в нея.

Седеше и гледаше кварцовата жила върху екрана, опитваше се да се съсредоточи върху това, което вижда и чува. Да, операцията наистина беше много трудна. Той го знаеше от самото начало.

– Вятър ли казваш? – попита разсеяно.

– Да, и от него двигателите прегряват. Толкова е силен, че никоя летяща платформа не би могла да се задържи достатъчно дълго на едно място и да работи ефикасно.

В Търл проговори миньорът.

– В стената могат да се забият железни стълбове, върху които да стъпи платформата. Несигурно е, но понякога са много здрави.

– На върха няма място за кацане.

– Взриви част от него и направи площадка.

Джони му показа огромната цепнатина и обясни опасността от срутване на цялата жила в дъното на каньона.

– Там не бива да се взривява нищо.

– С булдозери – каза Търл, – може да се направи площадка само с булдозери. Ще стане по-бавно, но е възможно. Мини зад ръба на скалата и копей към пропастта.

Но говореше машинално, мислите му бяха на друго място.

Джони разбра, че Търл е много изплашен от нещо. Проумя също, че ако проектът бъде изоставен, той ще ги избие веднага, независимо дали за да прикрие следите, или от садизъм. Джони реши, че само от него зависи да поддържа интереса му.

– Така вече ще стане – съгласи се той.

– Какво? – попита Търл.

– Да се копае от задната част на скалата към пропастта, като самолетът ще е откъм подветрената страна.

– О, да.

Джони усещаше, че го изпуска. Търл не виждаше екрана, а лицето на Джейд.

– Не съм ти показал пробата, която взех – побърза да каже Джони.

Той наклони миньорската лампа и извади от джоба си парчето кварц. Беше дълго около петнадесет сантиметра, с диаметър два сантиметра и половина. Чисто бял кварц с искрящо злато. Джони го завъртя на светлината и то проблясна.

Изведнаж Търл се заинтересува.

– Колко е красиво!

Взе го в лапите си. С нокът драсна нежно по него. Чисто злато!

Започна да го милва.

Внезапно се видя у дома, богат и с много власт, живее в огромна къща и всички врати са отворени за него. Когато минава, по улиците го сочат и шепнат: „Това е Търл!“

– Прекрасно! – възкликна той. – Прекрасно!

След доста дълга пауза Джони наруши тишината:

– Ще се опитаме да изкопаем всичко.

Търл стоеше изправен в тясната шахта. В светлината на лампата танцуваха облаци прах. Той продължаваше да стиска нежно парчето и да го гали.

– Задръж го – предложи Джони.

Изведнаж то сякаш се нажежи.

– Не, в никакъв случай! – извика Търл. – Трябва да го скриеш! Зарови го в някоя дупка.

– Добре. Просто ще се опитаме да изкопаем цялата жила.

– Почвайте!

Джони въздъхна с облекчение.

Но на изхода на шахтата, преди да се разделят, Търл каза:

– Никаква връзка по радиото. Никаква! Недейте да летите над лагера. Приближавайте се към планините от изток, летете ниско, когато

излитате и кацате в базата. Направете втори временен лагер горе в планината и се сменяйте там. В нашия лагер нямаш работа! За жените ще се грижа аз.

– Ще отида да им кажа, че няма да се виждаме.

– Защо?

– Ще се притесняват. – Джони разбра, че Търл не може да схване, и веднага поясни: – Ще вдигнат шум и ще предизвикат неприятности.

– Прав си. Можеш да отидеш още веднаж. По тъмно. Ето ти едно топлозащитно наметало. Знаеш къде са моите помещения. Светни три пъти с фенера.

– Защо не ми позволиш да взема момичетата в базата?

– А, не. Това няма да направиш. – Търл потупа кутията с дистанционно управление. – Все още си под мой контрол.

Джони чу как той бавно се отдалечава и изчезва в тъмната нощ. Търл беше обхванат от някакъв страх. В такова състояние от него можеше да се очаква всичко.

Върна се в базата много угрижен.

2

Джони, тримата му двойници, Робърт Лисицата и началниците на смени летяха високо над жилата. Въздухът беше кристално чист и под тях се бяха разпрострели величествените планини. Търсеха удобно място за кацане зад каньона.

– Дяволска работа – каза Робърт Лисицата.

– Теренът е ужасен – обади се Джони.

– Нямам предвид това – отвърна Робърт. – Говоря за демона Търл. От една страна, трябва да копаям, и то резултатно, а от друга, последното нещо, което искаме, е той да успее. Много добре знам, че ще ни избие на място, ако загуби надежда. Но по-скоро бих умрял, отколкото да го видя победител.

– Времето е на наша страна – успокои го Джони, като направи широк завои в небето, за да преминат още веднаж над рьба.

– Да, времето – въздъхна Робърт Лисицата, – то има отвратителното свойство да изтича като въздуха от меха на гайда. Ако не успеем да свършим до деветдесет и първия ден на следващата година, с всички нас е свършено.

– Мактайлър! – изкрещя Данълдийн отзад. – Я виж онова място на

около седемдесет метра от ръба! Погледни на запад. Изглежда равно.

Всички се разсмяха: там долу нищо не можеше да бъде равно. Навътре от ръба повърхността беше толкова нагъната, че приличаше на миниатюрно копие на Алпите, цялата изпъстрена със стърчащи скали и камънаци, нямаше и най-малкото равно място за приземяване на самолета.

– Ела да поемеш управлението, Данълдийн – повика го Джони.

Той се измъкна настрана и пусна шотландеца да седне на мястото му. Изчака, за да се убеди, че се справя добре, и тогава отиде в задната част на самолета.

Започна да развива взривен шнур от една макара и върза около тялото си здраво въже. Останалите му помагаша.

– Искам да се приближиш на три-четири метра над мястото. Ще слеза и ще опитам с взрив да разчистя една площадка.

– Не – възпротиви се Робърт Лисицата.

Той махна на Дейвид Маклийн, един от началниците на смени.

– Вземи му тези неща, Дейви! Знаем, че си смел, но не трябва да рискуваш, Мактайлър!

– Съжалявам – отвърна Джони, – аз познавам тези планини.

Отговорът беше толкова безсмислен, че Робърт Лисицата млъкна. После се разсмях.

– Ти си славен момък, Мактайлър. Но си безразсъден.

Данълдийн свали надолу самолета и Джони се опитваше да отвори вратата.

– Точно това доказва, че съм шотландец – каза той.

Никой не се разсмях. Бяха прекалено напрегнати и загрижени. Самолетът подскочаше нагоре-надолу и неравната повърхност ту се приближаваше, ту отскачаше. Дори тук, на седемдесет метра от ръба, вятърът беше много силен.

Спуснаха Джони на земята и въжето, с което беше вързан, се отхлаби. Той внимаваше да не постави много експлозив, защото цялата скала щеше да се откърти и да се срути надолу. Опаса я с взривния шнур, като гледаше да е колкото може по-близо до основата. Постави детонатора.

Махна с ръка, въжето се опъна и той се отлепи от земята. Висеше във въздуха и вятърът го люлееше.

Взривният шнур се възпламени и ехото от взрива се понесе из планините.

След като вятърът отвя облаците дим и прах, го спуснаха отново. С пистолет заби един клин в разцепената скала. Спуснаха му въже, той го

прокара през ухото на клина и го върза. Ако беше изчислил всичко точно, цялата скала щеше да бъде поместена много лесно.

Започнаха да го изтеглят нагоре. Двигателите на самолета ревяха. Скалата се отдели.

Данълдийн я спусна така, че Джони да може да отреже с клещи за вързаното за нея въже.

Огромната скала полетя надолу и мястото, на което беше лежала преди малко, сега представляваше равна площадка.

Джони работи цял час, като ту го спускаха, ту го вдигаха. Някои парчета буташе в пропастта под себе си. Накрая се получи равна площ около двадесет метра в диаметър, на седемдесет метра от ръба.

Самолетът кацна.

Дейвид, началникът на смяната, пропълзя по неравната повърхност до цепнатината, на десетина метра от ръба. Вятърът се опитваше да отнесе баретата му. Той постави в цепнатината едно устройство, което щеше да сигнализира, ако тя започне да се разширява.

Джони отиде до ръба и накара Тор да го държи за глезените, докато той висеше надолу и се опитваше да разбере дали оттам се вижда жилата. Не успя дори да я зърне. Скалата не беше отвесна, а с наклон навътре.

Около него се събраха и останалите. Чудеха се как биха могли да помогнат.

Джони отиде обратно до самолета, ръцете му бяха изранени.

– Тук ще трябва да се работи с ръкавици.

Когато се върнат, щеше да помоли възрастните жени да изплетат достатъчно за всички.

– Е, добре – каза Робърт Лисицата, – все пак кацнахме.

В далечината се чуваше боботенето на редовния ежедневен полет на разузнавателния самолет. Те бяха инструктирани предварително. Тримата двойници на Джони моментално се втурнаха към самолета и изчезнаха от погледа. На открито остана само Джони.

Имаха достатъчно време. Острият гръм от прелитането на свръхзвуковия самолет им подеждва като удар с боздуган. Земята трепереше, докато шумът бавно заглъхна в далечината.

– Надявам се вибрациите, които причинява това нещо – каза Данълдийн, като се измъкваше от самолета, – да не разцепят скалата.

Джони ги събра около себе си.

– Сега трябва да помислим за оборудването. Първото нещо, което ще направим, е да поставим ограда, така че да няма опасност от падане

в пропастта. Ще се наложи да издигнем и нещо като подслон за смените, нали така?

Всички кимнаха в знак на съгласие.

– Утре – продължи Джони – ще докараме два самолета. Единият с машини, а другият съоръжен с необходимото устройство за забиване на железни пръти. Ще се опитаме да монтираме върху тях работната платформа, от която ще копаем точно над жилата. А сега проучете и пресметнете каква техника ще ни е нужна за поставянето на парапет, миънорски кофи и така нататък.

Започнаха да се подготвят за изваждане на златото от недрата на Земята. Не го искаха за себе си, но трябваше да го добият на всяка цена. То щеше да бъде примамката в капана.

3

Джони лежеше в изсъхналата трева върху хълма и наблюдаваше лагера с бинокъл за нощно виждане. Безпокоеше се за Криси.

Бяха изминали два месеца и той усещаше, че шансовете им за успех намаляват. Имаха късмет единствено че тази година снегът закъсня, но за сметка на това студът и зимният вятър хапеха по-силно отвсякога.

Огромният бинокъл беше леденостуден. Беше направен за психлоси и двата окуляра бяха толкова раздалечени един от друг, че можеше да ги използва само поотделно.

Слабата светлина на зимната луна се отразяваше от покрития със сняг връх зад него и хвърляше бледи отблясъци върху равнината.

Опитваше се да зърне огъня, запален от момичетата. От опит знаеше, че от тази наблюдателна позиция би трябвало да се забелязва много ясно. Но вече доста време не откриваше и следа от него.

Когато преди два месеца видя Криси за последен път, напълни клетката с дърва за огрев. Остави ѝ пшеница за варене, дори няколко марули и репички от последната реколта в градината на възрастните жени. Имаше достатъчно запаси от пушено месо, но все пак те не можеха да стигнат за цяла вечност.

Беше се опитал – всъщност доста неуспешно, да я окуражи, да ѝ вдъхне увереност, каквато той самият нямаше.

Даде ѝ един остър нож от неръждаема стомана, който шотландският разузнавач беше намерил. Тя се престори на учудена и възхитена, защото с него можеше много по-лесно да се остъртва кожа и да се режат

тънки ивици месо.

През тези два месеца не беше виждал Търл изобщо. Беше му забранено да ходи в лагера и тъй като не можеше да установи връзка по радиото, му оставаше да чака той сам да го потърси в базата.

Може би Търл си мислеше, че са се преместили. В действителност те наистина бяха изградили резервен лагер близо до мината, по-надолу в долината. Там допълнително докараха машини, запаси, достатъчно хора за трисменна работа на жилата, както и една от възрастните жени, която да готви и да пере. До мястото имаше изоставено миньорско селище. От него полетът до жилата беше съвсем кратък.

Опитите тя да бъде изкопана не бяха много успешни. Забиха стоманените пръти в скалата и монтираха върху тях платформата. Вятърът срещна това ново препятствие и се напъваше да огъне прътите в основата им, там, където бяха забити в скалата. В тези точки стоманата се нагорещяваше до червено. Беше дяволски трудна работа. Два пръта вече се счупиха и само въжетата за обезопасяване, с които бяха вързани, спасиха шотландците да не полетят надолу в дълбоката пропаст и да намерят смъртта си. Два месеца работа под напора на силния и зъл вятър и за това време бяха изкопали само около два килограма злато, които да могат да покажат – добито с цената на неимоверни усилия.

Вече пета нощ поред лежеше тук и напразно се опитваше да зърне огъня.

Първия път, когато не успяха да открият светлината му, изпратиха разузнавач.

Щом разбраха, че той самият иска да се промъкне в лагера, между него и съвета избухна кавга. Направо залостиха вратата под носа му. Робърт Лисицата се разсърди, побесня и закрепя в лицето му, че вождовете никога не ходят на разузнаване. Водят битки, но не и разузнавателни акции. Прекалено опасно е и ако нещо се случи с него, просто няма кой да го замести. Беше се опитал да спори с тях, но всички застанаха на страната на Робърт. Когато врявата достигна до останалите шотландци, те също дойдоха и наобиколиха съвета – така, както имаха право да направят, и прибавиха своите аргументи: той не бива да се излага на безразсъдни рискове.

Стана голяма разпрavia.

Бяха прави.

Накрая се стигна до компромис и изпратиха младия Фъргюс. Той изчезна под студената светлина на луната. Чакаха го часове наред.

Все пак успя да се добере до базата. Беше тежко ранен – кожата на

рамото му беше ожулена и под нея се виждаше живо месо. Сигнал почти до малкото плато пред клетката. Тогава луната вече се била скрила. В клетката не бил запален огън, но в лагера имало часови! Вържени психоси патрулирали в района наоколо, а двама-трима кръстосвали целия лагер.

Часовият край клетката стрелял по някаква сянка. Фъргюс завил като ранен вълк, психото се заблудил, защото вълците често се срещат в планината, и така шотландецът успял да се измъкне.

Сега лежеше в болницата, раната на рамото му беше наложена с мечешка мас и билки. За него се грижеше една от възрастните жени и той скоро щеше да бъде отново на крака. Чувствуваше се по-скоро победител, отколкото победен, защото беше доказал, че мнозинството е било право в преценката си.

Останалите шотландци, поединично или на групи, идваха при Мактайлър и му доказваха, че правотата им не може да бъде оспорена. Вождовете не бива да ходят на разузнаване. Да участвуват в битки – да, но не и в разузнаване.

Пасторът се опита да успокои Джони. Издебна го веднаж, когато беше сам в стаята си, дойде при него и кротко му обясни:

– Никой от тях не си и помисля, че не си способен да го направиш или че не могат да продължат борбата без тебе. Те просто те обичат. Ти си човекът, който ни върна надеждата.

Но сега, когато лежеше във високата трева и гледаше през бинокъла, пригоден за лицата на пришълците, Джони не хранеше голяма надежда.

Какво всъщност ставаше? Малобройна група от представители на изчезваща раса на една малка отдалечена планета се беше изправила срещу най-силните и най-добре въоръжените същества във Вселената. Психосите властваха над всички галактики и всички системи, над всички светове. Бяха смазали съпротивата на всички разумни раси, които някога са дръзвали да им се противопоставят. Бяха подчинили дори готовите да им сътрудничат. Безмилостни, въоръжени с най-съвременна техника – никоя раса не бе успяла да се пребори с тях през вековете.

Джони си мислеше за окопа, в който шейсет и седемте курсанти с трогателна смелост, въоръжени с жалките си пушки, се опитали да спрат психоския танк. Те загинали и с тях била погребана последната надежда на човечеството.

Не, помисли си Джони, не и последната надежда! Ето, след хиляди години той и шотландците са тук. Но все пак колко слаба беше тази

надежда! Достатъчна беше само една атака и един стар психоски танк и тя щеше да изчезне.

Да, Джони и шотландците можеха да нападнат лагера. Биха могли да унищожат няколкото мини и отново да станат господари на Земята. Но психоската компания щеше да си отмъсти и тогава всичко щеше да свърши завинаги.

Да, на теория той имаше оръжие, с което да победи. За съжаление нямаше нито уран, нито детектор, с който да го открие, дори да знаеше къде и с какво да го търси. Надеждата им едва мъждукаше.

Нагласи бинокъла на най-силно увеличение. Нека огледа целия лагер още веднаж. Нощните му светлини зеленееха под прозрачните купола, но от жълтооранжев огън никъде нямаше и следа.

Той беше на път да се откаже, когато погледът му попадна върху склада за гориво. Капсулите, с които се хранеха машините, бяха подредени една върху друга. Малко по-нататък, на безопасно разстояние, беше складът за експлозиви. Те бяха достатъчно за работа под земята, но дори и да се опиташе да ги вдигне във въздуха, лагерът щеше да остане невредим. Ето ги и бойните самолети. Бяха двадесет, подредени в редица. Зад зоната за телепортиране и най-отдалечен от лагера, но най-близо до клетката беше складът за дихателен газ. Компанията изобщо не правеше сметка за необходимите количества. В момента имаше натрупан толкова много – в огромни варели и малки бутилки за дихателните маски, че би стигнал за петдесет години. Те бяха нахвърляни безразборно. Никога не контролираха раздаването им – шофьорите просто идваха и вземаха колкото им е нужно. Дихателен газ имаше в изобилие и никой не следеше консумацията му.

Джони премести бинокъла. Сега търсеше часовите. Попадна на един от тях. Психосът се влачеше мързеливо по тъмната пътека между склада за дихателен газ и площадката за телепортиране. Да, имаше още един – той стоеше на платото пред клетката.

Изведнаж Джони насочи бинокъла обратно към склада за дихателен газ. С изключение на водещите към него утъпкани пътечки мястото изцяло беше обградено с висока трева и бурени, които стигаха чак до хоризонта.

Отново съсредоточи вниманието си върху самия склад.

В него се разгоря надежда – разбра, че това е необходимият му детектор за откриване на уран.

Дихателният газ!

Малката бутилка изпуска съвсем тънка струйка през клапата, която

води към маската. Така се подава необходимото количество за дишане.

Ако се пусне съвсем малко дихателен газ там, където има радиация, ще се получи слаба експлозия.

Гайгеровият брояч реагира, когато радиацията активира някакъв газ в тръбичка, или поне така пише в книгите. Е, добре, дихателният газ няма просто да се активира, а ще експлодира.

Може и да не е съвсем безопасно. Но ако бъдат внимателни, ще успеят.

Джони запълзя надолу по хълма.

Двадесет минути по-късно, вече в базата, той говореше пред съвета:

– Един вожд не трябва да ходи на разузнаване, нали?

– Да – съгласиха се всички, доволни, че най-сетне е проумял думите им.

– Но може да участва в нападение? – попита пак Джони.

Те заподозряха нещо.

– Може би съм намерил разрешение на проблема за откриването на уран – каза загадъчно той. – Утре вечер ще нападнем!

4

Джони пълзеше към платото край клетката. Луната се беше скрила, нощта беше тъмна. Далечният вой на вълците се сливаше с воплите на ледения вятър. Въпреки шума той успя да чуе как нещо от екипировката на часовия изтрака.

Тази нощ нещата просто не вървяха. Първоначалният план беше изоставен, в последния момент се наложиха някои промени. Целия следобяд в равнината пасеше стадо от бизони и диви говеда, идеално разположено от тактическа гледна точка.

Когато се очакваше тежка зима, бизоните се спускаха на юг от широките северни равнини, а може би имаше и друга причина за тяхната миграция. С тях идваха и вълци, сиви, с издължено тяло, различни от живеещите по тези места.

Вълците все още бяха там, но бизоните и дивите говеда си бяха отишли. Планът беше стадото да се насочи към лагера, за да предизвика суматоха. Такива неща се случваха от време на време и никой нямаше да заподозре нищо. Точно когато акцията щеше да започне, на стадото изведнаж му хрумна да тръгне на изток и се оказа много далеч от лагера. Това беше лошо предзнаменование. Затуй сега трябваше да

нападнат, без да могат да отвлекат вниманието. А това беше опасно.

Двадесет шотландци, сред които и Данълдийн, се бяха разпръснали в равнината. Всички бяха покрити – както и Джони – с топлоизолиращи наметала и качулки. Бяха намазани със смес от стрита трева и смола и по този начин инфрачервените детектори нямаше да ги различат от тревата, в която се криеха. Дори визуално се бяха слели с нея.

Шотландците трябваше да се приближат към склада за дихателен газ от всички страни, всеки поотделно да вземе няколко сандъчета с бутилки под налягане и да се върне обратно в базата.

Целта беше да се атакува врагът, а той да не разбере, че е нападнат. В лагера не трябваше дори да подозират, че хората могат да бъдат опасни или враждебно настроени. Нападение, което не прилича на нападение. Шотландците не биваше да крадат никакво оръжие, да влизат в сблъсъци с часовите и да оставят следи.

Някои запротестираха срещу намерението на Джони да отиде до клетката. Той им обясни, без сам да си вярва, че по този начин остава зад гърба на часовите, които ще се насочат към склада, ако забележат нещо и се вдигне шум.

Стисна боздугана и се запромъква към платото. Там го очакваше втората неприятна изненада.

Конете ги нямаше. Може би заради вълците или пък бяха отишли някъде другаде да търсят по-хубава трева. Миналата нощ видя и двата през бинокъла.

Имаше намерение да пропъзли последните метри, прикрит зад тях. Бяха обучени при команда да ритат с предните си копита. И ако часовият забележеше нещо и се наложеше да бъде обезвреден, щеше да изглежда, че е пострадал от коня.

Но тях ги нямаше. Или не... Нещо се мерзелееше в тъмнината под скалата. Джони въздъхна с облекчение, когато долови звук от хрупане на трева.

Отиде там, но за съжаление намери само Блоджет – кобилата с конгузеното рамо. Тя не се отдалечаваше много, вероятно заради раната си.

Все пак добре, по-добре Блоджет, отколкото без кон. Тя го подбутна с муцуната си за поздрав и веднага се подчини на заповедта му да не вдига шум.

С ръка на муцуната ѝ, като я спираше на всеки няколко метра и се прикриваше от едната ѝ страна, Джони беше защитен от детекторите на часовите. Приближаваше бавно към клетката. Ако успееше да стигне достатъчно близо до часовия, ако Блоджет помни какво я е учил някога

и ако контузеното ѝ рамо позволи, Джони се надяваше да го извади от строя.

Психосът се извисяваше в зелената светлина, която идваше някъде от купола. В клетката не гореше никакъв огън.

Седем метра. Пет... Три...

Внезапно часовият се обърна обезпокоен. Цели три метра! От такова разстояние не можеше да нанесе удар.

Джони щеше да запрати по него боздугана си, но изведнаж видя, че часовият се заслушва в нещо. Чу се някакво прашене. Разбра какво е това – слушалката за радиовръзка в ухото му. Другият часови му говореше нещо.

Психосът вдигна дългата си почти два метра лъчева пушка.

Другият сигурно е долу край скалата. Дали беше забелязал шотландците? Провалена ли бе операцията?

Часовият пред клетката напусна поста си и се насочи към склада от другата страна на лагера.

Каквото и да ставаше там долу, Джони имаше друга задача. Той бързо се приближи до дървената преграда.

– Криси! – прошепна в тъмнината, като внимаваше да не бъде чут на голямо разстояние.

Тишина.

– Криси! – повтори още по-настоятелно.

– Джони? – отвърна му друг шепот. Но това беше гласът на Пати.

– Да, аз съм. Къде е Криси?

– Тя е тук... Джони! – той усещаше, че тя едва съдържа сълзите си. – Джони, нямаме никаква вода. Тръбите са замръзнали.

Гласът ѝ беше много слаб, като на болно дете.

В зеленикавия сумрак се носеше някаква воня. Джони забеляза цяла купчина мъртви плъхове, струпани край вратата.

– Имате ли храна?

– Много малко. И вече цяла седмица нямаме дърва за огъня.

Джони усети как в него се надига гняв. Но трябваше да действа бързо. Не разполагаха с никакво време.

– А какво става с Криси?

– Тя цялата гори. Лежи, без да помръдне. Дори не ми отговаря. Джони, моля те, помогни ни!

– Дръжте се! – каза той с дрезгав глас. – Обещавам ти, че след два дни ще получите помощ. Кажи и на Криси. Опитай се да я накараш да разбере.

В момента не можеше да направи почти нищо.

– Има ли лед в басейна?

– Малко, но е много мръсен.

– Използвай топлината на тялото си, за да го стопиш. Трябва да издържите още ден-два.

– Ще опитам...

– Кажете на Криси, че съм бил тук. Кажете й...

Какво ли искаха да чуят момичетата от него? Какво би могъл да й каже?

– Кажете й, че я обичам.

Това беше истина.

Откъм склада се чу остър звук. Джони знаеше, че не може да остане повече, трябваше да тръгва. Там долу някой беше загазил и се нуждаеше от помощ.

Като стискаше юздите на Блоджет и я теглеше след себе си, той изтича тихо към другия край на лагера.

Заспуска се надолу към склада. Знаеше точно къде се намира, но нямаше никаква светлина. Не, всъщност имаше.

Светлината на прожектора на един от часовите се насочи към склада.

Бяха двама. Силуетите им се извисяваха на тридесетина метра от него.

Джони се скри и продължи надолу.

Лъчът го освети и заслепи, после отмина нататък.

– Един от онези проклетите коне – прозвуча глас пред него. – Казвам ти, че вдясно от склада става нещо.

– Включи си скенера!

Откъм склада се чу тъп звук, сякаш падна един от сандъците.

– Там има нещо – повтори часовият.

Те тръгнаха в тази посока, като осветяваха с прожекторите пътя пред себе си. Така Джони виждаше само силуети. Придвижи се заедно с коня още по-напред.

Видя какво се е случило. Една лошо подредена купчина сандъци беше съборена, бутната по невнимание.

Въпреки че беше тъмно, Джони можеше да наблюдава цялата околност, а часовите само това, което осветяваха с прожекторите си. Видя как един шотландец се изтегля внимателно и после побягва.

Не! Часовият го забеляза! Вдигна лъчевата пушка към рамото си.

Каква кошмарна нощ! Психосите ще разберат, че животните са ги

нападнали. Ако намерят някой шотландец ранен или мъртъв, облечен в топлозащитно наметало, всичко ще им стане ясно. Отмъщението на психосите ще бъде неизбежно. Щяха да изравнят със земята цялата база.

Само на шест-седем метра от него часовият се беше прицелил и вече сваляше предпазителя.

Боздуганът се стовари като гръмотевица точно в средата на гърба му.

Джони се втурна към него, въпреки че беше с голи ръце.

Другият психос се обърна. Светлината заслепи Джони.

Психосът вдигна лъчевата пушка. Но Джони вече беше до него. Сграбчи дулото на огромното оръжие и го издърпа от лапите му.

Вдигна го над главата си, за да използва приклада като боздуган. В лагера не трябваше да се чуват никакви изстрели.

Психосът се обърна и се опита да го улови. Прикладът на пушката се заби в корема му и той се присви.

Джони си мислеше, че вече всичко е свършило, но се лъжеше. Земята потрепери. Трети часови тичаше насам. Светлината от падналия на земята прожектор осветяваше огромните му крака. Той беше извадил пистолет от колана си. Намираше се само на метър и половина с оръжие, готово за стрелба.

Както държеше пушката за цевта, Джони я завъртя над главата си и го удари по шлема.

Чу се как стъклото на маската се счупи. След това един хъркаш звук от първата, инстинктивно поета глътка отровен въздух.

Психосът се свлече на земята. Първият вече се беше свързал и се опитваше да стане и да вдигне оръжието си.

Джони му нанесе страхотен удар с приклада по гърдите и неговата маска също падна. Той започна да се дави от „чистия“ въздух.

Боже Господи! Джони почти изпадна в паника. Трябваше да дава обяснение за смъртта на трима часови! Ако не действуваше веднага, щяха да ги открият и всичко отиваше по дяволите. Опита се да се успокои и да разсъждава трезво. Чу как Блоджет се отдалечава.

Някъде в лагера се трасна врата. Всеки момент това място можеше да се изпълни с психоси.

Той загаси прожекторите.

Трескаво затърси из джобовете си ремък. Намери две парчета и ги съедини. Наведе се и вдигна пушката на първия часови. Завърза дългия ремък за спусъка.

След това с всички сили заби цевта в земята и остави оръжието да стърчи във въздуха.

Скри се зад тялото на първия часови.

Откъм лагера се чу шум от тичащи крака. С трясък се отваряха и затваряха врати. Щяха да бъдат тук всеки момент.

Не можеха да го видят от лагера, убеди се, че изстрелът няма да го засегне, и дръпна спусъка.

Запушената с пръст лъчева пушка избухна като бомба.

Трупът пред него се разтърси.

По земята се посипаха изхвърлени във въздуха камъни и пръст.

Но Джони вече го нямаше.

Два часа по-късно, смъртно изтощен от тичане, той се завърна в базата.

Робърт Лисицата се беше погрижил да няма никакви светлини и беше подготвил всички за евакуация, в случай че бъдат нападнати.

Участниците в акцията се прибираха един по един и оставяха откритите бутилки с дихателен газ в мазето.

След това отиваха тихомълком в ярко осветената аудитория. Робърт беше наредил шестнадесет шотландци с автомати и товарни самолети да бъдат готови да потеглят моментално, ако се наложи да бягат. Свалиха топлозащитните наметала и ги скриха на сигурно място. Всички улики бяха унищожени, взети бяха необходимите предпазни мерки и имаше пълна готовност за изтегляне. Робърт Лисицата, участвувал в много акции и нападения в родината си, беше опитен ветеран.

– Всички ли се върнаха? – попита Джони, като дишаше тежко.

– Деветнадесет са тук – отвърна Робърт. – Данълдийн още го няма.

Това не хареса на Джони. Огледа деветнадесетте участници в акцията. Те се опитваха да оправят облеклото си, нагласяха баретите си, чистеха ги от полепналата по тях трева, успокояваха дишането си.

Един от наблюдателите с бинокъл за нощно виждане, чийто пост се намираще върху покрива на сградата, дойде със съобщение: „Никаква следа от преследвачи.“

– Чухме някаква страшна експлозия – подметна Робърт Лисицата.

– Избухна една лъчева пушка – поясни Джони. – Когато цевта е запушена, лъчът се насочва в обратна посока и целият пълнител с петстотин заряда избухва.

– Ехото наистина беше страхотно – продължи Робърт Лисицата. – Чухме го чак тук, на няколко мили от мястото.

– Звукът е оглушителен – съгласи се Джони.

Седна на една пейка, все още дишайки тежко.

– Трябва да измисля някакъв начин да предам съобщение на Търл. Криси е болна, нямат никаква вода и са останали без дърва.

Шотландците настръхнаха.

– Психлоси! – сви устни един от тях, сякаш се изплю.

– Ще измисля някакъв начин да предам съобщението – каза Джони.
– Нещо ново за Данълдийн? – попита той свръзката, който стоеше до вратата.

Шотландецът тръгна към наблюдателния пост.

Групата чакаше. Минутите отминаваха. Изтече половин час. Всички бяха много напрегнати. Накрая Робърт Лисицата стана и отсече:

– Щом нещата са толкова зле, ще се наложи да...

Навън се чу как някой приближава тичешком.

Данълдийн нахълта през вратата и се строполи, не можеше да си поеме дъх и от умора, и от напирания в него смях.

– Никакви признаци за преследване – обади се свръзката.

Напрежението изведнаж изчезна.

Данълдийн предаде сандъчето с бутилки дихателен газ и пасторът се завтече да го скрие при останалите, в случай че се организира претърсване.

– Не е излетял нито един самолет – извика свръзката, като влезе в стаята.

– Няма да дойдат – потвърди Данълдийн.

В стаята започнаха да пристигат и други шотландци. С облекчение спускаха предпазителите на автоматите. Пилотите на готовите за излитане товарни самолети също се появяваха един по един. Дори възрастните жени надничаха през вратата. Все още никой не знаеше точно какво се е случило там.

Данълдийн вече дишаше спокойно. Пасторът обикаляше наоколо и им сипваше по глътка уиски.

– Останах последен, за да разбера какво ще направят – заяви бодро Данълдийн. – О, вие трябваше да видите нашия Джони!

Той разказа цялата история много живописно.

Бил последният, който стигнал до склада, и когато докоснал един сандък, цялата камара се преобърнала. Той побягнал на зигзаг, но направил широк кръг и се върнал, защото си помислил, че Джони може да има нужда от помощ.

– Каква ти помощ! Нямахте нужда от никаква помощ!

Сетне им разказа как Джони убил тримата психлоси „с голи ръце и

само с един приклад на пушка“, а след това предизвикал експлозия „до небето“. Приличал направо на „Давид, който се бие с трима Голиати“. Преследване няма да има.

– Бях се скрил зад един кон на около седемдесет метра, когато психлосите се събраха край трите трупа. Конят не беше засегнат от взрива, но наблизо имаше ранен бик.

– Да, и аз го видях!

– Сблъсках се с него, когато се прибирах.

– Значи това е било онази сянка – се чуваше от всички страни.

– Един огромен психлос – може би твоят демон, дойде – продължи Данълдийн – и започна да осветява наоколо. Решиха, че бикът е съборил купчината сандъци и часовите вместо да седят на пост, са тръгнали да го ловят. О! Бяха толкова ядосани: единият от тях се спънал и забил дулото на пушката си в земята, която след това гръмнала и убила всички.

Джони изпусна въздишка на облекчение. Не знаеше за съществуването на бика и мислеше да им разкаже останалото сам. Експлозията щеше да прикрие следите, а в последния момент, преди да избяга, дори бе открил боздугана си и го бе прибрал. Не бяха останали никакви улики.

– Каква акция! – възкликна възторжено Данълдийн. – И какъв вожд си имаме! Този Джони!

Джони наведе глава и отпи от уискито, за да скрие смущението си.

– Калпазанин такъв – каза Робърт Лисицата на Данълдийн, – можеха да те хванат!

– Но нали трябваше да разберем какво ще стане! – смееше се той невъзмутимо.

Искаха да направят шествие с гайдарите начело. Но Робърт Лисицата забрани, защото тази вечер не биваше да изглежда по-различна в очите на врага. Изпрати всички да си легнат.

„Е, добре, мислеше си Джони, най-накрая може би се сдобихме със средство за откриване на уран.“

Но това с нищо не помагаше на Криси. Не можеше да използва радиовръзка. Как да накара Търл да дойде да го види?

5

Търл отиваше на срещата. Беше уморен и изнервен. Управляваше бронирания си земеход с една лапа, а другата държеше върху спусъка на заредените тежки оръдия.

Все още не бе разбрал какво прави Джейд на Земята. Агентът на Имперското бюро за разследване беше разпределен на една от най-ниските длъжности в бригадата за сортиране на руда. Търл не посмя да се намеси в неговото назначение. Сортировачът на руда работи само когато има материал, и то обикновено в края на смяната. Това означава, че през останалото време може да ходи където си иска, въпреки че е на работа. Търл не се осмеляваше да монтира около него апаратура за подслушване и наблюдение, защото след десетилетия служба в ИБР Джейд беше истински професионалист.

Опита се да му пробута секретарката си Чърк. Обеща ѝ какво ли не, само да успее да вкара Джейд в леглото си, докато носи една миниатюрна камера, скрита под бенката ѝ. Но той не ѝ обърна никакво внимание. Продължаваше да се мотае наоколо с наведена глава и да играе ролята на типичен служител, който не се интересува от нищо. Какво друго можеше да се очаква от него? ИБР винаги работеше така.

С треперещи лапи Търл прерови и пощенските пратки за родната планета. В тях нямаше нищо от Джейд. Нямаше нови доклади, нищо необичайно в обикновената кореспонденция. Търл прекара цели нощи в истински мъки, докато се потеше над пощенските пратки. Не откри нищо.

Ходеше като сомнамбул, главата му се въртеше, опитваше се да разбере дали ИБР не е изобретило някакъв нов начин за свързка. Нито компанията, нито Имперското правителство бяха измислили нещо ново през последните сто хиляди години. Някои от съобщенията се записваха върху телепортираните късове руда. За тази цел се използваше специална руда, но той не откри в пратките и следа от нея.

Обикновено Имперското правителство се интересуваше само от количествата суровина – то получаваше процент от печалбата. Понякога обаче се намесваше, когато имаше сериозно престъпление или данни, че то може да бъде извършено.

Търл не можеше да разбере какво прави Джейд. От два месеца насам, откакто знаеше, че на планетата има внедрен агент с подправени документи, нямаше и минутка спокойствие.

Изпълняваше задълженията си с необичаен ентузиазъм и усърдие. Започваше разследванията на часа. Отговаряше веднага на запитванията. Скри или унищожил всички компрометиращи го документи. Дори лично прегледа и зареди с гориво и амуниции двадесетте бойни самолета край лагера, за да създаде впечатление, че си гледа съвестно работата и поддържа бойна готовност.

За животните направи най-обикновен доклад. В мините има опасни участъци и стръмни наклони, където не могат да работят психлоси. И „Нъмф издал заповед“ за провеждането на експеримент. Търл заловил няколко животни, за да провери дали могат да бъдат обучени да работят с по-прости машини. Те не са опасни, всъщност са безкрайно глупави и запаметяват много бавно. Това не струва на компанията абсолютно нищо, а ако експериментът се окаже успешен, печалбите ще скочат веднага. Засега обаче изгледите за успех не са много големи. Животните не се обучават да работят с бойни машини, нито им се предоставя информация за истинската металургия. Причините – правилата на компанията не позволяват, а и те са прекалено глупави, за да разберат тези неща. Хранят се с плъхове – вредители, които се срещат навсякъде на планетата.

Пусна доклада без каквото и да е обозначение за спешност. Смяташе, че се е застраховал срещу всякакви заплахи. Надяваше се наистина да е така.

Поне по петнадесет пъти на ден вземаше решение да изтреби животните и да върне машините в гаража. И по петнадесет пъти решаваше да продължи, да изчака още малко.

Инцидентът с часовете го обезпокои, но не защото имаше убити – за плановите му бяха нужни много трупове, а понеже докато поставяше тялото на единия от тях в ковчега, забеляза върху гърдите му жигосан знак, който показваше, че е криминален престъпник. С три прави линии Имперското правителство белязваше престъпниците. Всяка от тях означаваше, че „лицето няма право на юридическа защита, на правителствена помощ и на работа“. Беше съвсем ясно, че отделът на родната планета не си гледа работата. По този случай изготви един съвсем безобиден доклад.

Закратко го обзе надеждата, че Джейд вероятно разследва същия случай, но когато накара един свой приятел да го спомене пред него уж случайно, той не прояви никакъв интерес.

Търл просто не можеше да разбере какво търси Джейд и защо е тук. Напрежението и несигурността около него го бяха довели до ръба на истерията.

И тази сутрин, направо изневиделица, животното беше станало причина козината на врата му да настръхне от ужас.

Всеки ден, както обикновено, Търл преглеждаше снимките, направени от автоматичния разузнавателен самолет. Изведнаж пред очите му попадна една снимка на мината, върху която имаше съобщение.

Ясно личеше как близо до жилата животното беше опънало под

напора на вятъра огромен надпис с размери четири на четири метра. Беше прострян върху разчистена от животните равна площадка. Пишеше на психлоски:

С П Е Ш Н О

Предстояща среща жизнено важна.

Същото място. Същото време.

И което беше най-лошото – брезентовото покривало на една от машините беше закрило част от съобщението. Имаше още един ред и той започваше така:

Зима...

Останалото не се четеше.

Очевидно глупавото животно не беше разбрало, че част от съобщението му не се вижда.

С треперещи нокти Търл се опита да намери друга снимка с целия надпис. Нямаше.

Обхвана го паника.

Ужасът му премина в гняв. Сетне се поуспокои, защото се сети, че единственият разузнавателен самолет на Земята е под негов контрол. Предупредителната сигнална система, монтирана под крилата му, не беше регистрирала нищо обезпокоително. Той следеше пристигащите ежедневно снимки и знаеше с точност до милиметър как напредва работата. Явно заловеното от него животно постоянно работеше там, без да се отделя от групата. Всички си приличаха, но Търл смяташе, че винаги може да разпознае по русата брада и по високия му ръст това, което беше обучил сам. Успокои се, че животното бе много заето и нямаше време да ходи никъде другаде.

Работата напредваше бавно, но той като миньор разбираше затрудненията. Вярваше, че ще успеят да се справят и без него. Всъщност до деветдесет и втория ден на следващата година оставаха още четири месеца.

Преодоля паниката си и накъса снимките. Не трябваше да попадат в лапите на Джейд.

По никакъв начин той не биваше да заподозре връзката на Търл с проекта. За момент си представи, че съобщението е започвало с неговото име, и съжали за прибързаното унищожаване на снимките. Трябваше да ги разгледа по-внимателно. Може би първата дума е била „Търл“?

Наистина той не умееше да се вглежда в себе си и не усещаше, че

полудява.

Тъмнината се спускаше над танка като черен воал. Търл управляваше само с помощта на уредите, без светлини. Теренът беше ужасен. Някога тук е имало град, но сега зееха единствено дупките на изоставените, отдавна изчерпани мини, експлоатирани от компанията преди векове.

Върху екрана на скенера се появи нещо – точно пред него имаше живо същество.

Лапата му се отпусна върху спусъка, готова да го дръпне всеки миг. Внимателно се увери, че се е отдалечил достатъчно от лагера, и хълмът и древният град го прикриват. След това включи слаба светлина и огледа местността пред себе си.

Животното го чакаше на уговореното място, яхнало някакъв див кон, който се плашеше от танка. Бледата светлина на фаровете обгърна ездача. Имаше още някой! Не, това беше само друг кон... върху гърба му беше вързана голяма торба.

Търл провери със скенерите цялата околност. Не, нямаше никой. Той отново погледна животното. Лапата му трепереше само на милиметри от спусъка. То не изглеждаше изплашено.

Кабината на танка беше херметично затворена и пълна с дихателен газ, но все пак Търл беше с маска. Ремъкът ѝ го стягаше и той я нагласи по-удобно.

Взе един малък радиопредавател и го пусна през амбразурата навън. Той падна на земята до танка. В лапите си Търл държеше друг.

– Слез от коня и вземи предавателя! – нареди му той.

Джони се спусна от гърба на полуопитомения кон и се приближи към танка. Взе уреда, като не преставаше да се взира през малките амбразури, за да види Търл. Не успя, защото вътре беше тъмно, а и стъкло-то беше направено така, че да бъде прозрачно само от едната страна.

Търл попита по радиопредавателя:

– Ти ли уби часовете?

Джони вдигна своя до лицето си. Трябваше да съобразява бързо. Търл беше толкова особен!

– Всичките ми часови са живи – каза той и това беше самата истина.

– Знаеш за кои часови говоря! За онези в лагера.

– Случило ли се е нещо? – поинтересува се Джони.

При този въпрос Търл едва не припадна. Той наистина не знаеше случило ли се е нещо, какво щеше да се случи и защо. Все пак се овладя.

– Последната част на съобщението не се четеше – каза той обвиняващо.

– О, така ли? – попита Джони невинно. Той я беше закрил нарочно, за да бъде сигурен, че Търл ще дойде на срещата. – Там пишеше: „Зимата приближава, имаме нужда от съвета ти.“

Търл едва се съдържаше.

– Съвет ли? За какво? – той знаеше за какво.

Беше почти невъзможно да се изкопае това злато, но все пак трябваше да се намери начин. Пък и той наистина беше миньор. Всъщност в училище беше най-добрият. А и всеки ден получаваше снимките от разузнавателния самолет. Знаеше, че няма да могат да монтират платформата върху огъващите се метални пръти.

– Нужна ви е сгъваема миньорска стълба. Ще я намерите в изпратеното оборудване. Приковете я към външната стена и работете от нея.

– Добре – отвърна Джони. – Ще опитаме така, както казваш – беше успокоил Търл и разговаряше с него за нещо, което наистина го интересуваше.

– Имам нужда и от защитна екипировка, в случай че попаднем на уран – продължи той.

– Защо?

– В тези планини има уран – отговори Джони.

– И в златото ли?

– Не, не мисля така. По-скоро в долините наоколо – Джони реши, че ще е по-добре да убеди Търл да не идва по тези места, а и трябваше да разбере още толкова много. Не можеше да си позволи да изложи мъжете на риска от радиация без необходимите защитни средства. – Виждал съм как телата на много хора се покриват с мехури под неговото въздействие – добави той и това беше истина, макар да не се беше случвало с никой от сегашните му другари.

Това изглежда развесели Търл.

– Да не ме будалкаш?

– С какво можем да се предпазим от урана?

– На планета като тази – каза Търл – винаги има радиация в малки дози. Ето защо тези дихателни маски са снабдени с оловни стъкла. Ето защо всички куполи са направени от същото оловно стъкло. Но вие нямате.

– Оловото предпазва ли от радиация?

– Ще трябва просто да рискувате – усмихна се Търл. Той се забавляваше и най-после се почувствува по-добре.

– Не можеш ли да пуснеш светлините малко по-силно? – попита Джони. Той остави торбата върху предния капак на танка и тя глухо изтрака.

– Не искам никакви светлини!

– Да не би да подозираш, че ни следят?

– Не. Този диск, който се върти на покрива, открива вълни с всякакви честоти и ги неутрализира. Не се тревожи, никой не може да ни следи.

Джони погледна към купола на танка. В слабата светлина се виждаше нещо, което приличаше на отворено ветрило. То се въртеше.

– Хайде, засили светлината – каза Джони.

Търл погледна екраните пред себе си. Те не регистрираха никаква наблюдателна апаратура.

– Ще спра танка под онова дърво.

Бавно придвижи машината под прикритието на дърветата, а Джони крепеше с една ръка торбата с руда върху предния капак. Психосът спря и включи прожектор, който освети предната част на танка.

Джони изсипа върху капака около четири-пет килограма руда. Тя искреше под светлината. Беше бял кварц, примесен с чисто злато, то проблясваше като купчина скъпоценни камъни. Златото беше повече от три килограма.

Търл се взираше през предната амбразура. Преглъщаше алчно.

– Там има цял тон от това – каза Джони. – Но не зная дали ще успеем да го изкопаем, въпреки че жилата е открита.

Търл седеше онемял и гледаше златото през стъклото. Джони го разпръсна, за да заблести още по-силно.

След това отново вдигна радиопредавателя:

– Ние изпълняваме нашата част от сделката. Ти също трябва да изпълниш своята.

– Какво искаш да кажеш? – попита Търл. Беше усетил обвинителните нотки в гласа му.

– Обеща да даваш храна, вода и дърва на жените.

– Обещания! – промърмори Търл и повдигна рамене с безразличие.

Джони започна да събира златото обратно в торбата.

Това не остана незабелязано за Търл.

– Спри! Откъде знаеш, че никой не се грижи за тях?

Джони остави златото. Застана така, че светлината да пада върху лицето му. Почука с показалец челото си.

– Има нещо, което ти не знаеш. Някои хора проявяват

парапсихически способности. И аз, и двете жени притежаваме такива способности – нямаше как да признае на Търл, че е разбрал от разубаването и от липсата на огън в клетката. В любовта и войната всички средства са позволени, както би казал Робърт Лисицата. В случая ставаше въпрос и за двете.

– Искаш да кажеш, че можете да установите контакт и без радио, така ли? – Търл беше чел за тези неща, но не му бе и хрумвало, че те могат да имат такива способности. Проклети животни!

– Точно така – потвърди Джони. – Ако никой не се грижи за нея, ако тя не се чувства добре, аз винаги разбирам! – и отново се почука по челото.

– Приготвил съм една торба – продължи той. – В нея има храна, вода, кремъци и дърва, топли дрехи и една малка палатка. Ще я вържа върху покрива на танка, а ти, щом се върнеш, ще я оставиш в клетката. Тя трябва да се почисти отвътре и отвън, нужно е да се поправят водопроводите.

– Причината е в резервоара – оправдаваше се Търл. – Изпразнил се е и трябва да бъде напълнен, но напоследък бях много зает.

– И разкарай тези часове! Няма нужда от тях!

– Как разбра, че има часове? – попита Търл подозрително.

– Ти сам ми съобщи преди малко – отвърна Джони по радиопредателя. – А парапсихическите ми способности подсказват, че те я притесняват.

– Нямах право да ми нареждаш по този начин! – озъби се чудовището.

– Търл, ако не се погрижиш за момичетата, може просто да ми хрумне да отида при часовете и да им кажа това, което знам!

– Какво?!

– Просто няколко думи. Естествено няма да те обесят, но всички ще ти се подиграват.

Търл си обеща наум, че по-скоро ще разкара часовете.

– Наистина ли ще разбереш, ако не направя тези неща? – поинтересува се той.

Джони застана под светлината и отново се почука по челото.

Тази заплаха разбърка още повече мислите на Търл. Уж между другото той попита:

– Какво ще направите със златото, ако не ми го дадете?

– Ще го задържим за себе си – отговори Джони и отново започна да го прибира в торбата.

Търл изръмжа заплашително. Кехлибарените му очи просветнаха в тъмната кабина.

– Проклет да бъда, ако ви оставя да направите това! – изкрещя той. Трябваше да ги стисне в лапите си, да ги притисне към стената. – Слушай какво! Чувал ли си някога за автоматичните бомбардировачи? Ха, така си и мислех, не си. Е, нека тогава ти кажа, животно, че мога да вдигна във въздуха един такъв бомбардировач и да го пратя където си поискам – над базата ви, над селището, мога да ви избия всичките! И то само с обикновено дистанционно управление. Не си въобразявай, че си в безопасност!

Джони стоеше изправен и гледаше в тъмните непроницаеми амбразури на танка, докато от радиопредавателя го заливаше тази вълна от заплахи.

– Ти, животно – изръмжа Търл, – ще изкопаеш това злато и ще ми го предадеш до деветдесет и първия ден на следващата година. В противен случай ще избия и тебе, и всички останали животни на тази планета! Чуваш ли ме? Всички! – гласът му се издигна в истеричен крясък и той внезапно спря задъхан.

– А ако не се справим до деветдесет и първия ден? – попита Джони.

Смехът на Търл прозвуча като лай. Вече наистина усещаше, че трябва да се овладее. Разбираше, че не се държи нормално.

– Ще ви платя както подобава – извика той.

– Ако изпълниш своята част от сделката – каза Джони, – ще ти доставим всичкото злато.

Добре, помисли си Търл. Отново беше излъгал животното. Май наистина беше успял.

– Сложи торбата върху танка – разреши му той великодушно. – Ще напълня резервоарите с вода, ще наредя да се почисти клетката и ще махна часовите. Но никога не забравяй за моето дистанционно управление! Ако направиш някоя глупост, момичетата ще хвъркнат във въздуха.

Джони привърза скъпоценната торба към покрива на танка. Успя незабелязано да откачи устройството за неутрализиране на вълните и го скри зад едно дърво. Навярно Търл щеше да помисли, че е било съборено от някой нисък клон. То можеше да се окаже доста полезно.

Той беше изключил светлините и Джони прибра обратно златото в торбата. Знаеше, че чудовището няма да посмее да го вземе със себе си.

Потегли, без да се спогува, и изчезна в тъмнината.

Малко по-късно, когато вече бе на разстояние няколко километра,

от една шахта се показа Данълдийн. Той беше наблюдавал цялата сцена и ръцете му, които стискаха автомата, се бяха изпотили от напрежение. Знаеше много добре, че е безсилен срещу танка с това оръжие, но не бе очаквал Търл изобщо да не си покаже носа навън. Разбира се, нямаше да го застреля, но все пак можеше да направи нещо, ако момичетата бяха мъртви и се бе опитал да отвлече Джони. Данълдийн изсвири късо. Сякаш изпод земята изникнаха десетина шотландци, като спускаха предпазители на автоматите си.

Робърт Лисицата се показа иззад една стара стена и тръгна надолу по хълма. Джони все още стоеше безмълвен и гледаше към лагера.

– Демонът – каза Робърт – е на прага на лудостта. Забелязахте ли как мисълта му непрекъснато се отклоняваше в различни посоки? И този истеричен смях! Нещо го е разтревожило страшно много, а ние не знаем какво.

– Не бяхме чували за автоматичните бомбардировачи – намеси се Данълдийн.

– Но вече чухме – натърти Робърт Лисицата. – Мактайлър, ти най-добре познаваш демона. Не мислиш ли, че наистина е побъркан?

– Смяташ ли, че имаше намерение да те застреля още щом те видя? – попита Данълдийн. – Ти се справи много добре, Мактайлър!

– Той е опасен – каза Джони.

Два часа по-късно видя огъня – мъничка светлинка в далечната клетка. По-късно един разузнавач потвърди, че часовите ги няма, и обеща лично да провери дали Криси вече има вода.

Тяхната задача ставаше много по-опасна и по-рискована – бяха изправени срещу един луд. Познаваха много добре коварството на Търл, но лудостта му беше непредсказуема.

ДЕВЕТА ГЛАВА

1

Първият сняг наистина захъсна, но когато падна, сякаш изля цялата си отмъстителна злоба и работата почти спря.

Стълбата не можеше да се използва, въпреки че Джони направи всичко възможно. Пилотираше платформата, а тя постоянно прегряваше, висеше привързан с обезопасително въже над зейналата бездна и забиваше клинове в твърдата скала, окуражаваше останалите. Почти бяха успели да закрепят стълбата и изкопаха още около четиридесет килограма злато, когато ги връхлетя първата истинска зимна буря. Под напора на ураганните ветрове замръзналите снежинки летяха с такава скорост, че се забиваха в незащитените части на тялото като куршуми. Затрепераха дори планинските върхове. Стълбата се откъсна и пропадна в пропастта. За щастие в този момент се извършваше смяната на бригадите и нямаше жертви.

Сега изчакваха бурята да позатихне, за да видят какво може да се направи.

Трябваше на всяка цена да създават впечатление, че работят усърдно. Робърт Лисицата каза, че Търл не би предприел никакви брутални действия, ако нещата според него вървят добре. В момента обаче падащият сняг беше затрупал всичко и на снимките, правени от самолета, нямаше да се вижда, че са спрели работа.

Всички уверяваха Джони, че не било толкова необходимо да стои там през цялото време. Според предварителните планове на обекта винаги присъствуваше един от неговите трима двойници. Когато се налагаше, той заставаше на открито, за да бъде сниман от самолета. Обикновено се редуваха. Дори онзи, който държеше надписа със съобщението за Търл, не беше Джони, а Тор. Наличието на трима подходящи мъже улесняваше нещата, защото никой не би могъл да издържи на този адски студ повече от два часа.

И така, днес Джони не беше край работната площадка. Заедно с трима шотландци той се отправи в бушуващата буря към мястото, наречено Юрейван¹.

---

1. Uravan (англ.). Van – промиване на руда. Бел. ред.

Историкът доктор Макдърмот се научи нещо да събира и да разгадава информацията от стари, разкъсани и с липсващи страници книги. Дори поиска да му дадат помощник, истински разузнавач, който да обикаля и да му събира стари карти и книги. Така попадна на някакъв текст. Там пишеше, че в Юрейван се намирили „най-големите залежи от уран в целия свят“. Този район би трябвало да бъде някъде на около триста и петдесет километра югозападно от базата, малко след едно огромно, ясно открояващо се плато.

Уран!

Ето защо Джони с един от пилотите и Ангъс Мактавиш се бяха насочили натам с малък самолет. Дали щяха да имат късмет?

Ангъс Мактавиш беше във възторг. Той пръв разгада как работят техническите съоръжения, създадени някога от човека, и ги ремонтираше много успешно.

Него и още шестима шотландци Джони обучи да боравят с електронната и другата техника. Всички бяха много добри ученици, но звездата беше Ангъс Мактавиш. Избухлив, не знаеше какво е поражение и проблясващите под рошавата му черна коса очи постоянно излъчваха оптимизъм. Сега беше убеден, че ще открият цели планини с уран, който ги очаква, за да го изкопаят и отнесат.

Джони обаче не беше убеден в това. На първо място, те все още не разполагаха със защитна екипировка срещу радиацията. Следователно докато дойдеше моментът да се копае, щеше да мине още много време. Надяваше се да открият в мините поне минимално количество уран, за да експериментират как взаимодействува с дихателния газ. Всъщност това бе целта на цялата операция, но не искаше да убива вярата и ентузиазма на Ангъс.

Поради бурята видимостта беше безкрайно лоша. Пътническият самолет се люшкаше и подскачаше, блъскан и атакуван от ураганните ветрове. Системите му за управление бяха съвършени и той можеше да се пилотира и при нулева видимост, само според показанията на уредите. Един-два пъти върховете почти облизваха крилата му, но хората виждаха единствено разбушувалия се въртоп наоколо. В него човек губеше ориентация. За щастие бурята се движеше на изток и когато изминаха около сто и шестдесет километра, тя постепенно изостана зад тях и утихна.

Самолетът изскочи от един облак и се понесе в ясното небе. Пред тях се ширнаха западните части на Скалистите планини. Те искряха под лъчите на утринното слънце и бяха толкова красиви, че на човек му

спираше дъхът.

– Шотландия е може би най-красивата страна в света – каза помощник-пилотът, – но и тя не може да се сравнява с това, което виждаме.

Джони увеличи скоростта на осемстотин километра в час и бялата покривка под тях започна да се движи още по-бързо. Той забеляза платото, чиито координати взе от древната ученическа карта. От нея научиха къде се намира Юрейван. Дори под снега си личеше откъде е минавал древният виещ се път. Зърна точката, където се разклоняваше. Спусна самолета съвсем ниско над върховете на дърветата и започна да брои развалините, представлявали някога древни селища. Така стигна до хълмистата местност, наречена Юрейван. Приземи самолета пред някакви сгради, направо в снега.

Ангъс Мактавиш изхвърча като тапа през вратата и карираната му пола се развя зад него. Нахълтваше от сграда в сграда. Внезапно се завтече обратно към тях.

Пискливият му глас прокълтя в студения въздух:

– Това е Юрейван!

Държеше в ръцете си някакви изпомачкани и пожълтели листове.

Джони се пресегна назад, взе една бутилка с дихателен газ и дистанционното управление. Дватамата с Ангъс бяха прекарвали в работа половината нощ, за да го направят. С негова помощ щяха да отворят клапата на бутилката с газ от разстояние. Трябваше просто да открият зона със силна радиация, да оставят бутилката, да се отдалечат на безопасно място, да включат дистанционното управление и да видят дали ще последва експлозия. Джони взе и няколко лопати, въжета за катерене и миньорски лампи.

Ангъс търчеше наоколо и душеше като ловджийско куче, за да открие подходящо място. Попадна на стари складове за руда. Очевидно някога са били заградени с ограда, но от нея вече нямаше и следа.

Направиха няколко опита – изравяха дупка, поставяха в нея бутилката, отдръпваха се, с дистанционното управление освобождаваха клапата, за да изтече малко газ, и чакаха с надежда резултата.

След дузина опити Ангъс вече бе почти убеден, че или бутилката е дефектна, или е празна. Взе я и развъртя кранчето. Само след секунда посиня и започна да кашля. Значи не беше празна.

Слязоха долу в шахтите и тръгнаха из галериите. След толкова години те съвсем не бяха безопасни.

Изпразниха още пет бутилки с дихателен газ.

Нямаше нито една експлозия.

Джони изгуби надежда. Остави Ангъс и пилота да продължат с опитите и тръгна да разглежда развалините. Сградите бяха в такова окайно състояние, че трудно можеше да се разбере за какво са служили някога. Намерените от Ангъс листове гвореха за неговите разузнавачески способности, но това бе всичко. За да се запазят, те сигурно са били прибрани някъде.

Започна да подозира нещо. В цялата околност успя да открие жалките останки само на едно тяло. Разпозна го по пломбите и копчетата, подредени по определен начин.

Нямаше и следа от картотека. Нито пък нещо, което да напомня за машини, с изключение на ръждясалите асансьори. И никакви трупове, освен онзи.

Върна се при самолета и седна. Тази мина е била изчерпана още преди нападението на психлосите. Била е изгребана до последната прашинка и от урана не бе останало и следа.

Ангъс тичаше към него и викаше:

– Има! Има!

Носеше нещо в рамка. Джони излезе и го погледна. Единият от ъглите ѝ не беше обгорял. Върху изгнилата подставка беше закрепено парче руда. Под нея имаше лъскава медна табелка с надпис, който почти не си личеше. По всяка вероятност на тази рамка някога е имало оловно стъкло, защото в единия ѝ ъгъл все още се виждаше парче от него.

Джони я взе и я отнесе до една скала, където започна да я разглежда. Това парче руда е било монтирано в рамката и покрито с оловно стъкло, защото е било експонат. Взираше се в надписа от всички страни. Не се разбираше нищо друго, освен че е „Първото...“. Беше написано и името на някакъв човек, но то не се четеше. Завъртя табелката на светлината и буквите в горния край станаха по-ясни. Прочете „уранит“.

– Виж! – каза Ангъс. – Искам да ти покажа нещо.

Взе рамката от Джони и я постави на десетина метра. Насочи бутилката с дихателен газ към нея и се върна обратно. Завъртя копчето на дистанционното управление. Пуснатият на свобода дихателен газ избухна!

– Ще го направя пак! – извика възбудено Ангъс.

Отвори клапата докрай и я остави в това положение. Дори и да искаше, не би имал време да я затвори.

Бутилката излетя като ракета на около три метра, а изтичащият от нея газ съскаше и пламтеше. Пилотът и Ангъс крещяха възторжено.

– Уранитът – каза Джони, изчел почти всичко за урана – е уранова руда. От нея се получават много радиоактивни изотопи. Къде го намерихте?

Те го помъкнаха към останките на една древна сграда. Беше толкова срутена, че за да влязат в нея, трябваше да съборят покрива.

Накрая Джони, целият покрит с прах и разгорещен от работата въпреки мразовития въздух, излезе и седна там, където някога навярно е била верандата.

Музей. Това е било един малък музей. Вътре имаше и други експонати. Розов кварц, хематит и още много най-разнообразни образци, които очевидно не са били изкопани тук. Нямахме никаква информация, откъде е докаран уранитът.

– Дихателният газ е детектор! – твърдеше несломимият Ангъс.

Джони се чувствуваше потиснат. Предварително знаеше, че е така. Със собствените си очи бе видял как кабината на булдозера изхвърча във въздуха и уби намиращия се в нея психло, когато вътре попадна радиоактивен прах.

– Много се радвам, че вече го знаем със сигурност – отговори той. – Но дори тук да е останал някакъв уран, той се намира на много голяма дълбочина и не можем да го извадим. Намерете някакви оловни листове и опаковайте експоната. Ще го отнесем у дома.

– Нека да потърсим още малко! – примоли се Ангъс.

И без това трябваше да изчакаат бурята да отmine на изток.

– Добре, продължавайте – съгласи се Джони.

Знаеше, че няма смисъл. Тук бяха останали само един труп и музеят.

Къде, за Бога, можеше да се намери уран? Много уран?! Къде?

2

Джони гледаше с ужас в дълбокия каньон. Там долу, съвсем близо до реката, работеше една летяща платформа. Беше попаднала в истинска беда.

Днес бе първият ден след завръщането им от Юрейван. Бурята беше отминала и снежният ден искреше кристално чист. Но на такава височина студът винаги хапеше злобно. А в тесния каньон, както обикновено, ветровете виеха и се гонеха като побеснели.

На платформата се намираха двама шотландци. Единият бе

Данълдийн, а другият – чернокос младеж на име Андрю. Те се опитваха да приберат падналата от триста метра в замръзналата река подвижна стълба. Дълга двадесет метра и направена от метални пръти, тя беше пробила леда и сега над повърхността стърчеше само единият ѝ край.

Бяха го закачили с кука, спусната от летящата платформа. Опитваха се да измъкнат стълбата и да я издигнат обратно горе. Очевидно някъде под водата се бе заклешила. При тези движения изпод леда избликваша водни струи, които моментално замръзваха по нея и така още повече увеличаваха тежестта ѝ.

Знаеше много добре с каква цел рискуват. Опитваха се картината отстрани да изглежда така, сякаш са много заети и работата не е спряла нито за миг. Автоматичният разузнавателен самолет щеше да прелети над главите им всеки момент. Останалите членове на работната група стояха на ръба на скалата и оправяха омоталите се по време на бурята кабели, въжето и барабаните. Само Данълдийн и Андрю бяха слезли с летящата платформа, за да покажат, че се опитват да извадят падналата стълба.

Джони пристигна спешно с малкия пътнически самолет, за да измисли някакъв нов начин да изкопаят златото. Не беше взел втори пилот. С него пътуваше само историкът доктор Макдърмот. Той бе настоял да дойде на обекта, за да опише достоверно епичната буря. При набирането на доброволци този възрастен шотландец смяташе, че ще е много полезен. Беше безкрайно ерудиран, опитен и ценен като преподавател по литература, но нямаше никаква подготовка за тежката работа, кипяща в момента на обекта. Не притежаваше нито достатъчно физическа сила, нито необходимите умения. Джони разбираше, че не разполага с време, за да вземе от лагера някой друг – млад, пъргав и обучен шотландец.

За връзка използваша радиопредаватели с малък радиус на действие. Подобни бяха монтирани в кабините на всички машини. Можеха да се използват за установяване на контакт на разстояние до километър и половина. Планините на изток не позволяваха радиовълните да бъдат уловени отвъд тях. Предавателят на платформата беше включен.

– Отпусни контрата на макарата, Андрю! – викаше Данълдийн. – Двигателите прегряват.

– Блокирала е от замръзналата вода!

– Андрю! Освободи куката от стълбата!

– Дори не помръдва, Данълдийн! Това нещо се е заклешило под леда.

В слушалките се чуваше воят на претоварените двигатели.

Джони подозираше какво ще се случи. Платформата беше попаднала в капан и не можеше да излети. Нямаше възможност и да кацнат в ревящите ледени води. Всеки момент щеше да избухне в пламъци.

Управлението на тези платформи беше много просто и лесно. Те имаха куполообразни кабини от оловно стъкло, но тяхната я бяха свалили и върху Данълдийн се изливаха фонтани вода, която замръзваше както по него, така и по пулта за управление.

Разузнавателният самолет щеше да прелети в небето над главите им само след секунди. Трябваше да отнесе информация, че на обекта кипи трескава работа. Не биваше да се разбере за катастрофата. Джони вече чуваше двигателите му, чийто шум ставаше все по-ясен и по-ясен.

Грохотът на въздушната вълна от свръхзвуковата скорост щеше да разкъса въздуха всеки момент. Веднага щом отmine, трябваше по някакъв начин да изтеглят от платформата двамата нещастници.

– Доктор Мак – изкрещя Джони към задната част на самолета. – Пригответи се! Ще ставаш герой!

– О, Господи! – отвърна докторът.

– Отвори страничната врата и хвърли две спасителни въжета! Провери дали са закрепени здраво за скобата!

Възрастният човек започна да рови безпомощно из купищата кабели и въжета, чието предназначение не разбираше.

– Дръж се! – изкрещя Джони.

Той пикира надолу в бушуващите въздушни маси между двете стени на каньона. Крилата на самолета почти ги докоснаха.

Стомахът на доктор Макдърмот се преобърна. Виждаше кафяво-белите скали през отворената врата, те профучаха пред разширените му от ужас очи с шеметна скорост. Едва се задържа на краката си.

Джони включи бордовия предавател.

– Данълдийн – извика той в микрофона, – пригответе се за напускане на платформата!

Чу се тътенът от преминаването на разузнавателния самолет.

Данълдийн вдигна глава нагоре. Джони разбра защо го прави – за да бъде забелязан от разузнавателния самолет и Търл да си помисли, че това е самият Джони.

Двигателите на платформата вече димяха. От нея излизаше синкав пушек на фона на водните фонтани.

Водата под леда беше под налягане и използваше всяка пукнатина, за да излезе на свобода.

Андрю блъскаше по покритата с лед лебедка с един огромен чук. Изведнаж го захвърли и грабна бутилка със запалителен газ, като се опитваше да отвори клапата, за да пререже с пламъка кабела. Но тя също бе замръзнала.

Джони свали самолета на седем-осем метра над платформата и натискаше копчетата като луд, за да го задържи в това положение. От горящите двигатели на платформата се издигаха кълба дим. Те вече стигаха до кабината на самолета и в нея се дишаше трудно.

– Доктор Мак! – изкрещя Джони. – Хвърли спасителните въжета!

Възрастният мъж почти се бе оплел в тях. Не можеше да ги отдели едно от друго. Най-после намери един свободен край и го хвърли през вратата.

С големи усилия успя да размотае петнадесетина метра. Завърза другия край за една скоба толкова здраво, колкото можеше. Джони маневрираше, за да спусне въжето точно над блъсканата от водните струи платформа.

– Не мога да намеря друго свободно въже! – изплака докторът.

Джони изкрещя в микрофона:

– Хванете се за въжето!

– Хайде, Андрю! – извика Данълдийн.

Седем-осем метра от него лежаха върху платформата, пред очите им то се покриваше с лед.

Андрю уви около ръката си част от висящото във въздуха въже.

– Не го увивай така! – крещеше Джони.

Ако Данълдийн увисне под него, тежестта му ще затегне примката и тя ще му откъсне ръката или поне ще я счупи.

– Вържи го за дръжката на чука!

От двигателите на платформата вече излизаха буйни пламъци.

Андрю успя да откърти от пода тежкия чук. Уви два пъти въжето около дръжката му.

– Сега се хвани здраво! – пак извика Джони.

Андрю сграбчи хлъзгавата дръжка с двете си облечени в ръкавици ръце.

Джони издигна самолета седем метра нагоре. Андрю увисна във въздуха, като под него се вееше другият край на въжето.

– Капитанът напуска кораба си последен! – каза Данълдийн и се вкопчи в него.

Джони започна плавно да набира височина. Знаеше, че от рязкото ускорение двамата мъже можеха да се изпуснат и да отидат под леда.

Андрю, който се държеше за дръжката на чука, висеше на около осем метра под корема на самолета, а Данълдийн, хванал се за другия край, на петнадесет метра.

– Мисля, че скобата започва да се измъква! – отново изплака доктор Макдърмот.

Заледените ръкавици на мъжете сигурно бяха много хлъзгави. Беше невъзможно да издържат тристата метра до ръба на площадката. Джони гледаше с ужас реката отдолу.

Летящата платформа избухна с оранжеви пламъци.

Самолетът се разтреса от взривната вълна.

Джони погледна към висящите мъже. Пламъците бяха стигнали до Данълдийн. Кожените му дрехи горяха!

Насочи самолета надолу към реката. Боравеше умело с уредите за управление. Спусна го на петнадесет метра над снежната повърхност. Дали ледът беше достатъчно дебел?

Спусна се още малко и Данълдийн падна в дълбокия сняг. Джони го влачи тридесетина метра по замръзналата река, за да изгаси пламъците.

На единия бряг забеляза малка тясна площадка.

Трябваше да приближи самолета само на тридесетина сантиметра от стената на каньона, за да остави на нея Данълдийн.

Ръцете на Андрю се плъзгаха по замръзналата дръжка на чука милиметър по милиметър. Накрая не издържаха и се разтвориха. Падна от три метра височина. Ако не беше Данълдийн, който го хвана навреме, щеше да се прекатури през ръба на площадката.

Джони отчаяно се бореше с вятъра. Обърна самолета и се приближи до тях с отворена врата.

Двамата пропълзяха през нея, а доктор Макдърмот им помагаше.

Андрю издърпа въжето и затвори вратата. Джони излетя нагоре, набра шестстотин метра височина, направи завой и кацна върху площадката на върха.

Доктор Макдърмот, заеквайки, се извиняваше през цялото време:

– Не можах да намеря второ въже – повтаряше той.

– Недей да мислиш повече за това – успокояваше го Данълдийн. – Дори се повозих в снега като с шейна.

Докторът разкопча обгорелите му дрехи и го огледа. Изпитваше истинско облекчение, че Данълдийн само е поопърлен и няма никакви тежки изгаряния.

– Имах такъв шанс да стана герой – вайкаше се доктор Макдърмот.

– А аз го проиграх!

Джони слезе от самолета и се приближи до ръба на пропастта. Останалите го последваха. От преживяното напрежение по лицата на членовете на работната група бе избила студена пот. Гледката беше страховита, дори да се наблюдава само отстрани.

Джони клатеше глава и гледаше надолу в тристаметровата бездна. На дъното стърчеше забитата в леда стълба. Летящата платформа вече бе изчезнала под него. Снегът около мястото на катастрофата беше почернял от експлозията и изпъстрен с отломки.

Джони се обърна към Данълдийн и останалите:

– Направихме всичко, каквото можахме.

Почти в един глас началникът на смяната и Данълдийн се възпротивиха:

– Нямаме право да спрем работата точно сега!

– Край на цирковите номера! – отвърна Джони. – Вече няма да висим от ръба на тази скала и да треперим през цялото време. Елате с мен!

Те го последваха. Той посочи право надолу:

– Тази жила продължава и навътре в скалата. По дължината ѝ има каверни, пълни със злато, разположени на всеки тридесет метра. Ще изкопаем шахта. След това ще направим галерии под земята, които да стигат до стената, и така ще измъкнем златото от обратната страна.

Всички мълчаха.

– Но онази цепнатина там... не можем да използваме взрив. Лицевата страна на скалата ще се отдели.

– Можем да работим само с пробивни машини. Ще дълбаем успоредни канали, а след това с вибрационни чукове ще разкъртим скалата. Сигурно ще ни коства повече време, но трябва да работим упорито. Няма да е лесно да стигнем до златото.

Да се доберат до него под земята? Това им се стори гениална идея. Началникът на смяната и Данълдийн започнаха да изготвят график за докарването на необходимата техника за копаене и извозване на скалната маса. Заля ги вълна на облекчение. Долетя другата смяна и когато чуха за новите планове, изпаднаха във възторг. На никого не се нравеше да виси във въздуха над зейналата пропаст и в края на работния ден да няма почти никакъв резултат от труда му.

– Организирайте всичко и започнете още преди следващия полет на разузнавателния самолет – каза Джони. – Търл може да е луд, но все пак е миньор. Ще разбере какво правим и няма да предприеме нищо. Ще изгребваме скалата лъжичка по лъжичка и затова работата не трябва да

спира през всичките двадесет и четири часа. И без това в такова отвратително време под земята ще се работи много по-лесно. Ще използваме изкопаната маса за подравняване на площадката. Къде е теодолитът, за да видим в каква посока и къде точно да започнем да копаем?

Чу се шум от самолетни двигатели – Данълдийн отиваше в базата, за да докара още хора и машини.

„Все пак може и да успеем“ – помисли си Джони.

3

Зът разтревожено наблюдаваше как Търл и цяла тълпа механици около него ремонтират стария бомбардировач.

В огромните подземни гаражи и хангари отекваха воят на бормашините и звънът на чуковете.

След пристигането на новите работници механиците на Зът се върнаха обратно при него. С изключение на зареждането на разузнавателните самолети на всеки три дни (нещо, което той смяташе за напълно излишно) вече нищо друго не спъваше работата му. До днес Търл беше оставил началника на транспорта на спокойствие. Той сам обслужваше и се грижеше за двадесетте бойни самолета край лагера. Така че освен от сегашната неочаквана задача Зът нямаше от какво друго да се оплаква.

Но това беше пълна идиотщина! Бомбардировач! Съзнаваше, че е по-добре да си мълчи.

В огромната кабина за управление на самолета Търл променяше предварително заложените в него програми. Беше потен и изцапан със смазка. В едната си ръка държеше дистанционно управление. Натискаше копчетата му и вкарваше нова информация в командната система на бомбардировача.

– Шотландия... Швеция...

Продължаваше да чете, като от време на време поглеждаше някакви таблици и бележки, а ноктите му не спираха да играят по копчетата. В кабината нямаше места за седане, тъй като това бе безпилотен самолет, и Търл се беше свил неудобно върху кожуха на единия от двигателите.

– ...Русия... Алпите... Италия... Китай, не... Алпите... Индия... Китай... Италия... Африка...

– Търл – повика го Зът смирено.

– Затваряй си устата! – отсече Търл, без дори да вдигне поглед. – ...Амазонка... Андите... Мексико... Скалистите планини! Скалистите планини веднаж, два пъти, три пъти!

– Търл – повтори Зът, – този бомбардировач не е летял от хиляда години, той е истинска развалина.

– Нали точно затова го ремонтираме – изръмжа Търл, като свърши работата си и се изправи.

– Търл, може би не знаеш, но това е самолетът, с който е била завладяна планетата преди повече от десет века. С негова помощ е била обгазена. А след това и ние сме стъпили на Земята.

– Е, и какво от това? Нали виждаш, че го зареждам с нови контейнери с газ.

– Но, Търл, ние вече завладяхме тази планета преди хиляда години. Ако сега пуснеш смъртоносен газ, дори само на няколко места, той може да поразии собствените ни лагери и мини!

– Ние разполагаме с достатъчно дихателен газ – прекъсна го Търл и го избута с рамо, за да се върне обратно при огромната машина.

Работниците търкаляха нагоре грамадните контейнери, докарани от един склад, скрит дълбоко под земята. Чистеха ги внимателно от мръсотията, полепнала по тях през вековете. Търл ръководеше енергично действията им, като постоянно даваше напътствия, къде да ги слагат.

– Петнадесет контейнера! Докарали сте само четиринадесет! Веднага дайте още един!

Няколко работници се втурнаха презглава, а Търл започна да свързва крановете на контейнерите с кабели, като си мърмореше нещо и проверяваше цветната им маркировка.

– Търл, този самолет е запазен като любопитен исторически експонат. Моделът е много опасен. Едно е да насочваш с дистанционно управление разузнавателен самолет с малки двигатели – никога не можеш да изгубиш контрол над него! Двигателите на този бомбардировач са мощни, колкото на дванадесет товарни кораба, взети заедно. Създават смущения в сигналите, които той изпраща обратно към дистанционното управление. Би могъл да се изплъзне изпод контрола ти и да пусне смъртоносния газ в най-неочаквано място. Прекалено е несигурен, за да можеш да го насочваш прецизно. След като веднаж излети във въздуха, нищо не може да го спре. При него командите са необратими, също както при телепортирането.

– Затваряй си устата! – каза Търл.

– В правилника пише – продължи да настоява Зът, – че такива

самолети могат да се използват само при изключителни обстоятелства. А в момента аз не виждам такива, Търл.

– Затваряй си устата! – повтори Търл и продължи да свързва кабелите.

– Издал си заповед да бъде на постоянно разположение пред площадката за телепортиране. Тя ни е необходима за обслужване на товарните кораби. А това е боен самолет. Тях ги използват единствено за насяне на първи удар върху чуждата планета и никога след това, освен при отстъпление. В момента не водим война и не се готвим да се изтегляме от тази планета.

На Търл вече му писна. Извади бележките си и се надвеси над Зът.

– Единствено аз имам право да преценявам обстановката. На планета, където няма военно министерство, за тези неща се грижи началникът на сигурността. Заповедите ми не подлежат на обсъждане. Този самолет ще чака край площадката за телепортиране и никой няма право да го мести оттам. Колкото до управлението и контрола над него – и той размаха пред лицето на Зът тридесетсантиметровата квадратна кутия, – те са съвсем сигурни. Просто трябва да се въведат и наберат необходимите данни, да се натиснат стартовите копчета и вече никой нищо не може да направи! Самолетът ще излети и ще изпълни поставената му задача! Ще остане в пълна бойна готовност през цялото време!

Зът се отдръпна. Малки влекачи теглеха огромната стара машина към вратата на площадката. Ако останеше там, щеше да я блокира и да пречи на обслужването на товарните кораби, които докарваха рудата.

– Много странни координати въведе в паметта – промълви тихо Зът.

Търл държеше огромен гаечен ключ. Приблужи се до Зът.

– Това са координатите на географските места, на които човекът е дал собствени имена. В тези райони все още има останали живи хора.

– Толкова ли са малко? – престаши се да попита Зът.

Търл изкрещя нещо и запокити ключа по него. Зът успя да се наведе навреме и ключът издрънча по пода на хангара, като накара няколко работници да подскочат.

– Търл, държиш се като луд – каза Зът.

– Само представителите на чужди раси могат да полудяват! – изрева Търл.

Докато влачеха древния самолет към площадката за телепортиране, Зът стоеше настрана.

– Ще остане точно там! – кресна Търл, без да се обръща конкретно

към някого. – Така ще може да бъде изстрелян по всяко време през следващите четири месеца.

„А това със сигурност ще стане на деветдесет и третия ден от следващата година“ – помисли си той и се усмихна тайничко.

За момент Зът се поколеба дали няма да е по-добре да застреля Търл през някоя тъмна нощ. Началникът на сигурността бе върнал оръжието на служителите и издаде разрешение да го носят със себе си. Заповяда пушките в пирамидите край спалните помещения да бъдат винаги заредени. Но тогава се сети, че злият демон беше скрил някъде един плик, който щеше да се появи на бял свят, ако нещо се случи с него.

По-късно, когато останаха насаме с Нъмф, Зът сподели всичко това с него. Зът обичаше да ходи на лов, а този бомбардировач щеше отново да унищожи всичкия дивеч. Нъмф също беше страстен ловец.

Но Директорът на планетата го изслуша със стъклен поглед и не обели нито думичка.

И така, бомбардировачът, същият, който преди хиляда години бе обгазил планетата и предрешил победата на нашествениците, остана пред вратата на площадката за телепортиране. Зареден със смъртоносен газ, с предварително въведени координати, той остана да очаква Търл да натисне няколко копчета на дистанционното управление, като същевременно блокираше пътя на всичко и на всички.

Всеки път, когато преминеше покрай него, Зът потреперваше. Очевидно Търл бе напълно полудял.

Тази нощ както винаги главата на Търл се въртеше и той се чувствуваше замаян. Беше изтекъл още един ден, а не се беше добрал до никаква информация за мисията на Джейд. Какво търсеше тук агентът?

Разглеждаше снимките, направени от автоматичния разузнавателен самолет. Животните се опитваха да стигнат до жилата от другата ѝ страна, под земята, което беше много хитро. Така сигурно щяха да успеят. Ако ли пък не, той знаеше какво да направи.

Всяка вечер минаваше да нагледа двете момичета. Хвърляше им месо и дърва. Понякога отвън, край оградата, намираше пакети. Избягваше да се замисля как са попаднали там, а направо ги пускаше в клетката. Беше оправил тръбите за вода, но сега пък басейнът преливаше. По-голямото отново седеше, както обикновено. Щом ги видеше, веднага започваха да го гризат въпроси около загадката с парапсихическите им способности. Чудеше се коя от двете изпраща импулсите и дали могат да бъдат дешифрирани с помощта на някаква апаратура. Е, добре, докато онези животни горе в планината се трудят усърдно, той нямаше да

убие момичетата. Все пак те бяха механизмът, с чиято помощ държеше останалите в ръцете си.

Но на деветдесет и третия ден, ха-ха! Не можеше да разчита, че животните няма да проговорят. Не биваше да поема риск, като остави живи свидетели, до които компанията и правителството можеха да се доберат. Животните трябваше да изчезнат от лицето на Земята и този път завинаги.

Търл заспа съвсем объркан от неизвестността около него. Джейд му пречеше да се добере до златото. Само той беше виновен. Но как се извършва съвършеното убийство на един от най-добрите агенти на ИБР? Започнеше ли да разработва някакъв план, веднага му се завиваше свят. Докато разреши този проблем, трябваше да изглежда, сякаш няма по-съвестен и по-опитен в неговата работа. Всички щяха да са убедени, че е най-великият, най-предпазливият и най-подозрителният началник на сигурността, която компанията някога е имала.

Наистина ли полудяваше? Не, просто бе по-умен от останалите.

4

Джони се връщаше у дома.

От малкия товарен самолет разтовариха четири коня в каньона над пасището на селото. Беше толкова студено, че от ноздрите им излизаха струйки пара. Животните бяха опитомени съвсем наскоро и когато им свалиха превръзките от очите, започнаха да удрят с копита замръзналата земя и да цвилят. На такава височина въздухът бе кристално чист, но и мразовит. Падналият през последната буря сняг застла всичко с бяло покривало и планината сякаш бе потънала в неподвижна тишина.

С Джони бяха Ангъс Мактавиш и пасторът Макгилви. Имаше и един пилот, който трябваше да върне самолета, ако се наложи да останат повече от един ден. Те излетяха веднага след като разузнавателният самолет премина над тях и не биваше той да ги засече на другия ден в каньона над селото.

Преди около седмица Джони най-неочаквано се събуди през нощта със странното усещане, че знае къде би могъл да намери уран. Някъде около собственото му село! Не смееше да храни големи надежди, но болестите на неговите хора говореха за наличието му. Количествата може би нямаше да са огромни, но все пак щеше да бъде нещо повече от единственото намерено парче в Юрейван. Той се чувствуваше малко

гузен, че използва такъв прозрачен повод, за да посети родното си село, защото имаше и съвсем лични мотиви. Хората трябваше да бъдат преместени и заради радиацията, и поради опасността от евентуални бъдещи бомбардировки.

Джони и останалите мъже претърсиха планините, за да открият подходящо място за живеене, но усилията им се увенчаха с успех едва вчера. Беше едно старо миньорско селище, разположено по-ниско на западния склон, и се свързваше със западните равнини чрез тесен проход. През центъра му минаваше малко поточе. Много от къщите все още бяха със здрави прозорци. Около него дивечът бе в изобилие. И нещо още по-важно – в единия му край имаше тунел, дълъг близо осемстотин метра, който при нужда можеше да послужи за укритие. Върху близкия хълм личаха залежи от въглища. Мястото бе много красиво, а наблизко нямаше и следа от уран.

Джони не вярваше, че хората от селото ще пожелаят да се преместят. Опитваше се и преди да ги накара, но дори баща му беше възприел тези приказки като израз на младежката му буйност. Ала беше длъжен да опита отново.

Ангъс и пасторът настояха да дойдат с него. Той им обясни опасността от облъчване, не искаше те да се излагат на този риск. Но Ангъс просто размаха бутилката с дихателен газ и обеща да проверява пътя пред тях много, много внимателно. А пасторът бе достатъчно мъдър и опитен представител на своето съсловие и знаеше, че Джони сигурно ще има нужда от помощ.

Много добре разбираха, че не бива да кацат на поляната край селото. Цял живот хората бяха наблюдавали разузнавателния самолет, прелитал над тях, но една такава машина, видяна отблизо, можеше много да ги изплаши.

Част от изминалата нощ прекараха в обсъждане на плановете си. Ангъс и пасторът бяха инструктирани подробно – никакви действия, които биха могли да стреснат жителите, никакви приказки за чудовища, никакви истории, свързани с Криси. Те щяха да бъдат достатъчно потресени от факта, че някой идва откъм горния каньон, защото всички проходи към селото бяха затрупани от дълбок сняг.

И ето сега тримата ездаци и един тежко натоварен кон се спускаха надолу по пасището. Копитата издаваха едва доловим шум в скърцащия сняг. Изоставените в покрайнините колиби изглеждаха порутени и самотни. Във въздуха се издигаше един-единствен стълб лютив дим. Къде ли бяха кучетата?

Джони дръпна юздите и спря. Оборът на конете беше празен. Вслуша се внимателно и чу шум под навесите зад него. Може би бяха там? Погледна към кошарите, където затваряха дивите говеда, преди да падне първия сняг. Бяха полупразни и месото със сигурност нямаше да стигне, за да преживеят зимата.

Ангъс се спусна от гърба на коня и провери дали в околността има радиация – точно така, както беше обещал. Дихателният газ не избухна, следователно в непосредствена близост нямаше никаква опасност.

Но къде бяха кучетата? Наистина те не бяха свикнали някой да се появява откъм каньона горе в планината и все пак бе странно.

Джони потегли към Съдилището. Ангъс направи още един тест пред тях. Никаква реакция.

От развалините излезе стара грохнала хрътка и ги загледа с полуслепите си очи. Приблужи се внимателно, коремът ѝ се влачеше по дълбокия сняг. Дойде до Джони и го подуши от всички страни. От носа ѝ излизаше пара.

Замах с опашка, почти се залепи за него, зарови муцуна в снега под краката му. Задницата ѝ щръкна и така се изви от радост, че опашката почти докосваше главата ѝ.

Долу в центъра на селото се чу лаят на още три-четири кучета.

Джони скочи на земята, за да погали хрътката. Това беше Пантера, едно от семейните им кучета. Поведе коня за юздите и продължи пеша, а познатата го стара ревматична кучка весело подскочаше из краката му.

Зад ъгъла на една къща ги следеше дете с хлътнали от глад очи. Щом се приближиха, то се обърна и побягна, като се препъваше в дълбокия сняг.

Джони спря пред Съдилището и погледна вътре. Вратата бе извадена от пантите, помещението бе празно и студено, а ветровете бяха навяли в него доста сняг. Излезе и огледа притихналото, тънещо в развалини село.

Видя, че от комина на бащината му къща излиза дим, и се отправи натам. Почука на вратата.

Чуха се стъпки и някой откряна вратата. Беше леля му Елен. Надничаше през процепа, без да смее да отвори. Накрая промълви:

– Джони? – и след малко продължи: – Но ти си мъртъв, Джони!

Отвори широко вратата и се разплака.

Избърса очите си с престилката от еленова кожа.

– Влизай, Джони. Стаята ти е празна... раздадохме нещата ти на младите мъже в селото... Влизай по-бързо, че къщата ще изстине.

– Хората болни ли са? – попита Джони, защото се притесняваше за своите придружители.

– О, не. Не повече от друг път, нищо необичайно. Но някой видял из хълмовете елен и всички мъже отидоха да го преследват. Няма много храна, Джони. Откакто ти ни напусна, съвсем не достига.

Разбра, че думите й прозвучаха като обвинение, и добави:

– Имам предвид, че...

Разплака се отново. Джони усети как сърцето му се свива. Леля му остаряваше много бързо. Беше изнемощяла и отслабнала, скулите й бяха изпъкнали.

Джони повика Ангъс и пастора да влязат и да се стоплят край огъня. Леля му Елен никога преди това не беше виждала чужденец и малко се поизплаши. Но се запозна с тях и тръгна да им претопля супата от варени кокали, за която всички бяха единогодушни, че е страшно вкусна. Тя престана да стрелка Джони с питащ поглед и остана много доволна.

– Криси намери ли те? – осмели се да попита накрая.

– Жива е – отговори Джони. – Пати също.

Не трябваше да я плаши, не биваше да ги стряска.

– Толкова се радвам! Знаеш ли колко се притеснявах? Но тя не искаше и да чуе! Всички я убеждаваха да не тръгва. По някое време конят ти се върна тук.

Тя отново заплака, приближи се до Джони и го притисна силно към себе си. Отиде в другата стая, за да им приготви леглата за сън, ако решат да прекарат нощта при нея.

Джони излезе и намери детето, което бе избягало, когато ги видя. Изпрати го към хълма, за да извика ловната дружинка, преследваща елена.

Вече минаваше четири, когато успя да събере съвета на старейшините. Учуди се много, защото той се състоеше само от стария Джимсън и Браун Лимпър Стафър. Третият член бе умрял съвсем наскоро и на негово място още нямаше назначен никой. Джони оправи вратата на Съдилицето и запали огъня.

Представи Ангъс и пастора. Забеляза, че „съветът“ ги прие с притеснение. Както и леля му Елен, те никога в живота си не бяха срещали чужденци. Но гостите се отдръпнаха настрана и се стараеха да останат почти незабелязани.

Джони обясни пред съвета защо е дошъл. Не предизвика никаква тревога. Каза им, че е разбрал защо хората в тази долина боледуват, защо децата са толкова малко, а смъртните случаи толкова много.

Напомни защо е напуснал селото – да намери по-добро място за живее-не. Вече беше успял. Новото селище е много хубаво – по главната улица има течаша вода, снегът там е много по-малко, а дивеч и къщи се намират в изобилие. Наблизо има вид черна скала, която гори, и изобщо става дума за едно чудесно място. Това беше прекрасна, аргументирана реч.

Старият Джимсън изглеждаше заинтригуван и доброжелателно настроен към него. Той се посъветва с Браун Лимпър, точно както си му е редът.

Но Браун Лимпър имаше зъб на Джони много отдавна. Я виж каква стана тя накрая! Джони беше заминал, без да послуша никого. Той бе причината да тръгнат Криси и Пати, които може би вече бяха мъртви. Изведнаж, след година и половина или дори повече, се появява отнякъде и поставя исканията си – да напуснат собствените си домове и да се преместят на ново място. Но родното им село е тук, тук те винаги са се чувствували в безопасност. Толкова по този въпрос!

Гласуваха. Резултатът беше равен. Съветът не можеше да вземе решение как да постъпят.

– Понякога решения са се вземали и след гласуване на всички жители, имащи право на глас – каза Джони.

– Откакто се помня, такова нещо не се е случвало! – отсече Браун Лимпър.

– Аз пък си спомням – намеси се Джимсън. – Разширен съвет и сетне гласуване се проведеха преди тридесет години, когато ставаше въпрос да се смени мястото на оборите и кошарите.

– Тъй като резултатът е равен – обади се Джони, – ще свикам разширен съвет с участието на цялото село.

Тази идея хич не се хареса на Браун Лимпър, но в случая нямаше какво да прави. Няколко души се въртяха отвън любопитно и Джони ги изпрати да извикат останалите.

Когато се събраха всички, навън вече бе тъмно. Джони донесе още дърва и подсили огъня. От предпазливост не посмя да включи миньорската лампа.

Огледа всички събрали се, които бяха насядали по пейките и по пода. В изпълнената с дим малка стая лицата им бяха слабо осветени от пламъците на огъня. Почувствува се много зле. Това бяха сломени хора, изнемощели от глад и някои от тях боледуваха. Децата бяха прекалено тихи. Имаше само двадесет и осем.

В него закипя гняв срещу психосите.

Овладея се и се постара да изглежда много спокоен. Усмиваше се, но в действителност му се плачеше.

След като получи разрешение от съвета, той си развърза торбата.

Вътре имаше подаръци. Раздаде малко сушено месо, снопчета киникини – ароматна трева за подобряване на вкуса му, и няколко остри кремъка, които пускаха дълги искри. Хората много се зарадваха на всичките тези неща и се надпреварваха да му благодарят. След това извади няколко брадви от неръждаема стомана и им показа за какво служат. Разцепи един огромен дънер край огъня само с един удар. Всички бяха поразени. Подари им и тях. Бръкна и извади няколко ножа от неръждаема стомана. Показа им как могат да се използват и ги предупреди да внимават да не се порежат. Жените направо изпаднаха във възторг. Раздаде и тях.

Накрая премина към целта на посещението си. Разказа им всичко за новото селище. Обясни колко лесно ще бъде самото преместване, но не спомена, че то ще се извърши със самолет, защото не искаше да загуби бързо спечеленото доверие.

Покани ги да задават въпроси, но никой не се обади. Джони имаше лошо предчувствие.

Извади от торбата си едно триъгълно парче стъкло и им демонстрира, че е прозрачно и през него може да се вижда. Каза им, че на новото място има много прозорци с такива стъкла, които пропускат слънчевата светлина, но не и студа. Едно от децата се поряза и бързо му го върна.

Обясни им причината за техните болести – долината, където живеят. В нея под земята е скрита отрова, която им пречи да имат деца.

С умоляващо изражение на лицето той помоли стария Джимсън да подложи въпроса на гласуване. Първо нека да дадат знак тези, които са за преместването. Последва преброяване. Кои са против? Отново преброяване.

Три гласа за преместването, петнадесет против. Децата нямаха право да участвуват в гласуването.

Но Джони не възнамеряваше да се предаде толкова лесно. Стана прав.

– Много ви моля – каза той, – обяснете ми защо взехте такова решение?

Един възрастен мъж на име Торенс Маршал стана и огледа околните, сякаш за да се убеди, че в постъпката му няма нищо нередно.

– Тук е родното ни място, тук са нашите домове. Тук ние се чувствуваме в безопасност. Благодарим ти за подаръците. Много се радваме,

че ти се завърна – каза той и седна.

Браун Лимпър изглеждаше повече от доволен. Хората започнаха тихомълком да се разотиват.

Джони седна. Хвана главата си с две ръце. Чувствуваше се победен.

Усети на рамото си ръката на пастора.

– Много рядко – каза той – човек е пророк в собствената си страна.

– Не става дума за това – отговори Джони, – но просто...

Не успя да довърши. В главата му се въртеше една-единствена мисъл: „Горките хора! О, горките хора!“

По-късно през нощта той се качи на хълма, където беше гробището. Започна да рови в снега, докато намери кръста, поставен на гроба на баща му. Беше паднал. Изправи го и отново издълба името. Дълго остана в мразовитата нощ, загледан в малката могилка. Някога баща му също бе отказал да се преместят.

Щеше ли целият народ да загине тук, на това място? Острият зимен вятър се спускаше с вой от Върха.

5

– Джони, събуди се! Ставай! Пламна!

Джони отвори очи. Все още беше тъмно. През зимата нощите са много дълги. Стори му се доста странно, че се намира в собствената си стая, Ангъс го дърпа, за да стане, а на масата свети миньорска лампа.

Изведнаж проумя значението на това, което му казваше младежът. Скочи и започна да надява дрехите си от еленова кожа.

Ангъс се беше събудил много рано, защото беше жаден. Леля Елен го чу да дрънчи с кофите. Те бяха празни, а Ангъс не обичаше да яде сняг, затова леля Елен поиска да отиде за вода. Но той не се съгласи и заяви, че сам може да свърши тази работа, ако му покаже къде е изворът. Тя посочи към покрайнините на селото, където минаваше потокът, от който всички вадеха вода. Той взе коженото ведро и излезе. Тъй като беше обещал на Джони да не ходи никъде, без да е проверил преди това местността за радиация, и сега носеше със себе си бутилка с дихателен газ и дистанционното управление. Поставяше я на десетина метра пред себе си и завърташе копчето. Изведнаж – ТРЯС!, чу се слаб гръм и дихателният газ пламна.

Ангъс подскочаше от възбуда и подаваше на Джони дрехите, за да се облече по-бързо. Избута го през вратата и се насочиха към извора в

края на селото.

Ангъс спря. Завъртя копчето на дистанционното управление.

ТРАС!

Чу се приглушена експлозия и избухна пламък.

Пасторът, събудил се от суматохата, също се присъедини към тях. Ангъс извърши опита още веднаж, за да види и той.

Внезапно Джони настръхна, но причината не беше сутрешният мраз. Дихателният газ експлодираше точно край пътеката, по която жителите на селото минаваха по два-три пъти всеки ден, когато отиваха за вода. Сети се и още нещо. Като малко момче се разбунтува срещу установените порядки и отказа да върши каква да е работа. Той е мъж, твърдеше още от момента на прохождането си, и затова ще ходи на лов, а няма да мие пода или да носи вода. Никога не се беше приближавал до извора, дори конете си поеше на друго място, нагоре по склона. Сега настръхна, защото разбра, че не е имунизиран срещу радиацията, а оцеляването му е било чиста случайност. Просто не беше идвал на това място. Смяташе за недостойно да мъкне кожените ведра с вода.

Но останалите и особено децата, жените и по-възрастните мъже, които вадеха вода всеки ден, редовно бяха получавали смъртоносните дози радиация. Когато си помисли за тези хора, усети в стомаха си вледеняващ хлад.

Ангъс искаше веднага да започне да копае под снега. Но Джони, не без помощта на пастора, успя да го спре.

– Нямаме защитна екипировка – каза Джони. – Нуждаем се от олово, оловно стъкло или нещо подобно. Но нека отбележим това място, така че да се знае от всички. То ще бъде забранена зона за преминаване. После можем да продължим търсенето.

С няколко много внимателни проверки те откриха, че зоната на радиация се разширява от пътеката в кръг с радиус десетина метра. Очевидно Ангъс бе попаднал точно в центъра му. Очертаха района с пепел от огнището на една изоставена колиба. Джони издяла колчета и ги забодя по краищата. Взе едно плетено въже и го омота около тях.

Джимсън, чието внимание бе привлечено от експлозиите, дойде да види какво става. Имаше и други любопитни. Джони остави пастора да им обяснява. Докато вършеше работата си, чуваше части от речта му. Говореше нещо за духове. Но за каквото и да ставаше дума, то очевидно имаше ефект, защото Джимсън веднага започна с важен вид да дава инструкции на хората си да заобикалят опасното място. Джони беше сигурен, че в най-скоро време този кръг ще стане табу. Само няколко крачки

встриани – и пътят вече беше безопасен.

Зазоряваше се. Трябваше да проверят дали в околността няма и други опасни места. Работеха бързо, защото искаха да тръгнат преди обед. Маршрутът на разузнавателния самолет минаваше наблизко и те трябваше да го изпреварят. Джони не искаше снимки, документиращи тази операция, да попаднат в ръцете на Търл. А маркировката не би му направила впечатление. Един кръг, ограден с въже, нямаше да събуди подозрение – щеше да изглежда като обикновен обор. Наоколо постоянно минаваха хора, коне и кучета. Но самолет, кацнал в горния край на каньона, и трима души, чието облекло се различава от това на останалите, бе съвсем друго нещо.

Докато дъвчеха закуската, донесена им от леля Елен, Джони постоянно гледаше към широката ливада. Каква огромна площ им предстоеше да проверят!

Хрумна му нещо. Беше рисковано, но от прочетените книги на тази тема бе научил, че малките дози радиация, поети за кратък период от време, не са опасни.

Взе една маска и няколко бутилки с дихателен газ. Напълни кофа с пепел от огъня. Яхна единия от конете.

– Ще прекося съвсем бавно, на зигзаг цялата поляна – каза той на Ангъс и на пастора. – Ще поспирам през десетина метра. През цялото време ще държа бутилката отворена. Всеки път, когато припламне, ще хвърлям на мястото шепа пепел и ще вдигам високо ръка. Пасторе, искам да застанеш на хълмчето и да направиш скица на долината, а ти, Ангъс, ще му казваш, щом ме видиш да давам знак. Ясно ли е всичко?

Те отговориха утвърдително. Пасторът се изкачи на хълма, като взе със себе си лист хартия и писалка. Ангъс го последва.

Тримата млади мъже, гласували за преместването на селото, попитаха дали могат да помогнат с нещо. Джони им каза да докарат още няколко отпочинали коня.

Огледа се. Всички бяха по местата си. Слънцето хвърляше върху снега червеникаво-златисти отблясъци. Провери дали маската прилепва плътно към лицето му, отвори съвсем малко клапата на бутилката и пришпори коня си.

Само след минута се чу първата слаба експлозия. Хвърли малко пепел, вдигна ръка и препусна нататък. В неподвижния въздух го настигна одобрителният вик на Ангъс. Пасторът отбеляза мястото върху скицата.

Джони кръстосваше поляната неуморно. Пламък от бутилката, шепа пепел, вдигната ръка, ехо от вика на Ангъс и отново тропот на

препускащи копита.

Смени коня, отвори нова бутилка и се втурна на работа.

Жителите на селото наблюдаваха какво става с апатично изражение на лицата. Джони Гудбой още на времето вършеше куп странни неща. Но беше истински ездач. Всички го признаваха. Не разбираха защо от време на време палеше нещо като факла. Пристигналият заедно с него свещеник – истински свещеник от някакво село, наречено Шотландия, обясняваше нещо на стария Джимсън. Всички се чудеха, че наблизо има и друго село. О, да, това наистина е така. То съществува от много отдавна. Намира се през няколко планински хребета. Е, да, при тези дълбоки снегове човек няма възможност да стигне много надалеч. Но как само язди този Джони Гудбой! Вижте как снегът хвърчи изпод копитата на коня му!

Два часа по-късно и четирите коня бяха покрити с пяна, имаше шестнадесет празни бутилки от дихателен газ, а Джони едва се държеше на краката си. Вече можеха да потеглят обратно. Нямаха време дори да погледнат направената карта.

Решиха да оставят конете като подарък и тръгнаха към самолета пеша.

Пасторът обясняваше на Джимсън, че хората не бива да се доближават до местата, отбелязани с пепел. Джимсън твърдеше, че ще се погрижи за това, дори Браун Лимпър да се противи.

Леля Елен изглеждаше изплашена.

– Отново ли тръгваш, Джони?

Опитваше се да намери подходящите думи, за да му каже, че той представлява цялото ѝ семейство.

– Искаш ли да дойдеш с мен? – попита той.

Тя отказа. Тук бил родният ѝ дом. Но той трябвало да се върне някога, независимо от това, че жаждата за приключения из непознати земи е в кръвта му.

Джони обеща тържествено и ѝ даде няколко подаръка, които беше запазил за раздялата: една голяма тенджерка от неръждаема стомана, три ножа и кожено наметало с ръкави!

Леля му се престори, че всичките тези неща много ѝ харесват, но когато той се обърна, за да помахва, преди да се скрие зад хребета, тя плачеше. Имаше ужасното чувство, че никога повече няма да го види.

В една от стаите на древното миньорско селище недалеч от жилата се чуваше само шумът от съсредоточената работа на няколко изпълнени с напрежение мъже. Отделните групи се трудеха упорито и неуморно.

Шотландците много се забавляваха, докато се нанасяха в канцелариите на „Емпайър Донтлис Майнинг Корпорейшън“. Сградата беше почти непокътната. Почистиха я основно и тя се превърна в съвсем приемливо работно помещение.

Джони подозираше, че след като залежите в мината са били изчерпани, някой е реставрирал този град. Не приличаше на другите. Опитваше се да отгатне защо изобщо са се занимавали с него, щом рудата е свършила. Но фактът си беше факт. На вратата на съседната сграда пишеше "Кръчма „Кървавата халба“. Пасторът официално забрани влизането там. Огледалата и чашите все още бяха здрави, а по стените висяха картини на танцуващи полуголи момичета и амурчета с опънати лъкове. На отсрещната страна на улицата имаше канцелария с табелка „Уелс Фарго“ и друга с надпис „Затвор“.

Всички се настаниха в "Елитен хотел „Лондон Палас“. Всеки от апартаментите носеше името на хора, очевидно някога много известни в миньорските среди. Три от възрастните вдовици вече властвуха в кухнята, където Ангъс им беше обяснил как да боравят с печките с въглища. Имаше и течаща вода – истински лукс!

В канцелариите на „Емпайър Донтли“ бяха подредени макети на мината и някакви странни „исторически брошури“, в които се говореше за добрите стари диви времена, когато тук било само един лагер, разраснал се с дни и пълен с „лоши момчета“. Откриха и малки интересни диплянки с „План-програма за разглеждане на обектите“. В тях бяха отбелязани мястото и часът на „банковия обир“. Всички портрети на златотърсачи, миньори-пионери и „лоши момчета“ почистиха и закачиха обратно на стените.

Робърт Лисицата и двама от пилотите внимателно обсъждаха проекта за отвлечане на един транспортен самолет. Засага не разполагаша с подходяща машина, за да прелетят до Шотландия и Европа. Миньорските самолетчета летяха само на няколкостотин километра. Блъскаха си главите над този проблем още от нощта, когато демонът им съобщи за бомбардировача. Смятаха за свой дълг да предупредят не само шотландците, но и остатъците от всички други народи. Действуваша много

предпазливо, за да не събудят подозренията на психосите. Единственото, което успяха да измислят, бе катастрофа във въздуха. След нея психосите трябваше да останат с впечатлението, че самолетът им е потънал в морето. Но как да заглушат радиовръзката и как да превземат самолета в движение, все още не можеха да решат.

Друга група – двама свободни в момента началници на смени, Тор, Данълдийн и още няколко миньори – обсъждаше работата под земята. Бяха стигнали до жилата и напредваха по дължината ѝ сантиметър по сантиметър, приближавайки се към лицевата страна на скалата. Кварцът, който вадеха, беше чист и красив, но в него нямаше и следа от злато. Джони беше направил справка и им обясни, че тези жили имат златни каверни, разположени на стотина метра една от друга, а в останалия кварц златото е с различна концентрация. Но те вече се бяха уморили да копаят минерала, в който нямаше и следа от ценния метал. Опитваха се да изчислят още колко им остава до пукнатината в скалата. Тя малко се бе разширила и това ги притесняваше.

Историкът доктор Макдърмот работеше сам. Беше облегал стола си на стената и четеше старателно всичко, донесено му неотдавна от неговите разузнавачи от срутената библиотека на училището в един малък миньорски град.

Джони, Ангъс, пасторът и учителят се бяха скупчили над скицата на долината, направена от самия пастор.

Местата с радиация бяха наредени в една линия. В началото Джони си мислеше, че сигурно е жила уранит, която на места се издига нагоре към повърхността. Но все пак правилното им поддръждане предизвикваше учудване.

– Разположени са в права линия – каза Джони, – на около тридесет метра едно от друго.

Бяха се съсредоточили над картата и мълчаха, когато към тях се приближи доктор Макдърмот.

– Открих тук нещо много интересно, Мактайлър – наруши тишината историкът, като размахваше книгата. – В справочника на чинкосите за Военновъздушната академия има грешка.

Джони повдигна рамене.

– Те често са писали различни неща, просто за да доставят удоволствие на психосите.

– Но защо наричат академията „основна отбранителна база“?

– Предполагам – отговори Джони, – че са искали да звучи по-помпозно, защото това е била последната битка на Земята.

– И все пак „основна отбранителна база“ е съществувала – твърдеше историкът, като отново размаха книгата.

Джони я погледна. Заглавието ѝ беше „Наредба за ръководство и провеждане на евакуация на децата от училищата в случай на ядрено нападение. Министерство на гражданската отбрана“.

– Очевидно – продължи историкът – децата е трябвало да останат в училище, докато кметът напусне града... не, не е така... а, ето го тук... „и от този момент всички заповеди се издават от основната отбранителна база“.

– Но ние не знаем къде се е намирала – обади се Джони.

Възрастният мъж пак отиде при купчината с книги.

– Знаем!

Върна се при тях с един том, в който бяха събрани „Доклади пред Конгреса за преразходите на военния бюджет“. Отвори го на едно отбелязано място и започна да чете:

– „Въпрос на сенатора Олдрич: Значи министърът на отбраната сам признава, че преразходът от 1,6 милиарда за построяването на основната отбранителна база в Скалистите планини е направен без знанието на Конгреса? Вярно ли е това, господин министре?“

Макдърмот показва страницата на Джони и затвори книгата.

– Значи чинкосите едновременно и грешат, и имат право. „Основната отбранителна база“ е съществувала и се е намирала в Скалистите планини.

Той се усмихна важно и седна на стола си.

Джони мълчеше.

Гробницата!

Железните врати и скелетите по стълбите.

Гробницата!

– Доктор Мак! – извика той. – Ела тук!

Джони му показва скицата.

– Веднаж ни разказа една история за някаква преграда от ядрени мини от Дамбъртън до Фолкърк, поставени от планинските войски на кралицата.

Историкът кимна с глава. Разглеждаше скицата.

– Намерихте ли останки от психоски танкове? – попита накрая.

– Не – отговори Джони. – Но виж тук. Тази линия минава точно през изхода на прохода към равнината. Ядрените заряди са разположени на равни разстояния, и то в абсолютно права ивица.

– Но няма танкове... – намеси се пасторът.

– Мините никога не са избухнали – отвърна Джони. – С течение на времето просто са се разпаднали.

– Как се досети? – попита пасторът.

Джони се усмихна, беше му трудно да отговори. За да скрие вълнението си, посочи скицата. След малко каза:

– Този проход води от западната равнина нагоре към долината. Зад нея се намира каньонът, който се изкачва в планината, а в горния му край е основната отбранителна база на последното правителство на хората!

Той дорисува липсващата част на скицата.

Другите работни групи усетиха, че нещо става. Започнаха да се събират около тях.

На Джони му идваше да заплаче. Преглъщаше трудно.

– Не можех да проумея къде са изпращали изкопания уран. Знаех, че трябва да е някъде...

Пасторът предпазливо го докосна по ръката – опасяваше се, че отново може да претърпи силно разочарование.

– Очевидно не са го държали в самата база, момчето ми.

– Но архивите в нея ще ни дадат отговор и на този въпрос! – отговори Джони. – Там трябва да има карти, комуникационна система... Ще намерим отговора на място!

Ангъс продължаваше да се взира в скицата.

– О-о – мърмореше под носа си. – Замаскирани мини! А аз бях готов да започна да копая!

Робърт Лисицата събираше определените да заминат на разузнавателна експедиция в новооткритата база.

Историкът се беше заровил в нова купчина книги и търсеше информация за опасностите, които крият гробниците.

Джони седеше и гледаше в една точка.

– Недей да се тормозиш, момчето ми – каза му пасторът. – На сутринта ще разберем дали сме били прави.

ДЕСЕТА ГЛАВА

1

Вратата зееше полуотворена – така, както я беше оставил преди много години. На същото място, покрита със сняг, лежеше шината, с която някога я бе отворил. Не можеше да разбере дали характерната мизантропия все още тегне наоколо, защото носеше маска.

Потеглиха веднага щом видимостта позволи и сега Джони ги виждаше струпани пред входа. В каньона зад него шотландците разтоварваха необходимата им екипировка и техника. Самолетът трябваше да излети и всички следи да бъдат покрити със сняг.

Работеха под напътствията на спокойния глас на Робърт Лисицата: „Взехте ли миньорските лампи? Колко са резервните бутилки с кислород? Къде е Данълдийн? По-внимателно с експлозивите...“

Един шотландец приближи с тежък чук до вратата, за да се опита да я отвори по-широко, но Ангъс го спря.

– Не, не така. Просто пантите трябва да се смажат.

Той почукваше по дъното на една бутилка с масло. Под маската гласът му звучеше приглушено.

Всички носеха маски. Историкът твърдеше, че да се диша в древните гробници е много опасно за здравето. От костите на мъртвите във въздуха попадали някакви спори, които можели да накарат човек да разреде гърдите си от кашляне.

– Имаш ли нещо против да вляза пръв? – попита Ангъс.

Джони повдигна раницата си така, че той да се промъкне край него. Миньорската лампа разкъса мрака.

– Господи! Колко много скелети! – отвътре се чу как сипва масло върху пантите. – Опитай сега, Джони.

Джони натисна вратата с рамо и тя се отвори веднага. Надолу по стълбите нахлу поток светлина. Ангъс се беше отдръпнал от входа и стоеше сред разхвърляни кости, около ботушите му се вдигаха облаци прах.

Всички спряха за момент. Гледаха втрещени надолу.

На тази планета, превърнала се в гробница, труповете не бяха нещо непознато за тях. Те лежаха от хиляди години в старите постройки, дупки и пещери, навсякъде, където не бяха станали плячка за дивите

животни.

Надолу по безкрайните стълби се виждаха останките на стотици мъже. Допреди дванадесетина години са били херметично затворени и дрехите, оръжията и другата екипировка бяха почти запазени, но от костите беше останал само прах.

– Всички са паднали по лице – обърна внимание Робърт Лисицата. – Вероятно е бил цял полк, който е влизал навътре. Забелязвате ли? Онези двамата сигурно са били последни и са затворили вратата.

– Отровният газ – каза Джони. – Изглежда са отворили бункера отвътре, за да може да влезе полкът, и отровният газ от каньона ги е помел.

– Унищожил е всички – въздъхна Робърт Лисицата. – Чуйте много добре, момчета, никой да не влиза, без да е сигурен, че маската му прилепва плътно към лицето.

– Трябва да погребем тези мъже – каза пасторът. – Всички имат медальони – той вдигна един от земята. – Питър Нолинс – редник, Морска пехота на САЩ, №35473524, кръвна група В.

– Морски пехотинци – цъкна с език историкът, – това наистина е военна база.

– Мислиш ли – попита пасторът Джони, – че твоето село някога е било военна база? То наистина е по-различно от другите градове.

– Селото е било построявано наново поне десетина пъти – отговори Джони. – Робърт, хайде да влизаме!

– Не забравяйте за какво сме дошли – обърна се Робърт към групата. – Трябва само да прегледаме. Не пипайте документите, докато не бъдат идентифицирани. Бункерът е голям. Не се отклонявайте, за да не се изгубите.

– Трябва да погребем тези тела – повтори пасторът.

– Ще го направим, разбира се – съгласи се Робърт. – Всяко нещо с времето си. Автоматчиците да вървят напред. Ако изскочат диви животни, да бъдат поразени с кратки откоси.

Петима шотландци се втурнаха надолу по стълбите с автомати в ръце. Търсеха вълци, змии или мечки, потънали в зимния си сън.

– Вентилационната група да бъде готова – заповяда Робърт и се обърна назад, за да се убеди, че тримата, които носеха тежките миньорски вентилатори, са на мястото си и чакат, готови за действие.

Под тях се чу накъсаният лай на автоматите. От всеки пет патрона два бяха негодни и стрелецът трябваше да презарежда по време на стрелба.

Радиоприемникът с малък обхват запраща в ръцете на Робърт: „Гърмящи змии. Четири. Всичките мъртви. Край.“

– Прието – отвърна Робърт в микрофона.

Отново прозвучаха изстрели.

По радиото се чу глас: „Кафява мечка. Заспала. Мъртва. Край.“

– Прието – каза Робърт.

„Пред нас има втора врата. Заключена е.“

– Сапъорите! – извика Робърт през рамо.

– Не – спря го Ангъс, – тези врати ни трябват здрави!

– Добре, давай – съгласи се Робърт. – Сапъорите, изчакайте, но бъдете готови. – А след това в микрофона: – Пращам човек да се справи с ключалката.

Зачакаха. В слушалката се чу прашене: „Вратата е отворена.“ Пауза. „Помещението зад нея е било затворено херметично. Вероятно вътре няма животни. Край.“

– Вентилационната група, напред! – извика Робърт.

Последният човек от екипа носеше клетка с плъхове. Постепенно в гробницата нахлу свеж въздух.

Радиото запраща: „Плъховете още живи. Край.“

– Готово е, Мактайлър! – каза Робърт.

Джони провери за последен път маската си и тръгна надолу по стълбите сред облаци прах. Чу как зад гърба му Робърт дава нареждания на останалите специални групи да се почисти районът пред гробницата и да се затрупат със сняг всички останали следи. Заповедите се чуваха слабо, сякаш от километри, в кънтящите коридори на основната отбранителна база на една отдавна изчезнала нация.

2

Светлината от лампата на Джони играеше по пода и стените на безкрайните коридори и помещения.

Подземието беше огромно. Канцеларии, канцеларии... Спални помещения. Складове. Стъпките им отекваха глухо, нарушавайки съня на загиналите преди хиляди години мъже.

Първата им находка беше комплект от няколко екземпляра планове на базата. Намери ги един от шотландците – бяха скрити в някакво чекмедже в контролния пункт. Не бяха много подробни, по-скоро предназначени да ориентират новопристигналите офицери. Разпределиха ги

помежду си и на трепкащата светлина от лампата Джони се вгледа в скицата.

Подземието имаше няколко нива. Те образуваха огромен вертикален лабиринт, а на всяко ниво се преплитаха коридори и помещения.

Джони търсеше командната зала, мястото, където са получавали и обработвали информацията. Командна зала... Къде ли можеше да бъде?

Чу спорещи гласове зад себе си. Това бяха Ангъс и Робърт Лисицата, които разговаряха на другия край на коридора.

Ангъс твърдеше разпалено: „Зная, че връзката между тях се е осъществявала с асансьори!“

Робърт промърмори нещо в отговор.

– Зная, че се задействуват с електричество. Учил съм всичко това още преди. Електричество – за него са нужни генератори, а те са се превърнали в купчини старо желязо. Дори някой от тях да е годен, нямаме гориво. На дъното на резервоара има само утайка. А и да имаше, сигурен съм, че електрическите крушки не работят и моторите са блокирали.

Робърт възрази нещо с приглушен глас.

– Какво от това, че кабелите са в изправност! Ако пуснем ток по тях, единственото, което ще заработи, е системата за комуникации – ние и без това си имаме такава. По-добре да продължим с миньорските лампи... Съжалявам, сър Робърт, не е възможно да се възстанови този древен динозавър от една купчина кости.

Джони чу смеха на Робърт. Не беше напълно съгласен с мнението на Ангъс. Те все още не знаеха дали не съществува аварийна система, която би могла да бъде задействувана. Не знаеха също дали няма гориво в запечатани контейнери. Тази възможност не биваше да се изключва, колкото и малко вероятна да беше. Докато отчаяно се опитваха да спуснат миньорски въжета към по-долните нива, един шотландец откри стълби и коридори, които водеха надолу.

Командната зала... Къде беше командната зала?

Попаднаха на една комуникационна конзола, зад която се виждаха останките на оператора. Под ръката, превърнала се в прах, имаше бележка: „СПЕШНО! Не изстрелвайте ракети! Не са руснаците!“

– Руснаци ли? Какви руснаци? – попита един шотландец. – Кои са били руснаците?

Тук беше и Тор, той рядко се отделяше от работата си при жилата. Беше от шведско потекло.

– Това е някакъв народ, който е живял на изток от Швеция. Някога са били под шведска власт.

– Внимавайте да не унищожите някое съобщение! – предупреди ги Робърт Лисицата.

Но къде се намира командната зала?

Озоваха се в едно огромно помещение. В средата имаше маса, а върху нея – карта на света. По нея бяха разпръснати модели, които очевидно са били придвижвани с помощта на дълги показалки. На стената също имаше карти, а отсреща се виждаше нещо като ложа. Миньорските лампи осветяваха карти, макети и скелети. Всичко беше добре запазено и гледката беше внушителна. Имаше много часовници, спрели преди векове.

Грубо, набързо направен цилиндричен макет лежеше върху картата на изток от Скалистите планини. До него все още се опираше върхът на дългата показалка, с която офицерът го беше преместил в последните мигове от живота си. На една от картите на стената бе отбелязано някакво придвижване, като последното кръстче бе точно над базата.

Информацията беше огромна по обем и не можеше да се оцени веднага. Джони продължи да разглежда.

Влязоха в съседната стая. Тя беше пълна с командни табла. На вратата висеше табелка с надпис „Строго секретно“.

Над едно командно табло пишеше: „Отбрана на базата“, и до него имаше схема и карта. Джони ги разгледа внимателно. Прочете: „Тактически ядрени мини“.

Внезапно осъзна, че пред него е схемата на подредените в права линия мини на ливадата до селото.

Откри и копче с надпис „ТЯО“. Имаше цели редове с такива копчета.

ТЯО – какво ли може да означава?

Зад гърба му прозвуча пискливият глас на историка:

– ТЯО означава тактически ядрени оръжия. Това са мините.

Приблужи се Ангъс.

– Охо! Електрически пускови бутони. Натискаш и всичко отива във въздуха.

– Възможно е все още да могат да действуват детонаторите на мините – каза Джони. – Нищо чудно, че психосите смятат тези планини за радиоактивни!

– Какво означава „силоз“? – попита пасторът, който стоеше пред друг пулт. – Тук пише: „силоз едно, силоз две“...

– Силозът – отговори Тор – е място, където се държи пшеницата. В Швеция има много такива. Там пшеницата се съхранява много добре.

– Не мога да си представя защо пшеницата е била толкова важна за тях! Вижте как са отбелязани различните копчета: „Повишена готовност“, „Пълна готовност“, „Стрелба“...

Историкът трескаво прелистваше страниците на един речник, който носеше винаги със себе си. Накрая намери това, което търсеше:

– Първо: цилиндрична изправена конструкция, която се използва за съхранение на пшеница, зърно и други храни. Второ: голяма подземна конструкция за съхранение и изстрелване на балистични ракети с голям радиус на действие.

Джони се хвърли към пастора.

– Не докосвай копчетата! Може да включват аварийни системи, за които не знаем нищо!

Той се обърна развълнуван.

– Робърт, заснеми цялата командна зала. Трябва да разберем къде се намират силозите, свързани с тези копчета. В ракетите може да има уран!

3

Вече се намираха в складовите помещения. Ангъс беше открил огромна връзка ключове и сега бързаше пред Джони, като отключваше вратите пред него. Робърт Лисицата ги следваше по-предпазливо. Беше се увил плътно в износеното си наметало, защото беше много студено. На тази дълбочина под земята едва ли ставаше по-топло дори и през лятото. От време на време по радиото му докладваше някой от шотландците. Малките радиостанции работеха много добре в тези условия, те бяха предназначени за работа в мините.

Джони все още беше твърде далеч от крайната си цел. Да се разработва план за бойни действия срещу противник, за който не знаеш нищо, бе твърде рисковано. Още не беше ясно как психосите бяха спечелили битката. Разсеяно слушаше заповедите, които Робърт даваше по радиостанцията, и изобщо не обръщаше внимание на Ангъс.

Стигнаха до една огромна тежка врата, на която пишеше „Арсенал“. Ангъс се опитваше да я отключи. У Джони се прокрадна надеждата, че може би там има складирано ядрено оръжие. Вратата най-сетне се отвори.

Подредени в редици, пред очите му изникнаха кутии и сандъци, чийто край не се виждаше.

Джони започна да осветява надписите по тях с миньорската си лампа. Не знаеше какво означават всичките тези букви. Очевидно военните са обичали да шифроват всичко с букви и числа.

Ангъс се въртеше наоколо щастлив, с книга в ръце. Страниците й бяха напълно запазени. „Артилерийско въоръжение, видове и марки“ – тананикаше си той.

– Ето откъде ще разберем какво означават надписите и цифрите. Има дори и снимки.

– Опишете всичко в това помещение – нареди Робърт на стоящия до него шотландец, който се занимаваше със списъците.

– Базука – каза Ангъс. – Ето там, горе. В дългите кутии. Противотанкови бронебойни ракети.

– С ядрен заряд ли са? – попита Джони.

– Не, не са, поне така пише тук.

– Мисля – намеси се Робърт, – че това е само арсеналът на базата. Надали цялата армия е била снабдявана оттук.

– Оръжието е много – възрази Ангъс.

– Достатъчно за няколко хиляди души – обади се Робърт.

– Мога ли да отворя една кутия? – попита Ангъс.

– Засега само една или две, за да видим в какво състояние са – отговори Робърт и махна на двама шотландци зад себе си да помагат.

Ангъс прелистваше каталога, светлината на миньорската му лампа играеше по страниците.

– Ето тук! Автомати „Томпсън“ – той спря да чете и започна да разглежда кутиите. Поклати глава и отново се съсредоточи върху страниците.

– Нищо чудно!

– Нищо чудно какво? – попита Робърт нетърпеливо. Сигурно разузнавателният самолет вече бе прелетял над тях, все още не бяха обядвали, а и трябваше да презаредят бутилките си с кислород.

– Боеприпасите, които току-що намерихме, са много добре запазени. Били са херметично изолирани. Вероятно така е трябвало. „Томпсъните“ в преобърнатия камион вероятно са били остарели като модел един век преди да ги закарат в академията. Сигурно са ги изпращали на кадетите за обучение. Били са истински антики.

Джони нямаше намерение да води война с психосите с „Томпсъни“. Той излезе.

Останалите продължиха да отварят кутиите. Ангъс работеше трескаво. Лампата му освети лека пушка, цялата от метал. Беше покрита със

смазка, превърнала се през вековете в твърда кора.

– Автомат „Марк 50“ – възкликна той. – Последен модел. Ще го почиства и ще стане като нов.

На вратата пред Джони пишеше „Склад за муниции“. Тя беше двойно бронирана. Значи тук имаше боеприпаси. Може би тактически ядрени оръжия?

Ангъс прати един шотландец да я отключи, а той продължи да се рови в сандъците.

На една от многото кутии Джони прочете: "Боеприпаси за автомат „Марк 50“. Извади от колана си къс метален лост и разби капака. Кутията не беше затворена херметично. Картонените прегради бяха изгнили и пожълтели. Медните гилзи бяха запазени, но капсулите не струваха. Патроните не ставаха за нищо. Той повика Ангъс и му ги показа.

Продължиха да търсят ядрено оръжие.

Преравяха склад след склад.

Накрая попаднаха на нещо.

Джони стоеше изправен пред хиляди комплекти защитно облекло, грижливо подредено по рафтовете, с отбелязани размери, обувки и шлемове. Всичко това бе сложено в непромокаеми пластмасови торби с неизтриваем надпис върху тях: „Бойна екипировка за предпазване от радиация“.

С разтреперани от възмущение ръце той разкъса един пакет. Дрехи, изработени от импрегниран с олово плат. Шлемове с оловно стъкло. И то в защитни цветове: сиво, светлокафяво, зелено.

Истинско богатство! Вече разполагаха със средства срещу радиацията!

Джони ги показа на Робърт Лисицата, а той съобщи новината по радиостанцията, но нареди работата да не прекъсва.

Вече излизаха, за да хапнат и да презаредят бутилките, когато дойде още една новина – от Данълдийн. Той беше сменил Тор, който трябваше да тръгне за минуте. Никой не предполагаше, че Данълдийн е тук.

– Открихме някакви огромни бронирани сейфове – прозвуча гласът му по радиостанцията. – Кодът за отваряне е неизвестен. Единият е отбелязан като „Свърхсекретно. Ядрени оръжия“. Пише също: „Достъп само за упълномощени лица“ и „Ръководство за използване“. Да дойдат сапъорите. Край.

Упъти ги как да стигнат до него. Робърт Лисицата погледна Ангъс, но той поклати глава:

– Няма да стане с ключове.

Сапьорите прикрепиха към пантите взривни капсули, които не произвеждаха пламък, и всички излязоха в коридора, докато бъдат прокарани кабелите. Запушиха си ушите с ръце. Експлозията беше оглушителна. Само секунди по-късно чуха как вратата пада на пода. Единият от пожарникарите се втурна в помещението с пожарогасител в ръце, но от него нямаше нужда.

Светлината на лампите прорязва облаците прах.

Държяха в ръцете си и разглеждаха ръководства за поддръжка, ремонт и експлоатация на ядрените средства. В стотиците отделни книги всяко оръжие беше описано подробно. Как да се зареди, как да се стреля, как да се включи и изключи, складира, както и всички правила за безопасност при работа с него.

– Сега вече имаме всичко, с изключение на самото ядрено оръжие – каза Робърт Лисицата.

– Да – потвърди Джони, – само с картинки не може да се воюва!

4

Навън сигурно вече бе нощ, но на този свят едва ли имаше нещо по-тъмно от утробата на отбранителната база. Мракът ги притискаше, сякаш беше от олово. Миньорските лампи се бореха с непрогледната тъмнина.

Спуснаха се по една рампа, минаха през някаква херметично затворена врата и в момента се намираха в огромна зала. На стената висеше надпис: „Площадка за хеликоптери“. Край стената бяха подредени корпусите на сломените от времето машини – очевидно някакви летателни апарати с огромни перки върху покривите, наричали са ги вертолети. Джони се загледа в един, който стоеше отделно от другите в средата на огромния хангар.

Шотландците бяха силно заинтригувани от нещо друго. Вратата беше толкова огромна, цялата от желязо, че просто не можеше да се обхване с поглед. Оттук също се влизаше в базата – и то направо с тези летателни апарати.

Ангъс разглеждаше някакви двигатели, монтирани в единия край на вратата.

– Задвижват се с електричество! С електричество! Чудя се дали горките хорица са допусkali, че ще им се наложи да я отварят някога ръчно. Ами ако спре токът?

– Той е спрял – отвърна Робърт Лисицата и ниският му глас проехтя в големия хангар.

– Извикайте няколко момчета с прожектори – нареди Ангъс.

Двама шотландци веднага се заеха за работа. Натовариха една количка с лампи, контакти, ключове, батерии и кабели и я забутаха пред себе си надолу по рампата.

Около моторите, които задвижваха вратата, се чуваше дрънчене и тракане.

Робърт Лисицата се приближи до Джони.

– Ако успеем да поправим тази врата и да я отваряме, когато пожелаем, ще можем да влизаме тук направо със самолета. Там има наблюдателен пункт и от него се вижда, че зад вратата има нещо като тунел, скрит от всевиждащото око на разузнавателния самолет.

Джони кимна с глава. Вниманието му беше съсредоточено върху хеликоптера в средата на хангара. Въздухът тук беше по-сух, усещаше го с кожата си. Отиде до машината.

Ето го орела със стрели в ноктите си. Рисунката беше поизбледняла, ала ясно личеше върху едната страна на машината. Другите хеликоптери също имаха отличителни знаци, но бяха по-малки. Джони успя да разчете: „Президент на Съединените щати“. Явно този летателен апарат беше специален.

Историкът отговори на въпросителния му поглед:

– Държавен глава. Главнокомандуващ на въоръжените сили.

Джони беше озадачен. Да, възможно е преди повече от хиляда години самият той да е пристигнал тук в деня на гибелта на базата. Но ако това беше така, къде е? Не откриха такъв надпис на нито една от канцелариите. Продължи да разглежда хангара. Ето! Натъкна се на още един асансьор. Беше по-малък от другите и встрани от тях. Продължи да търси и накрая попадна на врата. Стълбите водеха нагоре. Очевидно също беше затворена херметично и се отвори много трудно. Той мина през нея и се заизкачва. Шумът, който вдигаха шотландците в хангара, постепенно затихна съвсем. Чуваха се само тихите му стъпки.

Най-горе имаше още една херметична врата, която отвори още по-трудно.

Тези помещения бяха съвсем различни от останалите, сякаш бяха отделени от базата. Поради сухия въздух, херметичната изолация и може би още нещо неизвестно телата в тях не се бяха превърнали в прах. Бяха мумифицирани. Видя телата на няколко офицери, проснати на пода, а други – отпуснати зад бюрата.

Имаше зали за свръзка и архиви, както и една малка заседателна зала с няколко стола. Бутилките и чашите в барчето бяха непокътнати. Цялата мебелировка беше много изискана. Килимите не бяха пострадали от времето. На една от вратите видя познатия надпис. Отвори я.

Имаше го на разкошното полирано бюро и на една гравюра на стената. Знамето беше толкова добре запазено, че дори се полюшна от слабото въздушно течение при отварянето на вратата.

Мумифицираният мъж зад бюрото изглеждаше като заспал. Костюмът му все още беше идеално изгладен.

Кожата на ръцете му приличаше на пергамент. Джони измъкна листата изпод тях, без да ги докосва.

Последната дата и часът, отбелязани в тях, показваха два дни по-късно от тези в командната зала и другите части на базата.

Джони си обясни този факт с вентилационната система. Тя е била автономна и не е била включена, когато смъртоносният газ е попаднал в базата. След това не са посмели да я използват.

Президентът и екипът му бяха загинали от задушаване.

Джони изпитваше странно чувство на преклонение и уважение, докато събираше необходимите му документи от бюрото и рафтовете. Държеше в ръцете си свидетелства за последните часове на човечеството. Докладите бяха постъпвали до последния момент. Имаше дори снимки, направени от голяма височина с помощта на някакъв апарат, наречен „сателит“.

Той бързо прелисти документите, за да се увери, че е взел всичко важно.

Над Лондон се появил странен летящ обект, никой не знаел какво представлява и откъде идва.

Джони се досети, че става въпрос за телепортиране.

Бил на височина десет километра.

„Това наистина е важно“ – каза си той.

Изстрелял някакъв контейнер и за няколко минути цяла Южна Англия била поразена от смърт.

Психоски смъртоносен газ. Ето как са се зародили митовете и легендите.

Насочил се на изток със скорост четиристотин осемдесет и четири километра в час.

И това трябва да запомни добре.

Летящият обект бил атакуван от изстребители, излетели от Норвегия. Той не отвърнал на удара. Обстрелвали го с всички възможни

средства, без да му нанесат никакви поражения.

„Бил е брониран“ – помисли си Джони.

По нещо, наречено „гореща линия“, било предадено съобщение, което предотвратило размяната на ядрени удари между Русия и САЩ. Сега Джони си обясни телеграмата „Не стреляйте! Не са руснаците!“, намерена в една от канцелариите на базата.

Над Германия странният обект бил подложен на ядрени удари, отново без никакъв ефект.

В него не е имало пилоти, нямало е и дихателен газ, помисли си Джони. Бил е автоматичен, с много мощни двигатели.

След това преминал през всички гъстонаселени територии на Земята. Безмилостно пускал смъртоносния си товар и унищожавал цели нации.

Поразил е базата, без изобщо да знае, че тя съществува, каза си Джони.

Върху оперативните карти в командната зала бяха засекли придвижването му съвсем близо на изток от базата.

Имаше доклади за движението му от метеорологичните станции в Арктика и Северна Канада. Продължил е пътя си, за да унищожи източната част на САЩ. Оттам, необезпокояван от нищо, продължил да сее смърт в южното полукълбо. Но в този момент било забелязано и нещо друго. Някои наблюдатели и сателити съобщили за появата на танкове със странна конструкция, които изниквали от нищото на различни места и унищожавали бягащите тълпи хора.

Втората фаза на бойните действия, отново телепортиране, помисли си Джони. В откъслечните и непълни военни сводки се откриваха сведения за танковете. Всички по-големи военновъздушни бази, независимо дали са били подложени на действието на смъртоносния газ, били изравнени със земята от странни машини, летящи с голяма скорост.

Бойните самолети били телепортирани едновременно с танковете.

Имаше данни за избухването на някои от тях.

Причините – неизвестни.

Джони се досети, че тези машини са имали екипаж и експлозиите са настъпили в резултат от контакта на дихателния газ с радиоактивните зони, възникнали след използването на ядрено оръжие.

Безпилотният самолет бил забелязан от сателит да каца близо до Колорадо. Причинил големи разрушения.

Курсът на полета е бил предварително заложен в паметта му. Дори вече избрали мястото на централния минен комплекс. Цялата зона била

много внимателно заснета и картографирана. Значи той не се е приземил, а просто е паднал в близост до бъдещия команден пост.

Един сателит уловил как танк стреля по шепа кадети с кислородни маски на лицата, каквито използват във военновъздушните сили. Доклад от действащия командир на кадетския корпус. Връзката прекъсната.

Последната битка, помисли си Джони.

Последвали отчаяни усилия да се установи връзка с някого, с когото и да е, където и да е, чрез огромни антени, намиращи се на четиристотин и петдесет километра на север от базата. Веднага след това антените били бомбардирани от вражески самолети.

Радиоразузнаването е действувало, помисли си Джони.

Президентът и неговият екип не били открити и издържали още два дни, но загинали от задушаване.

Джони прибра с благоговение документите в миньорската си чанта.

Съзнаваше, че постъпката му е странна, но се обърна към трупа: „Съжалявам, че не сте получили помощ. Позакъснели сме с хиляда години.“ Чувствуваше се ужасно.

Беше тъжен и разстроен, когато напускаше мрачните, студени и тъмни помещения на щаба и чу в слушалките веселия, изпълнен с оптимизъм глас на Данълдийн:

– Джони, момчето ми – викаше Данълдийн, – вече можеш да не се притесняваш, че ще трябва да ровиш за уран из боклуците! Тук има цял ядрен арсенал. В един склад само на четиридесет и пет километра оттук са натъпкани всякакви видове бомби, напълно годни! Открихме мястото на картата и изпратеният самолет току-що потвърди информацията! Сега единствената ни грижа ще е ние самите да не объркаме нещо и да не хвъркнем във въздуха с цялата планета.

5

Нешастието дойде с голямото земетресение на тридесет и втория ден от новата година.

Малко след полунощ Джони се събуди от трусовете. Нещата върху бюрото му в стаята на хотел „Лондон“ танцуваха и дрънчаха. Той седна в леглото. Все още се чуваше продължителният тътен на стихията.

Старата сграда се тресеше.

Грохотът от земетресението се усилваше. След половин минута последва втори, по-слаб трус и всичко свърши.

Това не беше нещо необичайно за Скалистите планини. Изглежда в старото миньорско селище нямаше никакви поражения.

Стреснат, но не и изплашен, Джони се облече, обу мокасините си, метна върху раменете си наметалото от кожа на пума и се затича през снега към „Емпайър Донтлис“.

Лампата на часовия светеше. Младият шотландец натискаше сигналния звънец на системата за свързка с мината. Тя действуваше с лазерен лъч с определена честота, който не можеше да бъде уловен отвъд планините.

Шотландецът вдигна поглед. Беше леко преbledнял.

– Никой не отговаря!

Той ожесточено натискаше копчето, сякаш силата на ръката му можеше да помогне на лъча да стигне до тях.

– Може би приемателната антена е пострадала при земетресението?

Само след няколко минути Джони събра спасителната група в самолета.

Бяха приготвили въжета, лебедки, одеяла и стимулиращи медикаменти.

Напрегнатите лица гледаха неотклонно към мината, въпреки че тя все още беше твърде далеч. Притесняваха се за всички – Тор, началника на смяна Дуайт и останалите петнадесет мъже.

Дори звездите в тъмната нощ бяха скрити от невидими облаци. Не беше никак лесно да се пилотира в близост до планините. Меката зелена светлина на приборите за управление изпълваше кабината на издигания се самолет. На екрана на локатора се виждаха неясните контури на планините пред тях. Джони фокусира образа. Вторият пилот направи някои корекции и уравнил самолета. Джони трябваше да разчита преди всичко на зрението си, за да избегне първия планински склон. Включи мощните прожектори. Те осветиха снежния склон и той издигна самолета над него.

Напоследък го безпокоеше фактът, че нещата се развиват прекалено добре.

Най-после бяха постигнали истински напредък. Все още не бяха готови, но беше истинско чудо, че са направили толкова много.

Той търсеше в тъмнината пред тях следващия склон, като поглеждаше към екрана на локатора. Господи, каква тъмница! Свери курса по компаса. Мъжете зад него бяха напрегнати и мълчаливи. Почти можеше да долови мислите им.

Върхът на хълма прелетя край тях, този път в опасна близост. Къде

ли беше следващият?

Автоматите, които в началото смятаха за безполезни, се оказаха най-подходящото оръжие. С много изобретателност намериха начин да пригодят уж неизползваемите боеприпаси. Избиха оригиналните капсули на гилзите и чрез внимателно експериментирание успяха да ги заменят с други, използвани в мините. Първоначално мислеха, че ще им е нужен и барут, но зареденият с него автомат се пръсна, за щастие без жертви. Оказа се, че взривателната капсула е в състояние да изстреля куршума с достатъчно голяма скорост.

Джони направи остър завой, за да избегне внезапно изникналата скала. Издигна самолета малко по-високо. Не можеше да набере по-голяма височина, защото рискуваше да пропусне мината, особено ако тя бе потънала в тъмнина. Пък и оттам би трябвало да забележат неговите светлини и да сигнализират. Трябваше да лети ниско. Беше опасно, но нямаше друг избор.

След това пробиха малки дупчици на извадените от гилзите куршуми и облечени в защитни антирадиационни комбинезони, вкараха в тях зрънца радиоактивен материал, взет от тактическите ядрени оръжия. Отново запушиха отворите с разтопено олово. По този начин можеха винаги да носят със себе си муниции, без да се излагат на облъчване. Тези куршуми бяха страхотни. Направиха експеримент с дихателен газ в една стъклена бутилка и той избухна мигновено.

Височината беше прекалено малка. Джони успя да различи един самотен храст върху хребета. Издигна малко самолета. Не бяха се отклонили от курса. Трябваше да намали скоростта. Две злополуки за една нощ щяха да са твърде много.

Куршумите можеха да пробиват не много дебела броня. Улучената бутилка с дихателен газ, поставена на разстояние сто метра, избухваше така, че взривната вълна стигаше чак до тях.

Всички свободни от работа шотландци бяха организирани в специална бригада – занимаваха се с производството на новите куршуми. Вече имаха цели сандъци с тях.

Почистиха и лъснаха до блясък петстотин автомата с пълнителите. Те стреляха безотказно.

С тях не можеше да се атакува танк или дебелото бронейоно стъкло на лагерните куполи, но щяха да са смъртоносни за психосите на открито. Тъй като в кръвта им имаше дихателен газ, те буквално щяха да експлодират.

Той забеляза реката, която излизаше от дефилето. Намали

скоростта и прелетя над нея. Проекторите на самолета играеха по неравния лед, покрит със сняг.

Бяха толкова щастливи и доволни от автоматите, че веднага се захванаха да оправят и базуките. Намериха ядрени снаряди и ги пригодиха така, че да могат да бъдат изстрелвани от базуките. Вече имаха и ядрено бронейно оръжие, оставаше им да поправят още няколко десетки бойни глави.

Да, всичко вървеше прекалено добре, за да бъде истина.

Площадката до мината беше тъмна.

На нея не се виждаше никой.

Приземи самолета.

Спасителната група изскочи от него.

Светлините на миньорските лампи заиграха на всички страни.

Един от групата изтича до ръба на бездната и в непрогледната тъмнина прозвуча слабият му глас:

– Джони! Лицевата страна на скалата се е откъснала!

6

Насочиха прожектор към новообразувания ръб на скалата. По време на земетресението пукнатината не беше издържала и огромната скала се беше срутила в пропастта.

Стената се спускаше стръмно надолу, скалната козирка липсваше.

Под светлината на прожектора ясно се виждаше широкият край на откъртилата се кварцова жила. Беше чисто бяла. В нея нямаше и грам злато. Златната каверна беше изчезнала безвъзвратно!

Но в момента Джони мислеше само за хората от смяната. Тунелът, който копаеха, не беше стигнал до пукнатината, защото в стената не се виждаше никакъв отвор.

Ако все още бяха живи, сега са хванати в капан някъде под тях.

Джони се втурна към ръба на пропастта. Тя зееше черна, зловещо тиха и празна. Шахтата беше дълбока около тридесет метра.

Той се огледа наоколо и затърси с прожектора.

– Асансьорът! Къде е асансьорът?!

Цялото съоръжение за слизане в мината липсваше.

Потърсиха го надолу по склона на планината. И там го нямаше.

Джони се приближи до дупката. Видя по стените ѝ следите от срутването на кръстосаните греди, за които беше закачена асансьорната

клетка.

Тя се виждаше на дъното на шахтата.

– Запазете тишина! – заповяда Джони. Наведе се, постави ръце до устата си и извика: – Ей, там долу! Има ли някой?

Всички се заслушаха.

– Мисля, че чух нещо – каза присъединилият се към тях пастор.

Джони опита отново. Напрегнаха слух, но не бяха сигурни, че чуват нещо. Джони включи радиостанцията и започна да търси връзка. Никакъв отговор. Забеляза в спасителната група Ангъс.

– Ангъс! Вържи с въже една станция и я спусни в шахтата.

Докато той и още двама мъже се занимаваха с това, Джони взе една камера и удължи захранващия кабел.

Ангъс спусна радиопредавателя. Джони даде знак на пастора. Осветлението беше добро – членовете на спасителната група монтираха силни прожектори върху високи метални пръти. Ръката на пастора, която държеше микрофона, трепереше.

– Хей, вие в мината! – извика той.

Микрофонът на спуснатата станция щеше да улови и най-малкия шум долу. Но отговор просто нямаше.

– Продължавайте да опитвате – нареди Джони. Той разви кабела на камерата и я спусна надолу. Робърт Лисицата се отдели от групата и застана пред екрана.

Отначало се виждаха само стените на шахтата – камерата се спускаше бавно надолу. Мярна се една дървена греда, сетне купчина сплетени въжета и накрая асансьорната клетка.

Джони завъртя камерата и я включи на панорамен режим.

Клетката беше празна.

Нощният вятър улови въздишката на напрегнатите мъже, когато с облекчение разбраха, че никой не е загинал в асансьора.

Джони насочваше камерата с дистанционно управление. Не беше сигурен, но изглежда нямаше премазани и под клетката.

Камерата се люлееше свободно на тридесет метра под тях. Очите на всички бяха вперени в екрана, сякаш го молеха да се смили и да им каже какво се е случило.

– Няма го входа на галерията! – възкликна Джони. – Входът на галерията не се вижда! Падналият асансьор го е затрупал.

Решиха да използват летяща платформа. Трима души се спуснаха с нея в шахтата. Робърт Лисицата не позволи на Джони да слезе с тях.

Единият от мъжете скочи от платформата и закачи с куки въжето

на асансьорната клетка. Изтеглиха го на повърхността.

Монтираха кран, макара и лебедка. След тридесет и три минути (времето беше засечено от историка, който също се беше промъкнал на борда на самолета) извадиха асансьора от шахтата и го поставиха до отвора.

Джони отново спусна камерата и предположенията му се потвърдиха – падането на асансьора бе предизвикало свличане.

С помощта на крана спуснаха долу кофи, лопати и четирима мъже. Този път Джони пренебрегна забраната на Робърт Лисицата и слезе с другите.

Изтръгнаха камъните с голи ръце и пълните кофи веднага потегляха нагоре. После спуснаха още инструменти. Тежките чукове бяха добре дошли.

Изминаха два часа. На два пъти смениха тримата мъже, но Джони остана там през цялото време.

Работеха трескаво. Тракането на камъните и грохотът от ударите на тежките чукове отекваха в дъното на шахтата. Свличането се оказало много по-голямо, отколкото очакваха.

Освободиха петдесет сантиметра от входа на галерията. Един метър, метър и половина, два. Ами ако се е срутила цялата галерия?

Смениха хората още веднаж, но Джони продължи да работи.

Три часа и шестнадесет минути след слизането им в шахтата той чу слаб далечен шум. Вдигна ръка и всички запазиха тишина.

– Ей, вие, там, в мината! – изкрещя той.

Чу се съвсем слабо: „...няма въздух...“

– Повторете! – извика Джони.

До тях достигна: „...направете отвор за...“

Джони грабна една пробивна машина с дълга бургия. Потърси най-слабото място в бялата скала пред него, нагласи острието в една точка и даде знак на шотландеца край двигателя:

– Включвай!

Натискаха с всички сили. Другарите им от другата страна щяха да чуят шума и да се отдръпнат.

Бургията проби твърдата скала с пронизителен вой.

Издърпаха я обратно.

– Маркуч за въздух! – изкрещя Джони. Прекараха го през дупката и включиха компресора. Въздухът от галерията започна да излиза със свистене през цепнатината около маркуча, биеше право в лицата им.

След още двадесет и една минута успяха да разчистят свлеклите се

камъни и вече можеха да изтеглят хората навън.

Трябваше да разширят отвора, за да извадят последния – Данълдийн със счупен глезен и няколко ребра.

Бяха седемнадесет, но само един беше сериозно наранен.

Мълчаливо ги издигаха един по един на повърхността.

Последен се изкачи Джони, целият в пот и прах. Пасторът го зави с едно одеяло. Спасените седяха скупчени върху снега. Пиеха някаква топла течност, изпратена им от възрастните жени. Пасторът намести глезена на Данълдийн и с помощта на Робърт Лисицата превързваше ребрата му.

Накрая Тор каза:

– Изгубихме жилата.

Никой не му отвърна.

7

Когато на изток зората се разпукна, Джони приближи до ръба и погледна надолу в бездната.

В чисто бялата кварцова жила нямаше и следа от злато. Виждаше се като на длан.

Търл щеше да разбере всичко, когато разузнавателният самолет премине над нея. Все още беше тъмно, но щом се развиделеше съвсем, новата купчина скални отломки там долу щеше ясно да покаже какво се е случило.

Джони се опита да предвиди реакцията на Търл. Не можеше да отгатне точно, но той сигурно щеше да изпадне в нервна криза.

Колко ли оставаше до полета на разузнавателния самолет? Надали беше много.

Въздухът дори не помръдваше, сякаш всичко беше застинало. Сутрешният вятър още спеше. Зората се отразяваше от заобикалящите ги величествени върхове.

Джони махна на един от пилотите да го последва и се затича към летящата платформа. Отлепи я от земята, приближи ръба на бездната и се спусна към дъното като куршум. Увисна над него.

Включи прожекторите и освети откъртилите се скали. Те бяха пробили леда и образуваха втори изкуствен бряг на реката. Прожекторите на платформата заиграха по отломките. Срутването беше огромно.

Той с надежда търсеше сред камъните някаква следа от жилата.

Нямаше нищо!

А трябваше да има цял тон злато! Сега то беше затрупано под планина от камъни, възможно бе и да е на дъното на реката.

При падането откъргената скала се беше натрошила и върху купчината дори можеше да се кацне. Той започна да обмисля дали не ще успее да я изравни и да направи площадка. Но тази работа щеше да отнеме часове, а ветровете щяха да задухат скоро.

Трябваше да се примири със загубата. Златото беше изчезнало.

Сутрешният вятър вече се усещаше. Не биваше да остава долу. Може би щеше да успее да направи нещо при някое от кратките утринни затишия, но сега не разполагаше с повече време.

Изстреля платформата нагоре и тя с вой се понесе към повърхността. Вихрите я блъскаха от всички страни. Приземи се успешно.

Каза на Робърт Лисицата:

– Нареди на всички да се върнат обратно в града.

Джони нервно ходеше напред-назад. Пасторът го гледеше със съчувствие.

– Все още не сме победени, момчето ми – каза му той. Хората изглеждаха сломени от неуспеха.

Робърт Лисицата наблюдаваше Джони. Двата пилоти бяха заели местата си и спасената от затрупването група бе в самолета, те успокояваха Данълдийн.

– Сетих се! – извика внезапно Джони. – Ще се справим!

Робърт Лисицата и пасторът се приближиха до него.

– Търл – каза Джони – не знае докъде стигаше подземната галерия и дали не сме започнали да копаем скритата в скалата жила. Но щом види белия кварц там долу, ще разбере, че не сме се добрали до нея и тя е полетяла към дъното. Тор! – извика той. – На какво разстояние от пукнатината се бяхте приближили?

Тор извика началника на смяната и започнаха да изчисляват.

– На около метър и половина – извика накрая той от самолета.

– Ще я взривя – каза Джони. – Сега вече можем да си позволим да използваме взрив. С експлозия ще разкрия отвора и ще изглежда, че галерията е била много по-дълга и всъщност сме били достигнали до жилата! Бързо преместете самолета, дайте ми експлозив и пистолета за пробиване на дупки!

Той бързо определи какви взривни вещества ще са му нужни. Двигателите на самолета със спасените миньори работеха, той беше готов за излитане.

– Докарайте веднага следващата смяна! – извика им Джони. – Разполагаме с много малко време до появата на разузнавателния самолет. Излитайте веднага! – вече се беше съмнало и те можеха да потеглят. Самолетът изрева и се отлепи от площадката.

Джони се захвана за работа още преди да дойдат новите работници. Взе нужните инструменти и се спусна долу в галерията. Започна да си проправя път сред отломките и срутениите камъни.

Машините на предишната смяна бяха още там. Лампите светеха. Джони взе бормашината и започна да пробива дупки с дълбочина петнадесет сантиметра по краищата на бялата кварцова жила. Двама шотландци грабнаха инструменти и се втурнаха да му помагат. Веднага разбраха, че прави дупки за експлозив.

Докато вършеше тази работа, Джони накара свободните хора от спасителната група да изкарат от галерията останалата техника и да я качат на повърхността. Щяха да имат нужда от нея, не биваше да я оставят затрупана долу. При земетресението беше пострадала само радиостанцията. А галерията можеха и да вдигнат във въздуха.

Джони се изненада, че самолетът се върна толкова бързо. Радиовръзката с повърхността беше възстановена и той им съобщи от какво има нужда.

Малко по-късно пристигнаха и експлозивите. Той започна да поставя в дупките мощните, предварително отлети в нужната форма заряди. След това монтира детонаторите и запечата отворите на дупките с неутрализиращ материал. Експлозивите бяха заложили така, че взривната вълна да бъде насочена навън, към лицето на скалата.

Джони даваше нареждания по станцията, докато го изтегляха нагоре. Там го чакаха приготвените въжета и екипировката. Запъти се към ръба на пропастта, закопчаваше ремъците в движение. Робърт Лисицата настояваше някой друг да свърши тази работа, но той не му обърна внимание. Никой досега не беше работил с такъв огромен заряд експлозив, само Джони можеше да се справи с него.

Спуснаха го надолу с малък кран и обезопасително въже. Спускането беше лесно, защото след земетресението лицето на скалата вече нямаше обратен наклон. Щом стигна жилата, той даде сигнал и блокираха макаратата.

Започна да търси малката дупка, като се отблъскваше от стената с меките си мокасини. Беше успял да я пробие преди това откъм галерията.

Ето го мъничкия отвор – той бележеше центъра на жилата, около

който кръгово беше разположен експлозивът.

Спуснаха му пистолета за пробиване на дупки. Това беше най-опасният момент от цялата операция. Вибрациите на инструмента можеха да предизвикат взрив от другата страна на стената. Ако това станеше, вълната щеше да го помете. Но той не разполагаше с никакво време и се захвана за работа въпреки риска.

Джони оплете въже от взривния шнур. Нагласи пистолета на минимална ударна сила и започна да пробива. Докато кранът го спускаше и издигаше над тристаметровата бездна, опасна жилата с въжето от взривния шнур и го прекара през ушите на забитите клинове.

Свърза го с електрическия кабел, чийто свободен край изтегли на повърхността.

Нямаше време. Оставаше най-много половин час до преминаването на разузнавателния самолет, а дотогава димът от експлозията трябваше да се е разсял.

Изтеглиха електрическия кабел за задействане на детонаторите чак до самолета. Той нареди всички да се качат на борда, за да не пострадат, ако от скалата се отцепи по-голямо парче.

– Готови! – извика Джони.

Натисна контактния ключ.

От скалата изригнаха пламъци и дим. Парчета кварц и скална маса полетяха към другата страна на каньона.

Земята потрепери.

Но скалата остана цяла!

Джони издигна самолета на височината, на която щеше да прелети разузнавачът.

От нея много ясно се виждаше черната дупка в скалата. Наистина изглеждаше, като че ли галерията е стигнала до жилата.

След като се приземиха, започнаха да се движат около машините – създаваха впечатление, че имат много работа. Димът от експлозията се разсейваше бавно в планинския въздух.

В далечината се чуха двигателите на приближаващия разузнавателен самолет.

8

Търл страдаше от тежък махмурлук. Седеше в кабинета си до приемника на данните от самолета и вадеше снимките с почти вдървени

лапи.

Цялата нощ се беше мятал в пиянски сън и естествено не беше усетил земетресението. Не му бяха докладвали за него, защото лагерът беше обезопасен срещу такива бедствия, а и трусовете тук, в равнината, бяха много по-слаби, отколкото в планините.

Напоследък едно от малкото му удоволствия беше да разглежда снимките, пристигащи от обекта, въпреки че очевидно работата напредваше бавно и изкопаната скална маса с всеки ден ставаше по-малко.

Не беше напреднал ни най-малко в опитите си да разкрие загадката около пристигането и пребиваването на Джейд. Хвърли толкова енергия и сили, за да разбере какво може да търси един агент на ИБР на тази планета, че здравето му се влоши – отслабна, очите му помътняха и хлътнаха навътре. Ноктите му трепереха неудържимо, когато вдигаше към устните си купите с кербанго. С всеки изминал ден омразата му към тази проклетата планета, към синьото небе и планините на хоризонта се увеличаваше. Единствената му радост беше да се заключи в канцеларията си, зорко да провери дали няма подслушвателна апаратура и да разглежда внимателно и с чувство на приятно очакване новопристигналите снимки.

Търл вдигна една от тях към светлината. Нужно му беше известно време, за да осъзнае, че тя е по-различна от предишните. Направо се разтресе от ужас.

Лицевата част на скалата се беше срутила.

Скъпоценната жила беше изчезнала.

Не можеше да я сравни с вчерашните снимки, защото предвидливо ги унищожаваше след получаването им. Опитва се да прецени каква част от скалата се е откършила. Наклонът ѝ вече беше друг. Не се разбираше какво количество скална маса е полетяло надолу.

Видя някакъв отвор. Това сигурно е подземната галерия. Тя минаваше по дължината на жилата.

Точно щеше да остави снимката настрана, когато забеляза кривата, регистрирана от апаратурата за откриване на минерали. Всъщност самолетът не беше предназначен за разузнаване. Той трябваше да търси и отбелязва находищата на полезни изкопаеми. Но този път кривата беше различна.

Наистина беше различна. Много добре помнеше отбелязвания досега минерален състав на жилата и характерната назъбена линия, която означаваше наличието на злато. Незабавно вкара новата диаграма в машината за анализ.

Сяра ли? В тази жила нямаше сяра. Златото не беше свързано в сулфидни съединения. Въглерод? Флуор? Проклетата мъглявина... Нито един от тези елементи не беше характерен за района.

Зачуди се дали наистина не става дума за шестелементната формула на това, което психосите наричаха тригдит. Взривните вещества и горивото не се транспортираха от Психло. Беше опасно, а производството им на Земята не представляваше трудност. За тази цел беше построен завод на около петнадесет километра от лагера. Той се охраняваше с енергия от съседния язовир и от време на време в него отиваха специалисти, които приготвяха в точни пропорции нужните елементи за енергийните капсули и експлозивите. Всичко необходимо се намираще на планетата.

Той отново включи машината, за да установи тяхното съотношение.

Наистина беше тригдит!

Търл беше много объркан и затова направи погрешно заключение. Тригдитът се регистрираше най-често около психоските мини. След взрив от него оставаха следи във въздуха и скалите.

Той скочи от стола, нахъса снимките на малки парченца с острите си нокти. Хвърли остатъците на пода и започна да ги тъпче с крака. Заблъска с лапи по стените.

Проклетите животни бяха взривили лицевата част на скалата! Само за да му навредят! Бяха вдигнали във въздуха неговата златна жила!

Тръшна се на стола си.

На вратата се почука и той чу разтревожения глас на Чърк:

– Какво става, Търл?

Веднага съобрази, че не бива да губи контрол над себе си. Трябваше да бъде много хладнокръвен и много разумен.

– Машината се повреди! – изкрещя той. Това беше най-умният отговор, който можеше да измисли.

Тя си отиде.

Беше хладнокръвен, спокоен, чувствуваше, че владее положението. Знаеше точно какво трябва да направи, стъпка по стъпка. Щеше да унищожи всичко, което представляваше заплаха за него, незабавно. Щеше да ликвидира всички следи.

Първо щеше да извърши свършеното престъпление. Имаше готов план.

След това щеше да вдигне във въздуха бомбардировача, за да избие животните.

Ноктите му потреперваха леко. Усещаше, че ще се почувствува много по-добре, ако отиде и убие двете момичета. Според предварителния му план това трябваше да стане на деветдесет и четвъртия ден. Беше решил да направи и още два нашийника с експлозив за конете. Щеше да покаже на момичетата, че червената взривна капсула е същата като техните, и после щеше с едно натискане на копчето да откъсне главата на единия кон. Момичетата щяха да изпаднат в ужас. След това ще се престори, че ги освобождава. Уж си е тръгнал, а от разстояние взривява нашийника на по-малкото. Ужасът, който щеше да прочете в очите на другото, го довеждаше до екстаз. Точно това му трябваше в момента. Но изведнаж се сети за парапсихическите способности на животното. Дали щеше да разбере за смъртта им горе в планината и да направи нещо?

Не биваше да се поддава на желанията си, колкото и разклатените му нерви да искаха това. Трябваше да бъде спокоен, разумен и хладнокръвен, не биваше да изпуска положението от контрол.

Най-добре беше да започне изпълнението на плана си за съвършеното престъпление.

Изправи се, изпълнен с непоколебима решителност да изведе нещата докрай.

9

Първата стъпка към организирането на убийството беше да назначи Кър за заместник-директор на планетата. Заповедта беше готова за по-малко от час. Правилникът на компанията предвиждаше такъв пост и беше повече от логично някой да бъде назначен на него.

Търл използва няколко от предварително подписаните от Нъмф празни бланки.

Същата вечер извика Нъмф, закле го да пази пълна тайна и му намекна, че неговите машинации със заплатите и премиалните могат да бъдат разкрити. С това го принуди да си уреди среща с новопристигналият служител Снит.

Той не разкри на Нъмф, че Снит е псевдонимът на агента от Имперското бюро за разследване Джейд, но му даде ясно да разбере, че се налага срещата да се пази в тайна. Тя трябваше да се състои в административната сграда на лагера точно един час преди полунощ. Обясни на Нъмф, че по това време там ще бъде празно.

Успокои го, че ще стои скрит зад завесата в неговия кабинет и ще бди за безопасността му, когато Снит дойде.

Търл наистина беше опитен в подобни операции. Старателно смаза и зареди един безшумен пистолет от тези, които службите за сигурност използват за тайни убийства. Беше приготвил взривни капсули с дистанционно управление.

Непосредствено преди срещата накара Нъмф да провери дали пистолетът му е зареден и готов за стрелба. Това доста го стресна, но Търл го успокои:

– Ще бъда зад завесата и ще те пазя.

Нъмф седеше зад бюрото и държеше пистолета в скута си. Търл беше скрит зад завесата. Дойде часът на уговорената среща. До този момент Търл бе действувал хладнокръвно, но докато чакаше, нервите започнаха да му изневеряват и клепачите му потрепваха конвулсивно. Ами ако Джейд не дойде?

Изтече една ужасна минута. Сетне още една. Джейд закъсняваше.

След това – о, какво облекчение изпита Търл! – по коридора се чува стъпки. Разбира се, Джейд сигурно е проверявал дали няма скрити подслушвателни устройства. Какъв глупак, помисли си Търл без всякаква логика – той самият беше направил същото и знаеше, че мястото е чисто.

Вратата се отвори безшушно и Джейд влезе. Главата му беше наведена. Дори не се беше потрудил да се преоблече, носеше мръсните си миньорски дрехи.

– Викали сте ме, ваше планетно превъзходителство.

Нъмф отговори точно така, както беше инструктиран:

– Сигурен ли си, че никой не знае за твоето посещение?

– Да, ваше планетно превъзходителство – смотолеви Джейд.

Какъв цирк, помисли си Търл с презрение.

Той изскочи иззад завесата и се приближи към него.

– Здравей, Джейд!

Противникът му едва не припадна. Вдигна поглед.

– Търл? Ти ли си, Търл?

Агентите на ИБР бяха обучени много добре. Веднаж само да видеха едно лице, никога не го забравяха. Търл знаеше, че това приятелче не го е зървало от години, още от времето, когато учеше в миньорското училище и Джейд беше дошъл да разследва някакво престъпление. Беше го разпитвал само веднаж. Но Търл не се остави да бъде подведен. Знаеше, че Джейд поне сто пъти е виждал негова снимка, докато е изучавал

досиетата на служителите на планетата и особено това на шефа на службата за сигурност. Търл се усмихна презрително.

Джейд забеляза безшумния пистолет в лапата му и отстъпи назад. Вдигна покритите си със следи от краста лапи към очите си.

– Чакай, Търл! Ти не знаеш...

Какво се опитваше да направи? Да разкопчее ризата си? Да извади скритото оръжие?

Нямаше значение. Търл зае удобна позиция зад Нъмф и насочи пистолета си право към Джейд.

Стреля само веднаж. Смъртоносен изстрел точно в сърцето.

Джейд се опитваше да каже нещо. Искаше да обясни. Но умря, сгърчен и жалък на подгизналия от зелената кръв килим.

Търл изпита удоволствие от убийството. Джейд се беше изплашил! Но нямаше време да се отдаде на приятното чувство.

Обърна се към Нъмф. Владееше се напълно.

Директорът седеше зад бюрото си ужасен. Търл помисли за момент, че това е чудесно забавление, но имаше още работа за вършене.

– Не се притеснявай, Нъмф – каза той. – Този мухльо беше агент на ИБР. Имаше за задача да те разкрие. Но не успя. Ти си в безопасност. Аз ти спасих живота.

Нъмф остави пистолета си върху бюрото. Трепереше целият. Дишаше трудно, но беше обзет от облекчение.

Търл застана откъм пистолета. Бързо вдигна своя.

Очите на Нъмф се разшириха, устата му се отвори, но не издаде нито звук. Не можеше да повярва, че ще умре.

Търл доближи дулото на безшумното оръжие до слепоочието му и дръпна спусъка.

Изстрелът събори Нъмф. Куршумът беше преминал през главата му, от раната бликаше кръв.

Търл хладнокръвно изправи трупа и го просна по лице на бюрото. Нагласи все още потрепващата ръка върху дулото на пистолета. Конвулсиите спряха. Нъмф беше мъртъв.

Търл внимателно постави една от взривните капсули в дулото на пистолета на Нъмф.

Извади от ботуша си друг пистолет. Отиде до трупа на Джейд и го нагласи във вдървената му лапа.

Постави в цевта му друга капсула.

Огледа помещението. Всичко беше наред.

Безшумно, с небрежна походка отиде в залата за отдых. Влезе така,

сякаш идваше отвън, дори демонстративно смъкна дихателната си маска. Както обикновено, си поръча купа кербанго. С изненада откри, че има нужда от него.

След няколко минути, когато прозяващият се келнер започна да намеква, че е време да затварят, Търл бръкна в джоба си.

Натисна първото копче. В далечината се чу приглушен гръм. Келнерът вдигна очи и се послуша.

Търл натисна второто копче. Чу се още една слаба експлозия.

– Прилича на стрелба – каза келнерът.

Някъде в далечината се трясна врата. Очевидно и други бяха чули гърмежите.

– Прав си, точно така – съгласи се Търл и се изправи. – Май се стреляше някъде в лагера! Нека да проверим.

И се втурна към спалните помещения, следван по петите от келнера. Отваряше вратите една след друга и изджавкваше: „Тук ли се стреля?“, на учудените и сънени психлоси. Някои от тях също бяха чули изстрелите.

– Къде се стреляше? – разпитваше Търл събралите се по коридорите служители.

Някои сочеха към административната сграда. Търл им благодари и се втурна в показаната посока, придружаваше го цяла тълпа психлоси.

Усърдно претърсваше канцелариите и включваше осветлението навсякъде. Другите му помагаша.

Някой изкрещя от канцеларията на Нъмф:

– Те са тук! Тук са!

Търл пропусна придружителите си напред. След това си запробива път през тълпата.

– За кого става дума? Къде?

Всички говореха в един глас и сочеха отворената врата. Зад нея се виждаха двата трупа.

Чар беше прекрачил прага и гледаше сърдито отвътре. Понечи да тръгне напред, но Търл рязко го отместил настрана.

– Не пипайте нищо! – нареди той. – Поемам случая като шеф на службата за сигурност. Отдръпнете се!

Той разгледа последователно двата трупа.

– Някой познава ли този тук? – попита и посочи тялото на Джейд.

Десетки глави се наведоха и след секунда някой се обади:

– Мисля, че се казва Снит, но не съм съвсем сигурен.

– И двамата са мъртви – обяви Търл. – Изпратете носилки, а аз ще

направя необходимите снимки. – Както винаги, върху бюрото на Нъмф имаше камера. Търл започна да снима двата трупа и частите на помещението. – Ще искам показания от всички ви!

Извикаха лекарския екип. И те бяха чули изстрелите и дойдоха много бързо. Качиха трупове върху носилките.

– Закарайте ги направо в моргата! Надали има нужда да ги изследвате преди това.

– И двамата са мъртви – отговори шефът на екипа. – Раните са от пистолет.

– Разпръсвайте се! – заповяда авторитетно Търл на събралото се множество. – Всичко свърши.

Утре сутринта щеше да напише доклада си, подкрепен от многобройни свидетелски показания. Агентът на ИБР не намерил за необходимо да се представи на шефа за сигурност, а решил да действа сам. Очевидно проявил неблагоприятно и отишъл самичък късно през нощта при Нъмф, за да го арестува. Нъмф имал скрит пистолет и го застрелял, а после се самоубил. Търл отдавна подозирал Нъмф и разбрал, че е виновен, когато открил фалшифицираните доклади и ведомостите за заплатите. Въпреки всичко Търл докладва, че събитията са под негов контрол. Планетата се ръководи от един много способен заместник-директор, назначен от Нъмф съвсем наскоро. И така нататък, и така нататък. Трупове ще бъдат изпратени при следващото телепортиране, както е предвидено по разписание – на деветдесет и втория ден.

Още утре следобед щеше да се увери, че животните са на същото място, и бомбардировачът щеше да сложи край на „глупавия експеримент, започнат от Нъмф“. Всички улики ще бъдат унищожени и нямаше да остане и следа. Вече наистина нямаше значение за какво бе пристигнал Джейд.

Търл се успокои, отново владееше положението. Беше успял да извърши едно наистина свършено престъпление.

И въпреки това не можа да заспи, измъчван от тикове.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

1

Всички работещи на жилата бяха единодушни, че трябва да симулират усилена трудова дейност, за да заблудят самолета при днешния му разузнавателен полет.

Джони беше угрижен. Търл трябваше на всяка цена да продължи да реализира плановете си за прибирането на златото. От това изцяло завишеше осъществяването на собствените им замисли.

Обсъдиха различни стратегически варианти, но нито един от тях не беше достатъчно добър. Вече можеха да летят до древната отбранителна база. Ангъс бе поправил вратата на хангара, през която някога са влизали хеликоптерите, но цялата база съвсем не беше подготвена за бойни действия. Предложението на пастора да бъдат погребани мъртвците бе отложено за по-късно, тъй като задачата бе непосилна за малкото на брой шотландци. Той наистина смяташе, че това е гробница. Може би някога, когато Земята бъде освободена – ако изобщо успееш, щяха да се погрижат и за телата на загиналите. Сега обаче всичките им сили трябваше да бъдат насочени към настоящето и близкото бъдеще. Съзнаваха, че не могат да се оттеглят в отбранителната база. Тя не беше подготвена, а и все още имаха шанс да победят. Надеждата продължаваше да блещука пред тях.

Но трябваше да накара Търл да продължи първоначалния си план. Това беше най-голямата грижа на Джони. При последния им разговор се убеди, че Търл е полудял, ако изобщо някога е бил психически здрав.

Златото беше единствената примамка, която би го накарала да влезе в капана. То беше в основата на всички плановете на Джони.

Откакто разузнавателният самолет вчера премина над тях, работеха като луди, за да се подготвят за днешното идване на Търл.

Взривените парчета скална маса от горния пласт на жилата рикошираха в отсрещната стена на каньона и покриха с нов пласт отломки дъното му.

Можеха да си позволят да изгубят само един булдозер и Джони го подготви.

Робърт Лисицата прикрепи към седалката на водача чучело. Завърза с въжета облечените му в ръкавици ръце, така че да се движат

напред и назад, когато машината работеше. Робърт знаеше какво огромно удоволствие изпитва Търл от гледката на страхотии и разхвърля наоколо разкъсани части от дрехи, напръскани с „кръв“.

Призори, когато вятърът си даваше кратка почивка, спуснаха булдозера на покритото с отломки дъно на каньона.

Оператор, скрит в една цепнатина на отсрещната стена, го командуваше с дистанционно управление. Оттам можеше да следи движенията на машината. С нейна помощ щяха да разчистят малка площадка и да започнат да копаят в купчината. Операцията беше много рискована, защото мястото се оказа съвсем малко и имаше опасност булдозерът да се преобърне.

Напълниха една мрежа за руда с бял кварц и я спуснаха с кран до горния тунел. Поставиха всичкото налично злато върху видимия слой на жилата, а самата мрежа – до булдозера.

Всичко беше готово много преди очаквания полет на самолета и Джони събра хората си горе, на върха.

– Обикновено златото се намира в каверните – каза им той. – Така пише в старите книги по минно дело. Много е възможно в тази жила да има и друга каверна на шестдесет или дори на сто и петдесет метра във вътрешността на скалата. Все още не знаем дали в нея изобщо има злато и колко е то. Трябва да започнем да копаем навътре. Ще напредваме много по-бързо, защото имаме възможност да използваме и взрив. Вържете здраво асансьорната клетка, за да не се изплъзне, и започвайте работа веднага. До деветдесет и втория ден ни остават още около шестдесет дни. Вероятно ще се наложи да предадем златото на осемдесет и шестия ден. Тръгвайте и не губете надежда!

– И не забравяйте да се помолите! – добави пасторът.

2

Търл седеше самоуверено в огрения от лъчите на утринното слънце кабинет. Държеше писалка в ноктите си и старателно контролираше треперенето им. Трябваше да напише доклада си и с това да сложи точка на съвършеното престъпление, извършено от него.

Планът му за деня беше готов. Ще завърши доклада, ще разгледа последните снимки, направени от разузнавателния самолет, и ако животните още бяха там, ще вдигне във въздуха бомбардировача. Зът не пропускаше да се оплаче на всеки, който имаше желание да го изслуша,

че това чудо е запушило вратата на хангара и товарните самолети не могат да бъдат обслужвани. Търл имаше намерение да го накара сам да настоява за излитането на бомбардировача, за да се освободи вратата. Трябваше да се срещне с Кър и чрез заплахи и изнудване да спечели сътрудничеството му като новоизбран Директор на планетата.

Но Търл не беше щастлив. Играещите по килима слънчеви лъчи, макар и омекотени от оловното стъкло на купола, му напомняха, че все още се намира на тази проклетата планета. Виждаше края на мечтите си да стане богат и да заживее в разкош на Психло. Но сега това нямаше значение. Трябваше да свърши всичко необходимо, без да умува много-много.

Започна доклада си за десети път. До този момент не бе успял да се справи дори с увода, а какво оставаше за самото изложение! Нещо постоянно го тормозеше.

А, да! Не откри значката на Джейд, удостоверяваща агентурния му номер! Когато бръкна в ризата си, той очевидно искаше да я извади, за да докаже самоличността си на оперативен агент на ИБР. Доколкото беше запознат с работата на медицинските служби, те просто хвърляха телата в моргата без никакъв ред и нямаше да е зле да отиде и да ги подреди по масите и количките, както подобаваше.

Според предварителния план му бяха необходими десет трупа. За сега заедно с трите на взаимно изпозастрелялите се часови бяха пет. Въздъхна тежко. Планът му беше чудесен – трябваше само да постави златото в ковчезите, да ги телепортира у дома и когато се завърне, през някоя тъмна психоска нощ да ги изрови, да ги отвори и да стане един от най-богатите и уважавани граждани на Психло! Е, това вече беше невъзможно. Пристигането на Джейд провали всичко. А и онези коварни животни го бяха измамили и предали.

Задължително беше да намери на всяка цена значката на Джейд и да научи номера, под който е работил в ИБР. Пък и щеше да се почувствува много по-добре, ако срита няколко пъти мъртвото му тяло. Взе си дихателната маска и излезе от лагера.

Минавайки край клетката на момичетата, забеляза, че пред нея има струпани дърва за огъня и храна. Ритна ги презрително и щеше да продължи пътя си, но се сети, че парапсихическите способности на животните можеха да предупредят онези горе, в планината, за грозящата ги опасност. Изключи тока, минаващ по решетките на клетката, отвори врата и гневно нахвърля вътре нещата. Вързопът падна право в огъня и по-малкото момиче се хвърли да го спасява, преди да изгори. Забеляза,

че другото държеше в ръцете си нож от неръждаема стомана, очевидно изровен от някоя руина, останала от древността. Отиде и грубо го издърпа от ръцете ѝ, но веднага се сети за парапсихическите способности и за да заглади положението, се опита да я погали по главата. На нея това никак не ѝ хареса.

Търл затъкна ножа в колана си, излезе от клетката, включи отново тока и пусна дистанционното управление в джоба на гърдите си. По-малкото момиче говореше нещо на човешки език, без съмнение някаква грубост. Животните бяха коварни същества. Но това нямаше значение, скоро щеше да свърши и с тях. След като бомбардировачът пусне смъртоносния си товар, той ще види сметката и на тези двете. Планът му бе добър.

Пое надолу към моргата. Както и предполагаше, санитарите бяха нахвърляли трупове направо на земята! Включи осветлението, затвори вратата и намести почти петстотинкилограмовия Нъмф върху една маса. Дори мъртъв, старият мошеник изглеждаше като глупак. Върху лицето му беше застинал израз на недоумение. Кръвта все още не беше засъхнала и Търл си изцапа ръцете. Изтри ги в дрехите на Нъмф.

Тялото на Джейд беше изненадващо леко – тежеше не повече от триста и петдесет килограма. Търл го положи грубо върху друга маса и го блъсна няколко пъти гневно с юрук.

– Да те вземат дяволите! – изруга той трупа. – Ако не се бе появил ти, бъдещият ми живот щеше да бъде по-хубав от сън.

Нанесе му още един удар по лицето.

Краста! Този идиот е страдал от краста. Търл погледна кисело трупа. Протегна ръце, сграбчи го за шията, започна да скърца със зъби и да го души. Заблъска главата му в масата. Тъпите удари отекваха в помещението. Прасна го за последен път.

Успя да се овладее. Трябваше да бъде хладнокръвен и пресметлив. Нямаше право на повече грешки. Къде е значката? Заопипва тялото му, но не я намери.

Може би я е носил скрита в ботуша? Кухите токчета на обувките бяха един от специалитетите на ИБР. Но и в тях нямаше нищо.

По дяволите, това приятелче все някъде трябва да е държало значката си! Търл прокара лапи по дрипавите панталони. Замисли се и се отдръпна от трупа. Каква жалка гледка представляваше този Джейд! Дрехите му бяха изпъстрени с дупки и кръпки, а козината му цялата бе проскубана.

Но къде можеше да бъде значката? Бъркаше в ризата си, за да

извади нещо. С един замах Търл я разкъса отпред и оголи гърдите му. Прерови дрипите. И в тях нямаше нищо. Тогава забеляза нещо на тялото му. Зяпна от учудване.

Трите хоризонтални линии! С този знак жигосваха криминалните престъпници.

Ноктите му изпуснаха парцалите. Надвеси се и заразглежда гърдите на Джейд отблизо.

Нямаше грешка.

Знакът на криминалните престъпници се виждаше от ясно по-ясно.

Наведе се и се опита да го изтрие. Не, не беше грим, а истински, жигосан с нагорещено желязо!

Прецени го като професионалист. Беше направен преди около година.

Обърна се бързо и сграбчи глезена на десния му крак. Да! На него ясно личаха белезите от оковите, поставяни в Имперския затвор. Козината там още не се беше възстановила. Разгледа ги подробно. И те бяха отпреди година.

Търл отстъпи до стената и се втренчи в трупата.

Историята му беше позната. Служителите и агентите често извършваха престъпления по време на изпълнение на служебните си задължения. Или пък понякога се оказваха пълни глупаци и се опитваха да разкрият престъпления на управляващата върхушка, заради което биваха сваляни от постовете си и хвърляни в някой от имперските затвори.

Изведнаж Търл проумя причината за пристигането на Джейд. Той беше използвал всичкото си умение и връзки, за да избяга. Изготвил си е фалшиви документи на името Снит, вкарал е данните си в списъците на Междугалактическата минна компания и е пожелал да бъде изпратен на работа в най-отдалечената мина.

Всъщност се е опитвал да се спаси с бягство!

Това откритие подействува на Търл като удар. Джейд не е пристигнал, за да провежда никакво разследване! Той се е криел! Посегнал е към ризата си, за да покаже знака на криминалните и да помоли Търл за милост. Всичко би могло да се нареди от добре по-добре! Можеше дори да го включи в плановете си по най-хитър начин!

Месеци наред безсънни нощи!

И то за нищо!

Търл погледна жалкото, покрито с краста същество на масата. Добре, че вратата беше затворена, защото дълго време не можеше да овладее смеха си.

За втори път този ден Търл седна зад бюрото си. Чувствуваше се спокоен и отпочинал. Пред него имаше купа с кербанго, но той дори не го опита.

Пишеше доклада си с вдъхновение. Нещата коренно се бяха променили. Всичко беше толкова просто!

Нъмф не бе обърнал внимание на предупреждението – ето и копие-то, документиращо този факт – да бъде внимателен поради големия брой криминални престъпници, които напоследък доста успешно се промъкват сред новопристигналите работници. Един от тях с подправени документи на името Снит бе проникнал в административната сграда, най-вероятно с цел грабеж. Натъкнал се на Нъмф и той го застрелял. Но преди да издъхне, криминалният престъпник успял да отвърне на изстрела. Прилагат се и писмените показания на всички очевидци. Препоръчва се отдел „Кадри“ на родната планета да засили контрола върху доброволците, желаещи да постъпят на работа, тъй като това е вторият случай на заловен психло с криминални прояви, попаднал тук с новите попълнения. Разбира се, основната цел на компанията е реализирането на печалба, а тази планета е най-отдалечената и затова не ѝ се обръща голямо внимание. Но не бива да се забравя, че тя има компетентен шеф на службата за сигурност. Естествено това е съвсем незначителен случай и той не се осмелява да критикува работата на администрацията на родната планета, защото в края на краищата те много добре знаят какво правят. Събитията тук са изцяло под контрол. Наскоро назначеният заместник на Директора на планетата е поел задълженията си и се справя отлично. Произшествието е незначително. Телата ще пристигнат при следващото по график телепортиране.

Това беше всичко. Търл въодушевено опакова доказателствените материали, свидетелските показания и снимките. Съмняваше се, че в действителност някой ще прояви интерес към случая. Извика Чърк. Плесна я закачливо по задника и ѝ каза да сложи изходящ номер на пакета, като го включи в следващата пощенска пратка. Тя излезе и той погледна часовника. Беше крайно време да включи апаратурата, приемаща информацията от разузнавателния самолет. Вкра координатите на интересувашите го обекти и снимките започнаха да изскачат една след друга. Преглеждаше ги небрежно. Бяха му необходими просто за да се убеди, че бомбардировачът няма нужда от промяна на курса.

Животните работеха в мината, асансьорната клетка беше на мястото си...

Изведнаж се надвеси напред и разпръсна снимките пред себе си.

Бяха спуснали на дъното на пропастта булдозер и ровеха в срутена-та скална маса.

Да! Виждаше се как кранът издига нагоре една мрежа, пълна с руда... Какво ли имаше в нея?

Ноктите му заиграха по клавиатурата и от апарата изскочи снимка с по-голямо увеличение. Разгледа я внимателно. Погледна графиката на минералния състав на рудата. Не бяха нужни допълнителни анализи, за да разбере какво има в нея. Злато!

Животните го извличаха от срутения пласт!

Изправи се и приближи снимките към очите си. Какви бяха тези странни неща встрани от купчината? Аха, това са разкъсаните трупове на загиналите. Имало е пострадали при срутването. Живите се бяха оказали достатъчно глупави и сантиментални, за да си направят труда да изровят мъртъвците. Какъв смисъл имаше? Те дори не трябваше да ги телепортират на друга планета. Кой го беше грижа за труповете на някакви животни? Това означаваше, че са стигнали до жилата от обратната страна.

Но тогава за какво им бе асансьорната клетка? Дали не продължаваха да копаят? А-а, да, каверните. Сигурно са се натъкнали на втора, някъде нагоре по жилата, във вътрешността на планината. Миньорските познания му подсказваха, че това е реално.

Погледна златото в мрежата. Дали имаше двеста килограма? Тръшна се на стола и се усмихна. Ликуваше.

Бомбардировачът. Нямаше смисъл да го изстрелва. Можеше да почака до деветдесет и третия ден. А дотогава имаше време. Проклетата мъглявина, разбира се, че сега няма смисъл!

Как прекрасно се чувствуваше! От цяла вечност днес за пръв път не го болеше главата. Протегна лапата си напред. Огромните нокти дори не потрепваха.

4

Търл скочи на крака, изпълнен с енергия и добро настроение. Грабна екипировката си и излезе.

Продължаваше да работи по график, но вече го бе променил.

Премина през лагера, лек като перце, и влезе в кабинета на Директора на планетата.

Служителите бяха почистили кръвта, но някои от петната все още личаха. Наоколо се носеше острата миризма на дезинфекционните препарати.

Вътре седеше Кър. Джуджето психло изглеждаше малко смешно и потиснато. Дребната му фигура се губеше в огромното кресло зад също такова огромно бюро.

– Добър ден, ваше планетарно превъзходителство – изчурулика Търл.

– Би ли затворил вратата, ако обичаш! – помоли Кър с тих глас.

Търл извади изпод мишницата си сонда за откриване на подслушвателна апаратура и провери дали през нощта някой не е монтирал такава. Направи го по-скоро по навик, а не защото се страхуваше. Чувствуваше се свободен!

– Служителите май не ме приемат добре – оплака се Кър. – Никой досега не е обърнал учтиво към мен. Всички се чудят защо Нъмф ме е назначил за свой заместник. Аз също. Знаеш, че съм човек на действието, а не администратор. И изведнаж се оказвам Директор на планетата.

Търл пристъпи към него с най-прекрасната усмивка върху костните си устни.

– Това, което сега ще ти кажа, Кър, никога няма да призная, че е излязло от моята уста. Разговорът не се записва, няма да имаш никакви доказателства, следователно ще е по-добре, ако забравиш всичко.

Кър застана нащрек. Беше закоравял криминален престъпник и никога не би се доверил на някакъв си шеф на сигурността. Започна да се върти неспокойно в огромния си стол.

– Нъмф – каза Търл – никога не те е назначавал за свой заместник.

Кър настръхна.

– Това направих аз – продължи Търл. – И докато изпълняваш всичко точно както ти казвам, без да издаваш, че съм ти наредил, няма от какво да се страхуваш. Всичко ще бъде наред. Просто чудесно!

– Но на деветдесет и втория ден ще изпратят нов Директор – отговори Кър. – Дотогава остават само два месеца. А ако объркам нещо, новият веднага ще разбере... да, може дори да открие, че в някои вселени съм извън закона.

– Не, Кър. Не вярвам да ти намерят заместник. Всъщност дори съм сигурен, че това е невъзможно. Ще се задържиш на този пост години наред.

Кър беше озадачен и предпазлив, но Търл говореше толкова убедено, че се заслуша внимателно.

Търл отвори един плик и разпръсна пред очите му всички улики срещу Нъмф. Кър го зяпаше, като очите му бавно се разширяваха от учудване.

– Една измама, носеща годишен приход от сто милиона кредита – каза Търл. – Нъмф е получавал половината от тази сума. Ти не само ще останеш дълго на поста си, но и когато се завърнеш у дома, ще бъдеш достатъчно богат, за да си купиш чисто досие и да заживееш в разкош.

Джуджето психло разглеждаше документите. В началото му бе много трудно да проумее за какво става дума. Найп, племенникът на Нъмф, осчетоводяваше заплатите на служителите на тази планета в пълен размер, а на практика изпращаше тук само половината. Останалите пари, както и всички премиални, внасяше в своята лична банкова сметка и в тази на Нъмф. Накрая му стана ясно – просто не трябваше да подписва заповедите за премиални и да увеличава заплатите.

– Защо правиш всичко това? – попита Кър. – Ти получаваш ли нещо? Участвува ли в играта?

– О, не! Не искам дори един кредит. Всичките са за теб. Естествено го правя, защото съм ти истински приятел. Не съм ли го доказвал досега? Не съм ли ти помагал?

– Имаш събрани достатъчно доказателства и улики срещу мен, за да ми издействуваш смъртна присъда – отговори Кър. – Защо продължаваш да ми правиш услуги?

– Хайде, хайде – каза Търл помирително.

Реши, че е дошъл моментът нещата да бъдат изяснени.

– Искам да издаваш всяка заповед, която ти поднеса, и да подпишеш нареждане за завръщането ми у дома в срок от шест месеца.

– Много добре – отговори Кър. – Бих могъл дори да нареда твоите заповеди да не се отменят никога. Но все пак не разбирам защо няма да бъда уволнен след два месеца?

Търл премина към същността на въпроса.

– Това е кодът, използван от Нъмф. Изработен е въз основа на серийните номера на транспортните машини. Никой няма да те уволни. Найп, неговият племенник, е много влиятелна фигура. Ето ти първото съобщение за него.

Остави го на бюрото, като си повтори, че не бива да забравя да унищожи оригинала, написан с неговия почерк, веднага щом Кър го кодира.

Бележката гласеше: „Нъмф е убит от избягал криминален

престъпник. Възникна нова ситуация. Назначи ме за негов заместник. Уговорката остава непроменена. Депозирай неговата част в сметката ми в Галакси Тръст Къмпани. Съболезнавания. Надявам се на щастлива съвместна работа. Кър.“

– Аз нямам никаква сметка – възрази Кър.

– Естествено, но ще имаш. Приготвил съм всичките ти документи. Ще бъдат изпратени още при следващото телепортиране. Нещата са съвсем прости.

Кър отново погледна бележката. Усмихна се за пръв път след убийството. Облегна се назад и почувствува как започва да става по-голям и по-важен. Изведнаж се пресегна и плесна с длани лапите на Търл в знак на пълно съгласие с така сключения договор.

Когато Търл си тръгна, Кър толкова се беше надул, че изпълваше целия стол.

Единственото опасение на Търл, докато мислеше за следващата си задача, бе, че дребният малоумен психло може да се вживее в ролята си на велик и да направи някоя глупава грешка. Трябваше постоянно да го държи под контрол. Няма да го изпуска от очи. А след като веднаж напусне планетата, не му пука за него.

Възможността за каквото и да е сътрудничество между Джони и Кър бе унищожена напълно и завинаги.

5

Следващите действия на Търл бяха внимателно наблюдавани от опитните шотландски разузнавачи горе на хълма.

Късно следобед предишния ден Търл се насочи като луд към един от танковете. Потегли към древния град на север и не след дълго влезе в него.

На другия ден по обед напусна развалините и пое с ръмжащи двигатели по обраслата с трева магистрала към академията.

Слезе от танка. Слънцето се отразяваше в стъклото на маската му. С небрежна походка се запъти към часовия.

По това време в района на академията имаше много малко хора – една домакинска рота и трима шотландци на пост, обикновено пострадали при злополука и възстановяващи се в лагера.

Онзи, който посрещна Търл, беше със счупена ръка. Тя бе шинирана и висеше на превръзка, закачена на врата му.

– Какво мога да направя за вас, господине? – попита той на доста сносен психоски.

Търл се огледа. Не се виждаха никакви машини. Вещност не, там стърчеше опашката на малък пътнически самолет. Сигурно цялата техника е горе в планината. Вероятно дори не достигаше.

Погледна часовия. Търл беше опитен миньор и разбираше, че положително и хората са по-малко от необходимото. Вещност това беше без значение. Все още имаше достатъчно живи работници.

Чудеше се как да се разбере с това животно. То се бе обърнало към него на психоски, но съзнанието му отказваше да възприеме този факт, защото просто не можеше да повярва, че е възможно. Животните бяха прекалено глупави за такова нещо.

Започна да жестикулира с лапи, като описваше ръста и брадата на началника на животните. Изигра цяла пантомима, въртеше очи, сочеше към гърдите си и мястото до себе си. Да се разговаря с такава твар беше безкрайно трудно.

– Вероятно имате предвид Джони – каза часовият на чист психоски.

Търл поклати разсеяно глава и тръгна. Налагаше се да изчака, докато отидат до мината и го докарат обратно със самолета. Вече имаше време и можеше да си го позволи.

С нарастващо удоволствие започна да си мисли колко свободен бе сега. Имаше възможност да ходи където си пожелае и да прави каквото си иска. Протегна се и тръгна. Наистина планетата беше гадна, но вече разполагаше с достатъчно свобода, за да действа. Усещаше, че невидимата преграда, която го ограничаваше, се е отдръпнала на хиляди километри от него.

Няколко коня пасяха на близката полянка. За да не скучае, започна да се упражнява в бързо вадене на пистолета. Изстрелите чупеха краката им един след друг. Цвиленето на ужасените и агонизиращи животни бе много приятно за слуха му. Чувствуваше се в по-добра форма отвсякога. Не пропускаше целта дори на двеста метра! Дойде ред на черния кон. Четири изстрела, четири попадения. Падналото животно вдигаше около себе си фонтани сняг. Какво цвилене! Прекрасно!

В цялата тази шумотевица едва успя да чуе зад гърба си гласа на Джони, но появата му не го изненада. Обърна се спокойно, зад стъклото на маската костните му устни се бяха изкривили в усмивка.

– Искаш ли да опиташ? – попита Търл и се престори, че му подава пистолета.

Джони посегна. Търл се разсмя гръмогласно и го пхна обратно в колана си.

Джони отдавна го очакваше да се появи. Още от момента, когато чудовището напусна града, той разбра накъде се насочва, и долетя от мината. Търл не биваше да заподозре, че го следят, затова Джони имаше намерение да се забави още малко, но цвиленето на измъчваните коне бе непоносимо и реши да не изчаква повече.

Търл беше много променен, почти приличаше на онзи отпреди една година.

– Хайде да се поразходим – предложи психлостът.

С едва прикрит гняв Джони даде знак с ръка на един от шотландците, без Търл да го забележи, да отиде и да избави от агонията им мятачите се животни, като им пререже гърлата.

– Е, глупако – каза Търл, – виждам, че се справяш доста добре. Предполагам, че търсите втора каверна?

– Да – отговори Джони, като се мъчеше да потисне гнева си. – Все още не сме изкопали достатъчно злато.

Това беше само част от истината. Всъщност всичкото изкопано до момента съкровище се намираше в торбата му.

– Добре, добре – обади се Търл. – Трябва ли ви още техника? Имате ли нужда от нещо? Само кажи или направи списък на необходимите неща.

Джони не отговори нищо.

– Всъщност когато го приготвиш, можеш да го оставиш при вързопите пред клетката и аз веднага ще изпратя всичко. Естествено заявката трябва да бъде обозначена като „техника за обучение“.

– Добре – съгласи се Джони.

– А ако искаш да разговаряш лично с мен, светни с прожектора в прозореца на канцеларията ми. Три къси светвания и аз ще пристигна веднага. Разбра ли?

Джони потвърди, че всичко му е ясно. Обясни за непрекъснатото възникващите проблеми при подземните операции.

– Попаднал си точно на човека, който може да ти помогне – каза важно Търл, като се удари с юмрук по гърдите. – Ако не знам нещо за миньорската работа, то е толкова маловажно, че не си заслужава да се знае!

Разсмя се високо. Търл наистина се е променил, помисли си Джони. Напрежението в него бе изчезнало.

Все още бяха в равнината и не се виждаха от лагера, защото хълмът

ги скриваше.

– А сега да минем към по-сериозни въпроси – каза Търл. – На осемдесет и деветия ден трябва да ми доставиш всичкото злато. Тук, в тази сграда в стария град.

Извади от джоба си една снимка и му я показа. Върху постройката ясно личеше надпис „Монетен двор на Съединените щати“. Джони поsegна да я вземе, но Търл я дръпна и му показа три други, направени от различен ъгъл. На тях се виждаха улицата и къщите от двете ѝ страни.

– Запомни, на осемдесет и деветия ден. Два часа след залез слънце. Никой не трябва да те забележи. Пригответил съм една стая. Ще оставиш златото в нея.

Джони разглеждаше снимките. Очевидно Търл нямаше намерение да го заведе на мястото преди уречения час. Около сградата се виждаха някакви купчини, вероятно стари коли, а встрани една по-голяма – изоставен камион. Вратите изглеждаха стабилни и здраво заключени, но без съмнение Търл ги бе отварял.

– Имаш ли земаход с открита каросерия? – попита чудовището. – Не? Добре, ще ти дам.

Правеше впечатление начинът, по който даваше нарежданията си.

– А сега слушай внимателно. В уговорения час ще пристигнеш с още две животни. Нито едно повече. И ти лично. Кажи на останалите, че ще се върнеш на деветдесет и третия ден и ще им донесеш заплатите. От осемдесет и деветия ден до завръщането си ще трябва да изпълниш и някои други задачи. Ясно ли ти е? Ти лично, придружен само от две животни. Всички други чакат в миньорското селище. Разбрано?

Джони каза „да“. Бяха добре скрити от чуждите погледи зад едни храсталаци.

– Искаш ли да видиш част от изкопаното?

Търл нямаше нищо против. Джони разтвори на земята едно наметало и изсипа върху него златото. То блестеше меко на слънчевата светлина.

Търл погледна нагоре, за да се убеди, че над тях не преминава самолет, и клекна над земята. Започна да гали парчетата. По някои от тях имаше полепнал кварц. Полюбува му се известно време, изправи се и даде знак с лапата си да бъде прибрано. Джони изпълни заповедта много внимателно. На практика това бе цялото количество, с което разполагаха.

Все още с поглед, прикован в торбата, Търл изпусна дълбока въздишка в маската си.

– Колко е красиво – възкликна той, – колко е красиво!

Постепенно излезе от транса си.

– И така, на осемдесет и деветия ден ще получа един тон злато, нали?

Потупа джоба си, където се намираше дистанционното управление.

– А след това, на деветдесет и третия ден, ще се разплатя с вас.

– Защо с такова закъснение? – попита Джони. – Цели четири дни.

– О, защото ще трябва да свършиш още някои неща – отговори Търл. – Но няма от какво да се страхуваш, животно. На деветдесет и третия ден ще получите заплатите си. Заедно с лихвите. Наведнаж. Давам ти честната си дума!

Изсмя се високо в маската си. Джони разбра, че днес Търл е в приповдигнато настроение, но в никакъв случай не беше луд.

– Ще получиш всичко, което ти се полага, животно! – повтори Търл. – А сега да се връщаме обратно при колата.

Никога през живота си Търл не се бе чувствувал толкова добре. Спомни си как по време на шотландската операция животните се ентузиазираха, когато стана дума за заплащането. А на деветдесет и третия ден той лично ще си оправи сметките с това животно. После ще убие и двете момичета. Няма изобщо да се съобразява и да се страхува от парапсихическите му способности. Великолепно!

– Довиждане, животно! – каза той и потегли в чудесно настроение.

6

Следващите седмици бяха изпълнени с напрежение. Копаеха по продължение на жилата с надеждата да попаднат на нова златоносна каверна, но напразно. Имаше само чист кварц. А без златото плановите им щяха да се провалят.

Случката със стадото коне предизвика негодуването им. Животните бяха опитомени, дресирани и докарани да пасат в академията, докато им дойде времето да бъдат използвани. Шотландците бяха бесни не само заради загубата им, но и поради отвратителната чудовищна постъпка. Всички за сетен път разбраха срещу какъв враг са изправени. За съжаление и останалите психлоси бяха такива. Разузнавачите донесоха сведения и за други осакатени животни около лагера. Не се ли намират момичетата в прекалено голяма опасност? Да, но засега трябваше да стискат зъби, за да може цялостният им план да успее. Това беше от

жизненоважно значение, нямаша право да допуснат и най-малката грешка! Ситуацията приличаше на дяволска партия шах с маниици.

С изключение на набавянето на необходимото злато планът им се развиваше добре.

Ангъс направи ключове за вратите на всички помещения в града. Рискът беше много голям. Разузнавачите се придвижваха тихо в снега, покрити с топлозащитни наметала, вземаха восъчни отпечатъци от ключалките, а после прикриваха следите. Беше опасно по две причини – имаше риск за живота на хората, заели се с тази задача, а и съществуваше вероятност психосите да заподозрат, че се подготвя нещо.

Използваха възможността да проучат цялата история на проведена преди хиляда години битка. Всички архиви и сателитни снимки вече бяха подредени.

Джони и доктор Макдърмот ги изследваха подробно. Търсеха някаква информация, която биха могли да използват. Прочетоха безброй рапорти на бойни самолети, участвували в неравния бой.

Попаднаха на странна подробност. Едно съобщение гласеше, че психоски самолет пикирал и атакувал с бомби танк в центъра на Денвър, но според сводката на сухопътните сили там не би трябвало да има нищо. Това несъответствие привлече вниманието на Джони и доведе до откриването на друг рапорт за същия самолет.

След бомбардирането на несъществуващия според сводката танк самолетът се насочил с голяма скорост на северозапад и бил видян да се разбива в покрития със сняг планински склон. Отбелязано беше и точното място на катастрофата.

Откриха го и на картата. Намираше се само на около четиристотин и петдесет километра на север от тях.

Данълдийн извърши разузнавателен полет и с помощта на детектор за метал потвърди точността на сведенията. Бойният самолет беше на описаното място, зарит под вечните снегове, и само опашката му стърчеше.

Успяха да го изтеглят с две летящи платформи. За да не бъдат забелязани, го пренесоха през нощта по въздуха до старата база. Вкараха го в хангара за хеликоптери и го изследваха най-внимателно.

Старият самолет не можеше да бъде поправен, но от него получиха много ценна информация, каквато и най-опитният разузнавач не би събрал. Двамата психоски пилоти бяха убити при катастрофата, ала техниката и екипировката им бяха запазени.

Разучиха дихателните маски до най-малката подробност. В

кабината имаше и портативни реактивни двигатели за аварийно напускане на самолета, които се прикрепваха на гърба като парашут. Предпазните колани не се различаваха от тези на товарните самолети. Пилотите носеха на кръста си пистолети.

Уредите за управление също бяха като на товарните самолети, но имаше и спусък за стрелба с оръдията и бутони за задействане на едно приспособление за кацане на всякаква повърхност. Откриха, че ските всъщност представляват електромагнити. С тяхна помощ самолетът можеше да се залепи за метална повърхност и дори да застане вертикално.

Разгледаха ключалките и направиха дубликати на ключовете за всички врати и люкове.

След основно почистване самолетът можеше да бъде използван за обучение на млади пилоти.

Пасторът аутопсира мъртвите мумифицирани тела на психлосите и установи къде са разположени главните им вътрешни органи. Сърцето се намираше точно зад катарамата на колана, белите дробове – високо под раменете. Мозъкът беше ниско в задната част на черепа, а самият той представляваше една масивна кост. Пасторът погребва телата с нужната тържественост.

Работеха едновременно върху няколко проекта. Построиха в обширната зала на „Емпайър Донтлис Майнинг“ голям макет на психлоския лагер. С негова помощ обучаваха всички членове на екипите.

На една поляна отбелязаха точните разстояния между обектите в лагера, като взеха предпазителни мерки да не бъдат забелязани от разузнавателния самолет. Засякоха необходимото време за всеки отделен етап на операцията – за колко се стига от едно място до друго, каква трябва да бъде часовата разлика за включване на отделните групи, за да могат да нападнат лагера едновременно. Тъй като не им бяха известни редица подробности, разработиха няколко резервни варианта.

Съществуваше и проблемът с избитите от Търл коне. Налагаше се една малка група за късо време да улови други и да ги опитоми.

Всички бяха станали отлични стрелци с автомати и базуки.

Под вещото ръководство на неуморимия Робърт Лисицата – истински майстор в организирането на нападения, напредваха бързо.

– Ако пропуснем нещо – постоянно им повтаряше той – и допуснем и най-малката грешка, тези равнини отново ще бъдат прегазени от телепортирани психлоски танкове, а небето над нас ще гъмжи от бойните им самолети. Отмъщението на планетата Психло ще бъде кърваво и безпощадно. Стане ли това, единственият ни изход ще бъде отстъплението в

древната отбранителна база, където по всяка вероятност ще умрем от задушаване, защото отровния газ ще покрие цялата Земя. Шансът ни е нищожен. Не бива да грешим. И най-малкият пропуск може да е фатален. Хайде сега да повторим всичко отначало.

Можеше ли една ударна бойна единица от шестдесет души да се справи с цялата психоска империя? Този въпрос ги караше да влагат двойно повече усилия при обучението. Повтаряха всичко отново и отново.

Но все още не разполагаха с ключа към успеха – златото.

7

В мината се работеше денонощно на три смени. Навлизаха все по-навътре в жилата от бял кварц, но злато нямаше.

На шестдесетия ден я изгубиха. Преди хиляди години земен трус я бе изместил нагоре или надолу, наляво или надясно. Пред тях се изправи гола скала. Жилата беше изчезнала.

Предвиждаха и такава неблагоприятна възможност. Седмици наред бяха изпращали разузнавачи, за да търсят скрити запаси от злато навсякъде в обсега на транспортните самолети.

Надеждата, свързана с намерената преди време от Джони златна монета в банковия сейф в Денвър, се изпари. Повечето от тях имаха само нумизматична стойност и бяха от посребрена мед. Откриха само пет златни, а те ни най-малко не ги доближаваха до изпълнението на задачата – един тон злато.

Няколкото украшения, изровени от някогашен бижутерски магазин, прибавиха към общото количество само още петдесет жалки грама.

Очевидно персоналът на древните мини в планината не е държал златото в сейфовете си. В тях имаше само разписки – „Изпратени толкова и толкова унции на Монетния двор на САЩ в Денвър“ или „Доставени толкова и толкова килограма концентрат за претопяване“.

Данълдийн и още двама шотландци предприеха през нощта много рисковано пътуване до едно място на източния бряг, наричано някога Ню Йорк. Надяваха се да не бъдат засечени от разузнавателния самолет по това време. Повечето сгради бяха срутени, а сейфовете – разбити и изпразнени.

Посетиха и открития от историка Форт Нокс, но там също намериха само развалини.

Данълдийн направи безброй снимки с безценна информация – паднали мостове, купчини камъни и бетон, дивеч, диви говеда, цели армии гризачи и нито следа от хора. Когато разказваше за преживяното, на човек можеха да му настръхнат косите.

Но злато нямаше.

Стигнаха до извода, че психлосите са го изровили и отнесли всичкото още преди хиляда години. Сигурно са го задигали дори от труповесте по улиците – пръстени, златни зъби, украшения. Може би именно то и вроденият им навик да убиват за удоволствие са станали причина за изчезването на цели народи от лицето на Земята. Откриха доказателства, как веднага след завладяването на планетата хората са били избивани единствено заради златните им пломби. Вече разбираха защо Търл е готов на всякакви рискове, само и само да се сдобие с жълтия метал. За хората той означаваше твърде малко. Те не го използваша за търговия. Беше красив, неръждаем и лесен за отливане, но за тях стоманата имаше много по-широко приложение и следователно беше много по-ценна. Представите им за търговска дейност се свързваха единствено с размяната на полезни предмети.

Всички тези разсъждения обаче не им помагаша да намерят необходимия тон злато. Копаша като луди, за да попаднат отново на жилата, но безуспешно.

На седемдесетия ден я откриха. При разместването на пластове се бе отклонила на около седемдесет метра на север и само на десет метра от повърхността.

Избърсаха капките пот от челата си, защото от студа и вятъра на тези височини те моментално замръзваха. Направиха нова площадка за техниката. Изкопаха друга шахта и галерия по протежение на кварцовата жила. Тя беше изтъняла и станала около метър в диаметър. Дълбаеха усърдно. В тъмния тунел на всички страни хвърчаха люспи кварц. Беше задимено.

Джони отново се зае с изучаването на военните сводки и рапортите, получени от бойните самолети. Трябваше да се запознаят най-подробно с тактиката на психлосите. Отново бе озадачен от информацията за нападението над несъществуващия танк в Денвър. Накрая намери точното му местоположение върху избелелите сателитни снимки. Те бяха продължили да пристигат дълго след смъртта на президента. Да, на тях ясно се виждаше силуетът му.

Бяха проучили всяко местенце в Денвър. Както можеше да се очаква, Търл нямаше намерение да преработва златото си в Монетния двор

на САЩ. Беше подготвил помещение в мазето под останките на една лярна, разположена на няколко минути път с кола от двора. А него щеше да използва само като приемателен пункт.

Но намерените в мините фактури за изпратено злато бяха толкова много, че на Джони му се струваше невъзможно да изчезне цялото количество. Все някъде беше останала част от него. То им беше нужно, в случай че от жилата не получат нищо. Може би несъществуващият във военните сводки танк е охранявал двора?

Без да губят време, заедно с Данълдийн се насочиха към него. Увериха се, че в късния следобед наоколо не преминават самолети и земеходи. Кацнаха в парка, скриха самолета под клоните на огромните дървета и безшумно влязоха в сградата.

Там цареше пълна тишина. Шотландците вече бяха идвали тук на разузнаване, но решиха да претърсят мястото още веднаж, в случай че психосите са пропуснали някой секретен сейф. Не намериха нищо.

Нощта се бе спуснала и те обикаляха обезкуражени в тъмнината. Данълдийн с удоволствие се ровеше в купчините метал, представлявали някога коли. Опитваше се да си представи как ли са изглеждали, когато са били в движение. Джони си мислеше за снимките на улицата и сградите, показани му от Търл. Заобиколи постройката и освети с миньорската си лампа околността, но така, че светлината да не може да се забележи отдалеч.

Изведнаж се оказа пред една купчина, по-голяма от другите. Хрумна му, че може би това е танкът, унищожен от бойния самолет. Несъществуващият танк.

Повдигна няколко чима, тъй като целият беше покрит с пясък и трева. Изряза ги много внимателно, за да ги постави после обратно и да не личи чуждата намеса. Това нещо не беше обикновена кола. Стоманата беше толкова дебела, че дори многогодишната ръжда не бе успяла да я разяде. Там, където бяха попаднали бомбите, металът се беше огънал. Никога не бе виждал подобно нещо. Имаше тесен отвор, през който можеше да се стреля, но това бе единствената прилика с истински танк. Прозорците бяха с решетки като на клетките в зоологическата градина. За какво ли е служило това чудо? Отвори с миньорския лост една от вратите и влезе. Вътрешността бе почерняла от експлозията, а металните листове на пода – нагънати. Повдигна един от тях.

Само няколко секунди по-късно Джони имитираше чуруликането на птичка – уговорения с Данълдийн сигнал. Не след дълго шотландецът се появи.

Както можеше да се предположи, при атаката на психосите Монетният двор на САЩ е потърсил начин да евакуира съдържанието на сейфовете си.

ЗЛАТО! И то в какво количество!

Изключително тежките кюлчета бяха прекарвали тук повече от хиляда години. Никои не ги бе открил, защото всички са смятали, че е най-обикновен танк.

Силно развълнувани, двамата мъже се опитваха да ги претеглят с ръце. Ентузиазмът им изведнаж помръкна.

– По-малко от една десета от тона – каза Данълдийн. – Достатъчно ли ще е за Търл?

Джони беше убеден в обратното. Дори за собствения му план нямаше да е достатъчно.

– Все пак парче хляб е повече от нищо – обади се Данълдийн.

Качиха седемдесетте килограма злато на самолета, покриха отново „танка“ с чимове и залчиха следите си по снега.

Вече разполагаха с около сто килограма злато.

Трябваше им тон.

Положението щеше да ги принуди дори да прибегнат до услугите на алхимията – легендата за възможността оловото да се превръща в злато. Така смяташе историкът. И наистина той прекара цялата нощ в безплодни опити да разреши този проблем.

Пасторът посети селото на Джони, за да предупреди хората за вероятността да им се наложи да дойдат в отбранителната база. Предаде на Джони много поздравии от леля Елен. Тя го била предупредила да внимава, когато обикаля всички тези непознати места. Джони усети, че пасторът не е безразличен към леля му, и тайничко в себе си му пожела успех.

Чувстваха се много зле, защото нямаша възможност да предупредят и останалите хора на планетата.

Ако не успееш, човекът наистина щеше да изчезне.

8

Работата на смяната, застъпила в мината в края на осемдесет и шестия ден, започна както обикновено. Напоследък жилата все повече се стесняваше и като че ли пак щеше да изчезне. Предварително знаеха, че не могат да разчитат на голям успех, но въпреки това всеки

безрезултатен ден им носеше голямо разочарование.

Данълдийн, вече напълно възстановен след аварията по време на земетресението, работеше с тежка къртачка. Беше плувнал в пот в тясната задушна галерия. Една капка се стече в окото му и за момент му се стори, че е цветна. Спря машината, за да види по-добре. Отново погледна пред себе си през облаците дим и бял прах. Същата картина продължаваше да танцува пред очите му.

Не, не беше видение!

Посред бялата кварцова жила едно малко кръгло петънце светеше в жълто.

Отново включи машината. Вибриращото ѝ острие се впи дълбоко в минерала. Изключи я и се приближи до стената.

Стоеше като вцепенен. Изсвири силно, за да спре работата в галерията.

Сочеше нещо. Галерията се изпълни с викове на лудешка радост!

Това беше злато!

Най-сетне бяха попаднали на втора каверна!

Скоро след това радостта утихна и всички инструменти заработиха върху жилата.

На фона на белия кварц златото блестеше все по-силно.

Дежурният в лагера прие въодушевеното съобщение и само след няколко минути третата смяна им се притече на помощ.

В града ликуваха.

Всички шотландци, дори и двете възрастни вдовици, направиха жива верига до мината, за да прехвърлят безценния метал. Започна трескава работа – претегляха, пълнеха торбите с руда и ги товареха. По дяволите, това, че златото не беше съвсем чисто, нямаше никакво значение. В големите буци то се виждаше ясно във формата на спирали или като фина мрежа.

Преди залез слънце на осемдесет и осмия ден бяха изкопали цялата каверна.

Без кварца златото тежеше седемстотин и петдесет килограма.

Като се прибавеха и сто и четиридесетте килограма, които вече имаха, ставаха почти деветстотин.

Не беше един тон, но щеше да стигне.

Всичко се развиваше по плана!

Започнаха да смазват автоматите.

Пасторът се молеше за успеха им непрестанно и от все сърце. Никога досега залогът не е бил толкова голям.

Търл чакаше пред Монетния двор и се опитваше да прикрие възбудата си. Осемдесет и деветият ден настъпи. Слънцето залезе преди два часа. Тъмнината беше приятна, а още по-хубаво бе, че следващите три нощи щяха да са безлунни.

На планетата всеки момент щеше да настъпи пролетта. Вече имаше два-три топли дни. Всичкият сняг се бе стопил. Времето беше топло дори за сезона. Пригответи се да чака. Наивно бе да си мисли, че глупавите животни ще дойдат навреме.

Подпря се на камиона с открита каросерия, с който пристигна от базата. Той беше истинска таратайка, дори не фигурираше в инвентарния списък на транспортния парк. Така че и да изчезнеш, никой нямаше да го потърси. Подготви го старателно.

Но за негово учудване животните пристигнаха точно в уречения час.

Със затъмнени фарове, колкото да виждат пред себе си, камионът им се приближи и спря само на около метър от Търл.

Беше тежко натоварен. Значи, все пак спазиха поетото обещание. Да, животните наистина бяха глупави!

В кабината имаше три човешки същества. Търл едва съдържаше нетърпението си. Отиде до каросерията. Започна да осветява и да опипва торбите. Злато! Непречистено, необработено, по него все още имаше поленнали люспи кварц... но се виждаха и късове претопено злато.

Изведнаж се опомни, отдръпна се и провери с детектора си торбите за радиация. Бяха чисти.

С опитно око прецени тежестта на товара по огъването на ресорите. Ако не се смята теглото на самите животни – около двеста килограма, и нормалното количество на примесите, оставаха му приблизително деветстотин килограма. Според последните борсови бюлетини поради малените количества злато цената му на Психло бе скочила на 8321 галактически кредита за унция. Този товар струваше – той можеше да смята наум много добре – около 189 718 800 кредита! Това представляваше не едно, а направо няколко състояния!

Богатство и власт!

Идеше му да подскочи от радост.

Животните още не бяха слезли от кабината. Търл се приближи до нея и ги освети с проектора си. Тези приятелчета бяха с черни бради!

В действителност това бяха Данълдийн, Дуайт и още един шотландец.

С помощта на жестове Търл се опита да разбере къде е животното Джони.

Не бяха сигурни дали са го разбрали точно, но Дуайт, който знаеше психоски, подозираше какво го интересува. Нарочно заговори на развален език:

– Джони няма може дойде. Него има катастрофа. Крак ранен. Той каза ние дойде. Много извинява.

Търл малко се стресна от това съобщение, то донякъде объркваше плановете му. Но наистина на една от снимките, направени от разузнавателния самолет днес, се виждаше преобърнат булдозер. За пръв път от много месеци насам на нито една от тях не бе заснет русокосият Джони. Всъщност това не беше толкова важно. Нямаше да попречи на намеренията му. Просто щеше да отложи екзекуцията на момичетата, защото раненият крак не лишаваше животното от парапсихическите му способности. Трябваше да се справи с него. Ако надушеше нещо, щеше да накара останалите да направят сума поразии. Търл можеше да се пребори и с тях, но защо да си създава излишни главоболия!

– Ние помогнем пренесем торби на друг камион – предложи Дуайт.

Това изобщо не влизаше в сметките на Търл.

– Не – отговори той с категорични жестове, които в тъмнината трудно се забелязваха. – Просто ще си разменим камионите. Ясно ли е? Аз ще взема вашия, вие моя.

Тримата шотландци се измъкнаха от огромната кабина на психоския камион и се прехвърлиха в този на Търл.

Данълдийн пое управлението. Включи двигателя, направи широк завои и потегли обратно по пътя, откъдето бяха дошли.

Търл ги наблюдаваше с усмивка върху костните си устни.

Камионът стигна до ъгъла, зави в една странична уличка и изчезна от погледа му.

Данълдийн бързо натискаше копчетата, за да го насочи надолу по наклона.

Погледна встрани, за да се убеди, че Дуайт и другият шотландец са успели да отворят вратата.

– Скачайте! – изкрещя им той.

Те моментално го послушаха и изхвърчаха навън.

Данълдийн отвори своята врата, скочи, свит на кълбо, и се претърколи няколко пъти по меката трева на улицата.

Хвърли поглед назад. Приятелите му вече се бяха изправили на крака и тичаха, за да се скрият. Приличаха на две плъзгащи се сенки в нощта.

Извади от колана си топлозащитно наметало, наметна го и се спусна по една алея. Успя!

Празният камион продължи още тридесетина метра надолу по улицата. Избухна с оглушителен гръм и силната взривна вълна помете сградите от двете страни на улицата.

Търл се смееше, изправен край натоварения със злато камион. Чуваше как части от машината и вдигнатите във въздуха сгради падат обратно на земята. По-леко засегнатите постройки продължаваха да се сричат с грохот. Беше много доволен. Радостта му щеше да бъде още по-голяма, ако и животното Джони беше там. Нямаше смисъл да ходи да проверява. Не би намерил нищо. Задействуваната от разстояние взривна капсула беше монтирана под седалките.

Качи се на тежко натоварения камион и потегли към приспособената от него леярна.

Беше избрал петия вариант от седемте възможни за взривяване на камиона. Всяка прогноза е рискована.

Наблюдателите, облечени с топлозащитни наметала, се оттеглиха към близките сгради. Намериха Данълдийн и другите двама. Започнаха да се подготвят за втория етап на операцията. Щяха ли да имат същия късмет и следващия път? Наистина беше рисковано предварително да се предвиждат действията на един полудял психло.

10

В работилницата на старата леярна Търл беше приготвил всичко. Прозорците бяха закрити, а вратите – плътно затворени. От съоръженията, използвани някога от хората, бе запазил единствено един огромен метален котел в средата на помещението. Но дори и него подобри, като му монтира мощни психоски нагреватели.

Навсякъде се виждаха инструменти, леярски форми и молекулни пръскачки.

От моргата в лагера беше донесъл и маркировъчната машина.

Търл паркира камиона пред неосветената врата и без никакво усилие започна да пренася по шест-седем торби наведнаж. Изсипваше ги в котела.

Скри камиона, влезе и залости вратата отвътре. Провери дали всички прозорци са добре затворени и затъмнени, но не забеляза една съвсем наскоро пробита дупчица. Включи осветлението.

Със заучено движение провери със сондата цялата стая, за да се убеди, че няма подслушвателни устройства или миниатюрни камери. Помещението беше чисто и той остави сондата.

В момента, в който тя изтрака на пейката, една невидима ръка отвори капака на старата вентилационна шахта и постави две камери в удобно за снимане положение. При това неуловимо движение в лъча на една от лампите попадна малко облаче прах. Добре смазаният капак се затвори безшумно.

Търл вдигна поглед. Плъхове, помисли си той. Тези сгради са пълни с тях.

Включи мощните нагреватели и буците злато започнаха да се слягат и да се смаляват. Скоро се появиха мехури. Трябваше да внимава златото да не бъде прегрято. Имаше опасност да премине в газообразно състояние и да се изпари. Носещите греди на покрива на тази стара леярна сигурно целите бяха позлатени от изпаренията през годините, когато е работила. Наблюдаваше внимателно термометрите.

Жълтооранжевото съдържание на котела се втечни и той включи нагревателите на режим за поддържане на постоянна температура.

Беше подредил леярските форми. Обикновено ги използваша да отливат металните капаци на стандартните ковчези, правени в цеховете на лагера.

С грамадните си лапи в ръкавици Търл държеше огромен черпак. С него започна да прехвърля течността от котела в първата форма.

За всеки капак на ковчег щяха да са нужни по деветдесет килограма чисто злато. Имаше точно за десет. Работеше бързо и с вещина. Не разсипваше нито капчица. Съскането на горещия метал във формата галеше слуха му.

Колко лесно мина всичко! Компанията държеше капациите на ковчезите да са от олово. Тези строги правила бяха установени още преди петдесет-шестдесет хиляди години. Преди това се бе случвало някои от ковчезите да се разпаднат или при отварянето им след междупланетарното телепортиране да се получат слаби експлозии вследствие на натрупаната радиация. Така се замърсяваше площадката за приемане.

На пазара на Психло оловото беше в изобилие. Разполагаха с неизчерпаеми запаси от него, както и от желязо, мед и хром. Но не достигаха злато, боксит, молибден и няколко други метала. А – слава на всички

богове на злото! – уран и други радиоактивни руди нямаше изобщо. По тази причина ковчезите винаги се изработваха от олово, а в някои случаи дори се подсилваха със специална сплав или с бисмут.

На него му бяха нужни само капациите. В моргата имаше цели купища ковчези. Трябваше да действа тайно, без да го усетят, защото при това изобилие щеше да бъде много подозрително, ако някой го види да вкарва нови ковчези.

Вече беше напълнил девет от формите. С последната нямаше да бъде толкова лесно. Котелът бе почти празен и в сместа на дъното имаше много примеси и скални парчета.

Работеше бързо, защото цялата операция трябваше да приключи до съмване. Остави утайката да изстине и изсипа вътре една туба киселина, за да разтвори примесите. Бързо загря котела. Облаците вряща киселина му изглеждаха много красиви. Носеше маска и затова не се страхуваше от вредното им въздействие. Изгреба неразтопените парчета и отново загря златото.

Успя да напълни последната форма почти догоре, но му се наложи да остърже внимателно и дъното на котела. Добави и няколко килограма олово.

Докато пълните форми изстиваха, почисти инструментите си и провери да няма капки по пода.

Течността продължаваше да изпуска топлина и той включи един портативен вентилатор. Почука предпазливо най-близкия капак. Много добре!

Заизважда ги внимателно от формите и ги подпря на пейката. Взе молекулната пръскачка, зареди я с олово и бисмут и започна да ги боядисва. Нанасяше покритието равномерно. Наложил се да я пълни още шест пъти, докато обработи всичките.

Свали ръкавиците си и пригответи маркировъчната машина, която обикновено седеше в моргата. Извади от джоба си списък.

Много старателно написа върху капациите десет имена, личните номера и датите на смъртта.

С набавянето на десетте трупа срещна известни затруднения. Първите бяха на тримата часови, убити от експлодиралата пушка. Следваха Нъмф и проклетият Джейд, дяволите да го вземат. Провежданата от компанията програма за безопасност на труда, както и медицинските грижи бяха намалили броя на жертвите под очакванията. От последното телепортиране досега в мините имаше само три смъртни случая. Нужни му бяха още два.

Мислеше да ги набави, като в една от пробитите дупки пусне незабелязано взривна капсула, малко преди в нея да бъде поставен експлозивът. Разчиташе да загинат поне двама-трима, но единствената жертва се оказа специалистът по взривяване.

Следващият случай беше по-сложен. Разхлаби кормилния болт на една триколка. Тези машини развиваха висока скорост, а се движеха по земята и постоянно трябваше да заобикалят различни препятствия. Наложил се да чака цели три дни, докато кормилото най-после откажа и служителят, който я управляваше, загина при катастрофата.

Така вече разполагаше с десет трупа и десет имена.

Гравира имената върху мекия метал на капациите с машината за маркиране. Внимателно провери крайния резултат. При два от надписите покритието беше остъргано и златото се виждаше. Взе молекулната пръскачка и отново обработи с бисмут и олово повърхността. Така вече беше по-добре.

Драсна с нокът по единия. Беше хубаво изсъхнал и не оставаха следи. Вероятно нямаше да бъде повреден и при транспортирането.

В долния ляв ъгъл на всеки един от капациите постави малко кръстче, незабележимо за този, който не знаеше за съществуването му.

Времето напредваше. Бързо събра инструментите си и демонтира нагревателите от котела. Огледа помещението. Всичко беше наред.

Изгаси осветлението и докара камиона пред вратата. Започна да товари капациите по два-три наведнаж. Нахвърля инструментите върху тях.

Върна се обратно в стаята, взе една торба, пълна с прах, и го посипа по пода. С помощта на прожектора си отново провери всичко, затвори вратата и потегли щастлив.

Капакът на вентилационната шахта в леярната се отвори и една ръка бързо прибра миниатюрните камери. Дупката в рамката на прозореца беше запушена.

Търл караше бързо към лагера. Беше късна нощ, но от дълго време насам всички бяха свикнали да чуват ръмженето на колата му през всички часове на денонощието. Това не правеше впечатление на никого.

Беше много тъмно.

Спря пред моргата. Внесе десетте капака, без да включва осветлението. След това отиде до близкото буниче и внимателно зарови инструментите си под купчината отпадъци.

Върна се при моргата, затвори вратата и включи осветлението. Провери помещението за подслушвателни устройства.

Не видя миниатюрната дупчица в дебелата стена и камерата, която

се появи веднага след като той отмина.

Търл внесе десет нови ковчега от купчината и ги подреди. Свали капациите им и ги хвърли обратно при другите. Избута ковчезите до вратата, за да могат на деветдесет и втория ден да бъдат вдигнати по-лесно.

Свали от масите трупове на десетимата психлоси и грубо ги нахвърля в тях.

Джейд беше последен.

– Джейд, мръсен глупако, какъв скапан агент на ИБР беше! Не беше много умно да идваш тук и да се опитваш да надхитриш по-опитния от теб. И в крайна сметка какво се получи?

Той вдигна единия от капациите и провери името.

– Спечели си достойно погребение под фалшиво име – Снит.

Изцъклените очи сякаш го гледаха с укор.

– Не, Джейд – каза Търл, – няма смисъл да спорим. Абсолютно никакъв. Нито твоето убийство, нито това на Нъмф някога ще ми бъдат приписани. Довиждане, Джейд!

Затвори капака с трясък.

Същото направи и с останалите ковчези. Внимателно провери малкото кръстче на всеки от тях.

Взе инструмента за студено заваряване и ги запечата. Върна го в шкафа, остави на мястото ѝ машината за маркиране.

Огледа помещението и се изправи доволен. Дотук всичко вървеше идеално.

Беше готов цял един ден преди часа за телепортиране. Изключи осветлението.

Не чу нито тихия шепот отвън, нито стърженето при издърпването на миниатюрната камера и последвалото запълване на дупчицата с цимент.

Търл отвори вратата. Вече се развиделяваше.

Прекоси незаграденото пространство до зоната за телепортиране, мина през нея и се изкачи по хълма към канцеларията си.

При моргата две незабелязани от него фигури, увити в наметала, се плъзнаха безшумно към дефилето.

Четири часа по-късно на деветдесет и първия ден Джони, Робърт Лисицата, членовете на съвета и на бойните групи отново и отново разглеждаха с угрижени лица направените снимки. Не биваше да пропуснат и най-малката подробност, а с нея и големия си шанс. Не можеха да си позволят такова нещо. Не само тяхната, а и съдбата на цели галактики зависеше от това. Нямаха право на нито една грешка.

ДВНАДЕСЕТА ГЛАВА

1

Силно осветената шумна зала за отдих беше претъпкана с психлоси. Повечето бяха пияни. Голямото тържество преди деня на телепортирането беше в разгара си. Чар и още двама служители се връщаха у дома.

Имаше истински повод за празнуване – краят на службата на тази проклетата планета. Келнерите сновяха насам-натам и носеха в огромните си лапи по пет-шест кутии кербанго едновременно. Психлоските, отърсили се от сковаващите ежедневни норми на поведение, се шегуваха свободно и дори позволяваха да бъдат потупвани отзад. Вече имаше няколко сбивания, завършили, без да се разбере причината за тях. В цялата тази суматоха някои играеха хазартни игри, други изпробваха точната си стрелба.

Към служителите, които си заминаваха, се отправяха мръсни и неприлични закачки: „Пий едно кербанго в «Кривия нокът», като се прибереш в Имперския град!“, „Недей да си купуваш повече жени, отколкото можеш да оправиш за една вечер!“, „Разкажи на онези крастави магаре-та в администрацията някои неща за това отвратително място!“.

Атмосферата беше толкова весела, че дори Кър се включи в пиршеството. С важен вид дребничкият психло се опитваше да бъде арбитър в една надпревара, при която трябваше да се изпие колкото се може повече кербанго с вързани отзад лапи, докато някой доброволец го сипваше в устата на състезателя.

Петима служители скандираха девиза на училището си, който звучеше приблизително така: „Психло, психло, психло, убий го, убий го, убий го...“ Това се повтаряше отново и отново, без никаква мелодия, но пък достатъчно гръмогласно.

А там навън, покрай площадката за телепортиране, безшумно преминаваха няколко коня с увити в кожа копита, за да не се чуват стъпките им. Те излязоха от дефилето и под прикритието на тъмнината се насочиха към моргата. Зеленикавите отражения от светлините на лагера достигаха до тях, но бяха съвсем слаби и не можеха да ги осветят. Чу се тихо метално издрънчаване, когато Ангъс Мактавиш отключи с шперц вратата на моргата.

Чар беше много пиян и едва се държеше на краката си. Приблужи се с клатушкане до Търл. Той също изглеждаше пийнал, но в действителност беше трезвен и хладнокръвен.

– Много добра идея – каза Чар.

Имаше лошо пиянство и колкото повече пиеше, толкова по-проклет ставаше.

– Какво имаш предвид? – опита се Търл да надвика врявата.

– Ами че мога да разкажа нещичко на онези в администрацията на родната планета – изхълца Чар.

Търл замлъкна. Чар не успя да види как очите му се присвиха и в тях заиграха пламъчета. Тогава Търл каза пиянски:

– Ела замалко навън, Чар. Имам едно подаръче за теб.

Чар повдигна костните си клепащи:

– Нямам маска.

– Зад вратата има колкото щеш. Избери си една – отговори му Търл.

Излязоха незабелязано. Търл го поведе по коридора. Нахлузиха небрежно маските. Търл извлече Чар през херметично затварящата се врата.

Поведе го към клетките в зоологическата градина. Огън не се виждаше, беше твърде късно. Пред клетката нямаше никакъв вързоп.

Чар поизтрезня от хладния пролетен въздух и започна да демонстрира проклетията си.

– Животни – сви устни той. – Ти обичаш животните, Търл, а аз не мога да ги понасям.

Търл не го слушаше. Какво ставаше там, край моргата? Той се взираше внимателно. Долу имаше животни!

– Много си умен, Търл! Но все пак недостатъчно, за да излъжеш мен!

Търл направи няколко крачки към моргата, за да вижда по-добре. Извади джобно фенерче и насочи лъча му в тази посока. Какви бяха тези кафяви неща? Не можеше да види ясно.

Накрая разбра – стадо бизони. Всяка година със затоплянето на времето те идваха от север. Сред тях имаше и коне. Загаси светлината. В далечината се чуваха глухите стъпки на дивите животни. Те шумно пасяха – ясно се долавяше скубането и преживянето на жилавата пролетна трева. Някъде се обади бухал. Обикновените идиотски звуци на тази проклетата планета! Той отново съсредоточи вниманието си върху Чар.

Прегърна го през рамо и го поведе към тясното пространство

между куполите на лагера. Бяха скрити от чужди погледи, а и тук тъмнината беше непрогледна.

– Значи, не съм могъл да те излъжа, приятелю Чар? – попита Търл.

Бухалът отново се обади.

Търл се огледа. Не можеха да бъдат видени отникъде.

Чар го наблюдаваше подигравателно.

– Взривната капсула – каза той, като приближи лицето си до Търл. Олюля се и Търл го подхвана да не падне.

– Е, и какво?

– Ами чисто и просто изстрелите в канцеларията на Нъмф не бяха от лъчев пистолет. Това си беше най-обикновена взривна капсула. Какво си мислиш, стар миньор като мене винаги може да надуши разликата между пистолет и взривна капсула.

Търл се престори, че се чеше по гърба, и бръкна под колана си, като измъкна скрит нож. От дълго време се опитваше да намери аргументирана причина за изстрелването на бомбардировача на по-следващия ден. Изведнаж му се предостави такава възможност, и то без да рискува да си има неприятности с парапсихическите способности на животното.

– Назначението на Кър под такъв жалък предлог, и то само няколко часа преди това! О-о! – възкликна враждебно настроеният Чар. – Достатъчно си хитър, за да заблудиш всички, но за мен си направо прозрачен. Мен не можеш да излъжеш.

– Е, и какво мислиш за това? – попита Търл.

– Да мисля! Няма защо да мисля! Когато се прибера у дома, ще им разкажа някои неща. Не си толкова хитър, Търл. Смяташ ли, че не мога да различа миризмата на избухнала взривна капсула и на пистолетния изстрел? Все някой ще ми повярва у дома.

Търл заби тридесетсантиметровото острие в сърцето на Чар. Това беше стоманеният нож, който Джони бе дал на Крисис.

Бавно положи отпуснатото тяло на земята. Покри го с едно захвърлено парче брезент.

Върна се при клетката и погледна вътре. Момичетата спяха.

Стадото бизони все още се точеше край мургата.

Влезе в залата за отдих. Тази вечер имаше да свърши още много неща, но компанията не биваше да усети отсъствието му точно в този момент. Той се присъедини към пеещите психлоси. Те бяха много пияни.

А в мургата мъжете работеха безкрайно внимателно, за да не раздразнят стадото, докарано нарочно за прикритие. Разтовариха и отведоха конете.

Никой не видя убийството на Чар. Беше невъзможно човек да се приближи на такова разстояние до куполите, без да бъде забелязан. В моргата продължаваха работата си. Те не знаеха, че се е случило нещо непредвидено.

Тържеството по случай изпращането продължаваше, врявата се чуваше далеч извън лагера. Никой не забеляза отсъствието на този, за когото то беше организирано.

2

Джони лежеше в един ковчег до вратата. Капакът беше леко откренат, за да може да диша и да гледа. Отвън, върху покрива, беше монтирана миниатюрна камера, която показваше обстановката около лагера. Беше облечен в дрехи от син чинкоски плат, но носеше собствените си мокасини, защото с тях тичаше по-бързо.

Днес само за две минути трябваше да направи две неща на точно определени места и в точно определено време. Беше ги тренирал многократно и ако не успееше, целият им план щеше да се провали, Криси и Пати ще умрат заедно с шотландците и с всички оцелели хора по Земята.

Джони чу предупреждението на сирената от контролната кула край площадката за телепортиране. Пристигаха новите попълнения.

– Изключете всички двигатели! Отдръпнете се!

Разнесе се познатото жужене. Земята потрепери. Капакът на ковчегата задрънча. Шумът се усилваше.

Изведнаж върху платформата се появиха двеста новодошли психоси заедно с багажа им.

Жуженето затихна, но леките вибрации продължаваха.

– Координатите да се задържат фиксирани и да се премине към втора фаза!

Внезапно цялата площадка се оживи. До обратното телепортиране за Психло оставаха час и тринадесет минути.

Служителите от „Личен състав“ насочваха новопристигналите и ги строяваха в редица.

Търл погледна тази сбирщина. При пристигането на последните попълнения той изживя много неприятен удар и сега нямаше никакво намерение да рискува. Почти беше сигурен, че ще изпатят нов Директор на планетата, някой, който да замести Кър. Може би тогава ще трябва да

действува много бързо. Насочи се към строените психлоси, без дори да провери багажа им за контрабандни стоки. Просто гледаше скритите зад маските лица и проверяваше лицата им. Двеста души. Още двеста нещастници, които биха донесли значителни приходи на Нъмф с орязаните си заплати. Търл провери цялата редица. Когато стигна края ѝ, изпита облекчение. Тук нямаше заместник на Кър. Само обичайната измет от бедняшките квартали на планетата, един случайно изпратен младши служител и двама дипломанти от миньорското училище. Нищо особено. Квалификацията на нито един от тях не отговаряше на длъжността Директор на планетата. Всички бяха унили. Нямаше и агенти от ИБР!

Търл направи знак с лапа да ги разпределят. Част от тях щяха да бъдат откарани със самолети до мините по други места на планетата. Останалите трябваше да спят тук. Натовариха ги на камиони с открити каросерии и ги откараха.

Търл изпита голямо облекчение. Отпрати се към моргата. Проклетият кон на животното, който обикновено се мотаеше из лагера, сега пасеше зад нея.

– Марш оттук! – изкрещя Търл и замаха с лапи, за да го прогони.

Конят го гледаше с безразличие и дори се приближи, когато чудовището понечи да отключи вратата.

Търл я остави широко отворена.

Вътре лежаха подредени десетте ковчега, подготвени за пренасяне до площадката с подземните машини. Провери малките кръстчета на капациите. Нямаше нищо подозрително. Белегът на всичките беше непокътнат.

Погали с любов капака на най-близкия ковчег. Пое дълбоко въздух. Може би след десетина месеца, през някоя тъмна нощ на Психло, в отдалеченото и страшно гробище на компанията той ще ги изкопае. А това означава богатство, власт! Беше ги спечелил с цената на толкова много усилия. Но сигурно харченето на парите ще е безкрайно по-приятно.

Първата подземна машина влезе и пъкна вилницата си под един от ковчезите. Търл излезе. Провери името в списъка. Погледна втория ковчег, третия, четвъртия... Спря озадачено. Как е могъл да напише фалшивото име на Джейд погрешно?! Не „Снит“, а „Стин“. Провери дали на капака има кръстче. Да, личеше много ясно. По дяволите! Ще отбележи в официалните документи стрешеното име. Бившият агент е мъртъв. Това беше важното.

Нахвърляха ковчезите безразборно върху платформата. Търл наблюдаваше, леко разтревожен от грубото им стоварване, но за щастие

ните един от тях не се прекатури.

Вече бяха пренесени девет. Отговорникът на транспортната група спря машината си до Търл, за да може да провери и последния ковчег.

– Струват ми се страшно тежки – обади се отговорникът.

Търл вдигна поглед, като се опитваше да скрие тревогата си. Бяха само със стотина кила по-тежки от обикновено и тази разлика трудно можеше да се отрази на мощните машини.

– Сигурно акумулаторът ти е изтощен – каза Търл.

– Може и така да е – отвърна отговорникът.

Беше му се сторило, че ковчезите са два пъти по-тежки, но замълча. Подкара машината и стовари последния.

Камионът, който откарваше заминаващите, се приближи. Шофьорът изглеждаше малко притеснен. В каросерията стояха двама административни служители и трима миньори с багажите си. Шофьорът подаде списъка на Търл.

– Налага се да нанесеш някои поправки – поясни той. – Тук фигурира и името на Чар. По разписание той трябваше също да си замине днес. Всички си изпочупиха краката да го търсят, но него го няма никакъв. Багажът му е тук, а самият Чар е изчезнал.

– Много добре знаеш, че това е невъзможно – възрази Търл. – Кой е неговият багаж?

Шофьорът посочи една купчина торби и Търл с един замах ги свали от камиона.

– Проверихте ли в женските спални? – попита той.

Шофьорът се засмя:

– Как не се сетихме за това! Ама страшно празненство беше снощи!

– Ще го телепортираме след шест месеца – каза Търл.

В графата срещу името на Чар написа: „Връща се по-късно“, и се подписа.

Камионът продължи, за да откара пътниците до платформата. Те стояха скупчени и проверяваха дали маските им са добре сложени. Намираха се само на няколко метра от ковчезите.

Търл погледна часовника си. Бяха изминали час и единадесет минути. Оставаха още две.

– Координатите са фиксирани за втора фаза – прозвуча по високоговорителя на контролната кула. Бялата светлина вече примигваше.

Търл се върна в моргата. Проклетият кон продължаваше да се мотае около вратата. Чудовището размаха заплашително лапи. Конят отстъпи няколко метра и продължи да пасе.

Изпитваше истинско облекчение, че ковчезите вече не бяха тук. Изправи се и ги загледа с любов. Оставаше още минута.

Изведнаж козината му настръхна. От моргата, от празната морга се чу глас!

3

Когато и последният ковчег премина през вратата, Джони безшумно се измъкна от скривалището си. На пояса му висяха три боздугана, в ръцете си държеше четвърти – най-тежкия. Постави в средата на стаята един магнетофон и бързо се скри зад вратата. Сянката на стоящия отвън Търл падаше върху пода.

Магнетофонът заговори – беше запис на гласа на Търл:

– Джейд, мръсен глупако, какъв скапан агент на ИБР беше!

Звукът беше достатъчно силен, за да се чуе и навън.

Сянката на Търл подскочи.

Записът продължи:

– Не беше много умно да идваш тук и да се опитваш да надхитриш по-опитния от теб...

Търл се втурна панически през вратата и я затръшна след себе си. Вдигна крак, за да стъпче магнетофона с тежкия си ботуш.

Джони се хвърли към него. Стовари боздугана върху главата му с точно премерено движение – беше тренирал този удар безброй много пъти върху кукла.

Още преди тялото на Търл да падне на земята, той разкопча с другата ръка джоба му и ловко измъкна дистанционното управление, с което толкова време бе държан в подчинение.

Високоговорителят трещеше: „Координатите фиксирани за първа фаза! Изключете всички двигатели!“

Джони нанесе още един удар. Тежкото тяло се строполи. Смъкна маската на Търл и я захвърли в другия край на моргата. Надвеси се над него. От главата на чудовището се стичаше зелена кръв. Обутите му в ботуши крака конвулсивно ритяха по пода. Внезапно притихна. Дишането му спря. Погледът му стана стъклен. Щеше му се да застреля Търл веднага. Извади пистолета си, но не се реши да натисне спусъка. Жуженето още не беше започнало и един изстрел можеше да ги накара да спрат телепортирането. Джони знаеше, че щом кабелите завибрират, процесът става необратим.

По високоговорителя се чу: „Отдръпнете се!“

Въздухът се изпълни с характерното жужене.

Бяха започнали да текат двете съдбоносни за Джони минути. Ако не успееше, щяха да бъдат последните от живота му. Той включи хронометъра на китката си.

Изскочи като стрела през вратата. През тези две минути никой не би се осмелил да използва оръжие – дори и един изстрел можеше да разстрои фиксираната координатна система.

Джони бързо се ориентира в обстановката. Уиндсплитър беше само на няколко крачки от определеното място. Метна се на гърба му и препусна в луд галоп.

Носеше се като вихър към платформата.

Жуженето се засилваше. Всичко, струпано върху нея, щеше да се озове на Психло, където дори нямаше въздух за дишане. Ако планът му успееше, планетата на завоевателите нямаше да е приятно място за посещение.

Копитата на Уиндсплитър изтракаха по металната платформа. Джони го спря с рязко дърпане на юздите и конят се изправи на задните си крака. Без да губи време, се насочи към първия ковчег. Пръстите му напипаха едва забележимата халка, която висеше изпод капака. Той дръпна рязко и тя остана в ръката му заедно с шнура.

Следващият ковчег. Халката. Дърпане. Изтегляне на шнура. Вторият бе готов!

Следващият. Халка. Шнур. Третият!

От високоговорителя се понесе истеричен глас: „Отдръпни се от платформата! Освободи платформата!“

Изведнаж малката група психлоси край ковчезите се раздвижи. Те гледаха с невярващи очи, чак зяпнаха от изненада. Един от административните служители, все още пиян от снощната веселба, вдигна ръка и посочи към него.

Четвъртата, петата, а после и шестата халка.

В ковчезите имаше десет планеторазрушителни атомни бомби, забранени с конвенция, защото всяка една от тях можеше да разцепи кората на която и да е планета и да разпилее останките ѝ из целия Космос.

Около тях бяха подредени екологически най-мръсните примитивни ядрени заряди, също забранени, защото криеха голяма опасност за околната среда.

Седмата халка се беше изкривила. Джони се бореше с нея.

– Хванете го! – изкрещя един служител край платформата.

Петимата психлоси се пригответа за нападение.

Джони запрата боздугана си към първия. Той падна безжизнен на платформата.

Свали от колана си още два боздугана и ги хвърли с всичка сила към неприятелите. Още двама психлоси се проснаха долу.

Отново се наведе над седмия ковчег. Успя да се справи с халката и я издърпа.

И осмата беше в ръката му.

Няколко шотландци доброволци се криеха в храстите наблизко, готови да се намесят веднага и да рискуват живота си, ако Джони не успее. Той им забрани да идват, но не можа да ги спре. Беше изчислил действията си до последната секунда и не искаше никой да пострада заради него.

Джони не бе позволил детонаторите да бъдат фиксирани предварително за определен час, защото ако телепортирането се забавеше или отложеше, цялата Земя щеше да хвъркне във въздуха. Те трябваше да бъдат задействувани едва когато се убедеше, че процесът на телепортиране е навлязъл в необратима фаза. Само тогава щеше да е възможно да изтегли взривателите.

В ръката си държеше деветте шнура!

Останалите двама психлоси се приближаваха бързо.

– Ритай! – извика Джони на Уиндсплитър.

Конят се изправи на задните си крака и стовари копитата си върху психлосите.

Последното чудовище почти беше сграбчило Джони. Десетата!

Джони замахна с боздугана и разби шлема на психлоса. Протегнатите нокти разкъсаха ръкава му. Замахна отново.

Хвърли се върху гърба на Уиндсплитър.

– Давай!

От контролната кула се показа фигура с приготвена лъчева пушка в лапата, но не посмя да стреля.

Жуженето на кабелите се превърна във вой.

Джони слезе от платформата и препусна нагоре по хълма към клетката. Според часовника на ръката му оставаха още четиридесет и две секунди. Никога не бе предполагал, че времето може да тече толкова бавно! Или толкова бързо?!

Уиндсплитър заби предните си копита пред вратата на клетката и се закова на място. Джони скочи от гърба му.

Спря за момент.

Вратата беше отворена! Дървената преграда лежеше на земята!

Къде бяха момичетата? Вещите им се търкаляха наоколо.

Дали не спяха? Под завивките имаше нещо. А, сигурно бяха още в постелите.

Той се втурна с инструмента за рязане на метал в ръка. Извика ги по име.

Не забеляза никакво движение под завивките.

Отхвърли кожата настрана.

Пред него лежеше трупът на Чар. Беше обърнат по гръб и от гърдите му стърчеше ножът от неръждаема стомана, който бе подарил на Криси.

Нямаше време да разсъждава. Бързо изскочи от клетката и огледа околността. Оулд Порк и Дансър липсваха. Възможно ли бе момичетата да са успели да убият Чар и да избягат? Беше малко вероятно. Само допреди минути дистанционното управление беше в джоба на Търл.

Секундите летяха. Намираще се под прицела на лъчевите пушки.

Метна се на Уиндсплитър и го пришпори към върха на скалата. Прехвърли билото и спря внезапно. Под него се свлече лавина от камъни.

Джони скочи на земята и се увери, че е извън обсега на лъчевите пушки. Жуженето, превърнало се във вой, беше достигнало връхната си точка. Във въздуха се долавяха странни вибрации. Той познаваше това усещане.

Пратката на платформата затрептя за миг и изчезна от погледа му!

4

Сега трябваше да последва компенсаторната обратна вълна.

Джони броеше секундите. Дишаше тежко. Уиндсплитър също се задъхваше и трепереше.

Изведнаж земята се разтресе. Чу се оглушителен гръм. В небето блесна светкавица.

Обратната вълна?! Трясъкът беше такъв, сякаш Земята се разпадаше на парчета!

Джони се изкатери до върха на скалата и надзърна от другата страна.

Експлозията беше прекалено силна, за да бъде причинена от обикновената компенсаторна вълна.

Според предварителните му изчисления бомбите трябваше да избухнат на Психло чак след десет секунди.

Контролната кула гореше, от вътрешността ѝ изригнаха пламъци.

Мрежата от кабели около платформата се топеше.

Ударната вълна блъсна машините в зоната за телепортиране. Водите им изпопадаха на земята.

Над зоната се издигаше искрящо сияние.

Куполите на лагера се тресяха, но останаха невредими.

Трусове се предадоха и в равнината.

Беше рано за експлозиите на Психло. Какво се е случило? Дали не бяха пропуснали целта? Дали смъртоносният товар не бе попаднал някъде наблизо? Означаваше ли това, че психлоската армия ще бъде телепортирана всеки момент, за да ги смаже? И най-важното – можеха ли да продължат замисленото нападение?

Джони погледна разтревожено редицата бойни самолети. Преминването на обратната вълна беше уговореният сигнал за излитане.

Хвърли поглед към близките хълмове. Според плана няколко групи шотландци, облечени в маскировъчни противорадиационни костюми, трябваше да изскочат от прикритията си и да заемат позиция за стрелба.

Може би в обратната вълна имаше радиоактивни частици, а той не беше в защитна екипировка.

Ето! Бойните самолети потегляха! Шестнадесет се вдигнаха във въздуха. Във всеки имаше по двама пилоти. Бяха прекарвали цялата нощ, скрити в тях. Всички бяха снабдени с подправени ключове.

Бойните машини излитаха една след друга. Ревът на мощните им двигатели се сливаше ведно. Тридесет и двамата мъже започнаха атаката.

Петнадесетте самолета се насочиха със свръхзвукова скорост към целите си – по един за разположените по цялата планета мини. Задачата им беше да ги бомбардират и разрушат, преди да е организирано контранастипление. Един самолет оставаше, за да прикрива от въздуха нападението на лагера. Радиовръзката беше забранена. Изненадата трябваше да бъде пълна, без всякакво предупреждение!

Джони огледа останалите на площадката самолети, за да се убеди, че са извадени от строя. Бяха леко наклонени. Всичко беше наред...

Внимание! Нещо не бе както трябва. Би следвало да останат четири, защото обучените пилоти бяха тридесет и двама. Но бяха три!

Той се надигна още малко над билото и се огледа разтревожено.

Веднага забеляза какво се е случило.

Една от стените на моргата беше съборена с помощта на ковчег, който лежеше сред отломките!

Търл бе успял някак си да дойде в съзнание и да си пробие път навън.

Джони погледна нагоре.

В небето над лагера кръжаха два самолета. Два! Той сграбчи юздите на Уиндсплитър. Конят беше ранен – навехна крака си при шеметното спускане надолу по хълма. Триста метра го делиаха от самолета.

Напрягна всичките си сили и затича надолу, като не откъсваше поглед от небето.

Откъм лагера срещу него започна да бълва огън една лъчева пушка. Той бягаше сред фонтани от пръст, вдигнати от изстрелите.

Къде бяха бойните групи? Дали не бяха унищожени?

Джони се насочи към най-близкия самолет. Около него просветваха експлозии. Стреляха няколко пушки.

Успя да стигне до самолета и да отвори вратата му наполовина. Миг след това един изстрел я затвори с трясък. Той се промуши под корема на самолета и влезе през другата врата.

Ключът! Трябваше да намери ключа! Къде ли го беше оставил Ангъс? Трескаво опипваше седалките. При сътресението от вълната ключът беше паднал. Един изстрел от лъчева пушка попадна върху стъклото. Ето го! Там долу, на пода!

Точно преди да натисне стартера, чу niskия мощен рев на базаука. След това проехтя и ляат на автоматите.

Двигателите заработиха и пръстите му запрепусаха по пулта за управление. Самолетът се стрелна нагоре и се издигна на височина седемстотин и петдесет метра.

С крайчеца на окоото си забеляза атакуващите бойни групи. Две от тях носеха базауки, а останалите четири бяха въоръжени с автомати. Бяха прекарали нощта в дефилето, облечени с топлозащитни наметала.

Джони включи екраните. Къде ли беше Търл?

5

Няколко километра по-нататък Търл и охраняващият нападението на лагера самолет се бяха вкопчили в битка на живот и смърт.

Джони се насочи към тях. Внезапно те свиха рязко на север. Единият самолет се мъчеше да избяга, а другият го преследваше. Дали пък

двамата шотландци не се опитваха да се спасят с бягство?... Не! Изведнаж разбра какво става. Това беше номер! Търл симулираше отстъпление, за да примами шотландеца в капан.

Забраната за свързка! Проклетата забрана за свързка!

Шотландецът се хвана на уловката.

Преди Джони да успее да стигне до мястото на битката, Търл направи лупинг, улученият самолет бе обхванат от пламъци и с вой полетя към земята.

Джони видя как двамата пилоти успяха да катапултират от двете му страни.

Реактивните струи на портативните двигатели за аварийно напускане на машината припламнаха, за да омокотят кацането. Двамата се приземиха на известно разстояние един от друг.

Ако Джони успее да заеме позиция зад самолета на Търл, докато той е зает да довършва жертвите си... Ето! Чудовището не можа да устои на изкушението и пикира, за да простреля единия от пилотите.

Шотландецът беше улучен и тялото се свлече на земята.

Джони беше точно зад Търл! Натисна спусъците на оръдията и лъчите се забиха в корпуса на самолета му.

Изведнаж той изчезна!

Джони хвърли бърз поглед към екраните. Самолетът беше над него.

Но не стреляше.

Джони веднага съобрази, че той ще се опита да избегне боя, за да се върне в лагера и да унищожи бойните групи.

Най-важното нещо в психоската бойна авиационна тактика беше да се предвиди какво ще направи противникът. Самолетите се ускоряваха толкова бързо и можеха да правят такива внезапни маневри, че винаги трябваше предварително да се отгатват ходовете на другия.

Джони закова самолета си точно под носа на Търл. За миг през бронираното стъкло зърна покритото с маска лице на психоса. Наистина беше Търл. Луд или не, той беше отличен пилот и стрелец. Джони не знаеше дали може да се справи с този маниак.

Търл направи десен завои. Джони беше предвидил маневрата и го последва. Психосът продължи в същата посока, но Джони подозираше какво ще направи и го пресрещна с готови за стрелба оръдия.

Търл се издигна нагоре и успя да свари Джони неподготвен. Промъкна се над самолета му и се насочи обратно към лагера. Джони веднага коригира курса си и почти се заби в корема на самолета му.

Защо не довърши веднаж завинаги чудовището още в моргата?

Тогава просто не му остана време.

Търл се спусна надолу и надясно, след това наляво и отново надясно. Сменяше посоката на равни интервали. Движенията му лесно можеха да бъдат предвидени. Джони изкачаше пред него след всеки завой.

Твърде късно разбра, че е клопка. След четвъртата поредна смяна на посоката лъчите от оръдията на Търл пронизаха мястото, където трябваше да бъде самолетът на Джони. Спаси го само това, че пръстът му се хлъзна по едно от копчетата и забави маневрата му. Ако не беше тази случайност, останките от самолета му щяха да се посипят към земята!

Внезапно Търл сякаш се отказа от намеренията си да стигне лагера и се насочи право на север.

От сваления самолет се издигаха облаци дим.

Дали не беше поредната клопка? Не се ли опитваше да го примамва отново?

Ушите на Джони пищяха от воя на претоварените двигатели. Постоянно следеше екраните. Къде отиваше Търл? Защо? Внезапно предчувствие го накара да включи екрана на детектора за топлина.

Криси и Пати препускаха на север! Галопираха бързо въпреки високата трева, която достигаше до коремите на конете им.

Пак го бе хванал в капан! Търл искаше да си възвърне средството за изнудване. Ако успееше да ги залови, отново щеше да го подчини.

Джони включи приемника. Нямахше грешка – беше гласът на чудовището:

– Животно, ако не приземиш самолета веднага, ще ги убия и двете!

Търл летеше точно пред него и бе слязъл на височина хиляда и двеста метра.

Джони натисна копчетата за управление. Беше преценил съвсем точно къде щеше да се намира противникът след няколко секунди.

Самолетът му се закова с трясък върху самолета на Търл. Джони веднага включи магнитните захващачи. Ските се залепиха здраво за стоманения корпус.

Почти оглушал от трясъка, Джони успя да включи двигателите на свръхзвукова скорост. Те изреваха. Бързо набра на конзолата координатите на точка, намираща се на два метра под земната повърхност, и насочи самолета към нея.

Погледна надолу – момичетата бяха далеч и нямаше да пострадат.

Двигателите на двата борещи се самолета виеха в дисонанс. Те подкачаха във въздуха. Моторите започнаха да прегряват. Всеки миг

можеха да експлодират.

Джони се пресегна назад и взе портативния реактивен двигател. Ремъците бяха предварително скъсени. Нахлузи ги. Провери дали пистолетът на Търл е още на колана му.

Хвърли последен поглед към уредите. Координатите бяха фиксирани: два метра под земята, право надолу със свръхзвукова скорост от височина хиляда и петстотин метра.

Скочи от страничната врата. Въздушната струя го блъсна и той полетя надолу.

Портативният реактивен двигател се включи и забави падането му. Раздвижи краката си и се издигна нагоре.

Двата самолета се бяха впили в мъртва хватка.

Очакваше, че Търл също ще катапултира. Изходът от битката беше ясен – и двата самолета щяха да експлодират. Разчиташе на това, че Търл няма пистолет, и смяташе да го преследва във въздуха или на земята. Но той не скочи. Джони виждаше как се бори с приборите за управление.

Джони висеше във въздуха, поддържан от реактивната струя. Обхвана го предчувствие, че е допуснал ужасна грешка. Все пак чудовището имаше много по-голям опит в такива битки.

В кабината на самолета Търл се опитваше да открие координатите, които насочваха другия самолет, впили се в неговия. Ако успееше, можеше да съгласува работата на двата двигателя. В такъв случай с едно рязко преобръщане и пренастройване на координатната система щеше да отхвърли противника от себе си.

Борещите се двигатели прегряха и кабината на самолета на Джони започва да се изпълва с дим.

Търл все пак откри комбинацията! Воят на двигателите се сля ведно.

Джони бе задал посока право надолу, два метра под повърхността на земята, свръхзвукова скорост.

Внезапно ускорени до три хиляди и двеста километра в час, двата самолета се насочиха надолу.

Търл мигновено разбра, че го чака сигурна смърт.

Джони следеше паническите му действия.

Оставаха още само сто и петдесет метра до земята, когато Търл набра обратната комбинация от координати. С рев двигателите отново се противопоставиха един на друг.

Инерцията запрати двата самолета само на десет метра от

повърхността.

Но този път прегрелите мотори не издържах.

Самолетите избухнаха в огромно оранжево огнено кълбо.

Тялото на Търл беше изхвърлено през вратата, падна на земята и се претърколи.

Секунда след това двете машини се разбиха.

Джони се спусна надолу, като контролираше посоката с крака. Внимателно намали струята и се приземи на тридесетина метра от горящите останки.

Търл продължаваше да се търкаля.

6

Джони захвърли реактивния двигател. И без това нямаше повече гориво. Извади пистолета и вдигна предпазителя, без да изпуска Търл от очите си.

Дрехите на чудовището се бяха подпалили, но търкалянето по влажната пролетна трева ги бе загасило. То лежеше на около двадесет метра. Не помръдваше. Маската беше на лицето му.

Джони приближи предпазливо. Чудовището беше коварно. Спря на десетина метра от него. Търл продължаваше да лежи неподвижно.

В главата на Джони се въртеше една мисъл, повтаряна непрестанно от Робърт Лисицата: „Предварителният план е хубаво нещо, но когато започне битката, бъди готов за неочакваното!“ Бягството на Търл не влизаше в предварителните им планове. Лагерът беше останал без прикритие от въздуха. Никой не можеше да каже какво става там сега. В далечината се чуваше стрелба от автомати. Двата самолета догаряха.

Джони не гледаше към тях. Беше приковал погледа си върху Търл. Спря. Не биваше да се приближава на по-малко от седем метра. Не можеше да види лицето му през маската. Търл беше обгорен. Дрехите му бяха покрити със засъхнала зелена кръв.

Изведнаж лапата му направи мълниеносно движение и в нея като по чудо се появи малък пистолет.

Джони се хвърли на земята и стреля.

Пистолетът в лапата на Търл избухна. Той скочи на крака и се спусна да бяга.

Джони не искаше да го убива, трябваше да го разпита за много неща. За щастие първият изстрел улучи само пистолета му. Прицели се

внимателно в десния му крак. „Това е заради конете“ – помисли си той и дръпна спусъка.

Кракът на Търл се прегъна и той се стовари на земята. Стъпалото му бе извито в неестествено положение.

Джони се наведе и взе изпуснатия пистолет. Беше съвсем малък. Такива ли бяха пистолетите на професионалните агенти?

Търл лежеше неподвижен.

– Престани с номерата! – извика му Джони.

Психосът изведнаж се разсмя и се изправи.

– Как успя да останеш жив в моргата?

– Животно – изръмжа Търл, като внимателно оправи стъпалото си, без да изпуска от поглед дулото на пистолета, – аз мога да задържам дишането си цели четири минути!

Беше необичайно развеселен. Кръвта от ранения му крак се просмукваше през панталона. Наистина беше обгорял. И въпреки това се усмихваше. Джони усещаше, че нещо не е както трябва.

Огледа равнината, но същевременно следеше всяко движение на Търл. На около тридесет километра зад тях се намираше лагерът. Оттам долитаха приглушени изстрели. Знаеше, че трябва час по-скоро да помогне на приятелите си.

Къде ли са момичетата? Вероятно са избягали. Не, бяха наблизко. Джони не очакваше това. Връщаха се в бавен тръс и вече се намираха на около километър и половина от него. Испита истинско облекчение. Бяха живи!

Махна им с ръка да се приближат.

Продължаваше да следи Търл, но огледа внимателно околността. Единият от катапултиралите пилоти приближаваше насам. Джони напрегна очи. На около шест километра на юг се движеше някаква фигура. Беше облечена с маскировъчен комбинезон, но опитното око на Джони успя да долови самото движение въпреки защитните цветове.

Търл отново се разсмя:

– Никога няма да успеете, животно! След малко тук ще бъде половината армия на Психло!

Джони не отговори. Помаха на момичетата. Конете уплашено се дърпаха назад от горящите останки. Криси яздеше Оулд Порк, а Пати – Дансър. Те не бяха задъхани, значи не са препусkali бързо.

Момичетата просто не можеха да повярват, че това е той. Криси дори не смееше да слезе от коня. Лицето ѝ беше бледо и червените белези от нашийника още личаха на врата ѝ.

– Джони, ти ли си? – изглеждаше толкова различен в тези сини дрехи.

Пати обаче го позна веднага. Тя скочи от гърба на Дансър, спусна се към него и го прегърна с две ръце през кръста. Главичката ѝ едва достигаше до джоба му.

– Видя ли? Видя ли? – извика тя на Криси. – Аз ти казвах, че Джони ще дойде! Толкова пъти ти повтарях!

Криси се държеше с две ръце за врата на коня и плачеше.

– Ти си хванал чудовището! – изкрещя Пати възбудено и посочи към Търл.

– Не заставай между мене и него! – предупреди я Джони. Той галеше нежно косите ѝ, без да отпуска насочения към Търл пистолет. Трябваше час по-скоро да се върне в лагера, а не да си губи времето тук.

Джони не искаше момичетата да са наблизко, защото Търл сигурно щеше да го нападне. Хрумна му една идея.

– Криси, погледни на юг, на около пет километра оттук.

Тя се овладя, избърса очите си и обърна глава. Джони не искаше да я излага на опасност. Криси се опита да заговори, прочисти гърлото си и каза с усилие:

– Виждам, Джони. Нещо се движи.

– Това е приятел. Пришпори Оулд Порк и го докарай тук колкото се може по-бързо.

Криси се изправи на коня, заобиколи Търл и препусна на юг с развети коси.

Пукотът на оръжията откъм лагера се засилваше. Без да отпуска пистолета, Джони нежно отведе Пати настрана. Застанаха на едно хълмче, откъдето се виждаше целият лагер.

В ясният следобед той приличаше на внезапно оживял макет.

Във въздуха се издигаше воден фонтан, висок около сто метра, сякаш бе обърнат водопад. Беше се задействувала автоматичната противопожарна система.

Шотландците се биеха геройски дори под силната водна струя!

Джони се опасяваше, че психосите могат да извадят от подземните хангари танкове или бойни самолети. Погледна към небето. Засега беше чисто.

Следеше хода на битката. За миг изригна пламък, последван от едно късо „бууп“, характерния звук на базуката. Дори и това страшно оръжие можеше да се окаже безсилно срещу психоските танкове.

Имаха нужда от въздушна подкрепа! А той се намираще на цели

тридесет километра от мястото на битката! В бойните групи нямаше нито един пилот, всички бяха разпределени в екипажи, изпратени срещу вражеските цели.

Нервно премести пистолета в другата си ръка. Търл беше седнал и отново избухна в смях. Имаше всички основания да го застреля на мястото. Но усещаше, че крие нещо, че замисля нов трик.

– Как успяха да избягат момичетата? – попита го той.

– Животно, нима се съмняваш в думата ми? Обещах ти, че ще ги освободя веднага щом получа златото. Просто изпълних обещанието си. Не съм очаквал, че можеш да бъдеш толкова непочтен и да...

– Стига глупости, Търл! Защо ги пусна?

Той се разсмя още по-силно.

Пати се връщаше с отдалечилия се Дансър.

– Така и не разбрах защо това гадно същество ни освободи. Малко преди да се съмне, той преряза въжетата и ни каза да яхнем конете и да изчезваме. Яздихме около двайсетина километра и се скрихме, очаквахме да се появиш. Пък и къде ли можехме да отидем? След това лагерът сякаш избухна – бум! бум! – и ние побягнахме към планините.

Внезапно Джони разбра плана на Търл. Погледна го:

– Значи ти си убил Чар и си го оставил в клетката с нож, забит в гърдите, за да излезе, че хората са виновни за смъртта му? Остава още един въпрос. Как си намислил да ни унищожиш?

Търл гледаше часовника си и внезапно посегна към джоба си. С едно движение Джони го накара да се откаже от намерението си.

– Ще бръкна само с две нокътчета – помоли Търл и ги вдигна нагоре.

Джони му показа с жест, че позволява, но остана нащрек.

Търл измъкна от страничния си джоб плосък квадратен предмет. Движенията му бяха внимателни и предпазливи под дулото на пистолета. Беше компютърна клавиатура. С такива устройства управляваха машините, но тази бе по-голяма и доста замърсена.

Чудовището я подхвърли със смях на Джони, който веднага се отдръпна, защото се страхуваше, че е бомба.

– Не, глупако, трябваше да вземеш другото дистанционно управление!

Джони се взря в него, без да разбира нищо. На екрана бяха изписани само датата и часът на изстрелване. Нямаше бутони за спиране или внасяне на корекции.

– Няма начин да го спреш! – продължи чудовището. – То не става

за нищо, след като веднаж програмата е задействувана. Направих това още тази сутрин, преди телепортирането.

Търл погледна часовника си.

– След около десет минути ще си получите възнаграждението за извършената работа, независимо дали на Психло са разбрали какво става тук или не. – Той не можа да сдържи смеха си. – Ама наистина трябва да вземеш другото дистанционно управление!

Хилеше се неудържимо и маската му се покри със слюнка.

– И в какво положение си само! – едва успя да изговори той. – От лагера те делят тридесет километра и не можеш да направиш нищо. И там да беше, пак щеше да е същото!

Шегата му се видя толкова смешна, че не спираше да блъска с лапи по земята.

7

Докато се разиграваше тази сцена, в подземните хангари Зът не преставаше да беснее.

Още след телепортирането бе настъпил истински хаос.

Носеше се мълвата, че причина за всичко са хората. Хората! Зът беше на друго мнение. Тези глупави червеи не можеха да направят нищо. Разбира се, че това са толнепите, долетели от своята звездна система. Не, Зът нямаше да се остави да го объркат, колкото и да беше зает да ругае Търл. Толнепите бяха блокирали системите за телепортиране, за да завземат Земята и да овладеят останалите значителни количества руда. Те бяха опасни противници, последната война на психлосите с тях завърши без победител. Не бяха високи, ръстът им беше наполовина от психлоския. Можеха да дишат всякаква атмосфера. Най-лошото бе, че отровният газ изобщо не ги плашеше. Точно заради това сега трябваше да подготви за излитане един бомбардировач за атака от малка височина „Марк-32“. Той беше най-тежко въоръженият самолет от всички в хангара.

По дяволите Търл! Нали той отговаряше за безопасността на лагера! Къде бяха резервните бойни самолети? Ами танковете? Ръждясваха под земята. А бойните резерви на другите мини? Бяха струпани на едно място!

Проклетият Търл! В лагера нямаше нито гориво, нито боеприпаси. Зът несправедливо обвиняваше Търл, защото правилникът на

компанията забраняваше те да се съхраняват в лагера. Складът бе на около километър оттук и две групи психлоси бяха избити при опита си да достигнат до него. Това също доказваше, че са изправени срещу толнепите. Поразените психлоси направо експлодираха и изгаряха в зеленкав пламък. Само толнепите можеха да изобретят такива оръжия!

Трябваше с часове да се рови из старите самолети и земеходи, да търси използвани горивни капсули и боеприпаси. Намери няколко, но не можеха да разчитат само на тях.

Стигна се дотам да се сбие с онези проклетите глупаци, братята Чамко. Те приготвиха за бой един тежко въоръжен танк. И двата танка, напуснали хангарите преди него, бяха вдигнати във въздуха. Този бе от типа „Башър“, наричаше се „Ще премажем всичко по пътя към славата“. Оръдията му поразяваха цели, отдалечени на километри, и бронята му беше непробиваема. Братята също събираха стари горивни капсули и муниции. Имаха глупостта да твърдят, че нападателите са хокнери от Дуралеб, а те бяха унищожени от психлосите още преди двеста години!

Сбиха се заради капсулите. Накрая пристигна Кър, това отвратително надут джудже, и раздели горивото поравно. Търл беше виновен и за боя!

Горивната капсула не ставаше за този модел самолет. Зът загуби ценно време, докато разбере, че опитите му са напразни. По дяволите Търл!

Освен това хората му вече два часа се мъчеха да преместят проклетия бомбардировач. Търл щеше да плати за това!

Все пак успя да намери помощник-пилот – един от новопристигналите, който имаше значителен опит с „Марк-32“. Разбира се, също беше глупак, но какво можеш да очакваш на планета второ качество като тази? Той пък разправяше наляво и надясно, че нападателите са болбоди. Беше чул тази измишльотина в кръчмите в Имперската столица. Там се приказвало, че болбодите замисляли поход.

Зът си приготви дихателна маска с цяла раница резервни бутилки газ, един пистолет и няколко пакета с храна, които натъпка по джобовете си. Не забрави да пусне в ботуша си любимия си гаечен ключ. Беше му вършил доста работа при много сбивания.

Двигателите на „Марк-32“ запалиха лесно и веднага замъркаха. Само след секунди щеше да излезе навън и да сложи край на нападението. По дяволите Търл!

Зът освободи магнитните спирачки и подкара самолета към изхода. Беше страхотен. Наричаха го „Удари врага, убий го“. Механиците се

разбягаха пред него. Хангарите бяха пълни с психлоси, които се опитваха да вкарат в боя още самолети, но просто нямаше с какво. А и онзи проклет бомбардировач препречваше вратата!

При нормални условия през нея едновременно можеха да излитат по три самолета. Дори и четири. Но бомбардировачът беше толкова голям и широк, че я блокираше цялата. Само да му падне Търл, ще си разчисти сметките с него! Заради глупостта му не можеше да изведе самолета навън.

Зът се надвеси от люка и извика на началника на смяната:

– Разкарай тоя мръсен бомбардировач! Още преди два часа ти казах...

– Не иска дори да помръдне! – оправдаваше се задъхано началникът на смяната. Посочи с трепереща от напрежение лапа: четири влекача се опитваха да го издърпат. – Не се премества дори на сантиметър!

Зът метна раницата на гърба си и скочи долу.

– Ти си наистина пълен кретен! Защо не си освободил магнитните спирачки? Не виждаш ли, че огромните ски, на които е стъпил самолетът, са залепнали за платформата! Толкова ли си неграмотен!

– Тези бомбардировачи са много стари – опита се да се защити началникът, вцепенен от ужас под гневния поглед на Зът.

Той се втурна към вратата на бомбардировача. Беше наистина огромна. Някога през нея са влизали по няколко контейнера смъртоносен газ едновременно. Някой се беше сетил да постави една подвижна стълба до нея и Зът се изкачи бързо, тежката раница се поклащаше на гърба му. Беше заключен! Разбира се, че колкото и да дърпа, няма да може да я отвори – беше блокирана.

– Къде е ключът? – изкрещя Зът.

– Беше у Търл – отвърна началникът на смяната, – а той е изчезнал. Не можем да го открием!

Проклет да бъде Търл!

– Проверихте ли в кабинета му?

– Търсихме го навсякъде! Дори...

В този момент един тънък писклив глас успя да надвика врявата в хангара:

– Хееей!

Сега пък се беше домъкнала Чърк. Зът я изгледа враждебно. Патка глупава!

Я чакай, тя държеше огромен ключ.

– Намерих това в бюрото му – каза Чърк с неуместно кокетство.

– А другите? – извика й Зът. – Къде са ключовете за компютъра?

– Беше само един – изчурулика тя.

Зът се стресна. Ако това нещо избухнеше в хангара... Трябваше да го премести на всяка цена! Механиците му подадоха ключа.

Огледа го. Най-обикновен, с три зъба, грапав. Дръжката му бе напукана. Поне Търл да бе направил нов! Как не, той беше зает винаги с толкова важни неща!

Вкара го в ключалката. Беше страшно тежък. Опита се да го превърти, докато ругаеше през зъби Търл. Какъв глупак!

Ключът се разпадна, но като по чудо вратата поддаде.

Зът захвърли парчетата на пода на хангара. Замалко щеше да уцели Чърк. Е, вратата най-сетне беше отворена.

Той напрегна мускули, за да я изтика навътре. Ръждясалите панти заяждаха. Тя се отвори със скърцане и пред очите му зейна вътрешността на огромното туловище.

Зът извади фенера. Вътре нямаше никакво осветление, защото бомбардировачи като този се управляваха автоматично, не се предвиждаха пилоти. Това бяха бездушни тонове броня и смъртоносен газ, задвижвани от огромни двигатели.

Чак сега се сети, че можеше да вземе гориво от него. Е, вече беше късно.

Насочи се към кабината за управление почти пипнешком. Трябваше да спре заложената програма. Не можеше да влезе! И тази врата беше бронирана! Нямаше ключ, а металът щеше да устои на всякакви инструменти. Проклетият Търл!

Освети вътрешността с фенера. Намери ръчката, с помощта на която се освобождаваха магнитните спирачки, когато самолетът трябваше да се премести от едно място на друго в хангара.

Посегна към нея.

Внезапно тя се премести, преди той да успее да я достигне!

Ясно чу превключването на релето в кабината.

Замръзна на мястото си и очите му се разшириха от ужас. Хвърли се към вратата.

Рязкото потегляне го събори на пода. Опита се да допъзди до отвора.

Нямаше да успее!

Бомбардировачът излетя и вратата се люлееше на няколко метра от земята. Зът не посмя да скочи.

Въздушната струя я блъскаше и щеше да го премаже.

Зът изпусна тежка въздишка, внезапно обзет от ужас. По дяволите Търл!

Е, поне сега можеха да изкарат бойните самолети и да сложат край на коварното нападение на толнепите.

Трябваше да се бият, а получаваха половин заплата и премиите бяха спрени.

Разбира се, че Търл беше виновен и за това!

8

На тридесет километра от лагера Джони видя излитането на самолета. Дали беше бомбардировачът, натоварен със смъртоносен газ? Сърцето му спря.

Върху едната страна на грамадната машина избухна огромен пламък. Това беше изстрел на базука. Специална бойна група не трябваше да допусне излитането на бойните самолети. Още една експлозия от другата страна, преди димът от първата да се бе разсеял. И двете не заsegнаха бомбардировача. Могъщ и несъкрусим, самолетът се издигна на височина около километър. Насочи се на североизток.

След това сви на изток, беше толкова огромен, че изпълни небето. Туловището му носеше хиляди белези от минали битки. Макар и безкрайно напрегнат, Джони успя да прецени, че самолетът лети с четиристотин и петдесет километра в час. Веднага след него излетя и един боен самолет. И върху неговата броня избухнаха два заряда от базука. Той невъзмутимо продължи да следва бомбардировача. Докато преминаваше над главите им, Джони успя да забележи, че е някакъв особен тип, непознат за него. На двете му страни беше изписана цифрата 32, имаше и някакви странни емблеми. Дали не беше специална ескортираща машина?

Земята трепереше от ръмженето на двигателите.

Когато самолетите отминаха, Търл каза:

– Хайде, животно, признай си, победени сте. Ще ви ликвидират още преди контраатаката от Психло. Защо не разкараш този пистолет и не заключим ново споразумение?

Джони не му обърна внимание. Той се опитваше да определи курса на бомбардировача, като се ориентираше по следобедното слънце. Следди го чак докато се скри зад хоризонта на североизток. Изглежда нямаше да се отклонява от курса си. Успокой се, каза си той, не се

паникьосвай.

– Коя е първата му цел? – попита. Един боен самолет можеше да развива до три хиляди и петстотин километра в час. Имаше възможност да го стигне. Трябваше да запази хладнокръвие.

– Дай ми пистолета и ще ти кажа – отвърна Търл.

Движенията му изплашиха Пати.

– Не му вярвай! – замоли го тя. – Обещавахте ни храна, но нито веднаж не ни донесе. Дори няколко пъти ни каза, че си мъртъв.

– Каж ми къде отива бомбардировачът, или ще прострелям и другия ти крак! – той насочи оръжието.

– Хайде, стреляй! – извика Пати. – Той е подъл и лъжлив грубиян! Същински дявол е!

Джони гледаше натам, накъдето изчезна Криси. Наистина се бавеше. Не можеше да остави момичетата сами с Търл. Мисли хладнокръвно, повтори си той. Няма да ти избяга.

– Е, добре – отвърна чудовището, като се престори, че се предава. – Ще ти кажа набелязаните цели.

– Поред, без да изпускаш нито една! – прекъсна го Джони, като многозначително вдигна дулото на пистолета.

– Много ти се иска да ме застреляш, а? – усмихна се Търл.

– Не изпитвам удоволствие от убийствата, защото...

– Защото си глупак! – присмя му се Търл.

Пати стана неспокойна, тъй като не разбираше нищо от разговора им, воден на психоски.

– Не го слушай, Джони! Застреляй го! – продължи да го моли тя, като увисна на ръката му.

– Добре, съгласен съм – продължи Търл. – Първата му цел е южният край на Африка. Следващата е Китай. Сетне Русия. Според програмата след това трябва да прелети над Италия и да се върне тук.

Хайде де, помисли си Джони, той не спомена Шотландия. А самолетът се насочи над Арктика към нея. Точно към Шотландия. Ясно е, че тя е първата мишена. И то защото психоските си мислеха, че не могат да стигнат там горе, в планините. Все пак благодаря ти, Търл.

– Това вече е друго нещо – каза той на глас. – Щом приказваш, ще поживееш още малко! – Седемнадесет часа бяха нужни на бомбардировача, за да стигне до Шотландия. Разбира се, че ще може да го спре!

Криси идваше насам. Изникна внезапно иззад едно малко хълмче. Конят се движеше ходом. Джони веднага разбра защо – върху него полулегнал яздеше Тор. Тя едва го крепеше на седлото. На лявото му рамо

противорадиационният комбинезон бе пропит с кръв. Криси беше нахвърляла коженото си наметало, за да го превърже. Счупената ръка на Тор бе шинирана набързо с две пръчки. Значи той бе пилотирал сваления самолет.

Тор се спусна на земята с помощта на Криси. Беше пребледнял от загубата на кръв и едва се крепеше на краката си. В погледа му се четеше болка.

– Съжалявам, Джони!

– Грешката не беше твоя, а моя – отговори му той. – Криси, сложи го да легне на скалата!

Тор вдигна очи към Търл. Беше го виждал отблизо само два пъти. Тутакси го позна и извади намерения в някакъв стар арсенал „Смит и Уесън“, 45-и калибър, за да го застреля.

– Не, недей! – спря го Джони. – Вземи го на прицел и го убий, ако мръдне! Внимателно следи ръцете му! Ще можеш ли?

Тор беше само на около петнадесет метра от Търл. Намести се удобно и се прицели.

– Слушай, Търл – предупреди го Джони, – този пистолет може да пробие в тялото ти дупка, през която да премине цял кон! Зареден е със специални куршуми с взривател, много по-мощни от лъча на пистолета ти. Ясно ли е?

Дръж се спокойно пред тях, можеш да спреш бомбардировача!

Той се обърна към Пати. Даде ѝ един огромен лъчев пистолет. Обясни ѝ как да стреля с него и тя решително се насочи към скалата, за да го подпре – беше твърде тежък за нея.

– Така ли да го държа?

– Не го изпускай от прицел! – Имаш достатъчно време, повтаряше си той. Не можеш да тръгнеш, преди да се увериш, че те са в безопасност.

– Защо не го застреляме? – попита Тор.

– Трябва първо да го разпитаме.

Търл не разбираше и думичка от разговора им, но се досещаше за намеренията им.

Джони извади ножа си и като внимаваше да не послужи за прикритие на Търл, го накара да се обърне. Разцепи дрехата му от яката до кръста. Отрязва и сваля ръкавите му. Мина пред него и се вгледа в предавателските му очи. Какво ли беше намислил? Разкъса крачолите на панталона му. Търл се опита да се изправи, но Джони го събори обратно с един удар. Чудовището се отпусна. Взе му панталона, ботушите,

часовника и шапката. Остави му само дихателната маска, но демонтира резервните бутилки. Търл се озъби разгневено.

Лежеше неподвижен, разрошената му козина бе пропита с пот, а ноктите му се свиваха и отпусаха безсилно. Само ако можеше да сграбчи Джони!

Той му свали колана и върза китките му отзад. Взе поводите на Оулд Порк, прекара ги под вързаните ръце на Търл и върза другия им край за маркуча на дихателната маска. Стегна здраво. Чудовището щеше да се задуши и при най-малкия опит да се освободи. Направи всичко както трябва, каза си Джони, не се поддавай на паниката, ще го настигнеш!

Действуваше бързо. Отдръпна се от Търл и прерови дрехите му. Не се учуди – в тях бяха скрити две оръжия, нож и пистолет.

Джони даде един изстрел с него. Беше абсолютно безшумен, но толкова мощен, че храстът, към който бе насочен, пламна веднага. Той подаде на Пати това оръжие и взе обратно тежкия пистолет.

– Позволи ми да го застрелям! – помоли отново момичето.

Тор заговори на Търл на неговия език:

– Малката иска да те застреля.

– Обещавам да кротувам – отвърна чудовището.

Джони ги предупреди:

– Не се приближавайте до него! Криси, запали огън, за да не замръзне Тор и да можеш да виждаш ясно какво става наоколо – той се обърна към Тор: – Кой беше с тебе?

– Гленканън – отговори той. – Сигурно се крие някъде сред хълмовете. Вероятно ще се помъчи да стигне до базата. Два пъти се опитах да установя връзка с него. Не отговаря. Предавателят има обсег само осем километра. Ти къде отиваш?

В този момент над лагера избухна огромен пламък. Базуките бяха поразили един боен самолет, опитал се да излезе от хангара. Той се стовари на земята като гигантска огнена топка и до тях достигна ехото от експлозията. Самолетът, който го последва, бе сполетян от същата участ.

– Виждате ли какво става? Ще изпратя кола да ви вземе!

Успокой се, помисли си отново. При скорост три хиляди и петстотин километра в час можеш да го достигнеш.

Момичетата го гледаха вцепенено.

Какво друго би могъл да направи? Много искаше да ги изпрати в базата, ала Тор не можеше да измени това разстояние. Дали пък да не

убие Търл? Не, нямаше да постигне нищо. На всяка цена трябваше да запази спокойствие пред тях. Беше прочел съвсем точно в докладите, намерени в президентския бункер, че скоростта на бомбардировача е четиристотин и петдесет километра в час. Можеше да го спре, дори и вече да е изминал половината разстояние до Шотландия.

Метна се върху гърба на Дансър. Базата беше на тридесет километра отгук – един час, ако препуска с всички сили.

– Все още можем да се споразумеем, животно – опита отново Търл. – Ако наистина си пратил уран на Психло, значи здравата си загазил. Опитвали са и друг път. Платформата за приемане на товари е оградена със силово поле, което регистрира наличието на уран и автоматично връща пратката в изходната точка. Психлосите ще нападнат Земята съвсем скоро, животно! Ще ти бъда нужен като посредник при преговорите.

Джони го погледна с безразличие. Вдигна ръка, за да помахва за довиждане на момичетата, заби пети в корема на Дансър и се понесе към залязващото слънце.

На хоризонта пред него аленееха експлозиите от битката в лагера. Беше загубил ценно време, но това бе неизбежно. Бъди спокоен, повтори си той, бойният самолет е по-бърз от бомбардировача.

Препускаше през равнината и в главата му се въртеше една натрапчива мисъл. Някога цялата мощ на въоръжените сили на Съединените щати не бе успяла да се справи с този бомбардировач. Бяха опитали всичко – самолети, ракети, атомни бомби, дори самоубийствени таранни удари.

Имаш време. Можеш да го настигнеш. Не се паникьосвай.

КРАЙ

© 1982 Л. Рон Хабърд
© 1993 Камен Каменов, превод от английски

L. Ron Hubbard
Battlefield Earth I, 1982

Източник: <http://sfbg.us>

Публикация:

БОЙНО ПОЛЕ ЗЕМЯ: ЕДНА САГА ЗА 3 000 ГОД. ЧАСТ 1. 1993. Изд. Вузев, София.
Фантастичен роман. Превод: от англ. Камен Каменов []. Формат: 18 см. Офс. изд.
Страници: 561. Цена: 28.00 лв. ISBN: 954-422-018-6 (многократно изд.). ISBN:
954-422-019-4 (ч. 1).

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/529>]